

Bundel - Algemeen Bestuur van 6 november 2024

- 1 Opening, mededelingen en vaststellen agenda
Afmelding ontvangen van de heer J. Schalkwijk (Wormerland) en de heer J. Beemsterboer (Provincie N-H). De heer Beemsterboer heeft via de mail (bijgaand) een schriftelijke reactie gegeven op de agenda die voorligt.
Mevrouw Zalinyan sluit digitaal (via Teams) aan bij de vergadering.
01 Agenda AB vergadering 06 november 2024
01 Bijlage 1 Schriftelijke reactie PNH AB ODIJ 6 november 2024
- 2 Notulen AB vergadering d.d. 17 juli 2024
Notulen AB vergadering 17 juli 2024 def
- 3 Begrotingswijziging 2025 en zienswijzen
Korte toelichting. In vrijwel alle gemeenten is de begrotingswijziging behandeld. Daarmee is zicht op de zienswijzen en het benodigde vervolgproces.
Toevoeging 30-10: overzicht zienswijzen aangevuld en nu volledig
03 Besluit 2024-024 Overzicht zienswijzen en vervolg besluitvorming begrotingswijziging 2025
03 Bijlage Overzicht zienswijzen begrotingswijziging 2025
- 4 Terugkoppeling en vervolgaanpak beoordeling IenW PVA IBP-VTH
We ontvingen de beoordeling van IenW op ons plan van aanpak. In overleg met IenW stelden wij een addendum op en in opdracht van ons DB stelden wij een gezamenlijke raadsinformatiebrief op over de stand van zaken in dit traject.
De raadsinformatiebrief volgt later als nazending.
Toevoeging 30-10: Laatste versie raadsinformatiebrief, zoals ook per e-mail rondgestuurd d.d. 25 oktober.
04 Besluit 2024-025 Terugkoppeling + vervolgaanpak beoordeling IenW PVA IBP-VTH
04 Bijlage 1 Brief IenW Beoordeling PVA IBP-VTH
04 Bijlage 2 Concept Gespreksverslag Terugkoppeling IenW beoordeling PVA IBP-VTH
04 Bijlage 3 Addendum PVA IBP-VTH
04 Bijlage 3.1 Addendum - Planning nadere uitwerking PVA IBP
04 Bijlage 3.2 Addendum - Analyse zeven productgroepen
04 Bijlage 3.3 Addendum - Kwaliteitscriteria ODIJ
04 Bijlage 4 Raadsinformatiebrief vervolgstappen beoordeling IenW Plan van Aanpak
- 5 Uitwerking toekomstscenario's
De vervolgoopdracht is uitgezet en het traject is in gang gezet. Bespreekpunten: Een korte toelichting op het proces en een voorstel vanuit het DB om het AB te betrekken binnen dit proces.
05 Besluit 2024-026 Vervolgoopdracht toekomstscenario's
- 6 Voortgang versterking VTH-stelsel
06 Besluit 2024-027 Voortgang versterking VTH-stelsel
06 Bijlage 1 Brief Min IenW Voortgang versterking VTH-stelsel juni 2024
06 Bijlage 2 Thematisch-onderzoek-geluid-ilt
06 Bijlage 3 Voortgangsrapportage-ibp-vth-juni-2024
06 Bijlage 4 Rapportage Financieringssysteem Omgevingsdiensten
- 7 Landelijke ontwikkelingen omgevingsdiensten
Korte presentatie + toelichting op de ontwikkelingen rondom OmgevingsdienstNL.
6 november 2024 Presentatie AB ontwikkelingen ODNL
- 8 Brief regiogemeenten Zaanstreek-Waterland
Het Algemeen Bestuur ontving een brief van zes gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland inzake gemeentelijke financiën. Ter bespreking de reactie op de brief.
Toevoeging 30-10: brief aangevuld n.a.v. zienswijzen
08 Besluit 2024-028 Reactie ODIJ brief Zaanstreek-Waterland gemeenten aan AB ODIJ
08 Bijlage 1 Reactie ODIJ brief Zaanstreek-Waterland gemeenten aan AB ODIJ
08 Bijlage 2 Brief Zaanstreek-Waterland gemeenten aan AB ODIJ
- 9 Bestuursrapportage mei t/m augustus 2024
Toevoeging 30-10: bijlage toegevoegd met een kort overzicht per gemeente
09 Besluit 2024-029 Bestuursrapportage mei-augustus 2024
09 Bijlage 1 Bestuursrapportage mei-augustus 2024
09 Bijlage 2 Overzicht per gemeente
- 10 Programmaplan herijking GR en financieringsstructuur
Op 23 oktober vond een informatiebijeenkomst plaats als start van het Programma herijking GR en financieringsstructuur. In aanvulling op deze start ook de agendering van het programmaplan.
10 Besluit 2024-030 Programmaplan herijking GR en financieringsstructuur
10 Bijlage 1 Samenvatting programmastart herijking GR en financieringsstructuur AB
10 Bijlage 2 Concept programmaplan herijking GR en financieringsstructuur AB
- 11 Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet
11 Besluit 2024-031 Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet

- 11 Bijlage Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet
- 12 Normen- en toetsingskader ODIJ
 - 12 Besluit 2024-032 Normen- en toetsingskader ODIJ
 - 12 Bijlage Normen- en toetsingskader ODIJ
- 13 Rondvraag en Sluiting

Agenda Algemeen Bestuur

Aan	Leden van het Algemeen Bestuur		
T.a.v.	mevrouw Suzanne Klaassen	gemeente Beverwijk	(vz)
	mevrouw Thessa van der Windt	gemeente Bloemendaal	
	de heer Kees Schilder	gemeente Edam-Volendam	
	de heer Robbert Berkhout	gemeente Haarlem	
	mevrouw Ani Zalinyan	gemeente Heemskerk	
	mevrouw Anneke Grummel	gemeente Heemstede	
	de heer Niels Bonenkamp	gemeente Landsmeer	
	de heer Stijn Nijssen	gemeente Oostzaan	
	de heer Mario Hegger	gemeente Purmerend	
	de heer Jan Schouten	gemeente Uitgeest	
	de heer Sebastian Dinjens	gemeente Velsen	
	mevrouw Astrid van de Weijenberg	gemeente Waterland	
	de heer Jeroen Schalkwijk	gemeente Wormerland	
	de heer Martijn Hendriks	gemeente Zandvoort	
	de heer Jelle Beemsterboer	Provincie Noord-Holland	
C.c.	Just Zandhuis, Egon van Zon, Greet Veltman		
Datum vergadering	6 november 2024		
Tijdstip	14:00 – 16:00 uur		
Locatie	Ruimte 0.2 - kantoor Omgevingsdienst IJmond, Beverwijk		

De directeur van Omgevingsdienst IJmond nodigt u hierbij uit tot het bijwonen van de vergadering van het Algemeen Bestuur.

Agenda

01.	Opening, mededelingen en vaststellen agenda	
	Afmelding: - de heer Jeroen Schalkwijk en de heer J. Beemsterboer Ingekomen stukken: - Schriftelijke reactie de heer Beemsterboer op de AB agenda	
02.	Notulen AB vergadering 17 juli 2024	
	Besluit: Vaststellen notulen 17 juli 2024.	
03.	Begrotingswijziging 2025 en zienswijzen Korte toelichting. In vrijwel alle gemeenten is de begrotingswijziging behandeld. Daarmee is zicht op de zienswijzen en het benodigde vervolgproces.	

	Besluit: 1. Kennisnemen van het overzicht van zienswijzen. 2. Kennisnemen van het vervolg besluitvormingsproces begrotingswijziging 2025.	2024- 024
04.	Terugkoppeling + vervolgaanpak beoordeling IenW PvA IBP-VTH We ontvingen de beoordeling van IenW op ons plan van aanpak. In overleg met IenW stelden wij een addendum op en in opdracht van ons DB stelden wij een gezamenlijke raadsinformatiebrief op over de stand van zaken in dit traject.	
	Besluit: 1. Kennisnemen van de brief en het gespreksverslag beoordeling IenW PvA IBP-VTH. 2. Kennisnemen van het addendum PvA IBP-VTH. 3. Kennisnemen van de raadsinformatiebrief.	2024- 025
05.	Uitwerking toekomstscenario's De vervolgoopdracht is uitgezet en het traject is in gang gezet. Bespreekpunten: Een korte toelichting op het proces en een voorstel vanuit het DB om het AB te betrekken binnen dit proces.	
	Besluit: 1. Instemmen met het voorstel Dagelijks Bestuur om de coördinatie rondom de toekomstscenario's te beleggen bij een commissie. 2. Benoemen van twee leden vanuit het Algemeen Bestuur voor in de commissie.	2024- 026
06.	Voortgang versterking VTH-stelsel	
	Besluit: 1. Kennisnemen van de brief en bijlagen van I&W inzake de voortgang IBP-VTH.	2024- 027
07.	Landelijke ontwikkelingen omgevingsdiensten Korte presentatie + toelichting op de ontwikkelingen rondom OmgevingsdienstNL	
08.	Brief regiogemeenten Zaanstreek-Waterland Het Algemeen Bestuur ontving een brief van zes gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland inzake gemeentelijke financiën. Ter bespreking de reactie op de brief.	
	Besluit: 1. Kennisnemen van de brief vanuit de regio Zaanstreek-Waterland. 2. Instemmen met de reactie op deze brief.	2024- 028
09.	Bestuursrapportage mei t/m augustus	
	Besluit: 1. Vaststellen van de bestuursrapportage mei t/m augustus 2024.	2024- 029
10.	Programmaplan herijking GR en financieringsstructuur Op 23 oktober vond een informatiebijeenkomst plaats als start van het Programma herijking GR en financieringsstructuur. In aanvulling op deze start ook de agendering van het programmaplan.	

	Besluit: 1. Kennisnemen van het Programmaplan herijking GR en financieringsstructuur.	2024- 030
11.	Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet	
	Besluit: 1. Vaststellen van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet.	2024- 031
12.	Normen- en toetsingskader ODIJ	
	Besluit: 1. Vaststellen van het normen- en toetsingskader ODIJ.	2024- 032
13.	Rondvraag en Sluiting	

De voorzitter,

namens deze,

J. Zandhuis
directeur

(e.v. vergadering: 18 december 2024)

Agenda Algemeen Bestuur

Aan	Leden van het Algemeen Bestuur		
T.a.v.	mevrouw Suzanne Klaassen	gemeente Beverwijk	(vz)
	mevrouw Thessa van der Windt	gemeente Bloemendaal	
	de heer Kees Schilder	gemeente Edam-Volendam	
	de heer Robbert Berkhout	gemeente Haarlem	
	mevrouw Ani Zalinyan	gemeente Heemskerk	
	mevrouw Anneke Grummel	gemeente Heemstede	
	de heer Niels Bonenkamp	gemeente Landsmeer	
	de heer Stijn Nijssen	gemeente Oostzaan	
	de heer Mario Hegger	gemeente Purmerend	
	de heer Jan Schouten	gemeente Uitgeest	
	de heer Sebastian Dinjens	gemeente Velsen	
	mevrouw Astrid van de Weijenberg	gemeente Waterland	
	de heer Jeroen Schalkwijk	gemeente Wormerland	
	de heer Martijn Hendriks	gemeente Zandvoort	
	de heer Jelle Beemsterboer	Provincie Noord-Holland	
C.c.	Just Zandhuis, Egon van Zon, Greet Veltman		
Datum vergadering	6 november 2024		
Tijdstip	14:00 – 16:00 uur		
Locatie	Ruimte 0.2 - kantoor Omgevingsdienst IJmond, Beverwijk		

De directeur van Omgevingsdienst IJmond nodigt u hierbij uit tot het bijwonen van de vergadering van het Algemeen Bestuur.

Agenda

01.	Opening, mededelingen en vaststellen agenda	
	Afmelding: - de heer Jeroen Schalkwijk Ingekomen stukken:	
02.	Notulen AB vergadering 17 juli 2024	
	Besluit: Vaststellen notulen 17 juli 2024. Reactie: akkoord, met kanttekening: onder agendapunt 5 Begrotingwijziging 2025 staat een regel over verschuiving van de bodemtaken van provincie naar gemeenten. Dit is echter met de	

	ingang van de OW op 1 januari 2024 gebeurd en hoort bij agendapunt 4 Begrotingswijziging 2024.	
03.	Begrotingswijziging 2025 en zienswijzen Korte toelichting. In vrijwel alle gemeenten is de begrotingswijziging behandeld. Daarmee is zicht op de zienswijzen en het benodigde vervolgproces.	
	Besluit: 1. Kennisnemen van het overzicht van zienswijzen. 2. Kennisnemen van het vervolg besluitvormingsproces begrotingswijziging 2025. Reactie: kennis genomen.	2024- 024
04.	Terugkoppeling + vervolgaanpak beoordeling IenW PvA IBP-VTH We ontvingen de beoordeling van IenW op ons plan van aanpak. In overleg met IenW stelden wij een addendum op en in opdracht van ons DB stelden wij een gezamenlijke raadsinformatiebrief op over de stand van zaken in dit traject.	
	Besluit: 1. Kennisnemen van de brief en het gespreksverslag beoordeling IenW PvA IBP-VTH. 2. Kennisnemen van het addendum PvA IBP-VTH. 3. Kennisnemen van de raadsinformatiebrief. Reactie: kennis genomen. Het oordeel en de opmerkingen van het ministerie op het PvA zijn niet onverwacht. Het addendum vult goed aan op criteria t.a.v. kwaliteitseisen, opleidingsbudget, business intelligence en weerstandsvermogen. Er wordt daarnaast sterk gestuurd op het halen van het omzetcriteria, hier zal nog een antwoord op gevonden moeten worden. Complimenten voor dit addendum! Het is zeer transparant en voelt realistisch. Met deze transparantie toont de ODIJ een zeker lef in zich kwetsbaar op te stellen.	2024- 025
05.	Uitwerking toekomstscenario's De vervolgoopdracht is uitgezet en het traject is in gang gezet. Bespreekpunten: Een korte toelichting op het proces en een voorstel vanuit het DB om het AB te betrekken binnen dit proces.	
	Besluit: 1. Instemmen met het voorstel Dagelijks Bestuur om de coördinatie rondom de toekomstscenario's te beleggen bij een commissie. 2. Benoemen van twee leden vanuit het Algemeen Bestuur voor in de commissie. Reactie: akkoord.	2024- 026
06.	Voortgang versterking VTH-stelsel	
	Besluit: 1. Kennisnemen van de brief en bijlagen van I&W inzake de voortgang IBP-VTH. Reactie: kennis genomen.	2024- 027

07.	Landelijke ontwikkelingen omgevingsdiensten Korte presentatie + toelichting op de ontwikkelingen rondom OmgevingsdienstNL	
08.	Brief regiogemeenten Zaanstreek-Waterland Het Algemeen Bestuur ontving een brief van zes gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland inzake gemeentelijke financiën. Ter bespreking de reactie op de brief.	
	Besluit: 1. Kennisnemen van de brief vanuit de regio Zaanstreek-Waterland. 2. Instemmen met de reactie op deze brief. Reactie: akkoord Gezamenlijke inzet op voldoende kwalitatieve uitvoering van alle belegde taken door de ODIJ dient het uitgangspunt te blijven. Daar hoort ook een financieringsverplichting vanuit alle deelnemers bij.	2024- 028
09.	Bestuursrapportage mei t/m augustus	
	Besluit: 1. Vaststellen van de bestuursrapportage mei t/m augustus 2024. Reactie: akkoord.	2024- 029
10.	Programmaplan herijking GR en financieringsstructuur Op 23 oktober vond een informatiebijeenkomst plaats als start van het Programma herijking GR en financieringsstructuur. In aanvulling op deze start ook de agendering van het programmaplan.	
	Besluit: 1. Kennisnemen van het Programmaplan herijking GR en financieringsstructuur. Reactie: kennis genomen. I.v.m. het verschil in de provinciale taken t.a.v. de gemeentelijke taken, is het wenselijk dat vanuit de werkgroepen uitvragen/checks worden gedaan bij ambtenaren van de provincie (als de provincie niet is vertegenwoordigd in de werkgroep).	2024- 030
11.	Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet	
	Besluit: 1. Vaststellen van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet. Reactie: akkoord.	2024- 031
12.	Normen- en toetsingskader ODIJ	
	Besluit: 1. Vaststellen van het normen- en toetsingskader ODIJ. Reactie: akkoord.	2024- 032
13.	Rondvraag en Sluiting Reactie: geen vragen.	

De voorzitter,

namens deze,

J. Zandhuis
directeur

(e.v. vergadering: 18 december 2024)

Notulen vergadering van het Algemeen Bestuur

Datum: 17 juli 2024

Aanwezig:

mevrouw S. Klaassen	gemeente Beverwijk
de heer R. Berkhout	gemeente Haarlem
de heer N. Bonenkamp	gemeente Landsmeer
mevrouw M.T. Meijs	gemeente Velsen
mevrouw A. Zalinyan	gemeente Heemskerk
de heer J. Beemsterboer	provincie Noord-Holland
de heer M. Hendriks	gemeente Zandvoort
mevrouw T. v/d Windt	gemeente Bloemendaal
de heer M. Hegger	gemeente Purmerend
mevrouw A. Grummel	gemeente Heemstede
de heer J. Schouten	gemeente Uitgeest
directeur J. Zandhuis	Omgevingsdienst IJmond
bestuursadviseur	Omgevingsdienst IJmond
manager bedrijfsvoering	Omgevingsdienst IJmond
bestuursondersteuner	Omgevingsdienst IJmond

Afwezig:

de heer J. Schalkwijk	gemeente Wormerland
de heer S. Nijssen	gemeente Oostzaan
de heer K. Schilder	gemeente Edam-Volendam
mevrouw A. v/d Weijenberg	gemeente Waterland

01. Opening en mededelingen

De heer Berkhout opent de vergadering en heet eenieder welkom. In deze vergadering treedt de heer Berkhout op als voorzitter. Mevrouw Meijs deelt mede dat dit haar laatste AB vergadering is die zij bijwoont en begin september bekend wordt wie de portefeuille van haar gaat overnemen. De directeur deelt mede dat de ODIJ beschikbaar is om ondersteuning te bieden bij de begrotingsbehandeling en bij het faciliteren van extra beeldvormende sessies ter besluitvorming voor de raden. De heer Berkhout deelt mede dat de inzet van incidentele middelen om achterstanden weg te werken, in gang zijn gezet en er ook een start gemaakt is met het actualisatieprogramma van de DVO -en financieringsstructuur, wett betekent dat er kosten worden gemaakt en hier in de 2^e Berap over wordt gerapporteerd. Ten aanzien van de voortgang van alle ingezette acties vanuit de specifieke middelen en agendapunten van de bestuurs-rapportage volgt een aparte rapportage aan het bestuur. De heer Beemsterboer deelt mede dat hij om 15:00 de vergadering zal verlaten i.v.m. een aansluitende afspraak. De directeur deelt mede dat v.w.b. de indirecte lozingen zijn er voor het najaar inspecties gepland, waarvoor de middelen beschikbaar komen van de gemeenten die deelnemen om daarmee nog voor het einde van 2024 de uitvoering te doen. De heer Hegger complimenteert ODIJ voor de wijze waarop dit bestuurlijk is opgelost en met partijen goede afspraken zijn gemaakt over de voortgang.

Ingekomen stukken:

De brief ministerie IenW inzake het IBP en voorgang robuustheid od's is ter kennisname. Vanuit IenW is besloten dat het IBP als instrument vanaf september niet wordt gecontinueerd. Bureau ODNL krijgt (11 miljoen) financiering vanuit het Rijk om niet afgeronde acties vanuit het IBP door te zetten en een categorie acties die daar niet binnen vallen, zoals de normfinanciering en een

omgevingsdienst brede planning- en controlcyclus door een aanjaagteam op te laten pakken vanuit het IPO/VNG.

Mevrouw Meijs heeft een vraag over het gesprek dat plaatsvindt met de directeur naar aanleiding van de brief en doet de aanbeveling hierbij tevens een portefeuillehouder vanuit het DB aan te laten sluiten. De directeur antwoordt dat bij het eerste gesprek mw. Van de Berg aansloot en bij een eventueel vervolgesprek opnieuw de voorzitter zal aansluiten. Het ministerie van IenW stuurt sterk op de uitvoering van het Plan van aanpak en kort na het zomerreces verwachten wij een reactie op het plan van aanpak dat ODIJ heeft ingediend en dit een moment is om als bestuur naar de vervolgstappen te gaan kijken. Op een vraag over de financiering voor od's deelt de directeur mede dat od's aan hebben kunnen geven welke onderwerpen zij binnen de scope van het IBP willen opvoeren (verkenning samenwerking od's in Noord-Holland en het sluiten van onze "big eight"), waarbij opgemerkt dat de punten die via de begrotingswijziging zijn aangevraagd hier (i.h.k.v. robuustheid) niet onder vallen. De afspraak wordt gemaakt om na het zomerreces, wanneer de definitieve reactie op het ingediende plan van aanpak is ontvangen, dit onderwerp opnieuw op de agenda te zetten met daarbij de context waar de dienst nu staat. Akkoord: **Actiepunt ODIJ**.

02. Notulen AB vergadering 19 juni 2024

De heer Schouten deelt mede dat bij punt 5 - Begrotingswijziging 2025 op pagina 7, gemeente Heemstede niet thuishoort in het rijtje van tegenstemmers en dit gemeente Edam-Volendam moet zijn. De notulen van de AB vergadering van 19 juni 2024 worden inclusief de nog aan te brengen tekstuele aanpassing door de vergadering vastgesteld.

03. Voordracht nieuwe voorzitter DB en AB

De heer Berkhout zal het komende half jaar een duovoorzitterschap met mevrouw Klaassen gaan vervullen om haar goed wegwijs te maken. **Besluit 2024-017:** De vergadering van het Algemeen Bestuur stemt er unaniem mee in om mevrouw Klaassen aan te wijzen als voorzitter van zowel het Dagelijks als Algemeen Bestuur van ODIJmond.

04. Begrotingswijziging 2024 en ingediende zienswijzen

De heer Berkhout deelt mede dat de ingediende zienswijzen niet hebben geleid tot een noodzakelijke aanpassing. De heer Bonenkamp deelt mede dat de zienswijze die voorligt namens gemeente Landsmeer niet de uiteindelijke zienswijze is die gemeente Landsmeer heeft ingediend en hij ervoor zorgt dat de juiste zienswijze wordt nagestuurd. Gemeente Zandvoort heeft dinsdagavond 16 juli jl. de zienswijze vastgesteld en zal worden nagestuurd en niet leidt tot een aanpassing. **Actiepunt ODIJ:** de zienswijzen van Landsmeer en Zandvoort worden separaat aan de stukken in Ibabs van deze vergadering toegevoegd. Mevrouw Zalinyan doet de aanbeveling de raden ook kennis te laten nemen van de zienswijzen en reacties van de door de andere gemeenten ingediende zienswijzen, de zgn. Nota van Beantwoording; het gaat hier namelijk over een wettelijke verplichting om alle raden hierover verslag uit te brengen. **Actiepunt:** ODIJmond. De heer Hegger vraagt zich af of bij andere gemeenten i.h.k.v. rekening houden met de financiën in de toekomst en eventuele bezuinigingen op GR-en, ook scenario's in de zienswijzen worden benoemd en gemeente Purmerend expliciet heeft gevraagd om deze besparingsscenario's uit te werken en inzichtelijk te maken om op termijn bestuurlijke keuzes voor de toekomst te kunnen maken. De directeur deelt mede dat in de uitvraag bij de externe partij die ODIJ hierin zal ondersteunen, is zowel de financiële positie van de gemeenten, als de uitwerking van besparingsscenario's voor gemeenten meegenomen. **Besluit 2024-020** De vergadering van het AB stelt de Begrotingswijziging 2024 vast.

05. Begrotingswijziging 2025

De heer Berkhout deelt mede dat de zienswijzen niet hebben geleid tot een aanpassing. Mevrouw Zalinyan doet hetzelfde verzoek als bij het vorige agendapunt, om de Nota van Beantwoording actief met de raden van de deelnemende gemeenten te delen. De bestuursadviseur antwoordt dat voor de begrotingswijziging 2024 en 2025 één nota van Beantwoording is en deze actief gedeeld gaat worden met de raden van de deelnemende gemeenten. Met de inwerkingtreding van de OW, treedt provincie Noord-Holland gedeeltelijk uit met de bodemtaken die vanaf dat moment overgaan naar gemeenten v.w.b. het bevoegd gezag.

Besluit 2024-019: De vergadering van het AB stelt de Begrotingswijziging 2025, zoals verwoord in de vier besluitpunten vast.

06. Eerste Bestuursrapportage 2024

De directeur deelt mede dat de 1e bestuursrapportage nu beter aansluit bij de bestuursopdracht, als het gaat om de PenC cyclus en aantallen inspecties per gemeente het toevoegen van andere productgroepen. In de tweede rapportage later dit jaar zal ook de koppeling met het Uitvoeringsprogramma 2025 worden gemaakt voor wat betreft taken, middelen en menskracht en daarbij de verwachting dat de kosten licht zullen stijgen en het onzeker is of er binnen de begroting gebleven kan worden. De heer Hegger spreekt zijn complimenten uit over de rapportage en doet de aanbeveling v.w.b. de hoog-risico bedrijven terug te koppelen wat er is geconstateerd en welke maatregelen er genomen zijn; dit geldt ook voor de energiebesparingen: wat is er geconstateerd en welke termijnen zijn er aangegeven, omdat er hier wellicht een stukje samenwerking in zit en hij daar als bestuurder in een gesprek met het bedrijf hen direct hierop kan aanspreken. De directeur antwoordt dat dit als aandachtspunt zal worden meegenomen in de tweede rapportage.

Actiepunt: ODIJmond. De heer Hendriks sluit zich aan bij de opmerking van de heer Hegger om in een volgende Berap te vermelden welke bedrijven er wel en welke er niet zijn gecontroleerd. De heer Bonenkamp merkt op dat de rapportage voor wat betreft de kwantitatieve gegevens betreft voor hem wel wat summierder zou kunnen.

Besluit 2024-020: De vergadering van het Algemeen Bestuur stelt de 1^e Bestuursrapportage vast.

07. Integraal Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit AB

Mevrouw Zalinyan heeft een opmerking over de betekenis van politiek gevoelige zaken en de te maken werkafspraken. Deze punten zullen worden meegenomen.

Besluit 2024-021: De vergadering van het Algemeen Bestuur stelt het integraal mandaat-, volmacht en machtigingsbesluit AB vast.

08. Shortlist bedrijven t.b.v. aanvraag toekomstscenario's

De vergadering geeft aan dat het makkelijker was geweest hen de keuze van een drietal partijen voor te leggen. De directeur antwoordt dat dit niet is gedaan omdat, wanneer er conflicterende belangen zijn voor een gemeente, er dan doorgeschoven kan worden naar een onderliggende partij en er in lijn met het inkoopbeleid, er minimaal drie partijen moeten worden benaderd. De heer Bonenkamp is van mening dat deze keuze niet een taak van het bestuur, maar van de directeur is om hierin een keuze te maken en deze aan het AB voor te leggen. Het heeft mevrouw Meijs haar voorkeur om een portefeuillehouder vanuit het DB actief mee te laten kijken/ te betrekken bij de toekomstscenario's en regelmatig terugkoppeling te krijgen en meegenomen te worden in de bevindingen. De heer Zandhuis antwoordt dat het DB de aanvraag zou doen en het DB hierover besluit en v.w.b. de opvolging zal het DB goed meegenomen worden in de opdracht. **Actiepunt ODIJ:** Toevoegen van een alinea in het besluit om naast een DB lid ook een AB lid aan te laten sluiten in het vervolgproces van de toekomstscenario's, waarmee er een gedragen besluit kan worden genomen. Eerstvolgend DB zal hierover terugkoppeling plaatsvinden en over hoe het AB hierbij te betrekken in het vervolgproces om naar de raden ook een goed verhaal te hebben.

Besluit 2024-022: De vergadering van het Algemeen Bestuur stelt de shortlist t.b.v. aanvraag toekomstscenario's vast.

09. Stand van zaken 8^e wijziging GR ODIJmond

De heer Zandhuis deelt mede dat het gaat om een laatste update van de voortgang wijziging GR van het 1^e en 2^e spoor. Uit zowel het 1^e als 2^e spoor is een lijst met aandachtspunten ontstaan, die zal worden overgedragen aan de projectleider die deze punten actief meeneemt in het proces.

Besluit 2024-023: De vergadering van het Algemeen Bestuur heeft kennisgenomen van de stand van zaken 8^e wijziging GR ODIJmond.

10. Rondvraag en Sluiting

Mevrouw Grummel deelt mede dat er in haar gemeente een motie is aangenomen om te

bezuinigen op GR-en. De heer Hegger deelt mede dat in zijn gemeente voor de komende jaren een lijst voorligt om € 700.000,- op alle GR-en te bezuinigen en dit eraan zit te komen.

De heer Schouten heeft een vraag over te heffen leges op milieuvergunningen (blz. 43 van 59) en of dit niet in totaliteit bekeken kan worden als gemeente – een generiek bedrag en niet per gemeente en bij wie ligt dit initiatief? De directeur antwoordt dat dit onder de OW wijzigt en hij met juiste informatie met een mailbericht aan de heer Schouten hierop terugkomt. **Actiepunt ODIJ**. De heer Hendriks deelt mede dat hij onlangs in het huwelijk is getreden en ter gelegenheid daarvan van de omgevingsdienst bloemen heeft ontvangen en wil eenieder daarvoor hartelijk bedanken.

De voorzitter sluit de vergadering en wenst eenieder een fijne vakantie toe.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 06 november 2024,
namens,

de voorzitter,

de secretaris/directeur,

S. Klaassen

J. Zandhuis

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	03	Besluit nr.	AB 2024- 024
Datum vergadering	6 november 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Overzicht zienswijzen Begrotingswijziging 2025	Functie	Directeur

Inleiding

Afgelopen maanden lag onze concept begrotingswijziging 2025 ter inzage. Al onze gemeenteraden en PS behandelden de concept begrotingswijziging. Via dit besluit een korte samenvatting van de zienswijzen en een doorkijk naar de verdere procedure. Via de bijlage een overzicht van alle zienswijzen.

Samenvatting zienswijzen

Op 19 juni behandelde het Algemeen Bestuur de conceptbegrotingswijziging 2025. De concept-begrotingswijziging werd met meerderheid van de stemmen vastgesteld. Alleen Edam-Volendam, Uitgeest en Zandvoort stemden tegen. Ook vanuit deze gemeenteraden ontvingen wij een negatieve zienswijze. Gelijk aan de stemming in het Algemeen Bestuur ontvingen wij van de overige gemeenteraden en PS een positieve zienswijze, wel met een aantal (kritische) kanttekeningen. Via de zienswijzen gaven gemeenteraden aan zicht te willen krijgen en houden op het inlopen van de achterstanden, grip te krijgen op het traject herijking GR, DVO en financieringsstructuur, participatie in dit traject en de oproep om naar de toekomst toe rekening te houden met een lagere bijdrage vanuit de gemeente. Via een Nota van Antwoord geven wij een overzicht van de zienswijzen die raden ons meegeven in het proces en geven wij een reactie op die zienswijzen.

Procedure besluitvorming begrotingswijziging

Normaliter informeren wij de raden en PS na vaststelling over het definitieve stuk en over de nota van antwoord, zodat eenieder kan zien op welke wijze de zienswijzen zijn verwerkt in het definitieve document. Omdat wij ook drie negatieve zienswijze ontvingen stellen wij voor, volgens de nieuwe Wgr, dat het DB van de GR ODIJ schriftelijk en gemotiveerd een reactie aan de gemeenteraden en PS stuurt over de ingediende zienswijze(n) en welke conclusie zij hieruit trekt (wel/geen aanpassing van het voorgelegde voorstel tot begrotingswijziging) vóórdat het AB de gewijzigde begroting vaststelt. Dit betekent dat wij *voordat* het AB een besluit neemt, de Nota van Antwoord toesturen aan gemeenteraden en PS. *Na* vaststelling gaat ook de definitieve begrotingswijziging 2025 naar de gemeenteraden en PS.

Dit betekent in tijd:

27 november - Behandeling Nota van Antwoord in DB

28 november – Nota van Antwoord ter informatie via griffies naar gemeenteraden en PS

18 december – Besluitvorming begrotingswijziging 2025 in AB

19 december – Definitieve begrotingswijziging via griffies naar gemeenteraden en PS

Besluit

1. Kennisnemen van het overzicht van zienswijzen.
2. Instemmen met de vervolprocedure besluitvorming begrotingswijziging 2025.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

S. Klaassen

J. Zandhuis

Overzicht zienswijzen begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond

12x positieve zienswijze (met evt. kanttekening)

3x negatieve zienswijze

Gemeente	Zienswijze
Beverwijk	De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025, met de volgende zienswijze: • De raad uit de wens te participeren in herijking GR + vervolg IBP • inzicht in de mogelijke scheefgroei van de • deelnemersbijdrage + oplossing hiervoor • Vanaf de jaarrekening van 2024 verwacht de raad een transparante en juiste weergave van de financiële resultaten en de uitgevoerde taken • Inzicht en inspraak in proces financieringsstructuur, DVO en PDC • Inzicht in hoe de balans tussen incidentele en structurele middelen meerjarig wordt geborgd • Toets de governance-structuur op checks and balances • Bij capaciteitsproblemen voorkeur geven aan de door de raad aangegeven werkzaamheden • Halfjaarlijkse info over de status van het inlopen van deze achterstanden
Bloemendaal	De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025, met de volgende zienswijze: • De raad uit de wens te participeren in herijking GR + vervolg IBP • inzicht in de mogelijke scheefgroei van de • deelnemersbijdrage + oplossing hiervoor • Vanaf de jaarrekening van 2024 verwacht de raad een transparante en juiste weergave van de financiële resultaten en de uitgevoerde taken • Inzicht en inspraak in proces financieringsstructuur, DVO en PDC • Inzicht in hoe de balans tussen incidentele en structurele middelen meerjarig wordt geborgd • Toets de governance-structuur op checks and balances • Bij capaciteitsproblemen voorkeur geven aan de door de raad aangegeven werkzaamheden • Halfjaarlijkse info over de status van het inlopen van deze achterstanden
Edam-Volendam	Ondanks dat de raad waardering uitspreekt voor de wijze van samenwerking binnen de GR en de kwaliteit van de dienstverlening

		door ODIJ kan de raad niet instemmen met de concept begrotingswijziging 2025. • De raad concludeert dat, hoewel wordt gesproken van een eenmalige/ incidentele bijdrage, een substantieel deel (ong. 50%) van deze bijdrage wordt gebruikt voor structurele oplossingen, te weten het verhogen van het aantal fte. Het risico is dan ook aanwezig dat de incidentele bijdrage een structurele bijdrage wordt. • De raad is van mening dat de bijdrage voor het uitvoeren van de VTH-taken voldoende moet zijn om de opgedragen taak namens de gemeente uit te voeren. ◦ gelet op een actueel bedrijvenbestand en de bezoekfrequenties, beschreven in het beleidskader • Het is voor de raad onvoldoende afgebakend dat de extra bijdrage uitsluitend is bedoeld is om de ontstane verschillen tussen de afgesproken en de feitelijke omvang van de dienstverlening te corrigeren. De verhoging lijkt een voorschot te zijn op het voldoen aan de robuustheidscriteria van een begroting van ten minste € 15.000.000 voor alleen VTH-taken milieu.
Haarlem		De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025 • de raad verwacht daarbij dat ODIJ haar actief betreft bij het vervolgonderzoek en tijdig informeert over de ontwikkelingen.
Heemskerk		De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025 • De raad benadrukt dat de extra bijdrage een incidentele bijdrage betreft • De raad verzoekt ODIJ om de raad intensief te betrekken bij de herijking van de Gemeenschappelijke Regeling, DVO en financieringsstructuur.
Heemstede		De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025, met de toezegging dat de raad in januari via een technische sessie nader wordt geïnformeerd.
Landsmeer		• De gemeenteraad wenst inzicht te krijgen in de achterstanden op gemeentelijk niveau, de risico's die daarmee gemoeid zijn en de mogelijke (bestuurlijke) keuzes die daarin gemaakt kunnen worden. • De raad roept op om in het proces dat ODIJ gaat lopen, uitdrukkelijk aandacht te hebben voor de financiële positie van de gemeente • De raad wenst goed aangehaakt te worden bij de herziening van de Gemeenschappelijke Regeling, DVO en financieringsstructuur.

Oostzaan		De raad conformeert aan de concept begrotingswijziging 2025 met dien verstande dat • eventuele toekomstige begrotingswijzigingen zullen worden afgewogen tegen de dan geldende financiële situatie in Oostzaan. • ODIJ blijft streven naar mogelijke bezuinigingen conform de brief die de gemeenten eerder hebben verzonden aan de ODIJ.
Purmerend		De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025. • Daarbij geeft de raad genoodzaakt te zijn een voorbehoud te maken voor de meerjarenraming in verband met de mogelijke keuzes die gemaakt worden om het tekort in de gemeentelijke begroting op te heffen. • De raad vraagt ODIJ dan ook om voor de komende jaren scenario's uit te werken met een lagere gemeentelijke bijdrage, met ingang van begrotingsjaar 2026.
Uitgeest		De raad geeft een negatieve zienswijze af ten aanzien van de concept begrotingswijziging 2025, met inachtneming van de aangenomen motie van de raad d.d. 09-11-2023 dat tegenvallers primair moeten worden opgevangen in de eigen begroting van de desbetreffende gemeenschappelijke regeling.
Velsen		De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025, met als kanttekening dat: • De raad verwacht van ODIJ dat de basistaken VTH-milieu naar • behoren worden uitgevoerd • De raad verzoekt ODIJ om periodieke voortgangsrapportages over hoe en wanneer achterstanden in VTH dankzij de extra bijdragen worden ingelopen. • De raad, naar aanleiding van de situatie die is ontstaan, actief te betrekken (reflectie en input) bij de discussie over de toekomst van • ODIJ. • De raad wenst met de overige deelnemers het gesprek te voeren over de ambities op het gebied van milieu en duurzaamheid. • De raad wenst dat ODIJ en de gemeente gezamenlijk in beeld brengen wat de impact van de Omgevingswet is op de werkzaamheden • van IJmond en wanneer bijvoorbeeld nieuwe adviesrollen ingevuld moeten zijn. • De gemeenteraad neemt een extra bijdrage in 2026 alleen in overweging onder voorwaarden, zoals meer transparantie over de noodzaak, aantoonbare verbeteringen van de

		bedrijfsvoering in 2025 en een verkenning van kostenbesparingen, samenwerking of efficiëntere taakverdeling.
Waterland		De gemeenteraad kan instemmen met de concept begrotingswijziging 2025, met daarbij de volgende opmerkingen: • De raad maakt zich zorgen over de oplopende kosten enerzijds en de bezuinigingen waarmee gemeenten geconfronteerd worden anderzijds. • De raad vraagt het bestuur van ODIJ naar manieren te zoeken om te bezuinigen op haar eigen kosten én rekening te houden met een lagere toekomstige bijdrage van deelnemers.
Wormerland		De raad zich conformeert aan de concept begrotingswijziging 2025, met dien verstande dat • er zorgen leven bij de gemeente over de kostenstijging bij de ODIJ • de ODIJ gelet op de financiële situatie bij gemeenten blijft streven naar mogelijke bezuinigingen conform de brief die de gemeente eerder heeft verzonden aan de ODIJ De gemeenteraad verwacht dat het AB van ODIJ enerzijds manieren zoekt om te bezuinigen op haar eigen kosten en anderzijds rekening houdt met een lagere toekomstige bijdrage van deelnemers.
Zandvoort		De raad maakt bezwaar tegen de extra bijdrage van € 203.040 in 2025; • De raad onderkent dat een (extra) investering in de organisatie en sturing nodig is en dat alle deelnemers hieraan moeten bijdragen; • De raad vindt dat ODIJmond de achterstand in de uitvoering van de wettelijke milieutaken onvoldoende onderbouwt en dat de aangepaste verdeelsleutel niet in verhouding staat tot de ingebrachte wettelijke taken; • De raad verwacht actief te worden betrokken bij het vervolgonderzoek en tijdig te worden geïnformeerd over de ontwikkelingen.
Provincie Noord-Holland		Provinciale Staten stemt in met de concept begrotingswijziging 2025.

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	04	Besluit nr.	AB 2024-025
Datum vergadering	6 november 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Terugkoppeling + vervolgaanpak beoordeling IenW PvA IBP-VTH	Functie	Directeur

Inleiding

Vanuit het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel is aan alle omgevingsdiensten gevraagd een Plan van Aanpak in te dienen met daarin een toelichting op welke wijze zij richting 1 april 2026 toewerken naar het voldoen aan de landelijke (kwaliteits)criteria. Eind maart van dit jaar dienden wij het Plan van Aanpak in. Dit Plan van Aanpak was vastgesteld door ons Algemeen Bestuur op 27 maart.

We kozen ervoor om een Plan van Aanpak in te dienen op hoofdlijnen met aandacht voor vijf ontwikkellijnen. Reden is dat wij, ten tijde van het opstellen van het Plan van Aanpak, onvoldoende inzicht hadden waar de dienst staat in de uitvoering van haar huidige taak en toekomstige opgaven en wat er nodig is om de gecontracteerde opdracht volledig uit te voeren. De transitie naar een toekomstbestendige Omgevingsdienst vraagt ons een aantal noodzakelijke stappen, waaronder het herstellen van de balans 'opdracht – middelen'. Het volledige inzicht en het (financiële) effect ervan volgt in Q1 2025.

Beoordeling IenW

Eind september ontvingen wij de beoordeling van ons Plan van Aanpak en vond een terugkoppeling van deze beoordeling plaats. IenW verwacht dat, op basis van ons Plan van Aanpak, de route naar zelfstandig robuust niet reëel is en stuurt aan op andere toekomstvormen. De staatssecretaris geeft aan dat acties ontbreken die op basis van de zelftoets en de eerder verstuurde brief (d.d. december 2023) wel opgenomen dienden te worden. Daarnaast zijn de in het Plan van Aanpak opgenomen acties onzeker en onvoldoende uitgewerkt. De belangrijkste punten staan uitgewerkt in de brief.

Addendum PvA ODIJ

In overleg met IenW is afgesproken om een aanvulling in te dienen op het Plan van Aanpak. Ten tijde van het schrijven van het Plan van Aanpak was nog niet alle informatie beschikbaar om concreet te kunnen aangeven op welke wijze ODIJmond op 1 april 2026 voldoet aan de landelijke criteria. ODIJmond koos daarmee voor een richtinggevend plan met vijf ontwikkellijnen, om ondertussen de benodigde informatie in beeld te krijgen. De beoordeling van IenW gaat niet in op de context van het Plan van Aanpak. Er wordt strikt getoetst op de criteria. Omdat de benodigde informatie ten aanzien van de criteria nu wel beschikbaar is, levert ODIJmond deze aan via een Addendum.

Op 9 oktober stemde ons Dagelijks Bestuur in het met addendum en op 11 oktober verstuurden wij het addendum aan IenW met het verzoek om op korte termijn een reactie te geven op het Addendum en dit Addendum mee te wegen in de beoordeling.

Planning beoordelingen

De toelichtende gesprekken van IenW met omgevingsdiensten lopen door tot medio november. Om alle omgevingsdiensten de kans te geven om de in gang gezette acties mee te laten wegen op hetzelfde meetpunt kiest IenW ervoor om de 1^e rapportage op te leveren in december 2024. De 2^e rapportage volgt uiterlijk 30 juni 2025, de 3^e rapportage volgt uiterlijk 30 december 2025 en de eindrapportage volgt uiterlijk 15 april 2026.

Communicatie

IenW informeert de Kamer voor het herfstreces via een kamerbrief over de beoordelingen. Met deze kamerbrief deelt IenW ook de managementsamenvatting van TwynstraGudde met de Kamer. Daarmee komt de informatie openbaar welke beoordelingen de diverse omgevingsdiensten ontvingen. Om onze raden en PS te informeren over de beoordeling en de vervolgaanpak, koos ons Dagelijks Bestuur voor een gezamenlijke raadsinformatiebrief. De raadsinformatiebrief is als bijlage van dit besluit (bijlage 4) meegestuurd.

Besluit

1. Kennisnemen van de brief en het gespreksverslag beoordeling IenW PvA IBP-VTH.
2. Kennisnemen van het addendum PvA IBP-VTH.
3. Kennisnemen van de raadsinformatiebrief.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

S. Klaassen

J. Zandhuis

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst IJmond
T.a.v. de voorzitter
per e-mail

Bestuurskern

Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

postbusVTH@minienw.nl

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/262958

Bijlage(n)

1

Datum 20 september 2024
Betreft Beoordeling plan van aanpak robuuste omgevingsdienst

Geachte mevrouw Klaassen,

Allereerst wil ik u hartelijk bedanken voor het toesturen van het plan van aanpak Robuuste Omgevingsdienst en het vele werk dat u hierin heeft gestoken.

Het bestuderen van de plannen van aanpak van alle omgevingsdiensten en een analyse van de haalbaarheid van deze plannen is grondig gedaan met behulp van TwynstraGudde en een begeleidingscommissie bestaande uit de deelnemers van het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Omgevingsdienst NL, het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) en mijn ministerie. Dit proces heeft vanwege de noodzakelijke zorgvuldigheid meer tijd gevraagd dan aanvankelijk verwacht. U heeft dan ook lang moeten wachten op deze brief.

In totaal zijn 25 plannen van aanpak beoordeeld. De omgevingsdienst Regio Utrecht en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht hebben een gezamenlijk plan ingediend gelet op hun aangekondigde fusie per 1 januari 2026. Daarnaast zijn twee omgevingsdiensten op basis van hun zelftoets reeds robuust bevonden.

In deze brief geef ik, op basis van het advies van TwynstraGudde en de begeleidingscommissie, een oordeel over de haalbaarheid van uw plan van aanpak, ga ik in op de monitoring en bijsturing en meld ik u de stand van zaken rondom de ondersteuning vanuit mijn ministerie voor het proces tot de vorming van een robuuste omgevingsdienst.

Oordeel: de inschatting is dat uw omgevingsdienst op 1 april 2026 niet robuust is

Op basis van het plan van aanpak dat wij op 28 maart 2024 hebben ontvangen, kom ik tot de conclusie dat uw omgevingsdienst op 1 april 2026 niet (zelfstandig) robuust kan zijn.

Dit is onwenselijk ook gezien de verwachte toenemende complexiteit van uw belangrijke werk in het VTH-stelsel. In het gesprek van 25 september 2024 vernemen wij graag uw reactie op het oordeel en welke stappen u gaat zetten om ervoor te zorgen dat uw omgevingsdienst uiterlijk 1 april 2026 robuust is. Ik verwacht dat hierbij ook het gesprek met de provincie en gemeenten en de

omliggende omgevingsdiensten over een optimale schaalgrootte - mogelijk te bereiken door fusie of opsplitsing – wordt gevoerd. U geeft in uw plan van aanpak aan dat u bestuurlijk de noodzaak ziet van een strategische samenwerking met aangrenzende omgevingsdiensten maar hier vooralsnog geen keuze in heeft gemaakt in de vorm. Het is goed te zien dat u verder wilt kijken en denken dan enkel het als zelfstandige dienst robuust worden. Ik verneem tijdens het gesprek van 25 september 2024 dan ook graag de voortgang van dit proces.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Ons kenmerk
IENW/BSK-2024/262958

In het plan van aanpak ontbreken acties die op basis van de zelftoets en onze brief van december 2023 wel opgenomen moeten worden. Daarnaast zijn de in het plan van aanpak opgenomen acties onzeker en onvoldoende uitgewerkt. Hieronder treft u de meest relevante punten aan. In de bijlage is een gedetailleerde beschrijving van de gehele analyse van TwynstraGudde opgenomen.

- De potentiële taakuitbreiding om aan het omzetcriterium (voor basis- en milieugerelateerde plustaken) te voldoen, is nog niet concreet.
- Er is geen aandacht besteed aan het realiseren van 80% medewerkers in vaste dienst.
- Het voldoen aan de kwaliteitscriteria voor basis- en plustaken is niet uitgewerkt.
- Daarnaast ontbreken diverse acties en onderdelen zoals onder andere een business intelligence-strategie inclusief planning, een opleidingsprogramma, een tijdsplanning per kwartaal.
- Gelet de inschatting dat u niet zelfstandig robuust kunt worden, is het aannemelijk om concretere acties om te komen tot een fusie op te nemen.

U kunt de gevraagde informatie aanleveren en toelichten in het gesprek dat gepland staat op 25 september 2024. Een alternatief is dat u het meeneemt in de eerstvolgende voortgangsrapportage. Wanneer deze rapportage ingediend moet worden, leest u verder in deze brief. De aanvullende informatie kan mij in de gelegenheid stellen om het oordeel bij te stellen.

Monitoring en bijsturing

TwynstraGudde heeft voor de monitoring voor de periode september 2024 tot 1 april 2026 een monitoringsinstrument en -advies ontwikkeld. Dit advies neem ik over. Dit betekent dat:

- De omgevingsdiensten worden gevraagd halfjaarlijks de voortgang van het proces tot robuust wording te rapporteren via een vastgesteld format. Dit betekent dat u in de periode tot 1 april 2026 driemaal een voortgangsrapportage moet opstellen.
- Na 1 april 2026 de omgevingsdiensten een eindrapportage indienen met het behaalde eindresultaat.
- In oktober 2024 IenW, als eerste stap in de monitoring, op ambtelijk niveau het gesprek met de voorzitter en secretaris van het algemeen bestuur van de omgevingsdiensten voert over de haalbaarheid van de plannen van aanpak en de wijze van monitoring en bijsturing. Dit gesprek staat reeds met u ingepland op 25 september 2024.
- In het 4e kwartaal van 2024 de directeur-generaal van IenW met de gedeputeerden van de provincies het gesprek voert over de coördinerende taak van de provincie.
- De voortgang van het proces tot robuust wording wordt geagendeerd en besproken in het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOB). In dit overleg zitten

bestuurlijke vertegenwoordigers vanuit IPO, VNG, de Unie van Waterschappen, het Openbaar Ministerie (OM) en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Justitie en Veiligheid (JenV) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

- Indien de eerste voortgangsrapportage aangeeft dat er sprake is van te weinig voortgang in het proces om te komen tot een robuuste omgevingsdienst, voer ik als stelselverantwoordelijke op bestuurlijk niveau het gesprek met de betreffende eigenaren/opdrachtgevers van de omgevingsdiensten.
- Naar aanleiding van de tweede voortgangsrapportage neem ik als stelselverantwoordelijke een besluit of verdergaande maatregelen gewenst zijn om te komen tot robuuste omgevingsdiensten.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieuresico's
Cluster E

Ons kenmerk
IENW/BSK-2024/262958

De provincie en gemeenten hebben, als eigenaren van uw omgevingsdienst, een gezamenlijke verantwoordelijkheid in het proces tot wording van een robuuste omgevingsdienst. Vanuit deze rol is het mijn verwachting dat de voortgang van dit proces standaard geagendeerd wordt in de reguliere overleggen van het dagelijks en algemeen bestuur van de omgevingsdienst en vergaderingen van colleges, gemeenteraden en provinciale staten.

Tot slot zal de Tweede Kamer twee keer per jaar geïnformeerd worden over de voortgang van het proces tot robuuste omgevingsdiensten.

Ondersteuningsbehoefte

Zoals al eerder genoemd, zijn de provincie en gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor de robuustheid en financiering van uw omgevingsdienst. Mijn voorganger heeft toegezegd het bevoegd gezag en de omgevingsdiensten te willen ondersteunen in het proces om te komen tot robuuste omgevingsdiensten. In de gesprekken in het eerste kwartaal 2024 en de schriftelijke uitvraag in april jl. hebben de omgevingsdiensten aangegeven een financiële bijdrage te willen voor het uitvoeren van de verschillende activiteiten uit het plan van aanpak. Voor de ondersteuning bij de uitvoering van de plannen van aanpak stel ik eenmalig in totaal 7 miljoen euro beschikbaar. Deze gelden worden medio vierde kwartaal van 2024 via een incidentele subsidie aan Omgevingsdienst NL ter beschikking gesteld. Vanaf dat moment kunt u een verzoek indienen bij Omgevingsdienst NL voor een bijdrage in de kosten voor de activiteiten die nodig zijn om robuust te kunnen zijn op 1 april 2026.

Voor het bereiken van een robuuste omgevingsdienst middels een fusie of een opsplitsing is het mogelijk om een separate incidentele subsidie aan te vragen. Indien u hier gebruik van wenst te maken kunt u dit aangeven in het gesprek op 25 september 2024.

Tot slot

Een goed functionerend stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) is essentieel voor het voorkomen van schade aan het milieu. Een robuuste omgevingsdienst, die voldoet aan de criteria die alle partijen gezamenlijk hebben vastgesteld, is een belangrijke spil in het VTH-stelsel en draagt bij aan het voorkomen van milieuschade.

In het reeds geplande gesprek op 25 september 2024 vernemen wij graag uw reactie op dit oordeel en welke stappen u verwacht te gaan zetten die noodzakelijk zijn om uiterlijk 1 april 2026 robuust te kunnen zijn.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT - OPENBAAR
VERVOER EN MILIEU,

Ons kenmerk
IENW/BSK-2024/262958

C.A. Jansen

Bestuurskern

Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Rijnstraat 8
Den Haag
2515 XP

Contactpersoon

Postbus VTH

postbusVTH@minienw.nl

Datum

25 september 2024

verslag

Betreft	Gesprek Omgevingsdienst IJmond beoordeling plan van aanpak
Vergadertijd	25 september 2024 – 14:00 tot 15:00 uur
Vergaderplaats	Microsoft Teams (digitaal)
Deelnemers	Judith Elsinghorst en Emmie van Poelgeest (Ministerie van IenW)
	Suzanne Klaassen (voorzitter AB), Just Zandhuis (secretaris AB) en Egon van Zon (OD IJmond)

1. Opening

Alle deelnemers stellen zichzelf kort voor. Mw. Elsinghorst licht de aanleiding en achtergrond van dit gesprek toe. Het gaat hier om het door TwynstraGudde uitgevoerde onderzoek naar alle plannen van aanpak in relatie tot de overeengekomen robuustheidscriteria. Deze aanpak is gekozen om zo te zorgen voor uniformering en objectivering. Relevante partijen hebben in een begeleidingsgroep gezeten. Ook noemt zij de parallelle voorbereiding van het vastleggen van de robuustheidscriteria in een AMvB. Twynstra Gudde heeft het plan van aanpak bekeken en de omgevingsdienst voor nu als 'rood' aangemerkt: er wordt verwacht dat de omgevingsdienst met het ingediende plan op 1 april 2026 niet robuust zal zijn. Dhr. Zandhuis en Mw. Elsinghorst hadden hier afgelopen vrijdag reeds telefonisch contact over. Benadrukt wordt dat de kleur rood een momentopname is.

Dhr. Zandhuis vat samen dat het vervolgproces ziet op de regierol van de provincie, financiële middelen en de AMvB. Mw. Elsinghorst antwoordt bevestigend en geeft

aan dat er een bedrag van circa € 200.000-250.000 per omgevingsdienst nog dit jaar beschikbaar komt via OmgevingsdienstNL (omdat SPUK geen route meer is).

Dhr. Zandhuis geeft aan dat er weinig voorbereidingstijd was tussen de ontvangen brief en dit gesprek. Op 9 oktober a.s. staat er een addendum op het plan van aanpak geagendeerd in het DB, dat na akkoord kan worden toegestuurd. Mw. Elsinghorst erkent dat het tijdspad in dit geval kort was en stemt hiermee in.

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Datum

12 februari 2024

2. Reflectie omgevingsdienst beoordeling plan van aanpak

Dhr. Zandhuis geeft een procesmatige en een inhoudelijke reflectie op de beoordeling. Ten aanzien van het proces wordt een beoordeling in de context van het plan van aanpak gemist. Er wordt strikt getoetst op de criteria en minder op de bedoeling. Het AB van de omgevingsdienst was in eerste instantie in de veronderstelling robuust te zijn, waardoor er laat is ingestapt in het proces. In sneltreinvaart is getracht de stand van zaken van de omgevingsdienst in kaart te brengen; dit was tijdens het schrijven van het plan van aanpak nog niet volledig gelukt. Daarom is gekozen voor een richtinggevend plan met vijf ontwikkellijnen, om ondertussen de benodigde informatie in beeld te krijgen.

Met een ondersteunend document stipt dhr. Zandhuis vervolgens kort aan waar informatie ontbreekt, waarom dat is en wanneer deze informatie wordt verwacht. In het addendum zal hier nader op worden ingegaan.

Mw. Klaassen geeft een achtergrondschets vanuit het AB en DB, waarbij zij benoemt dat eerst een denkstap gemaakt moest worden en dat de opgave complexer bleek dan eerst gedacht. Zij benoemt dat de omgevingsdienst enerzijds keihard nodig is, maar dat gemeenten anderzijds moeten gaan bezuinigen en dat er nu al te weinig FTE is.

Mw. Elsinghorst dankt voor de achtergrond en nadere informatie. Zij geeft nog aan dat de gedeputeerde erg positief was over de omgevingsdienst en dat de provincie mogelijk in oplossingen kan bijdragen.

3. Voortgang robuust worden en welke acties zijn ondernomen

Dhr. Zandhuis laat weten dat recent een begrotingswijziging is vastgesteld waardoor incidenteel € 2.000.000 bij deelnemers kan worden opgevraagd. In de loop der jaren zijn er meerdere opdrachten niet duidelijk (financieel) afgehecht. Daarom gaat de omgevingsdienst samen met alle deelnemers de financieringsstructuur in de gemeenschappelijke regeling herijken. Een extern bureau zal opdracht krijgen om toekomstscenario's uit te werken. Dit zal een breder perspectief geven dan het plan van aanpak. De omgevingsdienst is daarnaast bezig om de mogelijkheden tot nauwere samenwerking met de andere omgevingsdiensten in Noord-Holland beter in kaart te brengen.

Het robuust worden betreft een precare opgave, waarbij financiële steun gewenst is om de huidige lijn voort te zetten. Het zou helpen als er snel een concrete toezegging van middelen vanuit het Rijk is voor dit traject.

Mw. Klaassen benoemt dat de omgevingsdienst voelt als een verlengstuk van het ambtelijk apparaat. Schaalvergroting heeft voordelen, maar de afstand wordt groter en de bestuurbaarheid komt in het gedrang.

Bestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Datum
12 februari 2024

Er komen enkele punten ter sprake die niet voor een gelijk speelveld zorgen. Zo heeft één omgevingsdienst alle natuurtaken van de provincie – waardoor zij eenvoudiger aan de criteria kunnen voldoen. Ook wordt er gespeculeerd over een mogelijke herverdeling van de Seveso-diensten.

Mw. Elsinghorst begrijpt het spanningsveld. Met betrekking tot de toedeling van taken, heeft ook de provincie hier een rol in. Van enkele Seveso-diensten is het op dit moment niet de verwachting dat zij op tijd zelfstandig robuust zijn, maar vanuit het ministerie wordt nu geen herindeling van Seveso-diensten geïnitieerd. Met betrekking tot de geldvraag laat mw. Elsinghorst weten dat dit in november hopelijk gereed is, daarna kunnen omgevingsdiensten een subsidieverzoek indienen bij OmgevingsdienstNL. Dit kan aan het AB worden toegezegd.

Tot slot wordt ongenoegen geuit over het voor het eerst noemen van de mogelijkheid tot splitsing in de beoordelingsbrief en worden de tekortkomende structurele financiële middelen benoemd. Mw. Elsinghorst neemt dit eerste mee en geeft ten aanzien van het tweede aan dat dit nog iets is om uit te zoeken, maar dat dit niet is omdat het Rijk hier iets heeft laten liggen.

4. Monitoring en proces robuustheid

Mw. Elsinghorst geeft aan dat het fijn is als er aanvulling van het plan van aanpak komt na 9 oktober.

Dhr. Zandhuis vraagt of een aanvullende brief mogelijk is op basis van het addendum, om draagvlak te helpen behouden bij het bestuur. Een verslag van dit gesprek kan daarbij behulpzaam zijn. Over ongeveer een half jaar volgt een nieuw gesprek.

5. Afronding en sluiting

Partijen sluiten af en bedanken elkaar voor een goed en constructief gesprek.

Addendum PVA IBP-VTH

Omgevingsdienst IJmond

Inhoud

1	Inleiding.....	1
1.1	Addendum	1
2	Vragen I&W.....	2
2.1	Vraag 1. Tijdsplanning per kwartaal.....	2
2.2	Vraag 6. Omzet basistaken incl. milieutaken	2
2.3	Vraag 7. 80% personeelsbestand in vaste dienst.	3
2.4	Vraag 8. Kwaliteitscriteria basis en plustaken.....	3
2.5	Vraag 9. Innovatieagenda	3
2.6	Vraag 12. Afspraken GR t.a.v. terugname taken.....	3
2.7	Vraag 13. Weerstandratio	4
2.8	Vraag 14. Fusie perspectief	4
2.8.1	PVA IBP.....	4
2.8.2	Galan rapport + vervolg	4
2.8.3	Bestuurlijke kennismaking	5
2.8.4	Opdracht voor externe toekomstscenario's.....	5
2.8.5	Concluderend.....	5
2.9	Vraag 16. Opleidingsprogramma	5
2.9.1	Strategische personeelsplanning	6
2.9.2	Junioren- en zijinstromers opleiding	6
2.9.3	Specialisatie	6
2.10	Vraag 18. Business intelligence (BI).....	6
2.11	Vraag 19. Capaciteit BI	7
3	Bijlagen	8
3.1	Planning nadere uitwerking plan van aanpak IBP.....	8
3.2	Externe analyse, uitgevoerd door het bureau Seinstra & Partners.	8
3.3	Overzicht kwaliteitscriteria 3.2	8

1 Inleiding

Als onderdeel van het landelijke Interbestuurlijke Programma versterking VTH (IBP-VTH) zijn alle omgevingsdiensten gedurende het jaar 2023 en 2024 getoetst op de landelijke vastgestelde KPI's. Omgevingsdienst IJmond is een van de omgevingsdiensten die een plan van aanpak opstelde om aan te geven hoe zij, uiterlijk op 1 januari 2026, gaat voldoen aan de vastgestelde KPI's.

Het bestuur van Omgevingsdienst IJmond onderkent dat de dienst in haar huidige vorm en omvang niet op alle onderdelen robuust en toekomstbestendig (genoeg) is. Het bestuur heeft gekozen om een plan van aanpak op hoofdlijnen op te stellen, waarbij zij zowel ingezet op het in beeld brengen van de huidige situatie, als het werken aan toekomstbestendigheid van de organisatie langs vijf ontwikkelijnen.

In dit proces houdt het bestuur nadrukkelijk rekening met het belang van samenwerking met de andere omgevingsdiensten binnen de provincie Noord-Holland. Het bestuur ziet een strategische samenwerking voor de toekomst als noodzakelijk. Echter ten aanzien van de vorm, het tijdsplan en de partner(s) kiest het bestuur voor een zorgvuldig proces. Een proces waarbinnen, vanuit het inzicht in de huidige situatie en de toekomstige opgave, afgewogen keuzes gemaakt worden.

De keuze voor het opstellen van een plan van aanpak op hoofdlijnen met ontwikkelijnen maakt ook dat het bestuur niet specifiek is ingegaan op bepaalde criteria binnen de vastgestelde KPI's. Dit betekent echter niet dat deze informatie of dit inzicht niet aanwezig is. Middels dit addendum op het plan van aanpak vullen wij deze informatie aan. Het bestuur hoopt dat op deze wijze bij I&W een goed beeld ontstaat van de organisatie Omgevingsdienst IJmond (een dienst die al 25 jaar bestaat en een organische grote groei achter de rug heeft).

1.1 Addendum

Het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst IJmond heeft dit addendum opgesteld met als doel inzicht te geven in de specifieke criteria die onderdeel uitmaken van de KPI's die landelijk zijn vastgesteld. Het dagelijks bestuur heeft dit addendum behandeld en vastgesteld op 9 oktober 2024.

De voortgang van de ontwikkelijnen van het plan van aanpak en de voortgang van de onderliggende maatregelen op de criteria zullen wij melden in de voortgangsrapportages.

2 Vragen I&W

In dit hoofdstuk behandelen wij de vragen van I&W en verwijzen waar nodig naar bijlagen die onze antwoorden onderbouwen.

2.1 Vraag 1. Tijdsplanning per kwartaal

In het plan van aanpak IBP van Omgevingsdienst IJmond staat een planning op hoofdlijnen. In de periode tussen 1 april 2024 en heden is er hard gewerkt om deze planning verder uit te werken. In bijlage 3.1 is de planning per kwartaal opgenomen.

2.2 Vraag 6. Omzet basistaken incl. milieutaken

In het plan van aanpak IBP kondigt het bestuur aan dat uit nadere analyse van het bestuur is gebleken dat de afgelopen jaren niet consequent genoeg is gekeken naar de formatieve en financiële consequenties van (externe en interne) ontwikkelingen in de omvang van taken en het op de juiste formatie zetten van extra taken. Er wordt een proces aangekondigd om dit te herijken.

Om dit proces te kunnen doorlopen heeft het algemeen bestuur van Omgevingsdienst IJmond voor het zomerreces besloten om aanvullende incidentele middelen beschikbaar te stellen. Deze middelen zijn opgevraagd middels een begrotingswijziging die momenteel in behandeling is bij de gemeenteraden en Provinciale Staten. Vooruitlopend op instemming heeft het dagelijks bestuur de dienst de ruimte gegeven te starten met de uitvoering.

Per september 2024 is een programma gestart om de GR, DVO en financieringsstructuur van Omgevingsdienst IJmond te actualiseren op de huidige- en toekomstige opgaven. In dit proces ontstaat inzicht in wat er nodig is om opgaven en de middelen (financiën & capaciteit) in balans te brengen. Dit is een participatief proces tussen deelnemers en de organisatie. In het eerste kwartaal 2025 zal het bestuur hier inzicht in krijgen.

In bijlage 3.2 is een externe analyse, uitgevoerd door het bureau Seinstra & Partners, toegevoegd. Dit rapport was tijdens het stellen van het plan van aanpak IBP nog niet beschikbaar. In dit rapport wordt langs de lijn van 7 productgroepen zichtbaar dat er een formatiestijging van 17-21 FTE wordt verwacht om de huidige opgaven goed te koppelen aan capaciteit.

Daarnaast wordt vanuit een externe analyse, uitgevoerd door EVZ organisatie-advies, een inschatting gemaakt dat de overhead en bedrijfsvoering structureel op jaarbasis met 700.000 euro verhoogd dienen te worden.

Beide analyses geven aan dat de door het bestuur aangekondigde herijking in potentie substantieel gaat bijdragen aan de robuustheid van de organisatie.

2.3 Vraag 7. 80% personeelsbestand in vaste dienst.

Een van de zes KPI's van de robuustheidscriteria is:

De omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang (basis- en milieu gerelateerde plustaken) is minimaal € 16,5 miljoen (incl. overhead)) en 80% van de medewerkers in het primaire proces in dienst van de organisatie.

Omgevingsdienst IJmond voldoet momenteel niet volledig aan alle aspecten van deze KPI, specifiek wat betreft het omzetcriterium. Omgevingsdienst IJmond voldoet wel aan de eis om minimaal 80% van haar medewerkers in het primaire proces in dienst te hebben. Met percentages van 95% voor de totale formatie en 96% voor het milieusegment, overtreft de organisatie de gestelde norm aanzienlijk. Deze cijfers onderstrepen het commitment van ODIJ om een stabiele personeelsbezetting in het primaire proces te borgen.

Medewerkers	Totaal	In dienst van ODIJ
Formatie in FTE per 31 -8	134,46	128,02
Percentage		95,5%

Medewerkers	Milieu	In dienst van ODIJ
Formatie in FTE per 31 -8	99,88	97,25
Percentage		97%

2.4 Vraag 8. Kwaliteitscriteria basis en plustaken

Wij zijn in het plan van aanpak IBP niet ingegaan op waar de dienst staat ten aanzien van de in het hier en nu geldende kwaliteitscriteria. Dit is vooral ingegeven door het feit dat het bestuur inzag dat eerst een herijking van de opgaven en middelen (capaciteit) noodzakelijk was om hier een goed beeld bij te krijgen. Inmiddels is in beeld gebracht hoe de dienst scoort op de huidige kwaliteitscriteria, dit is uitgewerkt in bijlage 3.3.

2.5 Vraag 9. Innovatieagenda

In het plan van aanpak IBP geven wij aan dat de organisatie altijd heeft ingezet op innovatie. In het landelijke netwerk en bij de relevante Rijkspartners wordt Omgevingsdienst IJmond dan ook als een innovatieve, vooruitstrevende en landelijk participatieve dienst gezien. Ten tijde van het opstellen van het plan van aanpak was de planning voor het opstellen van een innovatieagenda nog niet bekend. Inmiddels is duidelijk dat de organisatie in Q2-Q3 2025 de innovatieagenda opstelt en in Q4 2025 zal voorleggen aan het bestuur. Dit is tevens opgenomen in de kwartaalplanning, genoemd onder vraag 1.

2.6 Vraag 12. Afspraken GR t.a.v. terugname taken

Het onder vraag 2 aangekondigde en reeds gestarte programma om de GR, DVO en financieringsstructuur te actualiseren gaat specifiek in op desintegratie en uittreding. De

doelstelling is om in dit programma deze onderwerpen opnieuw met de deelnemers te bespreken en overeen te komen.

De geactualiseerde GR- en DVO-structuur wordt opgesteld in nauwe samenwerking met de deelnemers. Oplevering staat gepland voor Q1 2025. Gedurende Q2 en Q3 van 2025 worden deze besproken met bestuur, colleges, raden en staten. Indien gewenst kan de organisatie het plan van aanpak voor dit programma overleggen.

2.7 Vraag 13. Weerstandsratio

Omgevingsdienst IJmond rapporteert dat de weerstandsratio in 2024 1.0 bedraagt, waarmee wordt voldaan aan de gestelde eis. Een herijking van het weerstandsvermogen is gepland in de laatste fase van het Programma actualisatie GR, DVO en financieringsstructuur. De verwachting is dat de herijkte financiering een positieve invloed zal hebben op het benodigde weerstandsvermogen. Dit komt doordat het risico van korte termijn financiering ter dekking van structurele lasten wordt verkleind. Op basis van deze ontwikkelingen verwachten wij dat we als organisatie ook in de toekomst over voldoende weerstandsvermogen beschikken. De ratio blijft gehandhaafd tussen 0.8 en 1.0.

2.8 Vraag 14. Fusie perspectief

In de beoordeling van Twijnstra & Gudde van het plan van aanpak IBP lezen wij dat er wordt geconcludeerd dat Omgevingsdienst IJmond op dit moment geen mogelijkheden ziet tot fusie. Deze conclusie verrast ons omdat wij afgelopen jaar sterk hebben ingezet op het verbeteren van de samenwerking tussen omgevingsdiensten binnen de provincie Noord-Holland en het initiatief nemen tot een uitgebreide verkenning van de samenwerkingskansen. Dit is inderdaad nog niet zo concreet dat fusie voorligt. Wij zullen hieronder de ontwikkelingen schetsen.

2.8.1 PVA IBP

In het plan van aanpak IBP zet het bestuur in op zelfstandig toekomstbestendig. Echter met een zeer nadrukkelijke focus op samenwerking met de andere diensten in de provincie Noord-Holland. En volledige participatie met de landelijke ontwikkelingen van ODNL op kennisinfrastructuur, naast gezamenlijke ontwikkelingen op datakwaliteit en -structuur. Dit wordt mede ingegeven door het feit dat de diensten in het hier en nu sterk verschillen. Het bestuur ziet zeer goed in dat door te starten met het intensiever samenwerken deze verschillen kunnen worden verkleind. In het plan van aanpak kiest Omgevingsdienst IJmond bewust voor een richting en ontwikkellijnen. Dit geeft het bestuur ook de ruimte om, gedurende het proces, bij te kunnen sturen als vanuit inzicht blijkt dat andere toekomstscenario's verstandiger zijn.

2.8.2 Galan rapport + vervolg

Als onderdeel van het plan van aanpak IBP, is het Galan rapport bijgevoegd. Dit rapport beschrijft een traject dat de directeuren van de omgevingsdiensten in de provincie Noord-Holland hebben doorlopen om te komen tot samenwerkingsscenario's. Dit rapport moet beschouwd worden binnen de context dat tot voor de start van dit traject de diensten enkel samenwerkten middels een gezamenlijke samenwerkingsagenda en de focus hadden op zelfstandigheid. Op basis van de uitkomsten van deze rapportage zijn 4 samenwerkingsscenario's uitgewerkt. Omgevingsdienst

IJmond is de enige dienst in Noord-Holland die zich expliciet uitspreekt dat enkel een samenwerkingsagenda (scenario 1) te beperkt is richting de toekomst. Omgevingsdienst IJmond heeft expliciete beelden bij de verdere invulling van deze samenwerkingsagenda, onder meer op de samenwerking binnen het kader van straf- en bestuursrecht (pijler 2).

In juni 2024 hebben de omgevingsdiensten een gezamenlijk vervolgtraject opgesteld. De kern van dit traject is inzichtelijk maken waar de diensten sterk of juist kwetsbaar zijn. Vanuit dit beeld kan verder worden gewerkt aan de vervolgvraag, meer in het bijzonder, wat dat voor vorm en functie van samenwerking zou kunnen betekenen. Hiernaast is gewerkt aan het vergroten van draagvlak voor samenwerking onder het management van de diensten.

2.8.3 Bestuurlijke kennismaking

In 2024 heeft het dagelijks bestuur Omgevingsdienst IJmond het initiatief genomen voor bestuurlijke kennismakingen. Met het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord heeft dit reeds plaatsgevonden en vindt een vervolg plaats in het najaar. Met het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied wordt momenteel een kennismakingsgesprek ingepland.

2.8.4 Opdracht voor externe toekomstscenario's

Na het vaststellen van het plan van aanpak IBP is - mede vanuit de financiële posities van de gemeenten gerelateerd aan het jaar 2026 - gekozen voor het opstellen van toekomstscenario's waarin ook vormen van samenwerking en fusie worden meegenomen. In deze opdracht dienen de veranderde opgaven, het voldoen aan de landelijke criteria van het IBP en waar de dienst nu staat meegenomen te worden. De uitkomsten van deze opdracht worden april 2025 verwacht.

2.8.5 Concluderend

Het bestuur van Omgevingsdienst IJmond hecht er belang aan op te merken dat 'fusie-perspectief' niet als doel op zichzelf gezien wordt. Wel erkent het bestuur dat de grote veranderende opgaven zeker aanleiding geeft om goed naar de huidige en toekomstige situatie te kijken. Over de as van de opgaven, inhoud en inzicht hierin zal het bestuur komende jaren opnieuw strategisch positioneren ten aanzien van vorm en functie van Omgevingsdienst IJmond. Vanuit het inzicht dat ontstaan is tijdens en na het opstellen van het plan van aanpak IBP heeft het bestuur besloten om externe toekomstscenario's in beeld te brengen, waaronder fusie. Zie 2.8.4.

2.9 Vraag 16. Opleidingsprogramma

Het bestuur is in het plan van aanpak IBP niet ingegaan op het eigen opleidingsprogramma. Middels dit addendum wil het bestuur dit alsnog doen. In 2023 heeft de dienst, als onderdeel van de kwaliteitscriteria, in beeld gebracht welke achtergrond, opleiding en ervaring elke medewerker heeft die werkzaam is binnen de organisatie. De AVG-proefversie is de eerdergenoemde bijlage 3.3. Dit beeld is nu compleet en wordt gedurende 2024 omgezet in een strategische personeelsplanning. Hierin wordt nadrukkelijk het steeds uitgebreidere opleidingsaanbod van de ODNL-academie ingezet voor scholing en verdere professionalisering van de VTH-uitvoering door medewerkers van Omgevingsdienst IJmond.

2.9.1 Strategische personeelsplanning

De dienst is van mening dat een strategische personeelsplanning een belangrijk instrument is om te sturen op de benodigde capaciteit en expertise. In de zomerperiode van 2024 is de dienst daarom gestart met het opstellen van een strategische personeelsplanning. Dit document, inclusief een systematiek om deze actueel te houden, is begin 2025 gereed. Aangezien het inzicht, in waar de individuele medewerkers staan, al gereed is wordt er momenteel al gewerkt aan een opleidingsplanning met actieve inzet van het curriculum van de ODNL academie, zoals hierboven omschreven.

2.9.2 Junioren- en zijinstromers opleiding

Omgevingsdienst IJmond organiseert, coördineert en verzorgt al bijna 20 jaar jaarlijks een opleiding milieutoezicht, handhaving en vergunningverlening gericht op junior-inspecteurs en zijinstromers. Hierin participeren sinds enkele jaren ook de Omgevingsdiensten Noord-Holland Noord en Noordzeekanaalgebied. Met deze opleiding organiseert de dienst succesvol instroom en doorstroom van VTH-medewerkers (ook naar andere diensten toe, in verband met behoud van schaarse expertise binnen het stelsel van omgevingsdiensten).

2.9.3 Specialisatie

Voor specialisatie in het VTH-domein wordt gebruik gemaakt van externe- en incompany opleidingen. Omgevingsdienst IJmond is een van de medeoprichters van de ODNL-academie, onderdeel van OFGV welke, dankzij pijler 4 IBP, zijn voortgang krijgt binnen ODNL. Wij participeren ook in de landelijke aanbesteding.

Op deze wijze geven wij een versnelling aan het integraal voldoen aan de recente kwaliteitscriteria 3.2 die gesteld zijn voor de uitvoering van de VTH-taken.

2.10 Vraag 18. Business intelligence (BI)

In het plan van aanpak IBP zijn wij onvoldoende specifiek geweest waar het gaat over Business Intelligence. In het primaire proces heeft Omgevingsdienst IJmond nadrukkelijk geen verouderde systemen. Omgevingsdienst IJmond is destijds mede-initiatiefnemer geweest van het opensource VTH-systeem OpenWave. Inmiddels maken 10 omgevingsdiensten gebruik van OpenWave als primair VTH-systeem. Vanwege de founding-father status zijn wij nadrukkelijke betrokken bij de doorontwikkeling ervan. Maar zijn wij ook nadrukkelijk betrokken bij en in gesprek met de trekkers van IBP-pijler 3 (samen met de ODH en ODRA). Ook in de opvolging van de opgaven binnen pijler 3 van het IBP zijn wij bijvoorbeeld bij de onderwerpen datakwaliteit en het MBA-register aan het werken aan eenvormigheid en uniformiteit binnen de opensource community. Naast OpenWave maken wij ook gebruik van GEO-viewer, Power-BI en Inspectieview.

De opmerking in het plan van aanpak 'verouderde systemen' is gerelateerd aan het bedrijfsvoeringsaspect. Hier is de dienst altijd zeer kostenbewust geweest, waardoor nu een investering nodig is. Hiervoor is inmiddels intern een visie over ontwikkeld en starten we komend jaar met de vervanging en integratie van de systemen. Al onze applicaties zijn momenteel "cloud-

based” en geïntegreerd in het informatiserings- en automatiseringslandschap. Wij ervaren aan de systeemkant geen enkele beperking voor de uitvoering van het primaire proces.

2.11 Vraag 19. Capaciteit BI

Momenteel richt Omgevingsdienst IJmond zich met 1 FTE (vaste dienst) op data-analyse.

Aanvullend wordt er expertise ingehuurd. Momenteel loopt de procedure voor de werving van een 2^e FTE. Naar verwachting vullen wij deze functie voor het einde van het jaar in. Voor 2025 staat een 3^e FTE begroot. Waarmee wij ruim voor 1 januari 2026 zullen voldoen aan de gevraagde 3 FTE. Door de analyse op uitvoeringsuitdagingen van de omgevingsdienst in het hier en nu, naast de verdergaande inzichten die vanuit het IBP naar de uitvoeringskant VTH zijn geformuleerd, is de stellige overtuiging ontstaan dat data-analyse (Business intelligence) de organisatie gaat helpen met het verkrijgen van inzicht in en halen van de uitdagingen waar onze omgeving ons voor stelt.

3 Bijlagen

3.1 Planning nadere uitwerking plan van aanpak IBP

Zie de bijlage, meegestuurd als los bestand:

- *Planning nadere uitwerking PVA IBP*

3.2 Externe analyse, uitgevoerd door het bureau Seinstra & Partners.

Zie de bijlage, meegestuurd als twee losse bestanden:

- *Analyse van de zeven productgroepen*

3.3 Overzicht kwaliteitscriteria 3.2

Jaarlijks monitoren wij of we voldoen aan de vigerende kwaliteitscriteria VTH. Op dit moment zijn dat de Kwaliteitscriteria versie 2.3 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Omgevingswet. Tevens rapporteren wij jaarlijks, als onderdeel van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT), aan de provincie en nemen deze rapportage ook op als bijlage in ons jaarverslag.

Uit de rapportage, opgesteld n.a.v. de monitoring van de kwaliteitscriteria dit jaar, bleek dat we op drie deskundigheidsgebieden deels voldoen en daaraan werken.

Het gaat hier om de deskundigheidsgebieden:

Brandveiligheid (criterium 14)

1. Adviseren bij standaard/niet complexe vergunningen, meldingen en gegevens/bescheiden (verstrekt i.v.m. informatieplicht bij start activiteit) bouw en milieu
2. Adviseren bij meldingen brandveilig gebruik.
3. Monitoren en analyseren van controlegegevens, ingekomen meldingen e.d..
4. Afhandelen van klachten.
5. Uitvoeren van standaard/niet complexe inspecties brandpreventie.
6. Beoordelen van eenvoudige gelijkwaardigheid.
7. Adviseren en laten informeren bij eenvoudige afwijkingsbesluiten (o.a. t.a.v. bereikbaarheid, bluswatervoorzieningen, brandweezorg, opkomsttijden etc.).

Er wordt gewerkt aan dit criterium door ervaring op te doen en frequent met dit deskundigheidsgebied bezig te zijn (waardoor ook aantallen worden gehaald). Verwachting is dat er eind 2024 voldaan wordt.

Afvalwater-indirecte lozingen (criterium 18):

1. (adviseren over) monsterneming, het beoordelen en het uitvoeren van (standaard) controles van indirecte lozingen die vallen onder algemene regels en vergunde indirecte lozingen.
2. Opstellen/beoordelen van en adviseren over bemonsteringsplannen.
3. Beoordelen van afvalwaterpreventieplannen op zowel kwaliteit als kwantiteit.
4. Het uitvoeren van handhaafbaarheidstoetsen bij vergunningen- en maatwerkprocedures.
5. Behandelen van en adviseren bij klachten.

Er wordt gewerkt aan dit criterium door ervaring op te doen en frequent met dit deskundigheidsgebied bezig te zijn. Verwachting is dat er eind 2025 voldaan wordt.

Externe veiligheid (criterium 20):

1. Vaststellen EV-situatie op basis van de EV-regelgeving in het OW-stelsel en Basisnet (relatie kunnen leggen tussen risicobronnen en ruimtelijke situaties en ontwikkelingen en vice versa).
2. Inbrengen aspecten externe veiligheid in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving en ruimtelijke ordening.
3. Het bijhouden van de EV-situatie (risicokaart, Register Externe veiligheidsrisico's (REV)).

Om volledig te voldoen aan dit criterium wordt er een medewerker opgeleid of wordt er een nieuwe medewerker voor dit specialisme geworven. Afhankelijk van de keuze en de kwaliteiten/ervaring van die medewerker wordt er eind 2025 of eind 2026 voldaan.

Inmiddels is de set kwaliteitscriteria 3.0 door de consultatie heen. Verwacht is dat deze set in Q3 van 2024 wordt opgeleverd. Op het moment dat deze versie als vigerend wordt aangemerkt gebruiken wij deze voor onze jaarlijkse monitoring en rapportage. Vooruitlopend hierop wordt het verschil tussen versie 2.3 en 3.0 in kaart gebracht zodat hier tijdens de volgende monitoring extra aandacht voor is.

Zie voor meer informatie de bijlage, meegestuurd als los bestand:

- *Kwaliteitscriteria ODIJ*

Contactpersoon: Omgevingsdienst IJmond

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

2 oktober 2024 | versie 1.0

Analyse zeven productgroepen

Uitwerking opgaven en formatie in kader Bestuursopdracht

Definitieve versie

18 april 2024

Verantwoording

In het kader van de Bestuursopdracht van medio maart 2024 is door ons een analyse gemaakt van de opgaven en de beschikbare formatie op een zevental productgroepen.

Deze productgroepen waren:

- Toezicht Milieu
- Vergunningverlening Milieu
- Juridische ondersteuning
- Advies
- BWT
- Projecten
- Overige taken

Per productgroep is een schets gegeven van de huidige situatie, de beschikbare capaciteit, de ontwikkelingen en de benodigde capaciteit.

Dat is gedaan in nauwe afstemming en met input van de cirkelcoaches die de organisatie kent. Uiteindelijk is er een grove inschatting gemaakt van wat er nodig zou zijn aan uren, kijkend naar de opgaven en omvang van het werk binnen de productgroep, en kijkend naar ontwikkelingen. Deze grove inschatting zal in een latere fase, als opnieuw naar de daadwerkelijke financiering van de dienst wordt gekeken, verfijnd moeten worden en moeten worden besproken met het bestuur op keuzes, ambities en financiën.

Er is gebruik gemaakt van bestaande informatie uit bestaande systemen. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat de validiteit en betrouwbaarheid van de beschikbare informatie niet altijd up to date is.

De uitwerking van de benodigde capaciteit is gedaan op basis van de geldende en nu bekend zijnde bestuurlijke ambities en kunnen eveneens in een later fase indien gewenst worden bijgesteld.

Het resultaat van de analyse is opgenomen in de finale rapportage van de bestuursopdracht.

Algemene bevindingen

Al eerder is met het DB en AB besproken dat er binnen de taakuitvoering sprake is van een verdringingseffect. Kort en goed komt het er op neer dat de afgelopen jaren de taakuitvoering steeds binnen het bestaande budget is gehouden. Ontwikkelingen (kwantitatief of kwalitatief) bij bestaande taken dan wel het toevoegen of ontstaan van nieuwe taken hebben nooit geleid tot herziening/ aanpassing van de uren en de budgetten. Kort samengevat zijn alle ontwikkelingen de afgelopen jaren “geabsorbeerd” binnen de bestaande formatie.

Financieel gezien is dat voor de deelnemers natuurlijk mooi, maar het heeft er toe geleid dat de bestaande basistaakuitvoering (het basistakenpakket) in de verdrukking is gekomen: er is sprake van een omvangrijk verdringingseffect. Als dat effect een bewuste keuze was met uitwerking van gevolgen en risico's en met bestuurlijke instemming, dan zou dat nog ergens te billijken zijn, maar dat is niet zo. Het is simpelweg ontstaan en door het voormalig management en medewerkers uitgevoerd met als adagium: we lossen het wel op.

Zowel voor de deelnemers als voor de dienst (en vooral haar medewerkers) is deze situatie niet duurzaam. Voor deelnemers moet expliciet duidelijk zijn wat zij mogen verwachten van de dienst en welke keuzes, gevolgen en risico's er zijn. Medewerkers hebben een expliciete opdracht nodig waarbij wordt gekeken naar de balans tussen de beschikbare uren en de opdracht die zij krijgen. Nu hebben medewerkers impliciet zelf hun keuzes gemaakt, zonder dit bestuurlijk vast te leggen.

De vraag die in deze analyse relevant is luidt: hoe staat de huidige taakuitvoering er voor, wat is dan de omvang van het verdringingseffect, welke ontwikkelingen zijn er en hoe ziet dan (indicatief) een meer reël formatieplaatje eruit.

Per cluster van taken (we noemen dat een productgroep) is hieronder een nadere analyse gemaakt aan de hand van deze vragen.

Toezicht Milieu

Huidige situatie

Voor toezicht Milieu zijn er nu binnen de dienst circa 38 fte actief. Daarbij gaat het om circa 34 fte toezichthouders en 4 fte ondersteuning, die zorgen voor de administratieve afhandeling.

De medewerkers zijn verdeeld over drie geografische teams: IJmond, Kennemerland en Zaanstreek/Waterland.

Het belangrijkste/ meest omvangrijke product binnen deze productgroep zijn de milieucontroles. Deze vallen in het basistakenpakket en worden voor alle deelnemers uitgevoerd.

Binnen het gebied is een overzicht van het totaal aantal bedrijven dat toezicht moet krijgen, verspreid over drie categorieën van milieubelasting: A (lichte bedrijven), B en C (de zwaarste bedrijven).

In totaal gaat het daarbij om de volgende totaal aantallen bedrijven:

Zwaarte bedrijven	Aantal in gehele gebied ODIJ
A	4662
B	6964
C	201

Daarnaast is van 650 bedrijven duidelijk dat zij milieubelastende activiteiten verrichten maar niet in welke categorie zij vallen.

In afstemming met de gemeenten moet gekeken worden in hoeverre dit overzicht (nog) actueel is. Dat is wel relevant omdat het bestand van inrichtingen al enkele jaren niet is geactualiseerd.

Genoemde bedrijven vallen onder het milieutoezicht. Daarnaast worden er nog ander soortige controles uitgevoerd, waaronder energiecontroles, controles naar aanleiding van klachten, asbestcontroles, meldingen bodemverontreiniging en controles die gaan over brandveiligheid en alcohol.

Analyse

Deelnemers aan Omgevingsdiensten zijn wettelijk verplicht om een regionaal handhavingsbeleid vast te stellen waarbij ook de intensiteit van het toezicht op bedrijven is vastgelegd. Het idee daarachter is dat gelijksoortige bedrijven op dezelfde wijze (lees intensiteit) toezicht krijgen.

In het gebied van OD IJmond is niet geheel duidelijk wat de bestuurlijke ambities zijn ten aanzien van de intensiteit van het toezicht. Uit navraag wordt vermoed dat het volgende toezichtregime geldt:

Zwaarte bedrijven	Toezichtregime
A	Alleen als er klacht is
B	1 keer per 4 jaar controleren
C	Jaarlijks controleren

Als we deze intensiteit zouden toepassen op het aantal bedrijven dan zouden er per jaar in ieder geval 201 controles voor C bedrijven moeten plaatsvinden en 1741 controles voor B bedrijven (aantal 6964/4). Samen dus ruim 1900 controles. Daarbij komen dan nog de klachten die er binnen komen voor de A bedrijven.

Op dit moment worden er door de dienst tussen de 1200 – 1300 bedrijven op jaarbasis van een integrale controle voorzien. Daarnaast krijgen bedrijven die niet voldoen een her-controle.

De benodigde aantallen controles worden nu niet gehaald en wel om een aantal redenen:

1. Andersoortige controles hebben voor een deel de uitvoering van milieucontroles verdrongen. Deze andersoortige controles (zoals bijvoorbeeld asbest) zijn de toezichthouders er “gewoon even bij gaan doen”, terwijl ze daar eigenlijk geen uren voor hadden. Zo’n nieuwe taak is nooit op geld/formatie gezet.
2. In de praktijk blijkt dat de benodigde uren per controle hoger zijn dan beschikbaar. Er is een aanname dat ieder milieucontrole binnen 12 uur kan worden uitgevoerd, terwijl uit benchmarks en ervaringen van andere diensten blijkt dat vooral de controles voor de categorie C eerder tot 20 uur oplopen. Dat

is overigens altijd een gemiddelde, er zijn naast reguliere zaken altijd bijzondere zaken die (veel) meer tijd kosten.

3. Binnen de beschikbare formatie van 38 fte dan blijkt dat er circa 10 medewerkers nog in opleiding zijn. Ze zitten deels nog op school en worden actief begeleid door een meer ervaren collega. Deze medewerkers in opleiding zijn maar voor een klein(er) deel productief.
4. Binnen de beschikbare formatie wordt ook nog de uitvoering van overige DVO-taken gedaan (terwijl die niet vallen niet onder Toezicht Milieu of Milieu basistaken. Deze DVO-taken, zoals Toezicht op de Drank en horecawet, Brandveiligheid en het Havengebied, verdringen de uitvoering van het Toezicht Milieu. De inzet van de uren worden wel betaald via de DVO-overeenkomsten en inkomsten, maar met deze inkomsten zijn nooit extra uren Milieutoezicht aangetrokken.

Voor Toezicht Milieu is op dit moment effectief 31-32 fte beschikbaar als we de bovenstaande factoren meenemen. Dit is inclusief het invullen van nog openstaande vacatures.

Grove inschatting richting toekomst

Op basis van al het bovenstaande is een berekening gemaakt, van wat er wel nodig is aan capaciteit, gebaseerd op de huidige aantallen, de nu geldende bestuurlijke ambities en reële kengetallen en uitwerkingen. Een indicatieve schatting naar de toekomst levert dan het volgende beeld op:

Toezicht Milieu	Aantal	Kengetal	Uren	FTE
Toeziht C (1 keer per jaar)	201	20	4020	
Toeziht B (1 keer per 4 jaar)	1741	12	20892	
Hercontroles/aspect controles	400	4	1600	
Controles nav klachten	800	4	3200	
Energiecontroles	900	9	8100	
Bodem	450	4	1800	
Asbest sloopcontroles	450	4	1800	
Asbest meldingen	350	4	1400	
Evenementen	80	6	480	
Ondersteuning			7000	
Toezicht Milieu			50292	38

Een uitwerking van fte wat er nodig is voor het uitvoeren van het toezicht op bedrijven met eerder genoemde toezichtregime en met ervaringen van de andersoortige controles die ook worden gedaan, leidt tot een benodigd aantal van circa 38 fte.

In de huidige situatie is er een tekort van ongeveer 6-7 fte als we de huidige uitgangspunten hanteren en gebaseerd op wat er nu bekend is over het inrichtingenbestand.

Deze berekening is nog exclusief een tweetal op uren te zetten posten:

1. Voor de gemeenten Purmerend geldt dat zij nog niet alle bedrijven van het basistakenpakket aan de ODIJ hebben overgedragen. Deze bedrijven moeten nog worden meegenomen in bovenstaande analyse. Dat zal dan voor die gemeenten nog leiden voor een inschatting van uren die voor die nieuwe bedrijven moet worden ingezet.
2. De Omgevingswet maakt dat er een verschuiving optreedt van een aantal meldingsplichtige bedrijven naar vergunningsplichtige bedrijven en dat er meldingen worden verwacht van milieubelastende activiteiten die nu nog niet in het inrichtingenbestand als inrichting zijn benoemd. De exacte impact van deze ontwikkeling is nog niet te geven en zal nader uitgewerkt moeten worden.

Daarnaast zal meer toezicht ook een effect hebben op de (hogere) inzet van andere productgroepen, vooral bij de afhandeling van meldingen. Meer toezicht leidt tot meer meldingen en naar alle waarschijnlijkheid ook meer handhavingsszaken. Bij de uitwerking van deze productgroepen zal dit aspect terug keren.

Tot slot nog enkele opmerkingen over de gehanteerde kengetallen. De kengetallen die hierboven zijn toegepast gelden voor reguliere zaken in reguliere controles. Het kan zijn dat er voor specifieke zaken meer uren nodig zijn dan het kengetal suggereert. Er kan veel meer aan de hand zijn bij een bedrijf. In dat geval zal de dienst dat kenbaar moeten maken aan het bevoegd gezag waaronder het bedrijf valt en zullen afspraken over de inzet moeten volgen.

In de constatering dat de dienst de afgelopen jaren lang niet alle milieucontroles heeft uitgevoerd, zal het goed kunnen dat er bij een groot aantal bedrijven relatief veel aan de hand is en dat dus in relatief veel gevallen moet worden afgeweken van de gehanteerde kengetallen. De praktijk zal dit in de toekomst bepalen.

Voor Toezicht Milieu is er samenvattend dus een tekort op de formatie van circa 6 -7 fte, nog aan te vullen voor de extra inzet voor Purmerend (en met Purmerend te verrekenen) en voor de verschuiving van inrichtingen binnen het bestand. Verder is er nog de genoemde onzekerheid van de validiteit en actualiteit van het genoemde bedrijvenbestand.

In de verdere uitwerking van de Herijking financiering worden deze aspecten meegenomen en zal ook moeten worden gekeken naar eventuele ambities of keuzes die nog kunnen worden gemaakt in de uitvoering.

Vergunningverlening Milieu

Huidige situatie

De belangrijkste/ meest omvangrijke producten in deze productgroep zijn het verlenen van omgevingsvergunningen (ruim 40 per jaar), het komen tot maatwerkvoorschriften (circa 60 per jaar) het afwikkelen van meldingen van bedrijven (circa 250 per jaar), ongeveer 250 meldingen die niet inrichtings gebonden zijn én het beantwoorden van vragen van derden (gemiddeld zo'n 250 per jaar).

Naast deze reguliere werkzaamheden wordt er het nodig aan tijd geïnvesteerd in opleidingen en externe (landelijke) werkgroepen of aan specifieke regionale projecten.

Voor een melding van een bedrijf is gemiddeld genomen circa 9 uur nodig, wat overeenkomt met de landelijke benchmark. Voor de omgevingsvergunningen variëren de uren heel sterk, omdat de inzet per vergunning van veel verschillende factoren afhankelijk is.

De werkdruk binnen de groep medewerkers wordt als hoog ervaren.

Analyse

Het eerste dat opvalt is het lage aantal milieumeldingen dat jaarlijks binnenkomt (250) in relatie tot de groep B bedrijven (circa 7000). Naar alle waarschijnlijkheid zal het aantal milieu belastende activiteiten binnen deze groep van bedrijven beduidend meer zijn dan dat het aantal meldingen aangeeft. Dat dit aantal achterblijft op

wat verwacht mag worden, heeft zeer waarschijnlijk te maken met het te lage aantal controles dat vanuit Toezicht jaarlijks wordt uitgevoerd. Toezicht leidt in een belangrijk aantal gevallen tot een nieuwe melding.

Aangenomen mag worden dat in een normale situatie van voldoende toezicht, er voor ruim 7000 bedrijven jaarlijks zeker 500-700 meldingen binnenkomen.

Voor vergunningverlening Milieu is er binnen de dienst nu circa 8 fte beschikbaar. Alleen circa 1,5 fte van deze capaciteit wordt nu ingezet voor andersoortige werkzaamheden waaronder het vormgeven van opleidingen voor intern en extern gebruik. Ook worden substantieel uren ingezet voor projecten en (landelijke) werkgroepen. Effectief is er voor vergunningverlening Milieu 6,5 fte beschikbaar.

Verder is het zo dat binnen de bestaande formatie nu geen ruimte voor het uitvoeren van zogenaamde actualisatie toetsen van omgevingsvergunningen. Het actualiseren van deze vergunningen is een wettelijke verplichting en bevoegde gezagen hebben daartoe toetsen uit te voeren of vergunningen nog wel actueel zijn.

Deze toets wordt nu niet structureel uitgevoerd. Als er 10% van de vergunningen jaarlijks getoetst zou worden, zou dat gaan om circa 20 toetsen per jaar (in ieder geval 10% van de categorie C bedrijven). Verder blijkt dat er door de dienst nog geen analyse is gemaakt van de impact van de Omgevingswet op het werk binnen deze productgroep. Deze impact is elders wel gedaan en is meerledig. Zo wordt landelijk aangenomen dat het aantal meldingen sterk zal stijgen omdat bedrijven nu voor iedere milieubelastende activiteit een aparte melding moeten doen en dat de uren die nodig zijn voor vergunningverlening sterk zullen toenemen omdat er meer uren nodig zijn voor vooroverleg én meer uren voor het leveren van maatwerk, omdat voorschriften moeten worden afgestemd met de eigen lokale omgevingsplannen in plaats van op algemene regels gebaseerd kunnen worden.

Daarbij is de verwachting dat omgevingsdiensten veel meer gevraagd worden in een adviesrol voor gemeenten bij het ondersteunen van bijvoorbeeld het maken van omgevingsplannen. Deze advies-uren zijn nieuw in het takenpakket van de dienst.

Tevens moet worden meegenomen dat door het stijgen van het aantal bedrijven vanuit Purmerend (zie ook paragraaf Toezicht) ook het aantal meldingen voor deze productgroep verder zal stijgen.

Tot slot wordt er verwacht dat er vanuit deze productgroep meer vragen komen vanuit anderen, zoals bij de invulling van het wettelijk adviseurschap, bijvoorbeeld bij TATA-staal. Ook deze uren zijn nu niet voldoende beschikbaar in de bestaande capaciteit.

Samengevat is er binnen de huidige capaciteit van 6,5 fte nu geen ruimte voor:

- Stijging van meldingen doordat meer bedrijven worden gecontroleerd, over komen van drie gemeenten en de uitvoering van de Omgevingswet
- Uitvoeren van jaarlijkse actualisaties van 10% van de vergunningplichtige bedrijven
- Extra dienstverlening in advies-uren bij omgevingsplannen
- Uitvoeren van het wettelijk adviseurschap

Grove inschatting richting toekomst

Een indicatieve schatting voor de toekomst met een meer reel beeld van de uitvoering van deze taak, levert het volgende op:

Vergunningverlening bestaande taken	Aantal	Kengetal	Uren	FTE
Omgevingsvergunning incl vooroverleg	45	60	2700	
Meldingen huidige situatie	250	9	2250	
Meldingen door BTP en niet BTP Toezicht	500	9	4500	
Meldingen niet inrichting gebonden	250	9	2250	
Maatwerkvoorschriften	60	10	600	
Vragen derden	250	4	1000	10
Vergunningverlening nieuw			0	
Actualisatietoets 10% bedrijven	20	15	300	
Advies Omgevingsplannen			1500	
Wettelijke adviesrol			500	1,5
Vergunningverlening Milieu			15600	11 – 12

Kijkend naar de formatieve gevolgen hebben we te maken met een uitbreiding van de bestaande taken en het uitvoeren van nieuwe taken. Samen worden deze nu ingeschat op 11 - 12 fte.

Deze te verwachte toename zit in:

- een verwachte stijging van het aantal meldingen van in de huidige situatie 250 naar indicatief 750 in de nabije toekomst . Deze stijging kent als oorzaken: 1) er worden door Toezicht meer controles uitgevoerd dan voorheen 2) als gevolg van de Omgevingswet worden meer meldingen verwacht op grond van de milieubelastende activiteiten. De te verwachten stijging is indicatief en zal nader gemonitord moeten worden
- het uitvoeren van actualisatietoetsen bij bestaande vergunningplichtige bedrijven (uitgangspunt is dat 10% van deze bedrijven jaarlijks een toets krijgen of hun vergunning nog actueel is)
- de te verwachten advies-uren van deelnemers ter ondersteuning van de uitvoering van de Omgevingswet (vooral de uitwerking van omgevingsplannen)
- het uitvoeren van de wettelijke adviesrol voor gemeenten.

3.4 Juridische ondersteuning

Huidige situatie

Voor juridische inzet is er binnen de dienst momenteel circa 5,5 - 6 fte beschikbaar. Deze is momenteel grofweg verdeeld over 2,5 fte juristen ten behoeve van Milieu en 3 fte ten behoeve van de BWT-taken van 2 gemeenten.

Voor de uitvoering van de reguliere taken in de huidige situatie, lijkt deze formatie toereikend, hoewel de uitvoering voor de BWT-taken erg arbeidsintensief is door de vele afstemmingsmomenten met de gemeenten.

Er is kwalitatief wel een vraagstuk als het gaat om het behouden / krijgen van ervaren juristen.

Daarnaast is er binnen de huidige formatie geen ruimte voor kwaliteitsontwikkeling en gaan er veel uren zitten in de juridische ondersteuning van projecten van individuele deelnemers, waar lang niet altijd op transparante

wijze uren van juristen in plannen van aanpak zijn begroot, maar wel nodig blijken te zijn. Hiermee verschuiven effectief middelen uit de reguliere VTH-werkzaamheden richting projecten.

Analyse

Als de juridische formatie voor Milieu wordt beschouwd in relatie tot de verwachtingen in de nabije toekomst, dan zal bekeken moeten worden met een stijgend aantal controles van Toezicht Milieu en met de uitvoering van nieuwe actualisatie bij Vergunningverlening, of de formatie toereikend zal zijn. Vooralsnog wordt gedacht van wel.

Ook zal er aandacht moeten komen voor de uren voor projecten. Dit moet transparanter begroot worden. Onduidelijk is verder wat de uitvoering van de Omgevingswet voor het werk van juristen gaat betekenen, maar er zal naar verwachting meer maatwerk nodig zijn omdat algemene regels worden vervangen door (tussen gemeenten) verschillen in regels en normen in het omgevingsplan. Ook worden er zeker in het begin naar verwachting meer zaken aangespannen, waarvoor vanuit de dienst juridische capaciteit nodig is. De eventuele extra inzet van uren is echter nu nog niet te voorzien.

Voor de BWT-taken geldt dat als er meer gemeenten deze taken overdragen naar de dienst er vanzelfsprekend meer formatie vanuit juristen zal worden verwacht. Zoals aangeven is deze inzet erg arbeidsintensief. Per gemeente die de BWT-taken zou overdragen, moet bekeken worden wat dit vraagt voor de inzet van de juridische capaciteit. Praktijk ervaring vanuit eerdere overname maakt zichtbaar dat de formatie waarmee de gemeente zelfstandig rekenende in het verleden niet toereikend is. Omdat de werkelijke opgave in de meeste gevallen groter blijkt te zijn dan ingeschat.

Zorgen zijn er om de kwalitatieve invulling van de bestaande en eventuele nieuwe inzet. Het is heel lastig in de huidige arbeidsmarkt om ervaren juristen te vinden. Intern opleiden is een optie maar dit zal ook het nodige vragen van de begeleiding van de nu aanwezige juridische mensen.

Grove inschatting richting toekomst

Een indicatieve schatting naar de toekomst levert het volgende beeld op:

Juridisch Milieu	Aantal	Kengetal	Uren	FTE
Advisering vergunningen	45	4	180	
Advisering handhavingszaken	150	6	900	
Advisering actualisaties	20	4	80	
Bezwaren	10	75	750	
Beroep	4	75	300	
Voorlopige voorziening	3	50	150	
Hoger beroep	3	75	225	
Projecten/ kwaliteit			700	
Totaal juridisch Milieu			3285	2,5
Juridisch BWT				
Ondersteuning BWT 2 gemeenten			3750	
Toeristisch verhuur			270	
Totaal Juridisch BWT			4020	3

De juridische capaciteit voor Milieu wordt ingeschat op circa 2,5 fte, het een en ander wel afhankelijk van de omvang van het aantal handhavingszaken en de inzet bij actualisaties en projecten. Dat betekent dat de huidige capaciteit in beginsel toereikend lijkt. Er moet wel aandacht komen voor de inzet op projecten en de veranderingen die de Omgevingswet nog brengt voor deze taken.

De inzet van de juridische capaciteit voor BWT zal afhankelijk zijn van de vraag of er meerdere gemeenten besluiten hun BWT-taken over te dragen aan de dienst. Op dat moment zal een nieuwe berekening moeten worden gemaakt voor deze inzet.

De kwaliteit van het werk en de inzet/ het aantrekken van ervaren juristen is zoals gezegd een belangrijk zorgpunt.

Advies

Huidige situatie

Binnen de productgroep Advies zijn op dit moment circa 15 te beschikbaar. Grofweg zijn de huidige fte als volgt verdeeld:

- Bodem (inclusief VV en Toezicht): 5 fte
- RO advies : 3 fte
- Geluid : 2,3 fte
- Ecologie : 2,7 fte
- Luchtkwaliteit : 1 fte
- Omgevingsveiligheid : 0,5 fte
- Ondersteuning : 1 fte

De werkzaamheden van Advies laten zich onderscheiden in twee hoofdstromen:

- A. De rechtstreekse advisering aan gemeenten in beleid, vragen of projecten, soms lokaal en soms in regionale programma's (2/3 van de beschikbare tijd)
- B. De ondersteuning met specialistische kennis bij Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (1/3 van de beschikbare tijd).

Analyse

Als wordt gekeken naar ontwikkelingen neemt het aantal verzoeken om ondersteuning vanuit advies sterk toe. In 2023 (1278 zaken) werd ten opzicht van 2022 (941 zaken) een toename van 36% zichtbaar. Deze toename zit bijna in de gehele dienstverlening van deze productgroep maar vooral in de stijging van het aantal vragen voor ondersteuning van bestemmingsplannen en heel veel adhoc adviesvragen van gemeenten. Dit komt overeen met het landelijk beeld. Advies-uren zijn de sterkst groeiende uren bij omgevingsdiensten de afgelopen 2-3 jaren.

Verder wordt er veel inzet gevraagd vanuit deze productgroep bij de ondersteuning van grote programma's zoals Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit en het Programma Duurzaamheid.

De inzet van advies is nooit herijkt op de vragen/ verzoeken vanuit gemeenten. Ook niet in de ondersteuning van de VTH-taken. In de DVO's staat beschreven hoeveel uren er per deelnemer beschikbaar is. De praktijk is weerbarstiger. Tussen dienst en deelnemers vindt er nu geen verrekening maar ook geen herijking plaats van de beschikbare uren advies versus de daadwerkelijk vraag om inzet van advies.

Er worden twee belangrijke ontwikkelingen voorzien voor de komende jaren:

1. De Omgevingswet zal veel meer capaciteit gaan vragen van de RO-adviseurs ter ondersteuning van omgevingsvisies en omgevingsplannen en de voorbereiding en uitvoering van programma's.
2. De stijging in het werk van Toezicht en Vergunningverlening zal meer ondersteuning vragen vanuit de groep specialisten binnen dit team.

Verder zal er per project of programma (regionaal of lokaal) scherp moeten worden begroot welke inzet en welke expertise er nodig is vanuit deze productgroep.

Tot slot zal er meer zakelijkheid moeten komen tussen wat er per deelnemer beschikbaar is en wat er daadwerkelijk per deelnemer wordt besteed. Dit om scheefgroei daarin te verkleinen/ te voorkomen.

Grove inschatting richting toekomst

Een indicatieve schatting naar de toekomst levert het volgende beeld op:

Advies	FTE
Huidige advies gemeenten/ projecten	8
Specifiek RO advies	3
Nieuwe vragen obv Omgevingswet	2
Huidige ondersteuning VTH	4
Uitbreiding obv meer Toezicht	2 tot 3
Advies TOTAAL	19 tot 20

Kijkend naar de toekomst, de ontwikkelingen van de vragen en inzet richting Advies, de ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van de Omgevingswet (omgevingsvisies en -plannen) en de te verwachten stijging aan ondersteuning vooral bij Toezicht Milieu, maakt dat de inschatting is dat Advies van circa 15 fte zal groeien naar circa 19-20 fte.

Bouw en wonen toezicht (BWT)

Huidige situatie

De dienst voert nu voor een aantal gemeenten het toezicht Bouwen uit en voor een aantal gemeenten (voor een deel) ook de vergunningverlening Bouwen.

De huidige situatie is als volgt

Deelnemer	Toezicht Bouwen	Vergunningverlening Bouwen
Zandvoort	Volledig	Volledig
Landsmeer	Volledig	Volledig
Uitgeest	Volledig	Alleen indieningsvereisten
Beverwijk	Volledig	Alleen niet complexe zaken
Heemskerk	Volledig	Alleen niet complexe zaken
Wormerland	Volledig	-
Oostzaan	Volledig	-
Waterland (pilot)	Volledig	-

Voor de uitvoering van de taak Toezicht Bouwen is momenteel een kleine 7 fte beschikbaar. Voor de taak vergunningverlening Bouw is dat 8,5 fte. Voor de uitvoering van de vergunningverlening is een begroting gemaakt van aantal producten, met per product een urennorm.

Analyse

De uitvoering van de taak vergunningverlening Bouw lijkt het erop dat de omvang van het werk nu kan worden gedaan met de bestaande formatie. Als het nodig is, kan in overleg met een deelnemer worden opgeschaald met externe inhuur, maar als gekeken wordt naar de volume van het werk en de normuren per product, dan lijkt deze formatie toereikend op dit moment. De taak is echter gevoelig voor conjuncturele ontwikkelingen (als het goed gaat met de economie wordt er meer gebouwd), dus er zal goed in de gaten moeten worden gehouden of de formatie blijvend passend is voor het aantal aanvragen bouwvergunningen.

De formatie voor Toezicht Bouwen is voortgekomen uit de formatie die destijds bij de deelnemers beschikbaar was, voordat de taak overging naar de dienst. De taken worden dan nu ook uitgevoerd op basis van de beschikbare formatie. Als wordt gekeken naar deze formatie, is er eigenlijk nooit een relatie gelegd tussen de omvang van het aantal bouwvergunningen en de benodigde formatie voor Toezicht.

Door de medewerkers van Toezicht Bouwen wordt zelf ingeschat dat er nu circa 2 fte te weinig capaciteit is in vergelijking met de omvang van het werk dat voorkomt uit Vergunningverlening.

Daarbij komt dat er in een aantal gevallen de afgelopen jaren grote projecten zijn geweest die veel uren van de toezichthouders hebben gevraagd (bijvoorbeeld de bouw van een groot nieuw hotel). In lang niet alle gevallen van deze grote projecten zijn de extra uren die nodig zijn ook als zodanig begroot. De uitvoering is toch gedaan en dat is soms ten koste gegaan van het reguliere toezicht.

Als er door veel werk of voor de inzet bij grote projecten keuzes/ prioriteiten moeten worden gemaakt, dan worden die ambtelijk en “in het werk” gemaakt. Ieder keuze heeft daarbij weer consequenties voor het toezicht bij andere projecten.

De inzet van uren richt zich nu volledig op de controle van nieuwbouw. Er wordt toezicht gehouden tijdens het bouwproces. Er vindt binnen de huidige formatie en ambities geen toezicht plaats op zogenaamde bestaande bouw.

Daarbij komt dat er op dit moment geen uren beschikbaar zijn voor het vrije veld toezicht. Dat is het RO toezicht, waarbij door toezichthouders door actief te zijn buiten, kan worden gekeken of er overtredingen plaatsvinden.

Het is een bestuurlijke keuze wat met het toezicht vrij veld en de toezicht op bestaande bouw wordt gedaan.

Als naar de opzet van de huidige DVO's wordt gekeken, dan blijkt dat deze nu onvoldoende scherp zijn. Wat wordt er gedaan door de dienst en voor welke uren. Bovendien zijn er verschillen tussen DVO's tussen deelnemers voor soortgelijke projecten/ zaken. Zeker daar waar er een overdracht plaatsvindt tussen gemeente en dienst (als een gemeente zelf de vergunningverlening doet en de dienst het toezicht) dan is het belangrijk scherper te zijn in wie wat doet.

Überhaupt is het een vraag of het scheiden van de vergunningverlening bij een gemeente en het toezicht bij de dienst een gelukkige keuze is. Beter lijkt het om beide taken in 1 hand (lees binnen 1 organisatie) onder te brengen. In ieder geval is er nu een situatie dat er verschillen bestaan in welke taak waar wordt belegd en dat lijkt sowieso suboptimaal. Meer eenduidigheid in deze keuze lijkt wenselijk.

Tot slot is er in de huidige situatie geen inzicht in wat de effecten worden op de taakuitvoering en de inzet van uren als de Wet Kwaliteitsborging Bouwen van toepassing wordt. Algemeen wordt aangenomen dat dat leidt tot minder werk voor Toezicht, maar dat is voor de dienst nu niet duidelijk.

Grove inschatting richting toekomst

Zoals aangegeven lijkt de formatie voor Vergunningverlening Bouwen op dit moment toereikend. Voor Toezicht Bouwen wordt ingeschat dat er circa 2-3 fte tekort is in relatie tot het huidige werk en dat er altijd separaat een begroting moet worden gemaakt met deelnemers als er zich grote omvangrijke projecten aandienen, die dan extra uren van de dienst gaan vragen. Daar staan dan voor de gemeente overigens weer leges tegenover.

De effecten van de WKB zijn nog niet uitgewerkt. Mogelijk leidt dat dan tot een kleine aanpassing naar beneden voor de benodigde capaciteit.

Vanzelfsprekend is het zo dat als er meerdere deelnemers deze taak gaan overdragen aan de dienst, dat er dan per deelnemer gekeken moet worden wat de omvang van het werk is en welke formatie daar dan bij hoort.

Projecten

Huidige situatie

De OD IJmond is al vanaf de start een zogenaamde beleidsrijke dienst en ondersteunt de gemeente met beleidstukken en tal van projecten en programma's. Belangrijke programma's zijn: Programma Greenbizz, Programma Gezondheid en luchtkwaliteit en het Programma Mobiliteit.

Veel van de projecten hebben als doel om "aan de voorkant" gedragsveranderingen in gang te zetten om aan de achterkant te kunnen voorkomen dat door regulering moet worden opgetreden. Daarnaast zijn er zoals gezegd ook ander soortige beleidsprojecten en programma's, ingezet op verzoek van individuele bestuurders of op basis van regionale ambities.

In totaal zijn er binnen de dienst circa 13 fte bezig met dit soort projecten/ werkzaamheden.

Analyse

Het merendeel van de projecten wordt (deels) gefinancierd met externe middelen, zoals subsidies en SPUK-gelden. In veel gevallen betreft het hier ook zogenaamde keerzijde financiering, dat betekent dat er naast de subsidies ook voor minimaal 50% door de deelnemers moet worden gefinancierd. Door succesvol te zijn in het genereren van subsidies (hetgeen de dienst was), hebben de deelnemers daardoor relatief goedkoop projecten kunnen uitvoeren.

In een belangrijk aantal projecten zijn ook uren vanuit Vergunningverlening en Toezicht (en soms ook Juridische ondersteuning) ingezet, om zodoende de koppeling te kunnen maken met de uitvoeringspraktijk.

Deze uren zijn echter zelden op geld gezet als onderdeel van de begroting. In de praktijk kanabaliseert dit op productgroep 1.

Aandachtspunt is bij de formatie die voor deze taken worden ingezet de wijze van structurele financiering. Als de formatie voor een belangrijk deel wordt gefinancierd door eindige subsidies of potjes, dan moet zorgvuldig worden gekeken wat de inschatting in naar structurele capaciteit voor Projecten en wat vanwege het ontbreken van structurele financiering opgelost moet worden met tijdelijke formatie.

Als we kijken naar de toekomst zal er veel zakelijker en projectmatiger moeten worden uitgewerkt wat de doelen maar ook de kosten per project zijn. En welke bijdrage aan uren er dan moet komen vanuit andere productgroepen. Ook moet steeds duidelijk zijn wat de opgaven en de ambities van de deelnemers zijn als het gaat om ontwikkelingen, beleid en programma's en moeten deze worden vertaald in plannen met begrotingen.

Daarbij kan er een onderscheid worden gemaakt in regionale projecten (die voor iedereen gelden) en in lokale projecten (voor enkele deelnemers die daarop willen inschrijven). Bij het herijken van de financiering kan worden bekeken hoe deze twee typen projecten worden gefinancierd.

Grove inschatting richting toekomst

Voor de toekomst wordt vooralsnog niet verwacht dat voor deze productgroep meer formatie nodig is. Eigenlijk moet voor deze productgroep worden bezien wat de structurele versus de tijdelijke capaciteit moet zijn, kijkend naar de te verwachten vraag vanuit de deelnemers en de huidige omvang van de tijdelijke incidentele vorm van (keerzijde) financiering via potjes en subsidies.

Overige taken

Huidige situatie

Als wordt gekeken naar de overige taken is vooral die van data-analyse belangrijk.

In de huidige situatie is er nu 1 fte data-analyse binnen de dienst. Dat is echter kijkend naar de toekomst niet toereikend.

Analyse

De toekomstige inzet van data-analisten wordt op twee gebieden voorzien:

1. Het ondersteunen met data van de keuzes en prioriteiten bij Toezicht en Handhaving door op basis van data input te leveren waar het meeste rendement van de uren Toezicht kunnen worden gerealiseerd.
2. Het ondersteunen met data van de wettelijke plicht in de Omgevingswet dat bevoegde gezagen actief moeten monitoren op de waarden en normen die zij opnemen in hun omgevingsplannen.

Op dit moment staat deze taak binnen de dienst nog in de kinderschoenen. Kijkend naar andere diensten dan zijn deze soms al verder, soms ook in samenwerking tussen de diensten met de opzet van zogenaamde datalabs.

Grove inschatting richting de toekomst

Kijkend naar de mogelijke toegevoegde waarde van data analisten en de genoemde verplichtingen die volgen uit de Omgevingswet, dan wordt ingeschat dat de dienst naar circa 4-5 fte data analisten zal moeten toegroeien. Deze mensen zijn dan overigens onderdeel van het primaire proces, als onderdeel van de effectiviteit van het Toezicht en/of als dienst richting gemeenten inzake de monitoring van de normen en waarden uit het omgevingsplan.

Samenvatting en overzicht

Voor de productgroepen geldt dat er lang geen herijking heeft plaatsgevonden van uren die nodig zijn kijkend naar kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkelingen of naar de extra inzet van nieuwe aanvullende vragen of opgaven. Dat er altijd het motto is geweest: we voeren alle taken uit met de bestaande capaciteit. Ook is er intern binnen de organisatie lang niet duidelijk geweest, noch gestuurd op wat we doen met welke inzet. Al deze punten zijn onderdeel van de noodzakelijke ontwikkelingen binnen de dienst.

Als dat 10 jaar lang niet gebeurt en als we dan kijken naar waar de dienst nu staat en wat er wordt verwacht, ontstaat er een indicatie van de formatieve consequenties.

Onderstaande tabel betreft een grove inschatting van alle productgroepen samen, gebaseerd op de huidige situatie en op de verwachtingen. Deze moeten bij de daadwerkelijke herijking van de financiering in het najaar verder uitgewerkt moet worden. In dat proces moet worden gekeken naar mogelijke keuzes en als dat kan naar verschillende uitvoeringsniveaus.

Vooralsnog ontstaat binnen de huidige keuzes en ambities het volgende beeld.

	Huidige fte	Nieuwe fte	Toename fte
Toezicht Milieu	32	38	6 – 7
VV Milieu	6,5	11,5	5
Juridische advisering	6	6	-
Advies	15	19 – 20	4 – 5
BWT	15,5	17 – 18	2 – 3
Projecten	13	13	-
Data-analyse	1	3 -4	Onderdeel van VV en Toezicht
TOTAAL			17 – 20

ZELFEVALUATIE KWALITEITSCRITERIA														
Managementrapportage Omgevingsdienst IJmond														
Generieke deskundigheidsgebieden														
		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Overall	Activiteiten	Opleiding	Werkervaring	Frequentie	Minimaal aantal medewerkers		
												Toelichting	Capaciteit Benodigd	
Nr.	Generieke deskundigheidsgebieden													
1.	Casemanagen <i>Deze activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>							1. Organiseren / begeleiden van overleg met de aanvrager (omgevingsverleg). 2. Uitvoeren toets op volledigheid. 3. Bewaken proces, integraliteit en voortgang van de aanvraag. 4. Inschakelen van vakdisciplines en wanneer nodig externe partijen (coördineren inhoudelijke volledigheid). 5. Het uitzetten van adviesaanvragen aan de wettelijke adviseurs. 6. Besluit (laten) samenstellen en coördineren.	HBO	3 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze zes activiteiten en/of begeleiden van 5 complexe meervoudige aanvragen.	2	Minimaal 2 medewerkers die voldoen aan de genoemde criteria voor eenvoudige situaties óf de criteria voor de deskundigheid 2 "Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening" óf de criteria voor de deskundigheid 3 "Vergunningverlening milieu". Minimaal 2 medewerkers die voldoen aan bovengenoemde criteria voor complexe situaties óf de criteria voor de deskundigheid 2 "Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening" óf de criteria voor de deskundigheid 3 "Vergunningverlening milieu". Meervoudige aanvragen waarbij onder andere sprake is van het in werking stellen of wijzigen van vergunningplichtige bedrijfssituatie, zijn per definitie complex. Activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Wabo die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.	0,67
2.	Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening <i>Deze activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>							1. Inhoudelijke input leveren voor vooroverleg en overleg met adviseurs. 2. Beoordelen aanvraag omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit (technisch) / omgevingsplanactiviteit bouwwerken (ruimtelijk) (of deel van meervoudige aanvraag dat daarop betrekking heeft). a. controleren van de volledigheid, juistheid van de inhoud (inclusief berekeningen en rapportages) van aanvragen in relatie tot de indieningsvereisten; b. toetsen aan omgevingsplan of § 8.1.1 Besluit kwaliteit leefomgeving; c. toetsen aan Besluit bouwwerken leefomgeving en maatwerkregels in omgevingsplan op grond van Besluit bouwwerken leefomgeving; d. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis van bijdragen jurist en specialisten; e. beoordelen aanvraag om toestemming voor gelijkwaardige maatregel of het anderszins toepassen van de gelijkwaardigheidsbepaling van het Besluit bouwwerken leefomgeving; f. beoordelen en afwegen legalisatiemogelijkheden bij afwijking van de vergunning. 3. Beoordelen aanvraag tijdelijke, binnenplanse of buitenplanse omgevingsvergunning voor het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het omgevingsplan (in verband met het afwijkingsbesluit) (of deel van meervoudige aanvraag dat daarop betrkking heeft) a. beoordelen aanvraag; b. opstellen concept-vergunning op basis van integrale afweging van (eventuele) bijdragen van jurist en specialisten. 4. Beoordelen zienswijzen, bezwaren en beroep bij een bouwactiviteit (technisch), omgevingsplanactiviteit bouwwerken (ruimtelijk) en/of omgevingsplanactiviteit gebruik gronden en bouwwerken in strijd met het omgevingsplan. 5. Beoordelen melding of gegevens en bescheiden voor het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van bouwwerken a. beoordelen eventuele monumentale status, situatie beschermd stads,- en dorpsgezicht en andere geldende kaders; b. beoordelen wanneer specialisten (slopen, asbest, monumenten e.a.) moeten worden ingeschakeld; c. eventueel opstellen concept-maatwerkvoorschrift op basis van integrale afweging van (eventuele) bijdragen van jurist en specialisten (o.a. sloop en asbest en monumentenzorg).	HBO	3 jaar	Besteden 2/3 fte aan deze vijf activiteiten.	2	Minimaal 2 medewerkers die voldoen aan genoemde criteria voor eenvoudige situaties en minimaal 2 medewerkers met minimaal HBO denkniveau die voldoen aan genoemde criteria voor complexe situaties. Activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Wabo die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.	1,33
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse I en eenvoudig II <i>De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</i>							1. Inhoudelijke input leveren voor omgevingsoverleg met adviseurs. 2. Beoordelen aanvraag omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) (of deel vna meervoudige aanvraag dat daarop betrekking heeft) a. controleren van de volledigheid, juistheid van d inhoud (inclusief berekeningen en rapportages) van aanvragen in relatie tot de aanvraagvereisten; b. toetsen aan van toepassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan; c. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis van bijdragen jurist en specialisten. 3. Adviseren over noodzaak ambtshalve actualisering, wijziging of intrekking omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) a. toepassen van toeassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan); b. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis vna bijdragen jurist en specialisten. 4. Beoordelen zienswijzen, bezwaren en beroep bij milieubepastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk). 5. Afhandelen van meldingen of het gegeven en bescheiden (verstrekt bij informatieplicht start activiteit) met betrekking tot milieu in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving en/of het omgevingsplan, inclusief het beoordelen van gekwantificeerde doelvoorschriften, erkende maatregelen, verplichte maatregelen en/of het beoordelen van een gelijkwaardige voorziening op basis van representatieve meetgegevens, onderbouwde berekeningen of een risicoanalyse en het opstellen van maatwerkvoorschriften en instemmende beschikkingen. 6. Tijdig signaleren welke milieuspecialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hij bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	MBO	1 jaar in klasse I of II	Afhandelen van 10 meldingen, gegevens en bescheiden (verstrekt bij informatieplicht start activiteit) en/of vergunningaanvragen per jaar in deze of zwaardere klasse.		Medewerkers die aan deze eisen voor eenvoudige of complexe situaties voldoen, voldoen ook aan de eisen om de activiteiten 1 t/m 6 uitvoeren van de deskundigheid '1. casemanagen'. Activiteiten 1 t/m 5 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille inrichtingen te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestendende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.	

3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse II <i>De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</i>						1. Inhoudelijke input leveren voor omgevingsoverleg met adviseurs. 2. Beoordelen aanvraag omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) (of deel vna meervoudige aanvraag dat daarop betrekking heeft) a. controleren van de volledigheid, juistheid van d inhoud (inclusief berekeningen en rapportages) van aanvragen in relatie tot de aanvraagvereisten; b. toetsen aan van toepassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan; c. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis vna bijdragen jurist en specialisten. 3. Adviseren over noodzaak ambtshalve actualisering, wijziging of intrekking omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) a. toepassen van toeassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan); b. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis vna bijdragen jurist en specialisten. 4. Beoordelen zienswijzen, bezwaren en beroep bij milieubepastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk). 5. Afhandelen van meldingen of het gegeven en bescheiden (verstrekt bij informatieplicht start activiteit) met betrekking tot milieu in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving en/of het omgevingsplan, inclusief het beoordelen van gekwantificeerde doelvoorschriften, erkende maatregelen, verplichte maatregelen en/of het beoordelen van een gelijkwaardige voorziening op basis van representatieve meetgegevens, onderbouwde berekeningen of een risicoanalyse en het opstellen van maatwerkvoorschriften en instemmende beschikkingen. 6. Tijdig signaleren welke milieuspecialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hij bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	2 jaar in klasse I of II	Besteden van 2/3 fte aan deze zes activiteiten bij klasse II.	Medewerkers die aan deze eisen voldoen, voldoen ook aan de eisen om de activiteiten 1 t/m 6 uitvoeren van de deskundigheid "1. casemanagen".	
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III algemeen <i>De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</i>						1. Inhoudelijke input leveren voor omgevingsoverleg met adviseurs. 2. Beoordelen aanvraag omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) (of deel vna meervoudige aanvraag dat daarop betrekking heeft) a. controleren van de volledigheid, juistheid van d inhoud (inclusief berekeningen en rapportages) van aanvragen in relatie tot de aanvraagvereisten; b. toetsen aan van toepassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan; c. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis vna bijdragen jurist en specialisten. 3. Adviseren over noodzaak ambtshalve actualisering, wijziging of intrekking omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) a. toepassen van toeassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan); b. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis vna bijdragen jurist en specialisten. 4. Beoordelen zienswijzen, bezwaren en beroep bij milieubepastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk). 5. Afhandelen van meldingen of het gegeven en bescheiden (verstrekt bij informatieplicht start activiteit) met betrekking tot milieu in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving en/of het omgevingsplan, inclusief het beoordelen van gekwantificeerde doelvoorschriften, erkende maatregelen, verplichte maatregelen en/of het beoordelen van een gelijkwaardige voorziening op basis van representatieve meetgegevens, onderbouwde berekeningen of een risicoanalyse en het opstellen van maatwerkvoorschriften en instemmende beschikkingen. 6. Tijdig signaleren welke milieuspecialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hij bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	3 jaar in klasse II of III, waarvan ten minste 2 jaar in klasse III.	Besteden van 2/3 fte aan deze zes activiteiten bij klasse III.	Medewerkers die aan deze eisen voldoen, voldoen ook aan de eisen om de activiteiten 1 t/m 6 uitvoeren van de deskundigheid "1. casemanagen". Minimaal 2 medewerkers per sector die voldoen aan genoemde criteria (afhankelijk van de klasse).	
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector procesindustrie <i>De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</i>						1. Inhoudelijke input leveren voor omgevingsoverleg met adviseurs. 2. Beoordelen aanvraag omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) (of deel vna meervoudige aanvraag dat daarop betrekking heeft) a. controleren van de volledigheid, juistheid van d inhoud (inclusief berekeningen en rapportages) van aanvragen in relatie tot de aanvraagvereisten; b. toetsen aan van toepassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan; c. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis van bijdragen jurist en specialisten. 3. Adviseren over noodzaak ambtshalve actualisering, wijziging of intrekking omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) a. toepassen van toeassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan); b. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis vna bijdragen jurist en specialisten. 4. Beoordelen zienswijzen, bezwaren en beroep bij milieubepastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk). 5. Afhandelen van meldingen of het gegeven en bescheiden (verstrekt bij informatieplicht start activiteit) met betrekking tot milieu in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving en/of het omgevingsplan, inclusief het beoordelen van gekwantificeerde doelvoorschriften, erkende maatregelen, verplichte maatregelen en/of het beoordelen van een gelijkwaardige voorziening op basis van representatieve meetgegevens, onderbouwde berekeningen of een risicoanalyse en het opstellen van maatwerkvoorschriften en instemmende beschikkingen. 6. Tijdig signaleren welke milieuspecialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hij bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	3 jaar in de sector procesindustrie in klasse II of III, waarvan ten minste 2 jaar in klasse III	Besteden van 2/3 fte aan deze zes activiteiten bij klasse III, waarvan 1/3 fte aan deze zes activiteiten bij klasse III in de sector procesindustrie.	Minimaal 2 medewerkers per sector die voldoen aan genoemde criteria (afhankelijk van de klasse).	

3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector agrarisch <i>De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</i>						1. Inhoudelijke input leveren voor omgevingsoverleg met adviseurs. 2. Beoordelen aanvraag omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) (of deel vna meervoudige aanvraag dat daarop betrekking heeft) a. controleren van de volledigheid, juistheid van d inhoud (inclusief berekeningen en rapportages) van aanvragen in relatie tot de aanvraagvereisten; b. toetsen aan van toepassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan; c. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis van bijdragen jurist en specialisten. 3. Adviseren over noodzaak ambtshalve actualisering, wijziging of intrekking omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) a. toepassen van toeassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan); b. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis vna bijdragen jurist en specialisten. 4. Beoordelen zienswijzen, bezwaren en beroep bij milieubepastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk). 5. Afhandelen van meldingen of het gegeven en bescheiden (verstrekt bij informatieplicht start activiteit) met betrekking tot milieu in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving en/of het omgevingsplan, inclusief het beoordelen van gekwantificeerde doelvoorschriften, erkende maatregelen, verplichte maatregelen en/of het beoordelen van een gelijkwaardige voorziening op basis van representatieve meetgegevens, onderbouwde berekeningen of een risicoanalyse en het opstellen van maatwerkvoorschriften en instemmende beschikkingen. 6. Tijdig signaleren welke milieuspecialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hij bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	3 jaar in de sector agrarisch in klasse II en III, waarvan ten minste 2 jaar in klasse III	Besteden van 2/3 fte aan deze zes activiteiten bij klasse III, waarvan 1/3 fte aan deze zes activiteiten bij klasse III in de sector agrarisch.		Minimaal 2 medewerkers per sector die voldoen aan genoemde criteria (afhankelijk van de klasse).	
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector afval <i>De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</i>						1. Inhoudelijke input leveren voor omgevingsoverleg met adviseurs. 2. Beoordelen aanvraag omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) (of deel vna meervoudige aanvraag dat daarop betrekking heeft) a. controleren van de volledigheid, juistheid van d inhoud (inclusief berekeningen en rapportages) van aanvragen in relatie tot de aanvraagvereisten; b. toetsen aan van toepassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan; c. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis van bijdragen jurist en specialisten. 3. Adviseren over noodzaak ambtshalve actualisering, wijziging of intrekking omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en/of voor een omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk) a. toepassen van toeassing zijnde beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en/of het omgevingsplan); b. opstellen concept-vergunning en bepalen voorschriften, eventueel op basis vna bijdragen jurist en specialisten. 4. Beoordelen zienswijzen, bezwaren en beroep bij milieubepastende activiteit (Bal-mba-vergunningplicht) en omgevingsplanactiviteit (omgevingsplanvergunningplicht met milieu-oogmerk). 5. Afhandelen van meldingen of het gegeven en bescheiden (verstrekt bij informatieplicht start activiteit) met betrekking tot milieu in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving en/of het omgevingsplan, inclusief het beoordelen van gekwantificeerde doelvoorschriften, erkende maatregelen, verplichte maatregelen en/of het beoordelen van een gelijkwaardige voorziening op basis van representatieve meetgegevens, onderbouwde berekeningen of een risicoanalyse en het opstellen van maatwerkvoorschriften en instemmende beschikkingen. 6. Tijdig signaleren welke milieuspecialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hij bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	3 jaar in de sector afval in klasse II of III, waarvan ten minste 2 jaar in klasse III	Besteden van 2/3 fte aan deze zes activiteiten.		Minimaal 2 medewerkers per sector die voldoen aan genoemde criteria (afhankelijk van de klasse).	
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse I, II en III <i>De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</i>						7. Begeleiden, beoordelen en toepassen van een milieuzoneringsonderzoek in relatie tot bijv. geluid, lucht of geur. 8. Uitvoeren van een milieuzoneringsonderzoek in relatie tot bijv. geur, geluid, lucht of geur.	HBO	3 jaar	Besteden 1/3 fte aan deze twee activiteiten óf begeleiden, beoordelen, interpreteren of uitvoeren van 15 milieuzoneringsonderzoeken per jaar.	2	Minimaal 2 medewerkers die voldoen aan genoemde criteria.	0,67
4.	Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening - alleen eenvoudige situaties <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>						1. Uitvoeren toezicht aan de hand van vergunningstekeningen, vergunningvoorschriften en algemene bouw en RO-regels: a. toezicht houden op de uitvoering van de bouw; b. toezicht houden bij bestaande bouw; c. toezicht houden op sloopwerkzaamheden, exclusief asbest; d. toezicht houden op de naleving van veiligheidsvoorschriften; e. toezicht op de naleving van brandvoorschriften; f. toezicht houden op het gebruik van gebouwen; g. toezicht houden op het gebruik van gronden; h. toezicht houden op werken/werkzaamheden. 2. Inschakelen van specialist voor complexe situaties en beoordelen toepasbaarheid advies van specialist. 3. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. 4. Handhaven bij geconstateerde overtredingen. 5. Behandelen van de gereedmelding van aanleg, bouw en/of sloop. 6. Behandelen ongewone voorvallen 24 uur per dag, klachten, meldingen en handhavingverzoeken.	MBO	1 jaar	Besteden 2/3 fte aan deze zes activiteiten.	2	Minimaal 2 medewerkers die voldoen aan genoemde criteria.	1,33

4.	Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening - een of meerdere complexe situaties <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>						1. Uitvoeren toezicht aan de hand van vergunningstekeningen, vergunningvoorschriften en algemene bouw en RO-regels: a. toezicht houden op de uitvoering van de bouw; b. toezicht houden bij bestaande bouw; c. toezicht houden op sloopwerkzaamheden, exclusief asbest; d. toezicht houden op de naleving van veiligheidsvoorschriften; e. toezicht op de naleving van brandvoorschriften; f. toezicht houden op het gebruik van gebouwen; g. toezicht houden op het gebruik van gronden; h. toezicht houden op werken/werkzaamheden. 2. Inschakelen van specialist voor complexe situaties en beoordelen toepasbaarheid advies van specialist. 3. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. 4. Handhaven bij geconstateerde overtredingen. 5. Behandelen van de gereedmelding van aanleg, bouw en/of sloop. 6. Behandelen ongewone voorvallen 24 uur per dag, klachten, meldingen en handhavingsverzoeken.	HBO	3 jaar	Besteden 2/3 fte aan deze zes activiteiten.	2	Minimaal 2 medewerkers die voldoen aan genoemde criteria.	1,33
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I en eenvoudige klasse II <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.</i>						1. Opstellen en uitvoeren van: a. risicoanalyse op bedrijfsniveau b. bedrijfsspecifiek toezichtsplan met risico's, beoordelingspunten en bijbehorende toezichtmethode en frequentie. 2. Administratief toezicht houden op basis van openbare en bedrijfsspecifieke documenten (inclusief het beoordelen van rapporten die naar aanleiding van de vergunning moeten worden ingediend, bijv. NRB toets). 3. Voorbereiden en uitvoeren van controles ter plaatse op basis van vergunningvoorschriften, rechtstreekse verboden, meldingen en/of de eisen uit het Activiteitenbesluit (of de gelijkwaardige voorzieningen). 4. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. Opstellen bezoekverslag/brief. 5. Handhaven bij (opnieuw) geconstateerde overtredingen conform sanctiestrategie. 6. Behandelen ongewone voorvallen, klachten, meldingen en verzoeken tot handhaven. (door alle klassen inrichtingen) 7. Tijdig signaleren welke specialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hun bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	MBO	Voor ieder van de sectoren 1 jaar in klasse I of II	Besteden van 2/3 fte aan deze zeven activiteiten (of een gedeelte ervan) bij klasse I en klasse II en/of die ieder enkele tientallen fysieke controles per jaar uitvoeren in een mix van klasse I en II.		Minimaal 2 medewerkers per sector die voldoen aan genoemde criteria (afhankelijk van de klasse).	
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I, II en III algemeen <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.</i>						1. Opstellen en uitvoeren van: a. risicoanalyse op bedrijfsniveau b. bedrijfsspecifiek toezichtsplan met risico's, beoordelingspunten en bijbehorende toezichtmethode en frequentie. 2. Administratief toezicht houden op basis van openbare en bedrijfsspecifieke documenten (inclusief het beoordelen van rapporten die naar aanleiding van de vergunning moeten worden ingediend, bijv. NRB toets). 3. Voorbereiden en uitvoeren van controles ter plaatse op basis van vergunningvoorschriften, rechtstreekse verboden, meldingen en/of de eisen uit het Activiteitenbesluit (of de gelijkwaardige voorzieningen). 4. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. Opstellen bezoekverslag/brief. 5. Handhaven bij (opnieuw) geconstateerde overtredingen conform sanctiestrategie. 6. Behandelen ongewone voorvallen, klachten, meldingen en verzoeken tot handhaven. (door alle klassen inrichtingen) 7. Tijdig signaleren welke specialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hun bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	3 jaar in klasse II of III, waarvan ten minste 2 jaar in klasse III	Besteden 2/3 fte aan deze zeven activiteiten bij klasse III en/of ieder enkele tientallen objecten in klasse II en III per jaar waarvoor fysieke en/of administratieve controles worden uitgevoerd.		Minimaal 2 medewerkers per sector die voldoen aan genoemde criteria (afhankelijk van de klasse).	
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III procesindustrie <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.</i>						1. Opstellen en uitvoeren van: a. risicoanalyse op bedrijfsniveau b. bedrijfsspecifiek toezichtsplan met risico's, beoordelingspunten en bijbehorende toezichtmethode en frequentie. 2. Administratief toezicht houden op basis van openbare en bedrijfsspecifieke documenten (inclusief het beoordelen van rapporten die naar aanleiding van de vergunning moeten worden ingediend, bijv. NRB toets). 3. Voorbereiden en uitvoeren van controles ter plaatse op basis van vergunningvoorschriften, rechtstreekse verboden, meldingen en/of de eisen uit het Activiteitenbesluit (of de gelijkwaardige voorzieningen). 4. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. Opstellen bezoekverslag/brief. 5. Handhaven bij (opnieuw) geconstateerde overtredingen conform sanctiestrategie. 6. Behandelen ongewone voorvallen, klachten, meldingen en verzoeken tot handhaven. (door alle klassen inrichtingen) 7. Tijdig signaleren welke specialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hun bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	3 jaar in de sector procesindustrie in klasse I, II of III, waarvan ten minste 2 jaar in klasse III	Besteden van 2/3 fte aan deze zeven activiteiten bij klasse III, waarvan 1/3 fte aan deze zeven activiteiten bij klasse III in de sector procesindustrie én vijf fysieke inspecties bij IPP-installaties procesindustrie per jaar.		Minimaal 2 medewerkers per sector die voldoen aan genoemde criteria (afhankelijk van de klasse).	
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III agrarisch <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.</i>						1. Opstellen en uitvoeren van: a. risicoanalyse op bedrijfsniveau b. bedrijfsspecifiek toezichtsplan met risico's, beoordelingspunten en bijbehorende toezichtmethode en frequentie. 2. Administratief toezicht houden op basis van openbare en bedrijfsspecifieke documenten (inclusief het beoordelen van rapporten die naar aanleiding van de vergunning moeten worden ingediend, bijv. NRB toets). 3. Voorbereiden en uitvoeren van controles ter plaatse op basis van vergunningvoorschriften, rechtstreekse verboden, meldingen en/of de eisen uit het Activiteitenbesluit (of de gelijkwaardige voorzieningen). 4. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. Opstellen bezoekverslag/brief. 5. Handhaven bij (opnieuw) geconstateerde overtredingen conform sanctiestrategie. 6. Behandelen ongewone voorvallen, klachten, meldingen en verzoeken tot handhaven. (door alle klassen inrichtingen) 7. Tijdig signaleren welke specialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hun bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	3 jaar in de sector agrarisch in klasse I, II en III, waarvan ten minste 2 jaar in klasse III	Besteden 2/3 fte aan deze zeven activiteiten bij klasse III, waarvan 1/3 fte aan deze zeven activiteiten bij klasse III in de sector agrarisch én vijf fysieke inspecties bij IPPC-installaties agrarisch per jaar uitvoeren.		Minimaal 2 medewerkers per sector die voldoen aan genoemde criteria (afhankelijk van de klasse).	

5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III afval <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.</i>						1. Opstellen en uitvoeren van: a. risicoanalyse op bedrijfsniveau b. bedrijfsspecifiek toezichtsplan met risico's, beoordelingspunten en bijbehorende toezichtmethode en frequentie. 2. Administratief toezicht houden op basis van openbare en bedrijfsspecifieke documenten (inclusief het beoordelen van rapporten die naar aanleiding van de vergunning moeten worden ingediend, bijv. NRB toets). 3. Voorbereiden en uitvoeren van controles ter plaatse op basis van vergunningvoorschriften, rechtstreekse verboden, meldingen en/of de eisen uit het Activiteitenbesluit (of de gelijkwaardige voorzieningen). 4. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. Opstellen bezoekverslag/brief. 5. Handhaven bij (opnieuw) geconstateerde overtredingen conform sanctiestrategie. 6. Behandelen ongewone voorvallen, klachten, meldingen en verzoeken tot handhaven. (door alle klassen inrichtingen) 7. Tijdig signaleren welke specialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hun bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	3 jaar in de sector afval in klasse I, II of III, waarvan ten minste 2 jaar in klasse III	Besteden van 2/3 fte aan deze zeven activiteiten bij klasse III, waarvan 1/3 fte aan deze zeven activiteiten bij klasse III in de sector afval én vijf fysieke inspecties bij IPPC-installaties afval per jaar.		Minimaal 2 medewerkers per sector die voldoen aan genoemde criteria (afhankelijk van de klasse).	
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse III Seveso-inrichtingen <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.</i>						1. Opstellen en uitvoeren van: a. risicoanalyse op bedrijfsniveau b. bedrijfsspecifiek toezichtsplan met risico's, beoordelingspunten en bijbehorende toezichtmethode en frequentie. 2. Administratief toezicht houden op basis van openbare en bedrijfsspecifieke documenten (inclusief het beoordelen van rapporten die naar aanleiding van de vergunning moeten worden ingediend, bijv. NRB toets). 3. Voorbereiden en uitvoeren van controles ter plaatse op basis van vergunningvoorschriften, rechtstreekse verboden, meldingen en/of de eisen uit het Activiteitenbesluit (of de gelijkwaardige voorzieningen). 4. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. Opstellen bezoekverslag/brief. 5. Handhaven bij (opnieuw) geconstateerde overtredingen conform sanctiestrategie. 6. Behandelen ongewone voorvallen, klachten, meldingen en verzoeken tot handhaven. (door alle klassen inrichtingen) 7. Tijdig signaleren welke specialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hun bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	3 jaar met gevaarlijke stoffen, waarvan ten minste 2 jaar in uitvoering Seveso-inrichtingen.	Besteden 2/3 fte aan deze zeven activiteiten bij klasse III, waarvan 1/2 fte aan deze zeven activiteiten bij klasse III Seveso-inrichtingen én uitvoeren van vier volledige audits per jaar.		Minimaal 2 medewerkers per sector die voldoen aan genoemde criteria (afhankelijk van de klasse).	
6.	Toezicht en handhaving bodem - eenvoudige saneringen <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.</i>						1. Maken van een risicoanalyse en indien nodig vertalen naar locatie-specifiek toezichtsplan met risico's, beoordelingspunten en bijbehorende toezichtmethode en frequentie. 2. Voorbereiden op basis van openbare en locatie-specifieke bronnen en uitvoeren van controles ter plaatse. 3. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. Opstellen bezoekverslag/brief. 4. Handhaven bij (opnieuw) geconstateerde overtredingen conform sanctiestrategie. 5. Behandelen ongewone voorvallen 24 uur per dag, klachten, meldingen en handhavingsverzoeken. 6. Tijdig signaleren welke specialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hun bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	MBO	1 jaar	Besteden 1/3 fte aan deze zes activiteiten.	2	Genoemde activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen. Minimaal 2 medewerkers voldoen aan genoemde criteria.	0,67
6.	Toezicht en handhaving bodem - complexe saneringen <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.</i>						1. Maken van een risicoanalyse en indien nodig vertalen naar locatie-specifiek toezichtsplan met risico's, beoordelingspunten en bijbehorende toezichtmethode en frequentie. 2. Voorbereiden op basis van openbare en locatie-specifieke bronnen en uitvoeren van controles ter plaatse. 3. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. Opstellen bezoekverslag/brief. 4. Handhaven bij (opnieuw) geconstateerde overtredingen conform sanctiestrategie. 5. Behandelen ongewone voorvallen 24 uur per dag, klachten, meldingen en handhavingsverzoeken. 6. Tijdig signaleren welke specialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hun bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoordelen.	HBO	2 jaar	Besteden 2/3 fte aan deze activiteiten.	2	Genoemde activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij complexe saneringen. Minimaal 2 medewerkers voldoen aan genoemde criteria.	1,33
6.	Toezicht en handhaving bodem - complexe saneringen <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.</i>						7. Administratief toezicht houden op basis van openbare en bedrijfsspecifieke documenten (inclusief het beoordelen van rapporten)	HBO	2 jaar	Besteden 2/3 fte aan deze activiteit.	2	Genoemde activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij complexe saneringen. Minimaal 2 medewerkers voldoen aan genoemde criteria.	1,33
7.	Toezicht en handhaving groene wetgeving <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving.</i>						1. Het beoordelen of vergunningplichtige activiteiten op basis van de natuurregelgeving in het Ow-stelsel plaatsvinden, met name Natura 2000-activiteiten of flora- en fauna-activiteiten. 2. Maken van een risicoanalyse en indien nodig vertalen naar een situatiespecifiek toezichtsplan met risico's. Beoordelingspunten en bijbehorende toezichtsmethode en frequentie. 3. Voorbereiden op basis van openbare en situatiespecifieke bronnen en uitvoeren van controles ter plaatse. 4. Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken. opstellen bezoekverslag/brief. 5. Handhaven bij (opnieuw) geconstateerde overtredingen conform sanctiestrategie. 6. Behandelen klachten, meldingen (ongewone voorvallen) en handhavingsverzoeken. 7. Tijdig signaleren welke specialisten en/of juristen moeten worden ingeschakeld en hun bijdragen op relevantie, toepasbaarheid en benodigde diepgang beoornden.	MBO	1 jaar	Besteden van 2/3 fte aan deze zeven activiteiten.	2	Minmaal 2 medewerkers die voldoen aan bovengenoemde criteria.	1,33

Juridische deskundigheidsgebieden														
		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Overall							
Nr.	Juridische deskundigheidsgebieden							Toelichting op score					Capaciteit Benodigd	
8.	Behandelen juridische aspecten vergunningverlening <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>							1. (Procedureel) beoordelen van vergunningaanvragen. 2. Adviseren over diverse juridische vraagstukken op het terrein van het omgevingsrecht. 3. Adviseren dan wel opstellen van beschikkingen ten aanzien van (complexe) aanvragen op grond van de Omgevingswet, en het adviseren over gedoogbeschikkingen (zorgvuldige voorbereiding, deugdelijke motivering, gebaseerd op actuele wetgeving en conform de jurisprudentie). 4. Behandelen van bezwaar- en beroepschriften, verzoeken voorlopige voorziening en zienswijzen, opstellen verweerschriften en pleitnota's en vertegenwoordigen van het bevoegd gezag bij de behandeling ter zitting.	HBO	1 jaar voor activiteiten 1 en 2, 3 jaar voor activiteiten 3 en 4	Besteden van 2/3 fte aan deze vier activiteiten of per paar minimaal 5 procedures doorlopen inclusief vertegenwoordiging ter zitting (voor activiteit 4)	2	Activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Wabo die bij het bevoegd gezag thuishoren. De deskundigheden '8. Behandelen juridische aspecten vergunningverlening' en '9. Behandelen juridische aspecten toezicht en handhaving' zijn te combineren wanneer de domeinen 'bouw' en 'milieu' voldoende geborgd zijn en een minimaal aantal van vier medewerkers voor beide deskundigheden tezamen zeker wordt gesteld.	1,33

9.	Behandelen juridische aspecten handhaving <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						1. (Procedureel) beoordelen van handhavingsverzoeken en gedoogbeschikkingen. 2. Adviseren over juridische vraagstukken op het terrein van omgevingsrecht. 3. Behandelen en begeleiden van handhavingsprocedures. 4. Opstellen van beschikkingen ten aanzien van (complexe) handhavingszaken (ook gedoogbeschikkingen) en het doen van aanschrijvingen in het kader van de Omgevingswet onderdelen bouw, RO en milieu (zorgvuldige voorbereiding, deugdelijke motivering, gebaseerd op actuele wetgeving en conform de jurisprudentie). 5. Adviseren over flankerend beleid / afstemming bestuursrechtelijke acties en strafrechtelijk vervolg door boa. 6. Adviseren over invorderen bestuurlijke geldschulden. 7. Behandelen van bezwaar- en beroepschriften, verzoeken voorlopige voorziening en zienswijzen, opstellen verweerschriften en pleitnota's en vertegenwoordigen van het bevoegd gezag bij de behandeling ter zitting.	HBO	1 jaar voor activiteiten 1 en 2, 3 jaar voor activiteiten 3 t/m 7	Besteden van 2/3 fte aan deze zeven activiteiten of per jaar minimaal 5 procedures doorlopen inclusief vertegenwoordiging ter zitting (voor activiteit 7)	2	Activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Wabo die bij het bevoegd gezag thuishoren. De deskundigheden '8. Behandelen juridische aspecten vergunningverlening' en '9. Behandelen juridische aspecten toezicht en handhaving' zijn te combineren wanneer de domeinen 'bouw' en 'milieu' voldoende geborgd zijn en een minimaal aantal van vier medewerkers voor beide deskundigheden tezamen zeker wordt gesteld.	1,33
10.	Behandelen juridische aspecten buitenplanse omgevingsplanactiviteit <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>						1. Toetsen van een aanvraag aan het omgevingsplan en het beoordelen van afwijkmogelijkheden. 2. Beoordelen wel/niet meewerken aan een initiatief. 3. Maken van een keuze voor het geëigende juridische/ <i>planologische instrument</i> per initiatief (omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of een andere planvorm/besluit op basis van de Omgevingswet). 4. Voorbereiden, motiveren, opstellen en laten nemen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of een ander planvorm/besluit op basis van de Omgevingswet. 5. Behandelen van bezwaar- en beroepschriften, verzoeken voorlopige voorziening en zienswijzen, opstellen verweerschriften en pleitnota's en vertegenwoordigen van het bevoegd gezag bij de behandeling ter zitting naar aanleiding van een afwijkingsbesluit.	HBO	Voor activiteit 1: 1 jaar of 15 toetsingen en beoordelingen Voor activiteit 2-4: 1 jaar voor binnenplanse afwijkingen of eenvoudige situaties Voor activiteit 2-5, overig: 3 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze vijf activiteiten of per jaar minimaal 5 procedures doorlopen inclusief vertegenwoordiging ter zitting (voor activiteit 5).	2	Activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Wabo die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.	0,67
11.	Ketentoezicht <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						Voorbereidend onderzoek externe en schriftelijke en open bronnen. 2. Uitvoeren van tactische/risico analyses keten/branche/bedrijf o.b.v. prioriteiten, beleid of op verzoek. 3. Opstellen van ketenbeschrijvingen en barrièremodellen. 4. Opstellen van analyseprofielen en interventiestrategie. 5. Data verzamelen, veredelen en analyseren.	HBO	1 jaar en 1 jaar als toezichthouder of informatieanalist	Besteden van 1/3 fte aan deze vijf activiteiten en/of 5 keer per jaar het uitvoeren van een onderzoek	2	Activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Wabo die bij het bevoegd gezag thuishoren.	0,67
11.	Ketentoezicht <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						6. Draaiboek opstellen voor diepgaand onderzoek 7. Inspecties ter plaatse uitvoeren (combineren financiële en stofstromen). 8. Identifieren onregelmatigheden en oorzaken. 9. Identifieren fraude. 10. Samenwerken in multidisciplinaire ketenteams	HBO	1 jaar en 2 jaar als toezichthouder, ketentoezichthouder of Forensisch accountant	Besteden van 1/3 fte aan deze vijf activiteiten en/of 5 keer per jaar het uitvoeren van een onderzoek	2		0,67
11.	Ketentoezicht <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						11. Fungeren als intern informatieknooppunt. 12. Uitwisselen van informatie met ketenpartners	HBO	1 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze twee activiteiten.	2		0,67
12.	Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						1. Opsporen van (economische) delicten op het terrein van natuur en milieu en fysieke leefomgeving (waaronder bouwen, bodem, asbest, wonen, monumenten en ruimte) voor de benodigde deskundigheidsgebieden: a. uitvoerend ondersteunen bij (eenvoudige) zaken; b. deskundig ondersteunen bij gecompliceerde strafzaken; c. signaleren van zaken die buiten de opsporingsbevoegdheid of competenties vallen; d. terugkoppelen uitvoerbaarheid/handhaafbaarheid van normen en beleid. 2. Opmaken strafrechtelijke stukken (Procesverbaal, SAM-verbaal, BSB-m, politietransactie) 3. Informatie-uitwisseling politie, justitie en overige opsporingspartners	MBO	1 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze activiteit.	3	Activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Wabo die bij het bevoegd gezag thuishoren.	1,00

Specialistische deskundigheidsgebieden accent bouwen

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Overall						Toelichting op score		Capaciteit
nr.	Specialistische deskundigheidsgebieden accent bouwen														Benodigd
13.	Bouw fysica - alleen eenvoudige situaties <i>De activiteiten 1 t/m 10 kunnen worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestellende organisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '2. Vergunningverlening bouwen en ruimte ordening' of '4. toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>							1. Bespreken bevindingen met architect en/of adviesbureau. 2. Toetsen tekeningen en berekeningen daglichttoetreding. 3. Toetsen tekeningen en berekeningen rookgasafvoer. 4. Controleren door visuele inspecties tijdens uitvoering van de bouw. 5. Controleren door uitvoeren controlemetingen geluid, ventilatie, luchtdichtheid.	HBO	3 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze vijf activiteiten.	2	Activiteiten 1 t/m 10 kunnen worden uitgesteed aan een marktpartij, mits de uitbestende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening' of '4. toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.	0,67	
13.	Bouw fysica - een of meerdere complexe situaties <i>De activiteiten 1 t/m 10 kunnen worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestellende organisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '2. Vergunningverlening bouwen en ruimte ordening' of '4. toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>							1. Bespreken bevindingen met architect en/of adviesbureau. 2. Toetsen tekeningen en berekeningen daglichttoetreding. 3. Toetsen tekeningen en berekeningen rookgasafvoer. 4. Controleren door visuele inspecties tijdens uitvoering van de bouw. 5. Controleren door uitvoeren controlemetingen geluid, ventilatie, luchtdichtheid.	HBO	3 jaar toetsing en controle	Besteden van 1/3 fte aan deze vijf activiteiten.	2		0,67	
13.	Bouw fysica							6. Toetsen uitgangspunten, tekeningen en berekeningen ventilatie. 7. Beoordelen bouwplan op samenhang tussen alle bouw fysische aspecten. 8. Toetsen tekeningen en berekeningen geluidwering 9. Toetsen bouwkundige details koudebruggen. 10. Toetsen uitgangspunten en berekeningen BENG en luchtdoorlatendheid.	MBO	1 jaar	Besteden van 2/3 fte aan deze zeven activiteiten.	2	Activiteiten 1 t/m 11 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.	1,33	
14.	Brandveiligheid <i>De activiteiten 1 t/m 11 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Een medewerker op HBO-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>							1. Adviseren bij standaard / niet complexe vergunningen en gegevens/bescheiden (verstrekt ivm informatieplicht bij start activiteit) bouw en milieu. 2. Adviseren bij meldingen brandveilig gebruik. 3. Monitoren en analyseren van controlegegevens, ingekomen meldingen e.d. 4. Afhandelen van klachten. 5. Uitvoeren van standaard / niet complexe inspecties brandpreventie. 6 Beoordelen van eenvoudige gelijkwaardigheden. 7 Adviseren en laten informeren bij eenvoudige afwijkingsbesluiten (o.a. t.a.v. bereikbaarheid, bluswatervoorzieningen, brandweezorg, opkomsttijden etc.).	HBO	3 jaar	Besteden van 2/3 fte aan deze vier activiteiten.	2		1,33	
14.	Brandveiligheid							8. Adviseren bij complexe vergunningen, meldingen en gegevens/bescheiden (verstrekt ivm informatieplicht bij start activiteit) bouw en milieu. 9. Uitvoeren van complexe inspecties brandpreventie. 10. Beoordelen van complexe gelijkwaardigheden. 11. Adviseren en laten informeren bij een complex afwijkingsbesluit (o.a. t.a.v. bereikbaarheid, bluswatervoorzieningen, brandweezorg, opkomsttijden etc.).	HBO	1 jaar voor eenvoudige situaties en 3 jaar voor complexe	Besteden 2/3 fte aan deze zes activiteiten.	2	Minimaal 2 medewerkers die voldoen aan genoemde criteria voor eenvoudige situaties. Minimaal 2 medewerkers die voldoen aan bovengenoemde criteria voor complexe situaties. Activiteiten 1 t/m 6 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestellende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied 2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening' en '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'. Voor een verduidelijking voor eenvoudige- en complexe situaties zie blz 13 van deel A.	1,33	

15.	Constructieve veiligheid <i>De activiteiten 1 t/m 6 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied</i>						1. Controleren constructietekeningen en berekeningen op constructieve veiligheid 2 Beoordelen bouwmaterialen betrekking hebbende op de constructie van het bouwwerk. 3 Toetsen van de gehele constructie van een bouwaanvraag. 4 Bespreken en vastleggen van bevindingen over de gehanteerde rekenmethode en schematisering met het raadgevend ingenieursbureau dat de bouwconstructie heeft ontworpen. 5 Inspecteren op uitvoering complexe constructieve zaken. 6 Inspecteren op constructies in de gebruiksfase.					
16.	Bouwakoestiek <i>Vervallen, deels opgegaan in deskundigheidsgebied 21 Geluid.</i>											
17.	Sloop en asbest <i>De activiteiten kunnen ook uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'.</i>						1. Beoordelen indieningsvereisten melding sloopwerkzaamheden of veiligheidsplan benodigd is. 2. Inschakelen van specialisten voor complexe situaties en beoordelen toepasbaarheid advies van specialist; 3. Beoordelen melding voor het geheel of gedeeltelijk slopen van bouwwerken: a. controleren van de volledigheid, juistheid van de inhoud van de meldingen in relatie tot de indieningsvereisten; b. toetsen aan sloop- en asbestregelgeving in Besluit bouwwerken leefomgeving en/of Asbestverwijderingsbesluit (werkwijze, asbestinventarisatierapport, afvalscheiding, eindbeoordelingsrapportage en stortbewijs); c. opstellen adviesrapport; 4 Toezicht op sloopwerkzaamheden, onderdeel asbestsloop en -verwijdering incl. eindbeoordeling op de werkzaamheden. 5 Nemen van materiaalmonsters op locatie. 6 Toezicht op mobiele brekers. 7 Bevindingen rapporteren, overtredingen melden, optreden en ambtelijke vooraankondiging maken (dit laatste indien niet door een marktpartij wordt getoetst).					

Specialistische deskundigheidsgebieden accent milieu
--

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Overall	Toelichting op score						Capaciteit Benodigd
nr.	Specialistische deskundigheidsgebieden accent milieu													
18.	Afvalwater (indirecte lozingen) <i>Activiteiten kunnen uitbesteed worden mits overheid over het deskundigheidsgebied toezicht en handhaven milieu beschikt en minimaal één medewerker met de deskundigheid voor afvalwater.</i>							1. (Adviseren over) monsterneming, het beoordelen en het uitvoeren van (standaard) controles van lozingen die vallen onder algemene regels en vergunde indirecte lozingen. 2. Opstellen/beoordelen van en adviseren over bemonsteringsplannen. 3. Beoordelen van afvalwaterpreventieplannen op zowel kwaliteit als kwantiteit. 4. Het uitvoeren van handhaafbaarheidstoetsen bij vergunningen- en maatwerkprocedures. 5. Behandelen van en adviseren bij klachten.	HBO+ (Monsterneming, het beoordelen en het uitvoeren van (standaard) controles van lozingen die vallen onder algemene regels kan op MBO-niveau plaatsvinden.)	2 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze vijf activiteit.	2	Activiteiten kunnen uitbesteed worden mits overheid over het deskundigheidsgebied toezicht en handhaven milieu beschikt en minimaal één medewerker met de deskundigheid voor afvalwater.	0,67
19.	Bodem, bouwstoffen en water <i>Activiteiten 2 en 3 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over de deskundigheidsgebieden '2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening', '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening, '6. Toezicht en handhaving bodem' en '11. Ketentoezicht'.</i>							1. Onderhouden, gebruiken en toegankelijk maken van informatie uit een Bodeminformatiesysteem (BIS).	MBO	1 jaar	Regelmatig (minstens 10x per jaar) gegevens invoeren in het bodeminformatiesysteem.	2	Activiteiten 2 en 3 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt overActiviteiten 2 en 3 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over de deskundigheidsgebieden '2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening', '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening, '6. Toezicht en handhaving bodem' en '11. Ketentoezicht'.	
19.	Bodem, bouwstoffen en water							2. Ondersteunen en adviseren in het kader van vergunningverlening en toezicht en handhaving, waaronder: a. laten uitvoeren, begeleiden bij en toetsen/controleren van bodemonderzoek/lozingsonderzoek; b. beoordelen bodembeschermende voorzieningen (indien van toepassing: m.b.t. lozingenonderzoek); c. uitvoeren van het grondstromenbeheer in het kader van de betreffende bodemregelgeving in het Ow-stelsel; d. beoordelen (aanvragen) grondwateronttrekking, verlenen van de vergunning; e. beoordelen (aanvragen) bodemenergiesystemen; f. beoordelen bodemsanering (noodzaak en plan), bodemonderzoek laten uitvoeren. 3. Adviseren in het kader van een eenvoudig 'afwijklingsbesluit'; beoordelen bodemkwaliteit vanuit een oogpunt van volksgezondheid.	HBO	1 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze twee activiteiten.	2		0,67
19.	Bodem, bouwstoffen en water							4. Adviseren in het kader van een complex 'afwijklingsbesluit'; beoordelen geo-hydrologische situatie in relatie tot beoogde functie, beoordelen effecten van beoogde functies op waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterveiligheid.	HBO	2 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze activiteit.	2		0,67
20.	Externe veiligheid <i>De activiteiten 1 t/m 5 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Activiteit 5 wordt bij voorkeur door bovenregionale samenwerkingsverbanden en/of gespecialiseerde bureaus uitgevoerd. Dit geldt ook voor activiteit 6, omdat een relatief groot en ruimtelijk complex grondgebied nodig is om met voldoende frequentie het grote aantal verschillende typen situaties te kunnen beoordelen.</i>							1. Vaststellen EV-situatie op basis van de EV-regelgeving in het Ow-stelsel en Basinet (relatie kunnen leggen tussen risicobronnen en ruimtelijke situatie en ontwikkelingen en vise versa).	HBO	1 jaar	Besteden van 1/3 fte aan de activiteiten 1 t/m 6.	2	Activiteiten 1 t/m 5 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Activiteit 5 wordt bij voorkeur door bovenregionale samenwerkingsverbanden en/of gespecialiseerde bureaus uitgevoerd. Dit geldt ook voor activiteit 6, omdat een relatief groot en ruimtelijk complex grondgebied nodig is om met voldoende frequentie het grote aantal verschillende typen situaties te kunnen beoordelen.	0,67
20.	Externe veiligheid							2. Inbrengen aspecten externe veiligheid in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving en Ruimtelijke Ordening 3. Het bijhouden van de EV-situatie (risicokaart, Register Externe Veiligheidsrisico's (REV)).	HBO	1 jaar	Besteden van 1/3 fte aan activiteiten 1 t/m 6 inclusief per jaar minimaal 5 beoordelingen ter plaatse op PGS-richtlijnen uitvoeren.	2		0,67
20.	Externe veiligheid							4. Toetsen ontvankelijkheid QRA en het beoordelen van het resultaat van een QRA.	HBO	3 jaar (regelmatig beoordelen QRA's)	Besteden van 1/3 fte aan deze activiteit inclusief per jaar minimaal 5 QRA's beoordelen (in een mix van inrichtingen en transportmodaliteiten)	2	Wordt ook uitbesteed aan het RIVM - CEV.	
20.	Externe veiligheid							5. Uitvoeren van risicoberekening in het kader van EV-regelgeving in het Ow-stelsel (Safeti-NL, RBM-II, LPG-rekentool, CAROLA), bepalen aandachtsgebieden en groepsrisico's.	HBO	3 jaar	Besteden van 2/3 fte aan de deskundigheid Externe veiligheid en daarbinnen 1/3 fte besteden aan deze activiteit inclusief per jaar 9 risicoberekeningen uitvoeren.	2	Uitbesteed	
20.	Externe veiligheid							6. Advisering ten aanzien van aandachtsgebieden en voorschriftengebieden.	HBO	3 jaar (regelmatig beoordelen QRA's)	Uitvoeren van 3 beoordelingen, analyses en verantwoordingen per jaar voor de onderdelen voorbereiden, rampenbestrijding en zelfredzaamheid	2	Uitbesteed, voor nu.	

21.	Geluid (milieu- en bouw) <i>De activiteit 7 moet binnen de overheid uitgevoerd worden. Activiteiten 1 t/m 6 en 10 en 11 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over de deskundigheid nodig voor activiteiten 8 en 9.</i>							1. Uitvoeren geluidsonderzoeken en daarover adviseren. 2. Inventariseren en controleren van invoergegevens. 3. Opstellen en controleren van rekenmodellen. 4. Bewerken van gegevens en databestanden met o.a. GIS. 5. Bewerken van de berekeningsresultaten en toetsen aan de wet- en regelgeving en rapporteren. 6. Beoordelen/toetsen van metingen in het kader van handhaving. 7. Beoordelen of een hogere geluidsbelasting afkomstig van (spoor)wegen of industrieterreinen kan worden toegestaan. 8. Uitvoeren van geluidsmetingen 9. Beoordelen noodzaak voor onderzoek en beoordelen rapportages in het kader van de vergunningverlening, toezicht en het nemen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. 10. Adviseren over geluidaspecten (inclusief hanteren voorschriften). 11. Uitvoeren van trillingsonderzoeken.	HBO	3 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze elf activiteiten.	2	Activiteit 7 moet binnen de overheid uitgevoerd worden. Activiteiten 1 t/m, 6 en 10 en 11 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over de deskundigheid nodig voor activiteiten 8 en 9. Uitvoeren van trillingsonderzoeken is uitbesteed.	0,67
22.	Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van initiatieven) <i>De activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over deskundigheid voor activiteiten 1 en 2.</i>							1. Beoordelen of er sprake is van een bijzondere omstandigheid “groen en ecologie” in het kader van aanvragen, meldingen of informatieverstrekkings voor initiatieven.	HBO	2 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze activiteit.	2	Activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over de deskundigheid nodig voor activiteiten 1 en 2.	0,67
22.	Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van initiatieven)							2. Uitzetten en beoordelen van ecologisch onderzoek. 3. Uitvoeren van ecologisch onderzoek.	HBO	2 jaar	Besteden van 2/3 fte aan deze drie activiteiten.	2	Omgevingsdienst IJmond is geen bevoegd gezag voor deze activiteiten.	1,33
23.	Groen en ecologie (vergunningverlening natuur) De activiteiten 1 en 2 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten die bij het bevoegd gezag thuishoren. Activiteit 3 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over de deskundigheid voor activiteit 2							1. Beoordelen aanvragen voor omgevingsvergunningen voor Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten (al dan niet in de vorm van "advies met instemming").	HBO	2 jaar	Besteden 2/3 fte aan deze activiteit	2	Activiteiten 1 en 2 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten die bij het bevoegd gezag thuishoren. Activiteit 3 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die voor de deskundigheid nodig is voor activiteit 2.	1,33
23.	Groen en ecologie (Vergunningverlening natuur)							2. Uitzetten en beoordelen van ecologisch onderzoek ikv vergunningverlening natuur. 3. Uitvoeren ecologisch onderzoek ikv vergunningverlening natuur.	HBO	2 jaar	Besteden 1/3 fte aan deze twee activiteiten.	2		0,67
24.	Luchtkwaliteit & geur <i>De activiteit 4 moet binnen de overheid uitgevoerd worden. Zonder de benodigde deskundigheid voor deze activiteit is het niet goed mogelijk om werkprocessen op een juiste manier uit te voeren en het werk van externen te beoordelen. Activiteiten 1 t/m 3, 5 en 6 kunnen uitbesteed worden aan een marktactij.</i>							1. Bepalen of een onderzoek verplicht of noodzakelijk is (o.a. p basis van de luchtkwaliteitsregelgeving in het Ow-stelsel), en zo ja het kunnen bepalen welk rekenmodel van toepassing is. 2. (Laten) uitvoeren van luchtonderzoeken met toepassing van het NNM a. inventariseren en controleren van invoergegevens; b. bewerken van gegevens en databestanden; c. bewerken van de berekeningsresultaten.	HBO	1 jaar	(Laten) uitvoeren van een luchtonderzoek 3 keer per jaar.	2	Activiteit 4 moet binnen de overheid uitgevoerd worden. Zonder de benodigde deskundigheid voor deze activiteit is het niet goed mogelijk om werkprocessen op een juiste manier uit te voeren en het werk van externen te beoordelen. Activiteiten 1 t/m 3, 5 en 6 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij.	
24.	Luchtkwaliteit & geur							3. Het uitvoeren van luchtonderzoeken met behulp van complexe rekenmodellen (juiste input leveren en output genereren). 4. Het beoordelen en interpreteren van rapportages (van interne of externe adviseurs) en daarover adviseren i.h.k.v. de vergunningverlening, handhaving en het nemen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. 5. Het beoordelen van geurrapportage.	HBO	3 jaar in het werken met modellen en kunnen rekenen met computers	Besteden van 2/3 fte aan deze drie activiteiten.	2	Alleen activiteit 4 wordt bij Omgevingsdienst IJmond uitgevoerd. Activiteiten 3 wordt uitbesteed.	1,33
24.	Luchtkwaliteit & geur							6. Het uitvoeren van emissiemetingen en geuronderzoeken.	HBO	3 jaar	Besteden van 2/3 fte aan deze activiteit.	2	Uitbesteed	1,33

Specialistische deskundigheidsgebieden accent ruimtelijke ordening en duurzaamheid

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Overall							Toelichting op score	Capaciteit
nr.	Specialistische deskundigheidsgebieden accent ruimtelijke ordening													Benodigd	
25.	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte De activiteiten 2 t/m 4 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden.							1. Opstellen stedenbouwkundige en inrichtingsplannen.	HBO	1 jaar, minimaal 2 plannen per jaar opgesteld	Besteden van 1/3 fte aan deze activiteit.	2	Activiteiten 2 t/m 4 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden.	0,67	
25.	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte							2. Adviseren over bouwvoornemens die afwijken van het vigerende beleid.	HBO	1 jaar, miminaal 5 aanvragen per jaar beoordelen	Besteden van 1/3 fte aan deze activiteit.	2	Op gebied van eenvoudige situaties groen/complex (nog) niet.	0,67	
25.	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte							3. Opstellen van richtlijnen en kaders voor stedenbouwkundige en inrichtingsplannen. 4. Beoordeling extern gemaakte stedenbouwkundige en inrichtingsplannen.	HBO	1 jaar, minimaal 2 plannen per jaar beoordeeld	Besteden van 1/3 fte aan deze activiteit.	2	Op gebied van eenvoudige situaties groen/complex (nog) niet.	0,67	
26.	Kostenverhaal gebiedsontwikkeling en planeconomie De activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij.							1. Opstellen, adviseren over de besluitvoering en het uitvoeren van plannen m.b.t. grondexploitaties. 2. Opstellen van haalbaarheidsanalyses, exploitatiebegrotingen, varianten afwegingen, rendementsberekeningen, begrotingen voor projectontwikkeling etc. 3. Beoordelen van de effecten van de -kostenverhaal-regelgeving in het Ow-stelsel en opstellen effectrapportages.							
27.	Cultuurhistorie De activiteiten 1 t/m 5 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. De overige activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij.							1. Adviseren t.a.v. cultuurhistorische aspecten in het kader van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving op het gebied van monumenten, cultuurhistorie in omgevingsplannen, beschermde stads- en dorpsgezichten en archeologie. 2. Beoordelen van de aanvraag aan cultuurhistorische, monumentale en archeologische waarde 3. Toetsen aan de cultuurhistorische waarde uit het omgevingsplan, en de RO-regelgeving in het Ow-stelsel. 4. Opstellen van voorschriften voor omgevingsvergunning. 5. Inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep.							
27.	Cultuurhistorie							6. Adviseren ten aanzien van omgevingsvergunningaanvragen (activiteit wijzigen monument, slopen beschermd stads- en dorpsgezicht), cultuurhistorische aspecten in het kader van de omgevingsvergunning (activiteit bouwen, aanleggen en afwijken omgevingsplan), cultuurlandschappelijke aspecten in het kader van de omgevingsvergunning en handhaving. 7. Beoordelen van de aanvraag aan cultuurhistorische waarden en cultuurhistorisch onderzoek, ruimtelijke analyse, bouwhistorisch onderzoek en waardenstellingen: interpreteren van waarden. 8. Toetsen van de aanvraag aan de erfgoed-regelgeving in het Ow-stelsel, cultuurhistorische aspecten uit het omgevingsplan (niet zijnde archeologisch), technische uitvoeringsvoorschriften voor monumenten en aan de doelstelling van ht instrument bescherm gezicht en het ter bescherming strekkend omgevingsplan en ruimtelijk kwaliteitsbeleid. 9. Maken van cultuurhistorische analyses en waardenstellingen ten aanzien van monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en cultuurhistorische aspecten (landschap en bebouwing) in het omgevingsplan en vertalen naar ruimtelijke uitgangspunten. 10. Opstellen van voorschriften voor de omgevingsvergunning en inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep.	HBO	1 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze activiteit.	2	Activiteiten 1 t/m 4 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden.	0,67	

27.	Cultuurhistorie						11. Adviseren ten aanzien van archeologische aspecten in het kader van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving. 12. Beoordelen van archeologisch onderzoek en waardenstelling in het kader van de omgevingsvergunning. 13. Toetsen van aanvraag omgevingsvergunning aan de hand van vastgelegde archeologische verwachtingswaarden in het omgevingsplan, en overige RO-regelgeving in het Ow-stelsel. 14. opstellen van voorschriften voor de omgevingsvergunning en inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep. 15. Maken van archeologische analyses en waardenstellingen en het vertalen van archeologische (verwachtings-)waarden naar ruimtelijke uitgangspunten.	HBO	2 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze activiteit.	2		0,67
28.	Energiebesparing en duurzaamheid <i>De activiteiten 1 t/m 4 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden.</i>						1. Inbrengen (specialistische) aspecten energie en duurzaamheid in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving	HBO	2 jaar	Besteden van 1/3 fte aan deze activiteit.	2		0,67
28.	Energiebesparing en duurzaamheid						2. Beoordelen van energiebesparingsplannen en energieaudits. a. Beoordelen van alternatieven voor erkende maatregelen energiebesparing b. Beoordelen plan van aanpak uitvoeren (erkende) maatregelen 3. Onderzoek naar en advisering over terugverdientijd van maatregelen die niet als erkende maatregelen zijn aangemerkt.						
28.	Energiebesparing en duurzaamheid						4. Opstellen (branchegericht) toezichtprogramma energie en projectmatige aanpak energiecontroles.						

Procescriteria vergunningverlening						
		Milieu	Bouwen	RO	Overall	Toelichting op score
	Rapportage en evaluatie					
	Verantwoording van prestaties, mensen en middelen					
	Probleemanalyse voor vergunningverlening (inclusief het afhandelen van meldingen)					
	Vergelijking en auditing					
	Strategisch beleidskader					
	Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen voor vergunningverlening					
	Operationeel beleidskader					
	Strategie en basiswerkwijze vergunningsverlening					
	Beleid ruimtelijke ordening t.a.v. vergunningverlening					
	Objectieve criteria voor beoordelen en beslissen over omgevingsvergunning					
	Planning en control					
	Borging personele en financiële middelen					
	Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving					
	Organisatorische condities					
	Kwaliteitsborging					
	Voorbereiden					
	Protocollen en werkinstructies voor vergunningverlening					
	Interne en externe afstemming					
	Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling					
	Uitvoeren					
	Uitvoeringsondersteunende voorzieningen voor vergunningverlening en toezicht & handhaving					
	Monitoren					
	Monitoring					
Procescriteria toezicht en handhaving						
		Milieu	Bouwen	RO	Overall	Toelichting op score
	Rapportage en evaluatie					
	Verantwoording van prestaties, mensen en middelen					
	Probleemanalyse voor toezicht en handhaving					
	Vergelijking en auditing					
	Strategisch beleidskader					
	Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen voor toezicht en handhaving					
	Operationeel beleidskader					
	Nalevingsstrategie (of interventiestrategie volgens Programmatisch handhaven) toezicht en handhaving					
	Toezichtstrategie					
	Sanctiestrategie					
	Gedooostrategie					
	Planning en control					
	Borging personele en financiële middelen					
	Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving					
	Organisatorische condities					
	Kwaliteitsborging					
	Voorbereiden					
	Protocollen en werkinstructies voor toezicht en handhaving					
	Interne en externe afstemming					
	Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling					
	Uitvoeren					
	Uitvoeringsondersteunende voorzieningen voor vergunningverlening en toezicht & handhaving					
	Monitoren					
	Monitoring					

Legenda
voldoet
voldoet deels/wordt aan gewerkt
niet van toepassing
Uitbesteed

Raadsinformatie

Aan	Gemeenteraden en Provinciale Staten deelnemers GR Omgevingsdienst IJmond	Van	
T.a.v.		Functie	
C.c.		E-mail	
		Telefoon	
Onderwerp	Raadsinformatiebrief beoordeling ministerie van IenW plan van aanpak ODIJmond IBP-VTH	Datum	Oktober 2024

Inleiding

Om het stelsel van vergunningverlening, toezicht & handhaving op milieugebied te versterken, werkten overheden samen via het [Interbestuurlijke Programma versterking VTH](#) (IBP). Vanuit het IBP vroeg het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) omgevingsdiensten een Plan van Aanpak in te dienen. Hierin lichten de omgevingsdiensten toe op welke wijze zij toewerken naar het voldoen aan de landelijk gestelde kwaliteitscriteria. Omgevingsdiensten moeten uiterlijk 1 april 2026 aan deze criteria voldoen. Deze criteria zijn er om te zorgen dat omgevingsdiensten hun taken zo uitvoeren, dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving (bescherming inwoners), het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en het aanpakken van de (milieu)problemen. Eind september beoordeelde het ministerie van IenW deze plannen van aanpak.

Beoordeling IenW

Op basis van het Plan van Aanpak van ODIJmond verwacht de staatssecretaris dat de route naar zelfstandig robuust niet reëel is en adviseert hij het bestuur na te denken over andere toekomstvormen. Deze conclusie van IenW ligt in lijn met het door het bestuur ingediende Plan van Aanpak. Ook het bestuur concludeerde dat ODIJmond in de huidige vorm niet voldoet aan alle kwaliteits- en robuustheidscriteria en daarmee niet toekomstbestendig is. Het bestuur koos daarom voor een Plan van Aanpak met vijf ontwikkellijnen, waarlangs zij de eerste noodzakelijke stappen wil zetten naar een toekomstbestendige uitvoering van de VTH-taken. Het ontwikkelen van toekomstscenario's op basis waarvan bestuurlijke keuzes gemaakt kunnen worden voor de lange termijn maakt onderdeel uit van dit proces. In deze raadsinformatiebrief lichten wij dit nader toe.

Proces vorming robuuste omgevingsdiensten

In 2021 leverde de Commissie Van Aartsen het rapport op '[Om de leefomgeving](#)'. In dit rapport stelde de commissie vast dat het stelstel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) onvoldoende functioneert en kwam zij met een tiental aanbevelingen. Via het Interbestuurlijke Programma Versterking-VTH, werkten overheden samen aan deze aanbevelingen. Een van de pijlers betreft het proces vorming van robuuste omgevingsdiensten. Om omgevingsdiensten te

kunnen beoordelen op robuustheid zijn er landelijke kwaliteits- en robuustheidscriteria vastgesteld waaraan omgevingsdiensten moeten voldoen.

Beoordeling IenW

IenW beoordeelde de individuele plannen van aanpak van de diverse diensten en informeerde de Kamer hierover op 24 oktober over per brief. Momenteel geldt dat twee omgevingsdiensten robuust zijn. Voor tien omgevingsdiensten geldt dat het aannemelijk is dat zij op 1 april 2026 aan de robuustheidscriteria zullen voldoen. Voor zes omgevingsdiensten geldt dat het de vraag is of ze op 1 april 2026 aan de robuustheidscriteria gaan voldoen en voor negen omgevingsdiensten (waaronder ODIJmond) verwacht de staatssecretaris dat de route naar voldoen aan de robuustheidscriteria niet reëel is en adviseert hij het bestuur na te denken over andere toekomstvormen.

Gesprek IenW - ODIJmond

Eind september vond een gesprek plaats tussen IenW en ODIJmond voor een toelichting op de beoordeling. In dit gesprek lichtte ODIJmond toe op welke wijze het Plan van Aanpak tot stand was gekomen. Ten tijde van het schrijven van het Plan van Aanpak was nog niet alle informatie beschikbaar om concreet te kunnen aangeven op welke wijze ODIJmond op 1 april 2026 voldoet aan de landelijke criteria. ODIJmond koos daarmee voor een richtinggevend plan met vijf ontwikkellijnen, om ondertussen de benodigde informatie in beeld te krijgen. Daarnaast kijkt de gehanteerde beoordelingssystematiek alleen naar de kwaliteits- en robuustheidscriteria en maar zeer beperkt de context van het plan van aanpak en de keuze van het bestuur. Het feit dat het bestuur zelf ook constateert dat stappen om toekomstbestendig te worden noodzakelijke zijn en hiervoor ontwikkellijnen heeft beschreven zijn onvoldoende beoordeeld in de methodiek.

Omdat de benodigde informatie ten aanzien van de criteria nu wel beschikbaar is, leverde ODIJmond deze aan via een Addendum. Het bestuur van ODIJmond heeft IenW gevraagd om op korte termijn een reactie te geven op het Addendum en deze extra informatie mee te wegen in de beoordeling. Het bestuur van ODIJmond ziet een herziene beoordeling van IenW als een belangrijke, richtinggevende stap in de ontwikkelopgave van de organisatie.

Extra middelen

Afgelopen weken behandelden de raden en Provinciale Staten de begrotingswijziging 2025 van ODIJmond. Deze begrotingswijziging ondersteunt de ontwikkellijnen uit het Plan van Aanpak en daarmee de eerste noodzakelijk stappen naar een toekomstbestendige omgevingsdienst; zelfstandig of in een andere vorm. Daarnaast worden de middelen gebruikt om achterstanden in te lopen en de interne sturing binnen de organisatie te versterken. Ook diende ODIJmond een verzoek in bij het Rijk voor extra middelen om de stappen te nemen die op dit moment nodig zijn. IenW deed in het gesprek de toezegging dat ODIJmond tussen de € 200.000,- en € 250.000,- euro kan aanvragen, gekoppeld aan het Plan van Aanpak.

Uitwerken ontwikkellijnen

In afwachting van een mogelijke nieuwe beoordeling van het Plan van Aanpak ODIJmond door IenW, kiest het bestuur van ODIJmond ervoor om verder te werken aan de vijf ontwikkellijnen uit het Plan van Aanpak.

Programma GR, DVO en financieringsstructuur

Een eerste stap daarin is het herijken van de bestaande taken en formatie en het herijken van de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Voor deze twee ontwikkellijnen uit het Plan van Aanpak vroeg ODIJmond eenmalig middelen aan via de Begrotingswijziging 2025. Dit programma geeft het bestuur, de deelnemers, raden en Provinciale Staten inzicht in de opgave in onze regio, inzicht in de gecontracteerde taken vanuit de deelnemers en inzicht in de kosten om de taken met borging van kwaliteits- en continuïteit meerjarig te kunnen uitvoeren.

Toekomstscenario's

Gelijktijdig aan dit traject heeft het bestuur van ODIJmond een extern bureau opdracht gegeven om toekomstscenario's uit te werken. Met de scenario's ontstaat inzicht in alle mogelijke richtingen om op 1 april 2026 te kunnen voldoen aan de landelijke criteria. Zelfstandig toekomstbestendig is daar één van, maar er zal ook nadrukkelijk gekeken worden naar strategische regionale samenwerking, fusie of de opbouw of afbouw van het takenpakket. Dit proces doorloopt ODIJmond in samenwerking met de deelnemers. Waarbij er aandacht is voor participatie met de raden en staten. In bijgevoegde planning staan de stappen op hoofdlijnen weergegeven.

Concluderend

Het bestuur van ODIJmond ziet een nieuwe beoordeling van IenW als een belangrijk signaal om verder te kunnen werken aan de noodzakelijk stappen om de VTH-taken op een toekomstbestendige wijze te organiseren.

Onderdeel daarbij is de begrotingswijziging 2025, waarbij het bestuur van ODIJmond zich de financiële positie van haar deelnemers realiseert. Een aantal deelnemers heeft al aangegeven te moeten kijken naar bezuinigingsopgaven richting 2026. De situatie van ODIJmond maakt het lastig om hierin op dit moment vooruit te kijken. Het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur en de toekomstscenario's gaan straks wel bijdragen aan het benodigde inzicht om ook eventuele bezuinigingsopgaven goed te kunnen behandelen. Met dit inzicht zal het bestuur in gesprek gaan met raden, Provinciale Staten en IenW om een definitieve toekomstrichting te bepalen.

Route naar een toekomstbestendig ODIJmond

		2024				2025				2026			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
	FINANCIEEL												
	Begrotingswijziging '25 incidenteel 2024 – 2025												
	Kadernota 2026 incidenteel 2026												
	Kadernota 2027 structurele financiering												
	INZICHT												
	Programma GR, DVO & financieringsstructuur *												
	Producten- & dienstencatalogus												
	Actualiseren bedrijvenbestand												
	BESTUURLIJKE (TOEKOMST)KEUZES												
	Beeldvormend (feitelijk inzicht)												
	Oordeelsvormend (selectie scenario's)												
	Oordeelsvormend (financiële impact)												
	Besluitvormend Algemeen Bestuur												
	UITWERKING												
	Meerjarenbegroting financieel ingroei												
	GR, DVO, financiering definitief maken *												
	Producten- & dienstencatalogus definitief												
	Zienswijzen raden en staten												
	Besluitvorming colleges												

* GR: Gemeenschappelijke Regeling
DVO: Dienstverleningsovereenkomst

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	05	Besluit nr.	AB 2024-026
Datum vergadering	6 november 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Uitwerking toekomstscenario's	Functie	Directeur

Inleiding

Met het afronden van de bestuursopdracht had het DB behoefte aan een nader onderzoek om de aanbevelingen uit de rapportage van de bestuursopdracht en de ontwikkellijnen uit het Plan van Aanpak IBP te vertalen naar toekomstscenario's, die ruimte bieden om te komen tot bestuurlijke keuzes in de opbouw naar een toekomstbestendige organisatie, zoals beschreven in het Plan van Aanpak IPB-VTH.

Op 19 juni stemde het Algemeen Bestuur in met de formulering voor deze vervolgopdracht. Tijdens het overleg van 17 juli is gesproken over de adviesbureaus die wij hiervoor zullen benaderen. Tijdens dit overleg heeft het AB het DB gevraagd op welke wijze zij wordt geïnformeerd én betrokken bij het opstellen van toekomstscenario's.

Posities en rollen DB/AB

De vervolgopdracht voor de toekomstscenario's is vastgesteld in het AB. Evenals de keuze voor de externe bureaus die wij benaderen. Informatie en voorstellen rondom het opstellen van de toekomstscenario's worden bij het DB ter instemming voorgelegd en ter besluitvorming aangeboden aan het AB. Daarmee komt en blijft het AB gedurende het gehele traject in positie. De coördinatie rondom de toekomstscenario's ligt bij het DB.

Om het AB zo goed mogelijk aangehaakt te houden bij het proces, stelt het Dagelijks Bestuur voor om te werken via een commissie, bestaande uit twee leden van het Dagelijks Bestuur en twee leden van het Algemeen Bestuur. Om eraan bij te dragen dat de leden uit de op te richten commissie goed geïnformeerd zijn en blijven, input kunnen leveren en worden voorbereid richting de eerder genoemde drie momenten, stellen wij voor om ook een ambtelijke voorbereidingsgroep op te richten, bestaande uit accounthouders van de gemeenten die deelnemen aan de commissie. Zo borgen we ook dat de input van de bestuurders in de commissie zo volledig mogelijk wordt opgehaald, meegenomen en verwerkt.

Globale planning

De ontwikkeling van de toekomstscenario's start medio oktober, wanneer wij de vastgestelde uitvraag delen met drie bureaus. Globaal kent het traject daarna drie momenten waarbij wij het bestuur zullen betrekken;

1. Beoordeling van de offertes	(begin) november 2024
2. Kick-off, bepalen uitgangspunten	(eind) november 2024
3. Beoordeling concept-rapport	maart 2025

Besluit

1. Instemmen met het voorstel om de coördinatie rondom de toekomstscenario's te beleggen bij een commissie.
2. Kiezen van twee leden vanuit het Algemeen Bestuur voor in de commissie.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

S. Klaassen

J. Zandhuis

Besluit algemeen bestuur

Agendapunt	06	Besluit nr.	AB 2024-027
Datum vergadering	6 november 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Voortgang versterking VTH-stelsel	Functie	Directeur

Inleiding

Op 27 juni 2024 informeerde demissionair Minister Harbers van I&W de Kamer via een brief over de voortgang versterking VTH-stelsel. Met de brief stuurde de minister een aantal bijlagen mee.

- Voortgangsrapportage IBP-VTH juni 2024
- Thematisch onderzoek geluid, ILT
- Rapportage Financieringssystematiek omgevingsdiensten

Samenvatting brief en bijlagen

Op 30 september loopt het IBP-VTH af. Met de brief informeert de minister de omgeving over de successen binnen het IBP en de aanbevelingen uit de review IBP VTH door mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen. Belangrijkste conclusie is dat het IBP bij heeft gedragen aan een versterking van de samenwerking tussen alle partijen. De afronding van het IBP, vraagt extra aandacht voor de borging van de (lopende) afspraken, alsook verdere opvolging van de aanbevelingen uit de review. Voor een groot deel geldt dat er bestuurlijke overeenstemming is hoe zaken richting de toekomst worden geborgd. Voor een aantal resterende punten, zoals bijvoorbeeld de uitgangspunten voor de financiering van de informatievoorziening (pijler 3 IBP VTH), geldt dat deze de komende tijd verder worden uitgewerkt en in september a.s. aan het Bestuurlijk Overleg IBP VTH worden voorgelegd.

Voortgangsrapportage

Belangrijkste punten:

- Model mandaatbesluit voor omgevingsdiensten vastgesteld. Dit helpt de omgevingsdiensten om op zo onafhankelijk mogelijke wijze hun taken uit te kunnen voeren.
- De handreiking regionale beleidscyclus is opgeleverd en beschrijft een systematische aansturing van de VTH-taken. Het doel van de handreiking is om de capaciteit van de omgevingsdienst gericht in te zetten om in de gehele regio het meeste rendement te behalen en de grootste impact voor de leefomgeving te realiseren.

Financieringssystematiek omgevingsdiensten

De commissie Van Aartsen constateerde dat de financiering van de omgevingsdiensten niet passend is in het licht van slagvaardigheid en effectiviteit. In pijler 1 IBP VTH (robuuste omgevingsdiensten en financiering) is een financieringssysteem ontwikkeld om de financiering van omgevingsdiensten stabiel, slagvaardiger en effectiever te organiseren.

De voorgestelde aanpak in de rapportage gaat in op:

- De koppeling tussen de regionale opgave en de begrote deelnemersbijdrage
- stabiliteit in de financiering, meer gezamenlijkheid en een sterker stelsel
- efficiëntere omgevingsdiensten en landelijk inzicht.

Deze systematiek is volgens het huidige stelsel echter niet (wettelijk) afdwingbaar. Er is dus overtuigingskracht nodig bij de implementatie van deze systematiek.

Keuze provincie en gemeenten

Op een tweetal punten is gekozen voor een keuzemogelijkheid voor de bevoegde gezagen (provincies en gemeenten). Het gaat dan om de wijze van afrekening van de uitvoering van de basistaken (en bij voorkeur ook de milieugerelateerde plustaken). Hier hebben partijen de keuze om dit op basis van begroting of gerealiseerde uren te doen. Als het gaat om de wijze van dekking van de bedrijfsvoeringskosten hebben partijen de keuze om dit met een vaste bijdrage of als opslag in de uurtarieven te doen.

Opvolging aanbevelingen review IBP

Een succesvolle opvolging van het IBP VTH is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partijen in het VTH-stelsel. Hiervoor is het noodzakelijk dat alle partijen in het algemeen belang handelen voor de verdere versterking van het VTH-stelsel en niet enkel redeneren vanuit eigen belangen. De brief van de minister gaat dieper in op de volgende punten:

- Stelselverantwoordelijkheid
- Versterking Omgevingsdienst NL
- Strafrechtelijke handhaving
- Indirecte lozingen

Stelselverantwoordelijkheid

Uit alle onderzoeken komt naar voren dat met de huidige bevoegdheden onvoldoende gestuurd wordt op de kwaliteit van de uitvoering door de omgevingsdiensten. Om de stelselverantwoordelijkheid waar te kunnen maken is het nodig om de regelgeving ten aanzien van de sturingsmogelijkheden op doelmatigheid en kwaliteit van de uitvoering van de VTH-basistaken aan te passen. Om die reden is gestart met de voorbereiding van een wetswijziging om de stelselverantwoordelijkheid van de staatssecretaris van IenW verder te instrumenteren.

Openbaarmaking inspectieresultaten door de ILT

Er is een sterke wens om inspectieresultaten openbaar en toegankelijke te maken, ook in het kader van de Wet open overheid. De planning is dat openbaarmaking rond de zomer van 2024 is geïmplementeerd bij de Seveso-omgevingsdiensten voor wat betreft de handavingsbesluiten bij Seveso-inrichtingen. Er wordt naar gestreefd dat in het begin van 2025 handavingsbesluiten ten aanzien van alle Omgevingswet-gerelateerde overtredingen actief worden gepubliceerd.

Beleidsreactie thematisch onderzoek ILT geluid

De ILT heeft onderzocht hoe het VTH-stelsel functioneert op het gebied van geluid, met als doel verbeterpunten in de uitvoering zichtbaar te maken. Hierbij is specifiek gekeken naar de wet- en

regelgeving die gold tot en met 31 december 2023, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De ILT heeft de resultaten van het onderzoek gebundeld in een zevental conclusies, die nader staan beschreven in de brief.

Geluidshinder veroorzaakt namelijk op veel plekken in Nederland slaapproblemen en andere vormen van overlast. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) vindt echter dat het rapport op sommige punten moet worden genuanceerd. Het onderzoek kijkt vooral naar luchtvaart- en verkeerslawaaï, die niet direct onderdeel zijn van het VTH-stelsel milieu. Het ministerie waarschuwt daarnaast dat de conclusies een eenzijdig beeld kunnen geven van de nieuwe regels onder de Omgevingswet. Om een goed oordeel te vellen over de bescherming tegen geluidshinder, moet de nieuwe wetgeving volledig worden bekeken, wat in dit rapport niet volledig is gebeurd.

Reactie OmgevingsdienstNL

Vanuit het bestuur van OmgevingsdienstNL is met OD's afgestemd dat over de financiering intensief gesprekken plaatsvinden. Over de governance is in de ALV besproken dat dit in het najaar een vervolg krijgt. Voor wat betreft het publiceren van handhavingsbesluiten en inspectieresultaten zal ODNL informatie inwinnen om de impact voor OD's nader te duiden.

Over de borging van het IBP VTH geldt dat het Bestuurlijk Overleg IBP VTH in september 2024 een nader uitgewerkt voorstel zal worden voorgelegd. De komende maanden werken alle partijen, dus ook Omgevingsdienst NL, hard aan de verdere uitwerking.

Besluit

1. Kennisnemen van de brief en bijlagen van I&W inzake de voortgang IBP-VTH.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

S. Klaassen

J. Zandhuis

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENW/BSK-2024/149117

Bijlage(n)
1

Datum 27 juni 2024
Betreft Voortgang versterking VTH-stelsel juni 2024

Geachte voorzitter,

Met deze brief wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de versterking van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Het VTH-stelsel speelt een essentiële rol in het waarborgen van een veilige, schone en gezonde leefomgeving. Nu de afloop van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) per oktober a.s. in zicht komt, wordt goed zichtbaar welke stappen zijn gezet om het VTH-stelsel te verbeteren en te versterken.

In voorliggende brief wordt ingegaan op de voortgang van het IBP VTH waaronder het bestuurlijk besluit over de financieringssystematiek van omgevingsdiensten en de borging en het vervolg van het IBP VTH. Daarnaast wordt - mede namens de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) - ingegaan op de opvolging van de aanbevelingen uit de review IBP VTH door mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen en de voorbereiding van een wetswijziging om de stelselverantwoordelijkheid verder te instrumenteren. Ook wordt de Kamer geïnformeerd over de aanpak milieucriminaliteit, de voortgang van het robuust worden van omgevingsdiensten, de openbaarmaking van inspectieresultaten van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de toezegging over de landelijke vergunningenstrategie. Tot slot wordt een beleidsreactie op het rapport van de ILT over geluid gegeven.

Voortgangsrapportage IBP VTH

Met deze brief ontvangt de Kamer de voortgangsrapportage van het IBP VTH waarin de stand van zaken van alle individuele projecten is opgenomen (bijlage 1). Deze is vastgesteld door het bestuurlijk overleg IBP VTH van 20 juni jl. Hiermee is voldaan aan de toezeggingen, zoals toegezegd tijdens de begrotingsbehandeling op 23 januari 2024¹.

Het ministerie stelt vast dat er grote voortgang is geboekt. Zo is het model mandaatbesluit voor omgevingsdiensten vastgesteld. Dit helpt de omgevingsdiensten om op zo onafhankelijk mogelijke wijze hun taken uit te kunnen voeren. De handreiking regionale beleidscyclus is opgeleverd en

¹ Kamerstuk 36410 XII; 36410 A; 36410 J, nr. B

beschrijft een systematische aansturing van de VTH-taken. Het doel van de handreiking is om de capaciteit van de omgevingsdienst gericht in te zetten om in de gehele regio het meeste rendement te behalen en de grootste impact voor de leefomgeving te realiseren.

Financieringssystematiek omgevingsdiensten

De commissie Van Aartsen² constateerde dat de financiering van de omgevingsdiensten niet passend is in het licht van slagvaardigheid en effectiviteit. In pijler 1 IBP VTH (robuuste omgevingsdiensten en financiering) is een financieringssysteem ontwikkeld om de financiering van omgevingsdiensten stabiel, slagvaardiger en effectiever te organiseren. Hierbij zijn alle betrokken partijen (gemeenten, provincies, omgevingsdiensten en het Rijk) meerdere malen geconsulteerd. De definitieve rapportage Financieringssystematiek omgevingsdiensten is voorgelegd aan het Bestuurlijk Overleg IBP VTH van 20 juni 2024 en aldaar goedgekeurd. In de brief van 19 maart 2024³ is toegezegd uw Kamer te informeren over de rapportage Financieringssystematiek. De rapportage is bij deze brief gevoegd (bijlage 2).

Met de in de rapportage voorgestelde aanpak wordt een grote stap voorwaarts gezet. De belangrijkste winstpunten zijn: koppeling tussen de regionale opgave en de begrote deelnemersbijdrage, stabiliteit in de financiering, meer gezamenlijkheid en een sterker stelsel, efficiëntere omgevingsdiensten en landelijk inzicht. Deze systematiek is volgens het huidige stelsel echter niet (wettelijk) afdwingbaar. Er is dus overtuigingskracht nodig bij de implementatie van deze systematiek.

Op een tweetal punten is gekozen voor een keuzemogelijkheid voor de bevoegde gezagen (provincies en gemeenten). Het gaat dan om de wijze van afrekening van de uitvoering van de basistaken (en bij voorkeur ook de milieugerelateerde plustaken). Hier hebben partijen de keuze om dit op basis van begroting of gerealiseerde uren te doen. Als het gaat om de wijze van dekking van de bedrijfsvoeringskosten hebben partijen de keuze om dit met een vaste bijdrage of als opslag in de uurtarieven te doen.

Borging en vervolg IBP VTH

Op 30 september 2024 loopt het IBP VTH af. In de afgelopen anderhalf jaar heeft het IBP VTH veel georganiseerd, acties in gang gezet en veel producten opgeleverd ter versterking van het VTH-stelsel. Daarnaast is de grote verdienste van het IBP VTH dat de samenwerking tussen alle partijen sterk verbeterd is. Waar eerder sprake was van weinig contact en verbinding heeft het IBP VTH veel energie gestopt in de wijze van samenwerking tussen partijen, het neerzetten van vele momenten voor contact en ontmoeting en het daarmee creëren van een bestendige verbinding tussen alle partijen in het VTH-stelsel. Hierdoor weten partijen elkaar te vinden en werken ze nauw samen aan het gezamenlijke doel om het VTH-stelsel te versterken: er is een VTH-community tot stand gekomen die partijen en mensen verbindt. Partijen hebben grote waardering voor de inzet van het IBP VTH hiervoor.

Voor een groot deel zijn de voorgenomen acties en producten afgerond. Een aantal acties is nog niet afgerond. Voor zowel de afgeronde als de nog niet afgeronde acties geldt dat het belangrijk is om heldere afspraken te maken over

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/03/04/rapport-om-de-leefomgeving-omgevingsdiensten-als-gangmaker-voor-het-bestuur>

³ Kamerstuk 22343, nr. 394.

de borging van deze producten na beëindiging van het IBP VTH. Daarnaast moet worden geborgd hoe bovengenoemde intensieve samenwerking door partijen wordt vastgehouden.

In het Bestuurlijk Overleg IBP VTH van 6 maart 2024 heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) aangegeven dat zij het initiatief neemt om een voorstel te doen voor de borging van afgeronde en nog af te ronden producten en werkzaamheden van het IBP VTH. Samen met alle partijen in het IBP VTH is dit voorstel uitgewerkt en aan het Bestuurlijk Overleg IBP VTH van 20 juni jl. voorgelegd. Voor een groot deel van het voorstel geldt dat er bestuurlijke overeenstemming is hoe zaken richting de toekomst worden geborgd. Voor een aantal resterende punten, zoals bijvoorbeeld de uitgangspunten voor de financiering van de informatievoorziening (pijler 3 IBP VTH), geldt dat deze de komende tijd verder worden uitgewerkt en in september a.s. aan het Bestuurlijk Overleg IBP VTH worden voorgelegd. De komende maanden werken alle partijen hard aan de verdere uitwerking.

Opvolging aanbevelingen review IBP VTH

Op 19 maart jl. is de review van het IBP VTH door mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen aan de Kamer aangeboden⁴. Hieronder volgt de beleidsreactie op de review en wordt aangegeven hoe aandacht wordt gegeven aan de acht aanbevelingen van mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen over de opvolging van het IBP VTH.

Het IBP VTH heeft de afgelopen anderhalf jaar veel gebracht en in beweging gezet. Het ministerie van IenW sluit zich aan bij de bevinding van de review dat de partijen elkaar beter weten te vinden. We zien inmiddels als resultaat dat veel acties en producten door het IBP VTH zijn opgeleverd ter versterking van het VTH-stelsel. In de brief van 19 maart jl. is aangegeven dat de implementatie van plannen en producten uit het IBP VTH niet zijn verplicht of opgelegd, omdat dit niet past binnen het huidige VTH-stelsel. Mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen spreken hun zorgen uit over het vrijblijvende karakter dat hiermee ontstaat. De partijen in het VTH-stelsel hebben heldere afspraken gemaakt over de borging van de producten van het IBP VTH. Deze zijn vastgelegd in bovengenoemde, bijgevoegde en bestuurlijk vastgestelde notitie. Hiermee voorkomen partijen dat de energie verdwijnt na afronding van het IBP VTH.

Een succesvolle opvolging van het IBP VTH is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partijen in het VTH-stelsel. Hiervoor is het noodzakelijk dat alle partijen in het algemeen belang handelen voor de verdere versterking van het VTH-stelsel en niet enkel redeneren vanuit eigen belangen.

Stelselverantwoordelijkheid

Mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen bevelen aan om een meer uitgebreide invulling van stelselverantwoordelijkheid vast te leggen. Voor het pakken van meer regie en het verder instrumenteren van de rol van de staatssecretaris als stelselverantwoordelijke is een wetswijziging nodig. Dit wordt hieronder toegelicht.

Versterking Omgevingsdienst NL

⁴ Kamerstuk 22343, nr. 394

De review bevat ook meerdere aanbevelingen over de versterking van Omgevingsdienst NL en het stelsel van de omgevingsdiensten. Alle partijen in het VTH-stelsel erkennen dat het VTH-stelsel gebaat is bij een sterke positie van Omgevingsdienst NL om overkoepelende taken die alle omgevingsdiensten betreffen op te pakken. Hiervoor is een stevige governance en een passende rechtsvorm nodig. Omgevingsdienst NL werkt dit op dit moment uit. Daarnaast worden gesprekken gevoerd over de financiering van deze taken.

Mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen refereren aan de in hun ogen noodzakelijke verkleining van het aantal omgevingsdiensten. Hierbij staat het belang van robuuste omgevingsdiensten voorop. Vorig jaar heeft het Bestuurlijk Overleg IBP VTH hiervoor robuustheidscriteria vastgesteld waaraan omgevingsdiensten op 1 april 2026 moeten voldoen. Onder het kopje 'Voortgang robuustwording van de omgevingsdiensten' wordt de stand van zaken nader toelicht.

Strafrechtelijke handhaving

In de review worden verder aanbevelingen gedaan die betrekking hebben op de strafrechtelijke opsporing en handhaving. Mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen bevelen aan de Strategische Milieukamer (SMK) een wettelijke basis te geven en de capaciteit van het OM ten behoeve van het vervolgen van milieucriminaliteit uit te breiden. Formalisering van de SMK draagt bij aan een betere prioritering in de aanpak van milieucriminaliteit en zo wordt de beschikbare opsporingscapaciteit effectiever ingezet. Daarom is deze aanbeveling reeds opgepakt en op dit moment wordt gewerkt aan het formaliseren van de SMK met een instellingsbesluit. De concepttekst is inmiddels besproken met de leden van de SMK en de betrokken beleidsdepartementen. Het besluit zal daarna ter goedkeuring en ondertekening aan alle betrokken bewindspersonen worden voorgelegd. Voorts is geïnvesteerd in de capaciteit bij het Openbaar Ministerie (OM). Het OM krijgt sinds 2023 structureel 2 miljoen euro voor de aanpak van milieucriminaliteit. Dit is om de basis op orde te krijgen. Met de betrokken vakdepartementen zal nog nader overleg worden gevoerd over de effecten in de keten bij het OM voortkomend uit de versterking van de bijzondere opsporingsdiensten.

Mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen bevelen voorts aan om een bijzondere opsporingsdienst in te richten voor de strafrechtelijke handhaving van milieuregelgeving in plaats van financiering van een aantal fte's bij de politie. De strafrechtelijke handhaving van milieuregelgeving beleggen bij een bijzondere opsporingsdienst is een ingrijpende maatregel waarvan op dit moment niet duidelijk is welke voor- en nadelen daaraan kleven. Voor nu wordt ingezet op de in gang gezette verbeteringen binnen de milieuopsporing door de politie. In het kader van het IBP VTH zijn maatregelen opgenomen om de aanpak te versterken. Voor de politie is hiernaar verwezen in de Veiligheidsagenda 2023-2026⁵. In dat kader heeft de korpsleiding van de politie met het College van procureurs-generaal heldere afspraken gemaakt om de bezetting van de 406 fte die voor de strafrechtelijke aanpak van milieucapaciteit formatief zijn ingericht op orde te krijgen en zo effectief mogelijk op die taak in te zetten door daar centraal binnen de politie op te sturen. De doelstelling daarvan is, op basis van de regionale doorvertaling van de prestatieafspraken uit de Veiligheidsagenda 2023-2026, om 48 criminele samenwerkingsverbanden die zich met milieucriminaliteit bezig

⁵ Kamerstuk 28 684, nr. 717

houden per jaar aan te pakken. De politie heeft zich gecommitteerd aan de naleving van die afspraken. Dit is mede verankerd in de landelijke strategie van de politie op de aanpak van milieucriminaliteit (Politiemilieutaak 2.0). Het versterkte landelijk sturingsmodel dat per 1 maart 2024 formeel is geïmplementeerd bij de politie vormt een belangrijk onderdeel van de afspraken tussen de korpsleiding en het College. Het model zorgt voor landelijke sturing met mandaat op de inzet van de milieucapaciteit die is verdeeld over de regionale eenheden. Het effect van dit sturingsmodel zou in de loop van 2024 zichtbaar moeten worden. In 2025 zal ik u berichten of het nieuwe sturingsmodel aan de verwachting voldoet.

Indirecte lozingen

Als laatste geeft de review aandacht aan indirecte lozingen. Dit onderwerp is behandeld in de Kamerbrief 'Voortgang waterkwaliteitsbeleid en KRW'⁶. Hierin is onderzoek aangekondigd naar de effectiviteit van het VTH-stelsel binnen de afvalwaterketen. Als onderdeel hiervan zal IenW samen met de waterschappen, omgevingsdiensten en Rijkswaterstaat de effectiviteit van het huidige VTH-stelsel voor indirecte lozingen beschouwen en tevens kijken waar de verbetermogelijkheden liggen.

Veel lozingsvergunningen zijn jaren geleden verleend. Het is van belang om regelmatig vast te stellen of deze nog actueel zijn in het licht van de vereiste bescherming van de waterkwaliteit, ook met het oog op het tijdig bereiken van de KRW-doelen. Rijkswaterstaat kampt met een capaciteitsgebrek voor het beoordelen en herzien van lozingsvergunningen. Daarom geeft Rijkswaterstaat prioriteit aan de lozingsvergunningen die naar verwachting het meest relevant zijn voor het behalen van de KRW-doelen in 2027. De waterschappen (voor lozingen op de regionale wateren) en omgevingsdiensten (voor indirecte lozingen) hebben een aanzienlijke opgave bij het actualiseren van in het verleden verleende lozingsvergunningen⁷.

Aanpak milieucriminaliteit

In 2023 is de aanpak van milieucriminaliteit benoemd in de Veiligheidsagenda. Door haar lokale verankering is de politie bij uitstek in staat om lokale signalen van milieucriminaliteit in te winnen, op te werken en hierop opsporingsonderzoeken uit te voeren. Verder voegt het korps haar brede opsporingscapaciteiten toe aan multidisciplinaire onderzoeksteams met omgevingsdiensten, ILT en de NVWA en de landelijke programmatische aanpak van focusthema's van de SMK die door deze landelijke bijzondere opsporingsdiensten worden aangevoerd. Alle (mogelijk) op te starten opsporingsonderzoeken naar milieucriminaliteit bij de politie en de andere partners in de Landelijke Milieukamer (LMK) worden voortdurend inzichtelijk gemaakt voor het Functioneel Parket ten behoeve van een optimale werkverdeling over de opsporingsdiensten door de rechercheofficier als bevoegd gezag.

Motie van het lid Bamenga c.s. over stelselverantwoordelijkheid VTH-stelsel milieu (28089, nr. 278)

Zoals aangegeven in de Kamerbrief van 19 maart jl. blijkt uit alle onderzoeken, de bevindingen van het IBP VTH, de review van mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen en diverse oproepen onder andere vanuit de Kamer dat met de huidige bevoegdheden onvoldoende gestuurd wordt op de kwaliteit van de uitvoering door

⁶ Kamerstuk 27625, nr. 661

⁷ Kamerstuk 27625, nr. 661

de omgevingsdiensten. In die brief is geconstateerd dat – om de stelselverantwoordelijkheid waar te kunnen maken – de regelgeving ten aanzien van de sturingsmogelijkheden op doelmatigheid en kwaliteit van de uitvoering van de VTH-basistaken aanpassing behoeft. Om die reden is gestart met de voorbereiding van een wetswijziging om de stelselverantwoordelijkheid van de staatssecretaris van IenW verder te instrumenteren. In het navolgende wordt ingegaan op de stand van zaken zoals toegezegd tijdens het tweeminutendebat Externe Veiligheid van 21 maart 2024⁸. Ook wordt een beeld gegeven van de opties die in kaart zijn gebracht, zoals verzocht in de motie van het lid Bamenga c.s.⁹ en in het licht van de motie van het lid Van der Graaf¹⁰. In dit stadium kan dat enkel nog op hoofdlijnen worden gedaan.

De verschillende opties voor het verder instrumenteren van de stelselverantwoordelijkheid moeten nog in hun onderlinge samenhang via het Beleidskompas worden geanalyseerd. Omdat wijziging van regelgeving tijd kost wordt hierbij ook nadrukkelijk gekeken naar wat de volgtijdelijkheid van de opties kan zijn met als doel een zo snel mogelijk resultaat. De opties die in kaart zijn gebracht, variëren van kleinere aanpassingen van het bestaande VTH-stelsel tot wijzigingen die een kleinere of grotere stelselwijziging tot gevolg hebben. Het gaat dan om wijzigingen die betrekking hebben op de volgende thema's:

- Versterking van de horizontale verantwoording door burgemeester en wethouders aan de gemeenteraden en door gedeputeerde staten aan provinciale staten;
- Versterking van de omgevingsdiensten als organisatie door eisen te stellen aan de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken door omgevingsdiensten of eventuele andere onderwerpen;
- Financiering van de uitvoering van de VTH-taken;
- Verdeling van bevoegdheden;
- Prioritering, coördinatie en afstemming tussen de verschillende betrokken partijen binnen en tussen omgevingsdiensten.

Daarnaast wordt onderzocht of op de kwaliteit van de uitvoering van de taken, en de naleving hiervan, van de nu reeds bestaande en de hierboven genoemde regels gestuurd kan worden. Als dat niet het geval is, is het voornemen om ook daarvoor wijziging van regelgeving voor te bereiden.

Binnen de thema's zijn er verschillende mogelijkheden die elk een verschillende mate van ingrijpendheid tot gevolg hebben. Met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) worden de mogelijkheden onderzocht waarna een voorstel wordt voorgelegd aan alle partijen in het VTH-stelsel. De Kamer wordt voor het einde van het jaar geïnformeerd over de voortgang.

Voortgang robuust wording van de omgevingsdiensten (TZ202403-071)

Zoals hierboven aangegeven, is een belangrijke mijlpaal en resultaat van het IBP VTH de vaststelling van de robuustheidscriteria en een zestal kritische prestatie indicatoren (kpi's) voor de omgevingsdiensten met als doel dat uiterlijk 1 april 2026 alle omgevingsdiensten robuust zijn.

⁸ [Tweeminutendebat Externe Veiligheid, 21 maart 2024](#)

⁹ Kamerstuk 28089, nr. 278

¹⁰ Kamerstuk 22343, nr. 380

Over het proces is de Kamer in december jl. geïnformeerd¹¹. Inmiddels hebben 24 omgevingsdiensten op basis van de zelftoets en de beoordeling van de staatssecretaris van IenW omgevingsdiensten een plan van aanpak ingediend waarin de te nemen maatregelen staan beschreven om uiterlijk 1 april 2026 robuust te zijn. Twee omgevingsdiensten hebben aangegeven robuust te zijn en twee omgevingsdiensten hebben nog geen plan van aanpak ingediend. Ook is in het eerste kwartaal van 2024 met alle omgevingsdiensten het gesprek gevoerd over het proces om te komen tot een robuuste omgevingsdienst.

De ingediende plannen van aanpak zijn de afgelopen maanden zorgvuldig beoordeeld om vast te stellen of de omgevingsdiensten op 1 april 2026 robuust zullen zijn. Een eerste reactie is dat de omgevingsdiensten de plannen zorgvuldig hebben opgesteld. Op korte termijn worden de omgevingsdiensten geïnformeerd over de eerste bevindingen en het vervolgproces.

Voor de monitoring van het proces om te komen tot robuuste omgevingsdiensten heeft een extern bureau een monitoringsinstrument ontwikkeld. De Kamer wordt met behulp van het ontwikkelde instrument twee keer per jaar geïnformeerd over de voortgang van robuust worden van de omgevingsdiensten.

Openbaarmaking inspectieresultaten door de ILT

In de voortgangsbrief versterking VTH-stelsel van 10 januari 2023¹² is de Kamer geïnformeerd over de openbaarmaking van inspectieresultaten en een pilot bij de ILT vooruitlopend op verwachte fasering van openbaarmaking vanuit de Wet open overheid (Woo). Als onderdeel van de pilot zijn enkele onherroepelijke bestuursrechtelijke handhavingsbesluiten op het terrein van risicobedrijven door de ILT actief openbaar gemaakt. De pilot heeft de ILT waardevolle inzichten opgeleverd over de procesgang, benodigde systemen, publicatieplatform en de totale doorlooptijd vanwege het zorgvuldig doorlopen van vereiste procedures. De ILT gaat door met het openbaar maken van de inspectieresultaten op het terrein van (Seveso) risicobedrijven als onderdeel van het reguliere werkproces. De lessen uit de pilot worden bovendien betrokken bij de verdere implementatie van de Woo binnen de ILT. Hierbij worden stapsgewijs steeds meer informatiecategorieën actief openbaar gemaakt.

Ook de omgevingsdiensten hebben in de tussentijd verder gewerkt en ervaring opgedaan met het openbaar maken van resultaten van inspecties. In de context van het Interprovinciaal Overleg (IPO) is besproken dat omgevingsdiensten binnen afzienbare tijd alle handhavingsbesluiten actief openbaar zullen gaan maken. De planning is dat openbaarmaking rond de zomer van 2024 is geïmplementeerd bij de Seveso-omgevingsdiensten voor wat betreft de handhavingsbesluiten bij Seveso-inrichtingen. Er wordt naar gestreefd dat in het begin van 2025 handhavingsbesluiten ten aanzien van alle Omgevingswet-gerelateerde overtredingen actief worden gepubliceerd.

Landelijke vergunningenstrategie (TZ202209-004)

Tijdens het commissiedebat VTH van 13 september 2022 is toegezegd¹³ om de Kamer de landelijke vergunningenstrategie te sturen zodra deze gereed is. Deze toezegging is herhaald in de Kamerbrieven van 16 januari en 16 maart 2023.¹⁴

¹¹ Kamerstuk 22343, nr. 390

¹² Kamerstuk 22343, nr. 351

¹³ TZ202209-004

¹⁴ Kamerstukken 22 343 en 28 663, nr. 351 en 352.

Met deze brief wordt deze toezegging nagekomen. Omgevingsdienst NL heeft de landelijke vergunningenstrategie inmiddels gereed in de vorm van de zogenoemde LVS-tool. De LVS-tool stelt omgevingsdiensten in staat de ontvangen aanvragen en meldingen van milieubelastende activiteiten te beoordelen en te prioriteren op vooraf vastgestelde risico's. Met de LVS-tool kan elke omgevingsdienst haar eigen vergunningenbeleid vaststellen in overleg met de bevoegd gezagen. Omdat de landelijke vergunningenstrategie een digitale tool betreft, staat in de voetnoot een link naar de website van Omgevingsdienst NL.¹⁵

Beleidsreactie thematisch onderzoek ILT geluid

De ILT heeft haar derde thematische onderzoek naar het VTH-stelsel milieu in het kader van het IBP VTH afgerond. De ILT voert deze thematische onderzoeken onafhankelijk uit. Met deze brief wordt het onderzoek van de ILT toegezonden met de beleidsreactie van de minister (bijlage 3).

De minister is de ILT erkentelijk dat zij met dit onderzoek wijst op het belang van bescherming tegen geluidhinder. Geluid zorgt op veel plekken in Nederland voor hinder en slaapverstoring. De ILT heeft onderzocht hoe het VTH-stelsel functioneert op het gebied van geluid, met als doel verbeterpunten in de uitvoering zichtbaar te maken. Hierbij is specifiek gekeken naar de wet- en regelgeving die gold tot en met 31 december 2023, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De ILT heeft de resultaten van het onderzoek gebundeld in een zevental conclusies, die hieronder worden besproken.

Op enkele punten moet het rapport worden genuanceerd en aangevuld. De thematische en signalerende onderzoeken van de ILT zijn een onderdeel van de alternatieve invulling van het door de commissie Van Aartsen aanbevolen rijkstoezicht op de omgevingsdiensten. Het voorliggende onderzoek zoomt grotendeels in op VTH rondom luchtvaart- en wegverkeerslawaaï. Dit is geen onderdeel van het VTH-stelsel milieu zodat goed gekeken moet worden of de aanbevelingen geëxtrapoleerd kunnen worden naar het functioneren van het VTH-stelsel milieu.

Verder stelt het ministerie van IenW vast dat er met het rapport een onevenwichtig beeld kan ontstaan van het beschermingsniveau van de wet- en regelgeving voor geluid onder de Omgevingswet. Om hier gefundeerde uitspraken over te kunnen doen, moet naar het oordeel van het ministerie van IenW de gehele systematiek en de wijzigingen die doorgevoerd zijn in de regelgeving onder de Omgevingswet in vergelijking met de regels onder de Wet geluidhinder in samenhang in beschouwing genomen worden, hetgeen in deze rapportage echter niet het geval is. .

Conclusie 1: Vergunningverlening en toezicht op het gebied van geluid richt zich vooral op het niet overschrijden van geluidsnormen

Hoewel een groot deel van de omgevingsdiensten het functioneren van het VTH-stelsel op het gebied van geluid als voldoende beoordeelt, schrijft de ILT dat een substantiële groep omwonenden geluidhinder ervaart. Omgevingsdiensten merken op dat de wet- en regelgeving onvoldoende handvatten zou bieden om geluidhinder te voorkomen of beperken. Aangegeven wordt dat de wet- en regelgeving geen rekening houdt met cumulatie van geluidsbronnen en is

¹⁵ [LVS-tool voor risicogerichte aanpak bij vergunningverlening milieu - Omgevingsdienst NL.](#)

gebaseerd op gemiddelden en niet op geluidspieken.

Met de op 1 januari jl. in werking getreden Omgevingswet is echter vastgelegd dat bevoegde gezagen cumulatief geluid verplicht dienen mee te nemen bij de beoordeling van noodzakelijke geluidwering. Verder volgt uit wetenschappelijk onderzoek dat geluidnormering op basis van jaargemiddelde blootstelling de beste manier is om op gezondheidseffecten te sturen. Ook de World Health Organisation (WHO) hanteert jaargemiddelde belasting als uitgangspunt voor de gezondheidskundige beoordeling van geluidniveaus.

Behoudens deze nuanceringen in de toelichting van de conclusie, onderschrijft het ministerie van IenW deze conclusie.

Conclusie 2: De groep burgers die geluidhinder ervaart, zal toenemen

Volgens de ILT zal een groeiende bevolking, de toenemende vraag naar woningen en meer verkeer steeds vaker leiden tot botsende belangen. Geluid dient dan ook meer aandacht te krijgen in het toedelen van activiteiten aan functies in de fysieke leefomgeving. Daarnaast is eerlijke communicatie over te verwachten geluidhinder van belang.

Geluid moet altijd een onderdeel uitmaken van de belangenafweging die bevoegd gezagen maken. Hierbij is het noodzakelijk om te realiseren dat geluidhinder te correleren is aan het geluidniveau, maar dat ook de beleving van geluid een rol speelt. Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de beleving van vliegtuiggeluid. Dit onderzoek, dat wordt uitgevoerd in het kader van de Programmatische Aanpak Meten (en Berekenen) van Vliegtuiggeluid, moet er toe leiden dat er beter gestuurd kan worden op de ervaren hinder.

Conclusie 3: Fragmentatie in het VTH-stelsel leidt tot beperkte samenwerking en kennisuitwisseling op het gebied van geluid

Volgens ILT staat een integrale aanpak van geluidsbronnen bij omgevingsdiensten vaak nog in de kinderschoenen. Informatie en overzicht voor omwonenden van de milieu- en gezondheidsschade is gebrekkig. De informatie-uitwisseling tussen partijen is vaak nog beperkt. Er is behoefte aan meer uniformiteit.

Het ministerie van IenW wijst erop dat het aan de bevoegde gezagen is om hun eigen afwegingen te maken binnen de kaders van de regelgeving. Wel bestaan er naast de toelichtingen bij de regelgeving enkele uniforme vormen van toelichting. Zo heeft de Nederlandse Stichting Geluidhinder in 2022 in opdracht van IenW de handreiking 'Lokale aanpak geluidhinder wegverkeer' uitgebracht, specifiek gericht op de vormgeving van lokaal geluidbeleid.

Aan verbetering van de informatievoorziening van het VTH-stelsel in het algemeen wordt gewerkt in pijler 3 van het IBP VTH. Na het aflopen van het IBP VTH, wordt de Kamer over de uitkomsten hiervan geïnformeerd.

Conclusie 4: Versnippering van verantwoordelijkheden en bevoegdheden staat een goede afhandeling van klachten over geluidhinder in de weg

ILT geeft aan, dat het voor een omwonende die geluidsoverlast ervaart niet altijd duidelijk is waar dit gemeld kan worden omdat wet- en regelgeving per geluidbron verschillend is. De klachtenprocedures worden als lang ervaren. De aanpak van geluidsoverlast verschilt bovendien per gemeente en provincie. Verder blijkt dat niet alle omgevingsdiensten het overzicht hebben van de (hoeveelheid) klachten

die zij ontvangen over geluidhinder.

Het verzamelen en registreren van gegevens alsook het behandelen van klachten over de naleving van de Omgevingswet, is een verplichting op grond van diezelfde Omgevingswet. Het feit dat niet alle omgevingsdiensten dit overzicht hebben, vindt het ministerie van IenW zorgelijk en is aanleiding om in gesprek te gaan met provincies, gemeenten en Omgevingsdienst NL.

Over de klachtenafhandeling rondom luchtvaartgeluid heeft op 17 november 2022 een rondetafelgesprek plaatsgevonden tussen de Ombudsman, de minister van IenW en verschillende belanghebbenden. De Ombudsman heeft in dat gesprek aangegeven dat bij een goede klachtenafhandeling serieus op de meldingen ingegaan moet worden, een reactie niet te lang op zich mag laten wachten en - als bekend is dat er problemen zijn - er proactief op gehandeld moet worden. Hij heeft geadviseerd dat de partijen die de meldingen afhandelen in hun eigen omgeving kijken hoe het proces verbeterd kan worden. Ook zag de Ombudsman een rol voor de ILT. Dat betreft met name de afhandeling van meldingen die niet gerelateerd zijn aan een daadwerkelijke overtreding, en waarop de ILT dus niet handhavend op hoeft te treden. De Ombudsman heeft geadviseerd alsnog verder op deze meldingen in te gaan. De ILT heeft destijds aangegeven om niet alleen te kijken of een binnengekomen melding wettelijk of niet wettelijk is, maar ook in gesprek met bewoners en bewonersgroepen te gaan. Met de ILT wordt gesproken over deze toezegging.

Conclusie 5: Om geluidhinder tegen te gaan, zijn nieuwe vormen van VTH nodig

Volgens de ILT biedt de bestaande wet- en regelgeving in sommige situaties onvoldoende prikkels om geluidhinder te voorkomen en beperken. In de door de ILT gegeven toelichting wordt niet concreet onderbouwd welke regelgeving dit betreft en waarom zij niet voldoet. Zonder deze onderbouwing kan het ministerie van IenW helaas geen vervolgstappen uit deze conclusie trekken. Daarom worden alle betrokken partijen opgeroepen om optimaal gebruik te maken van de handvatten die de regelgeving omtrent geluidhinder reeds biedt.

Conclusie 6: Expertise over geluid is de komende jaren onvoldoende geborgd

ILT geeft aan dat er onvoldoende personeel is dat geluidstaken, waarvoor specifieke kennis en vaardigheden nodig zijn, uit kan voeren. Omgevingsdiensten en andere VTH-partijen vissen hierdoor in elkaars personeelsvijver. Bevoegd gezagen hebben daarnaast minder kennis in huis over geluid dan de omgevingsdiensten, wat het lastig maakt het werk van de omgevingsdienst inhoudelijk te controleren. Dit komt de samenwerking niet ten goede.

Het personeelsgebrek bij omgevingsdiensten en andere VTH-partijen is een belangrijk aandachtspunt in de versterking van het VTH-stelsel. Het IBP VTH heeft inmiddels een arbeidsmarktcampagne voor alle omgevingsdienst opgezet. Ook is de discrepantie in deskundigheid tussen de bevoegd gezagen en omgevingsdiensten in het IBP VTH opgepakt via de actie van het outcome gericht rapporteren.

Conclusie 7: Er is onvoldoende afstemming tussen vergunningverlening en toezicht/handhaving

De ILT concludeert dat de vergunningverlener een onderzoek verplichting in de

vergunning opneemt, wanneer nog niet duidelijk is wat de daadwerkelijke geluidsbelasting zal zijn. Een bedrijf is dan verplicht om een akoestisch rapport op te stellen na ingebruikname. In praktijk blijkt dat niet altijd gecheckt wordt door een toezichthouder of aan een door de vergunningverlener in de vergunning opgelegde onderzoekverplichting is voldaan. De ILT stelt dat een afstemmingsmoment tussen vergunningverlener en toezichthouder dit kan voorkomen. Het ministerie van IenW is met de ILT van oordeel dat het van belang is dat er goed toezicht wordt gehouden op de vergunningsvoorschriften, maar benadrukt dat afstemming ook een onderdeel is van goed toezicht houden.

Tot slot

Met deze brief is de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de versterking van het VTH-stelsel en is een aantal toezeggingen en moties beantwoord.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Mark Harbers

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Geluid en het VTH-stelsel

Thematisch onderzoek naar de werking van het VTH-stelsel milieu

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Geluid en het VTH-stelsel

Thematisch onderzoek naar de werking van het VTH-stelsel milieu

Datum 23-04-2024

Colofon

Uitgegeven door Inspectie Leefomgeving en Transport

Postadres	Postbus 16191, 2500 BD Den Haag
Telefoon	088 489 00 00
Website	www.ilent.nl
Twitter/Instagram	@inspectieLenT

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	8
1. Aanleiding	8
2. Keuze onderwerp	8
3. Onderzoeksvraag	8
4. Onderzoeksmethode	9
5. Afbakening	9
6. Leeswijzer	10
2. Maatschappelijke gevolgen	11
1. Wat is geluid?	11
2. Geluid kan leiden tot gezondheidsschade	11
3. Wet- en regelgeving	15
1. Historie	15
2. Belangrijkste veranderingen Omgevingswet	15
3. Europese regelgeving	17
4. Geluidnormen	17
5. Rekenmodellen zijn leidend	19
4. Beschrijving van het VTH-stelsel	21
1. Overzicht publieke partijen	21
5. Resultaten	24
1. Geluidhinder leidt tot veel klachten	24
2. VTH-stelsel is gefragmenteerd	26
3. Wet- en regelgeving staat geluidhinder toe	28
4. Geluid leidt tot botsende belangen	32
5. Overeenkomsten knelpunten commissie Van Aartsen	34
6. Uitvoerings- en handhavingsbeleid niet uniform	37
7. Relatie opdrachtgever en opdrachtnemer minder op de inhoud	38
8. Werking VTH-stelsel nu en in de toekomst	40
6. Conclusies	44
Bronvermelding	48
Bijlage A	54
Bijlage B	55

Samenvatting

Een goed functionerend stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) is essentieel voor het voorkomen van schade aan het milieu. In opdracht van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft de Commissie Van Aartsen onderzocht welke mogelijkheden er zijn om het VTH-stelsel te versterken. In maart 2021 presenteerde de Commissie Van Aartsen haar rapport 'Om de leefomgeving'. De conclusie was dat het VTH-stelsel milieu niet goed functioneert. Als onderdeel van het verbetertraject heeft de staatssecretaris van IenW de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) gevraagd om thematische en signalerende onderzoeken uit te voeren, gericht op het versterken van het VTH-stelsel milieu. In dit onderzoeksrapport vindt u de resultaten van het 3^e thematische onderzoek. Dit onderzoek gaat over geluid en het VTH-stelsel.

Geluid

Geluid zorgt op veel plekken in Nederland voor (ernstige) hinder en slaapverstoring. De geluidbronnen die hinder kunnen veroorzaken zijn divers: van evenementen, windmolens en padelbanen tot weg-, spoor- en luchtverkeer of industriegeluid. In 2022 had bijvoorbeeld 11,1% van alle inwoners van 16 jaar of ouder last van ernstige hinder van wegverkeer. Geluid kan zowel direct als indirect leiden tot gezondheidsschade.

Wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving moeten geluidhinder voorkomen of beperken. De regels voor geluid zijn afhankelijk van het type geluidbron en versnipperd over meerdere wetten. Door de introductie van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de wetgeving ingrijpend veranderd. Een van de gevolgen van de Omgevingswet is dat de landelijke geluidnormen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer voor de meeste milieubelastende activiteiten vervallen. In plaats daarvan moeten gemeenten zelf geluidnormen vaststellen en opnemen in het zogenoemde Omgevingsplan. In dit plan maken gemeenten ambities en beleidsdoelen voor de leefomgeving concreet. Gemeenten kunnen per situatie en activiteit bepalen wat aanvaardbaar is, maar moeten zich wel houden aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit is één van de 4 algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet. In dit besluit staan onder andere boven- en ondergrenzen voor geluidnormen en minimale eisen voor de normen voor bedrijven.

Onderzoek

Een thematisch onderzoek is een kortlopend, kwalitatief onderzoek. De hoofdvraag van dit onderzoek is:

'Hoe functioneert het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van geluid?'

In de periode oktober 2023 tot en met januari 2024 zijn 32 mensen geïnterviewd die werken bij omgevingsdiensten, provincies, gemeenten, het ministerie van IenW en andere betrokken partijen. Ook hebben 17 van de 28 omgevingsdiensten een enquête ingevuld. Omdat meerdere medewerkers de enquête in konden vullen, gaat het in totaal om 24 personen die de enquête hebben ingevuld. Ook is er bestaande literatuur gebruikt. Het onderzoek richt zich op de situatie van het VTH-stelsel milieu volgens de wet- en regelgeving die geldig is tot en met 31 december 2023. Wel zijn de verwachtingen van de Omgevingswet met de geïnterviewden besproken.

Afbakening

Dit onderzoek richt zich op het functioneren van het VTH-stelsel op het gebied van geluid. Omgevingsdiensten voeren deze taken uit in opdracht van gemeenten en provincies. Ook gemeenten en provincies zijn meegenomen in dit onderzoek, maar in beperktere mate. Daarnaast richt het onderzoek zich op andere partijen die een rol hebben in het VTH-stelsel met betrekking tot geluid, zoals de ILT. De VTH-taken met betrekking tot activiteiten van Defensie zijn tot het in werking treden van de Omgevingswet (bijna) geheel belegd bij de Rijksoverheid. Vanwege de

vertrouwelijkheid van informatie is er voor activiteiten van Defensie geen of weinig afstemming en samenwerking met andere VTH-partijen. Daarom vallen ze buiten dit thematisch onderzoek.

De vraag hoe effectief het toezicht en de handhaving van individuele toezichthouders is, maakt geen onderdeel uit van dit onderzoek. Het onderzoek richt zich ook niet op de mate van naleving door de onder toezicht staande bedrijven en organisaties. Het is geen toezicht- of nalevingsonderzoek. Ook wordt het onderzoek niet uitgevoerd vanuit de rol van interbestuurlijk toezichthouder. Het doel van het thematisch onderzoek van de ILT is om op een specifiek milieuthema de verbeterpunten in het functioneren van het VTH-stelsel zichtbaar te maken.

Resultaten

Geluidhinder leidt tot veel klachten

Geluid leidt tot veel klachten bij omgevingsdiensten. Zo kreeg omgevingsdienst DCMR Milieudienst Rijnmond als grootste omgevingsdienst in Nederland in 2021 (het meest recente cijfer) ruim 63.000 klachten binnen van bewoners over lawaai en vliegverkeer. Ook bij andere omgevingsdiensten is geluid een belangrijke bron van klachten, al zijn de aantallen met 50 tot 1.293 klachten per jaar duidelijk lager. Bij sommige omgevingsdiensten is er geen overzicht, blijkt uit de enquête. Een totaalbeeld van meldingen over geluid bij omgevingsdiensten is daardoor niet te geven. Omgevingsdiensten hebben meestal ook geen inzicht op de klachten die bij gemeenten binnenkomen over geluid. Gemeenten hebben dit inzicht andersom vaak ook niet. Ook op nationaal niveau ontbreekt het overzicht.

VTH-stelsel is gefragmenteerd

De taken en verantwoordelijkheden voor de vergunningverlening, handhaving en toezicht op het gebied van geluid zijn bij verschillende organisaties belegd, onder andere op basis van de geluidbron. Daardoor zijn de bevoegdheden in het VTH-stelsel versnipperd. Zo zijn provincies verantwoordelijk voor provinciale wegen, gemeenten voor lokale wegen en waterschappen voor waterschapswegen. Bij spoor is de situatie vergelijkbaar. Klachten over hoofdspoorwegen moeten mensen indienen bij ProRail, klachten over lokale metrolijnen of tramlijnen moet men indienen bij de gemeente, de vervoersregio of de provincie. Omwonenden kunnen ook te maken krijgen met geluidsoverlast van burens, kerken en moskeeën, windturbines, bedrijven, industrieterreinen, horeca, evenementen, voertuigen en machines. Ook hier zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden versnipperd. De werkwijze kan per organisatie verschillen. Dit maakt het stelsel voor omwonenden die te maken krijgen met geluidhinder erg ingewikkeld. Zij weten vaak niet tot welke overheidsinstantie ze zich moeten richten als ze geluidhinder ondervinden.

Wet- en regelgeving staat geluidhinder toe

Na het onderzoeken van een klacht over geluidhinder stelt het bevoegd gezag zelden een overtreding vast, blijkt uit de interviews. Dit komt vooral omdat de piekgeluiden van bijvoorbeeld weg- en spoorverkeer door het werken met dag- en jaargemiddelden worden verrekend met momenten dat er minder lawaai is. Daardoor ligt het gemiddelde geluidniveau een stuk lager. De handhaving vindt plaats op basis van deze gemiddelden. Daarnaast worden de bestaande geluidnormen vooral in landelijke gebieden als zeer hoog worden ervaren.

Geluid leidt tot botsende belangen

Provincies, gemeenten en omgevingsdiensten hebben niet alleen te maken met geluid, maar ook met andere maatschappelijke opgaves en doelen. Denk aan de woningbouw- en verduurzamingsopgave, economische ambities of doelen om de bereikbaarheid van een gebied te verbeteren. Soms botsen deze belangen met elkaar. Geïnterviewde geluidspecialisten merken dat

het voorkomen of beperken van geluid vaak het onderspit delft. Zij proberen op te komen voor de belangen van (toekomstige) bewoners, maar ervaren soms weinig steun.

Omgevingsdiensten hebben onvoldoende medewerkers voor geluid

De helft van de respondenten van de enquête geeft aan dat hun omgevingsdienst onvoldoende mensen heeft om de geluidstaken uit te voeren. Dit zorgt in sommige gevallen voor vertraging in processen en verlaging van de kwaliteit van omgevingsvergunningen.

Omgevingsdiensten maken zich ook zorgen over de deskundigheid in de toekomst. "De kennis en ervaring op het gebied van geluid is nu in handen van veel experts die binnen enkele jaren met pensioen gaan", aldus een respondent. "Vacatures kunnen niet ingevuld worden, waardoor vaak via inhuur de capaciteit op orde wordt gehouden. De interne kennis loopt daarmee gevaar."

Kennisuitwisseling- en samenwerking is niet vanzelfsprekend

Hoewel lokale Gemeentelijke gezondheidsdiensten (GGD'en) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) veel kennis hebben over de gevolgen van geluid op de gezondheid, blijkt samenwerking tussen GGD, RIVM en omgevingsdiensten niet overal vanzelfsprekend. Zo kan het uitwisselen van kennis over geluid per regio en organisatie verschillen, en is de samenwerking vaak afhankelijk van de personen die bij een organisatie werken. Positieve voorbeelden van samenwerkingen zijn er ook, bijvoorbeeld op het gebied van laagfrequent geluid.

Uitvoerings- en handhavingsbeleid is niet uniform

In de enquête geeft ruim een derde van de respondenten aan dat er veel verschillen zijn in het geluidbeleid van de verschillende gemeenten. Het komt ook vaak voor dat gemeenten helemaal geen beleid hebben op het gebied van geluid. Iets minder dan de helft van de respondenten heeft een mandaat om zelfstandig te handhaven.

Omgevingsdiensten hebben niet altijd zicht op de mate waarin bedrijven de vergunningvoorschriften opvolgen, zoals het uitvoeren van een akoestisch onderzoek om te testen of de aannames bij een vergunningaanvraag overeenkomen met de praktijk. Een gezamenlijke overdracht of terugkoppeling tussen vergunningverleners en toezichthouders is niet vanzelfsprekend.

Een extra complicatie bij het meten van geluid is dat het niet altijd mogelijk is om een directe relatie aan te tonen tussen de geluidbron en de hinder, bijvoorbeeld als het gaat om geluid van een afzonderlijk bedrijf. Dit verband hebben handhavers wel nodig om op te kunnen treden.

Relatie opdrachtgever en opdrachtnemer is vooral op het proces gericht

Hoewel de uitvoering van een groot aantal VTH-taken bij de omgevingsdienst ligt, blijven gemeenten en provincies als opdrachtgever verantwoordelijk. Uit de enquête blijkt dat de meeste omgevingsdiensten de samenwerking met gemeenten, provincies en Omgevingsdienst NL voldoende of goed vinden. Wel missen meerdere omgevingsdiensten inhoudelijke kennis bij hun opdrachtgevers over geluid. Daardoor gaan de gesprekken vooral over de voortgang van de gemaakte afspraken en de financiën. Gemeenten hebben volgens meerdere omgevingsdiensten ook niet de deskundigheid om het werk van de omgevingsdienst op de inhoud te controleren.

Meeste omgevingsdiensten geven het VTH-stelsel voor geluid een voldoende

Meer dan de helft van de respondenten van de enquête beoordeelt het VTH-stelsel op het gebied van geluid als 'voldoende' of 'goed'. Een ander deel, 6 van de 24, kiest voor 'matig'. Respondenten maken zich onder andere zorgen over de samenwerking met andere omgevingsdiensten en de deskundigheid op het gebied van geluid. Ook vinden sommige respondenten dat geluid in de ruimtelijke ordening te weinig aandacht krijgt.

Omgevingswet biedt kansen en risico's

Doordat lokale overheden via het Omgevingsplan meer ruimte krijgen om het geluidsbeleid zelf in te vullen, kunnen gemeenten meer nadruk leggen op een gezonde leefomgeving en geluid. De beleidsvrijheid voor gemeenten kan er echter ook voor zorgen dat gemeenten en provincies de grenzen opzoeken ('normopvulling') en beleid formuleren dat leidt tot een verslechtering van de leefomgeving. In de interviews zijn vooral veel zorgen. Meerdere geïnterviewden waarschuwen dat gemeenten soepeler met de geluidnormen om willen gaan en vragen zich af of bestuurders zich bewust zijn van de gevolgen in de praktijk.

Geïnterviewden waarschuwen ook voor een verdere versnippering. Door de extra mogelijkheden voor maatwerk kan een zogenoemde 'lappendeken' aan maatregelen en normen ontstaan die voor omwonenden, ondernemers en toezichthouders niet meer is te overzien. Daarnaast zijn er zorgen over het gebrek aan kennis over geluid, vooral bij kleinere gemeenten. Dit heeft gevolgen voor de kwaliteit van het geluidbeleid van een gemeente.

Meerdere geïnterviewden hebben behoefte aan een visie op de werking van het VTH-stelsel in het algemeen en de geluidsproblematiek in het bijzonder. Zij missen een gesprek over het uiteindelijke doel: milieuwinst behalen en burgers beschermen. Opvallend is ook dat lang niet iedereen het eens is met de aanname dat geluid vooral een lokaal probleem is en dus ook lokaal opgelost moet worden. Meerdere partijen geven aan dat ook hier behoefte is aan een landelijke handreiking en meer hulp bij het opstellen van geluidbeleid.

Conclusies

De resultaten van het onderzoek zijn gebundeld in 7 conclusies:

1. Vergunningverlening en toezicht op het gebied van geluid richt zich vooral op het niet overschrijden van geluidnormen. Ondanks dat het functioneren van het VTH-stelsel door omgevingsdiensten als voldoende wordt beoordeeld, ervaart een substantiële groep omwonenden geluidhinder.
2. De groep burgers die geluidhinder ervaart, zal toenemen. Geluid verdient daarom meer aandacht in de belangenafweging bij ruimtelijke ordening.
3. Fragmentatie in het VTH-stelsel leidt tot beperkte samenwerking en kennisuitwisseling op het gebied van geluid.
4. Versnippering van verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het VTH-stelsel staat een goede afhandeling van klachten over geluidhinder in de weg.
5. Om geluidhinder tegen te gaan, zijn nieuwe vormen van toezicht en handhaving nodig.
6. Expertise over geluid is de komende jaren onvoldoende geborgd.
7. Er is onvoldoende afstemming tussen vergunningverlening en toezicht/handhaving.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Een goed functionerend stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) is essentieel om vermijdbare schade aan het milieu te voorkomen. Gemeenten en provincies zijn hierbij belangrijke spelers. Zij laten de taken voor het grootste deel uitvoeren door omgevingsdiensten. De omgevingsdienst geeft in opdracht van de gemeente of provincie vergunningen af, houdt toezicht en zorgt voor handhaving. De bestuurlijke verantwoordelijkheid blijft bij de gemeente of provincie.

In maart 2021 heeft de Commissie Van Aartsen in het rapport 'Om de leefomgeving' geconcludeerd dat het VTH-stelsel milieu niet goed functioneert (Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, 2021). Naar aanleiding van dit onderzoek is het Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) gestart (IBP-VTH, 2022). Als onderdeel van dit programma voert de ILT op verzoek van de staatssecretaris van IenW thematische en signalerende onderzoeken uit naar het functioneren van het VTH-stelsel op een specifiek thema. Daarbij komen de verschillende organisaties en ook hun verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden aan bod. Verder maakt de ILT mogelijke knelpunten of belemmeringen in het VTH-stelsel milieu zichtbaar en geeft zij verbeterpunten aan. De staatssecretaris van IenW, de provincies (Interprovinciaal overleg, IPO) en de gemeenten (Vereniging van Nederlandse Gemeenten, VNG) kunnen op basis van de uitkomsten van het VTH-onderzoek bijsturen. Meer over de Commissie Van Aartsen vindt u in bijlage A.

Het eerste thematische onderzoek van de ILT had betrekking op het functioneren van het VTH-stelsel op de inzameling en verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA). Het 2^e thematische onderzoek ging over asbestverwijdering en het VTH-stelsel. In dit rapport staan de resultaten van het 3^e thematische onderzoek over geluidhinder en de werking van het VTH-stelsel. Met de thematische onderzoeken wil de ILT bijdragen aan de versterking van het VTH-stelsel.

1.2 Keuze onderwerp

De keuze voor het onderwerp geluid komt onder andere door de analyses die de ILT heeft uitgevoerd van de jaarverslagen van 2021 en 2022 van de omgevingsdiensten. Uit deze analyses blijkt dat een deel van de klachten die omgevingsdiensten van omwonenden ontvangen over geluid gaan. Het gaat dan niet alleen om bekende geluidbronnen zoals vliegtuigverkeer, wegverkeer, evenementen of horeca, maar ook om opgevoerde auto's, windturbines en bepaalde sporten. Meerdere omgevingsdiensten geven in opdracht van gemeenten en provincies ook specialistisch advies op het gebied van geluid. Daarnaast komt de keuze voor het onderwerp voort uit de ILT-brede risicoanalyse (IBRA). In de IBRA staan de maatschappelijke risico's van de werkvelden waarop de ILT toezicht houdt.

1.3 Onderzoeksvraag

In dit thematisch onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Hoe functioneert het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van geluid?

Voor het uitwerken van deze onderzoeksvraag is een aantal deelvragen geformuleerd:

- Wat is het maatschappelijk probleem van (te veel) geluid?
- Welke geluidbronnen zijn er te onderscheiden?

- Welke partijen spelen een rol in het VTH-stelsel met betrekking tot de diverse geluidbronnen?
- Welke rollen, bevoegdheden en taken hebben deze organisaties in het VTH-stelsel met betrekking tot geluid?
- Welke zaken gaan goed in het VTH-stelsel met betrekking tot geluid?
- Welke knelpunten of belemmeringen zijn er die een effectieve vergunningverlening en effectief toezicht en handhaving in de weg staan?
- In welke mate doen de 10 knelpunten van de commissie Van Aartsen zich voor bij het thema geluid?

1.4 Onderzoeksmethode

In algemene zin is het doel van de thematische onderzoeken om te reflecteren op het functioneren van het hele VTH-stelsel milieu. Dit themaonderzoek richt zich dus op alle partijen met een rol in het VTH-stelsel met betrekking tot het thema geluid. Wel ligt de focus op de VTH-taken van de omgevingsdiensten. Zij voeren deze taken uit in opdracht van gemeenten en provincies. Ook gemeenten en provincies zijn in dit onderzoek meegenomen, maar in beperktere mate. Andere partijen die een rol hebben in het VTH-stelsel met betrekking tot geluid, zoals de ILT, komen ook aan bod in dit rapport

Om in relatief korte tijd inzicht te krijgen in de ervaringen van alle betrokken partijen, heeft de ILT gekozen voor een kwalitatieve onderzoeksmethode. Van oktober 2023 tot en met januari 2024 zijn in totaal 32 mensen geïnterviewd van verschillende betrokken partijen, zoals omgevingsdiensten, provincies, gemeenten, ministerie van IenW, ILT, Rijkswaterstaat en externe partijen. Een volledige lijst staat in bijlage B. Er is gesproken met functionarissen op operationeel en management niveau. Van de interviews zijn verslagen gemaakt, die de respondenten hebben gecontroleerd op feitelijke onjuistheden.

De interviews zijn aangevuld met dossieronderzoek en een enquête bij omgevingsdiensten. Aan alle 28 VTH-managers van de omgevingsdiensten is gevraagd om de enquête door minimaal 1 medewerker te laten invullen, van geluidspecialisten tot managers. Dit is uiteindelijk gedaan door 17 omgevingsdiensten. In totaal is de enquête door 24 personen ingevuld. Waar de interviews kwalitatief zijn, levert de enquête ook kwantitatieve informatie op.

Om recht te doen aan de ervaringen van betrokken partijen en om bepaalde knelpunten concreet te maken, staan in dit rapport meerdere citaten uit de interviews en de enquête. Omdat het onderzoek zich niet richt op individuele organisaties of personen en om de anonimiteit van deelnemers te beschermen staan in dit rapport geen uitspraken die herleidbaar zijn tot specifieke personen. Tenzij met de geïnterviewde anders is afgesproken.

Een conceptversie van het rapport is voorgelegd aan de respondenten ter beoordeling op feitelijke onjuistheden. Deze onjuistheden zijn in de eindversie gecorrigeerd. In sommige gevallen is een (verhelderende) reactie aan de tekst toegevoegd.

1.5 Afbakening

Geluid wordt veroorzaakt door verschillende bronnen, zoals wegverkeer, treinverkeer en luchtvaart. Ook bedrijven en evenementen produceren geluid. Geluid wordt in veel gevallen gereguleerd door vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). In andere gevallen, zoals voor weg- en treinverkeer, worden geen vergunningen afgegeven maar gelden landelijke regels en normen.

Dit onderzoek richt zich op de situatie van het VTH-stelsel milieu volgens de wet- en regelgeving die geldig was tot en met 31 december 2023. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Hierbij is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) samen met een aantal andere

wetten en regelingen opgegaan in de Omgevingswet. Wel zijn de verwachtingen van de Omgevingswet met de geïnterviewden besproken.

De VTH-taken met betrekking tot activiteiten van Defensie waren tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet (bijna) geheel belegd bij de Rijksoverheid. Vanwege de vertrouwelijkheid van informatie is er geen of weinig afstemming en samenwerking met andere VTH-partijen. Daarom zijn Defensietaken in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

De vraag hoe effectief het toezicht en de handhaving van individuele toezichthouders is, maakt geen onderdeel uit van dit onderzoek. Het onderzoek zich ook niet op de mate van naleving door de onder toezicht staande bedrijven en organisaties. Het is geen toezicht- of nalevingsonderzoek. Ook wordt het onderzoek niet uitgevoerd vanuit de rol van interbestuurlijk toezichthouder. Het doel van het thematisch onderzoek van de ILT is om op een specifiek milieuthema de verbeterpunten in de uitvoering zichtbaar te maken, zodat het stelsel van VTH beter kan functioneren door iets te doen aan deze verbeterpunten.

1.6 Leeswijzer

Dit rapport begint met 3 algemene hoofdstukken die het thema geluid introduceren. In hoofdstuk 2 wordt een introductie gegeven over geluid en de maatschappelijke gevolgen. Hoofdstuk 3 gaat in op de hoofdlijnen van de wet- en regelgeving op het gebied van geluid. Hoofdstuk 4 beschrijft de belangrijkste publieke partijen in het VTH-stelsel met betrekking tot geluid. De resultaten van de interviews met diverse betrokkenen en de enquête bij omgevingsdiensten komen in hoofdstuk 5 aan bod. Ten slotte worden in hoofdstuk 6 de belangrijkste conclusies getrokken over het functioneren van de VTH-stelsel met betrekking tot geluid.

2. Maatschappelijke gevolgen

Dit hoofdstuk gaat eerst kort in op wat geluid is. Vervolgens wordt het maatschappelijke risico van (te veel) geluid beschreven. Dit hoofdstuk is nadrukkelijk bedoeld als introductie en biedt daarom geen volledig overzicht.

2.1 Wat is geluid?

Geluid is een trillende beweging, meestal van de lucht, die het gehoor waar kan nemen. Hoe hoger het aantal trillingen per seconde, oftewel de frequentie, des te hoger de toon (RIVM, 2023a). Het menselijk gehoor heeft een bereik tussen ongeveer 20 en 20.000 Hertz, de maat voor de frequentie. Geluid met lage tonen heeft een frequentie onder de 100 Hertz. Dit heet laagfrequent geluid (RIVM, 2023a).

Het volume van geluid wordt uitgedrukt in decibel (dB). Dit is een logaritmische schaal: een vuistregel is dat een toename van 3 decibel staat gelijk aan een verdubbeling van het geluidsniveau. Als daar nog eens 3 decibel bijkomt, is sprake van een verviervoudiging. Mensen ervaren deze toename op verschillende wijzen. Meestal ervaren mensen een stijging van 10 decibel als 2 keer zo hard (RIVM, 2023a; RIVM, 2023b).

Omdat het menselijk oor niet voor alle geluidsfrequenties even gevoelig is, werken geluidexperts met de meeteenheid dB(A). Dit is ook de maat die bijna altijd voor omgevingsgeluid wordt gebruikt. Ter illustratie: 50 dB(A) klinkt als een rustige woonwijk en 80 dB(A) als een drukke verkeersweg op 10 meter afstand. Het geluid van een vrachtwagen op 7,5 meter afstand komt overeen met ongeveer 90 dB(A). De pijngrens ligt bij 130 dB(A) (Atlas Leefomgeving, 2023; RIVM, 2023b).

2.2 Geluid kan leiden tot gezondheidsschade

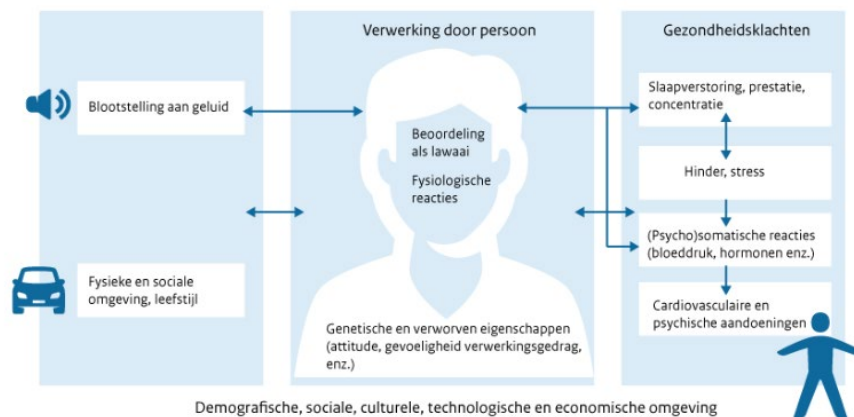
Hoe mensen geluid ervaren, kan per persoon verschillen. Zo zijn sommige mensen gevoeliger voor geluid dan anderen. Deze paragraaf gaat vooral in op de negatieve gevolgen voor de gezondheid en geeft inzicht in de belangrijkste geluidbronnen die hinder voor omwonenden kunnen veroorzaken.

Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat geluid de gezondheid kan beïnvloeden, ook als mensen zelf geen hinder van geluid ervaren (GGD Gelderland-Zuid, 2023). Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) beschrijft de gevolgen voor de gezondheid als volgt:

"Gezondheidseffecten kunnen zowel direct als indirect ontstaan door geluid. Geluid kan leiden tot acute lichamelijke en psychologische reacties. Een direct verband is er ook tussen geluid en gezondheidsproblemen als verhoogde bloeddruk en slaapproblemen. Als de slaap (chronisch) wordt verstoord door bijvoorbeeld geluidhinder, kunnen er negatieve gevolgen voor de gezondheid ontstaan, zoals een hogere hartslag, toegenomen beweging in de slaap, veranderd slaapritme, nachtelijk ontwaken of slapeloosheid. Dit kan weer leiden tot een verhoogde bloeddruk en hart- en vaataandoeningen" (RIVM, 2023c).

In figuur 1 is deze relatie verder toegelicht. Naast gezondheidseffecten heeft lawaai ook een negatieve invloed op de leerprestaties van kinderen (VZinfo.nl, 2023; RIVM, 2023c).

Figuur 1: Model voor de relatie tussen geluid en gezondheid

Bron: Gezondheidsraad, 1999, bewerkt door het RIVM (VZinfo.nl, 2023)

In de jaren '90 dachten experts dat mensen vanaf ongeveer 70 decibel een hoger risico zouden lopen op de meest ernstige effecten, zoals hart- en vaatziekten. In 2018 heeft de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) dit op basis van nieuwe inzichten naar beneden bijgesteld. De nieuwe inzichten hebben geleid tot [nieuwe advieswaarden voor omgevingsgeluid om de gezondheidsschade te beperken](#). Deze richtlijnen van de WHO zijn een hulpmiddel voor beleidsmakers en betrokken experts (VZinfo.nl, 2023; WHO, 2019; Helder, Welkers, Kempen, Verheijen, & Poll, 2020; RIVM, 2017).

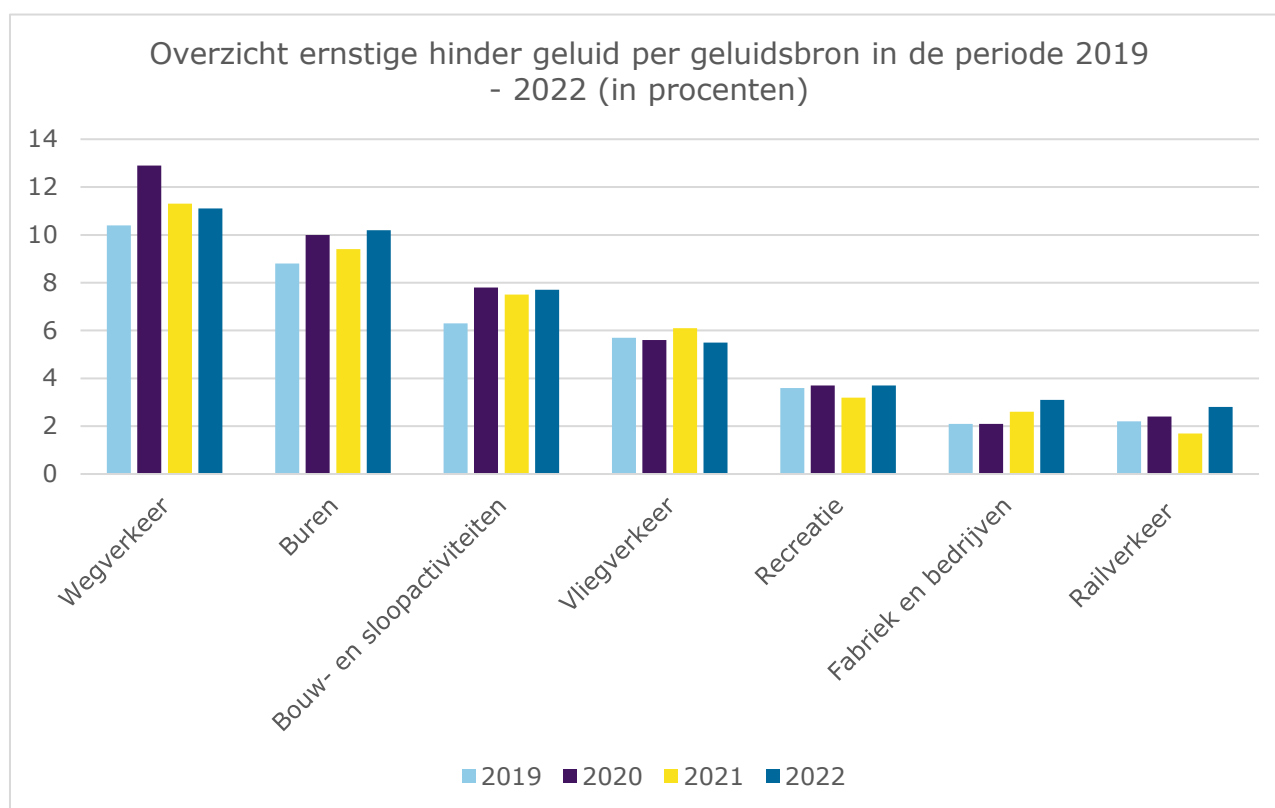
Afhankelijk van het type geluid (wegverkeer, railverkeer, vliegverkeer of windturbines) en de tijd (overdag of 's nachts) liggen de advieswaardes tussen de 40 en 54 decibel. Voor wegverkeer is de advieswaarde overdag bijvoorbeeld 53 decibel en 's nachts 45 decibel. Het geluid van nachtelijk vliegverkeer zou omlaag gebracht moeten worden tot 40 decibel. Gezondheidsschade is bij deze advieswaarden overigens niet uitgesloten. Zo is ook bij de advieswaarden van de WHO een kans van 10% op ernstige hinder en een kans van 3% op ernstige slaapverstoring (Van Kempen, Nieuwe gezondheidkundige richtlijnen voor omgevingsgeluid, 2020; VZinfo.nl, 2023).

2.2.1 Nationaal probleem

Volgens het RIVM is de blootstelling aan geluid geen lokale milieukwestie, maar een "nationaal probleem" (RIVM, 2023a). Vrijwel overal in Nederland is namelijk geluid te horen dat door mensen is veroorzaakt. Zo worden naar schatting 6,1 miljoen mensen blootgesteld aan geluid van wegverkeer hoger of gelijk aan de WHO-advieswaarden. 's Nachts gaat het om 4,7 miljoen mensen. Bij railverkeer gaat het om ongeveer 320.000 mensen overdag en 470.000 's nachts. Ongeveer 2,1 miljoen mensen worden blootgesteld aan geluidsniveaus boven de advieswaarde voor vliegverkeer (WHO, 2019; Van Kempen, Nieuwe gezondheidkundige richtlijnen voor omgevingsgeluid, 2020; VZinfo.nl, 2023).

Het RIVM onderzoekt ook hoe mensen geluid zelf ervaren en of ze last hebben van hinder. In 2022 had 11,1% van alle inwoners van 16 jaar of ouder last van ernstige hinder van wegverkeer (zie tabel 1). Wegverkeer is daarmee de grootste bron van hinder, gevolgd door geluid van burens (10,2%), bouw- en sloopactiviteiten (7,7%) en vliegverkeer (5,5%) (Van Poll & Simon, 2023).

Figuur 2: Wegverkeer veroorzaakt de meeste geluidhinder

Bron: Van Poll & Simon, 2023.

Toelichting: de periode 2020-2022 waren verschillende maatregelen van kracht om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. In maart 2022 zijn de laatste maatregelen afgeschaft. Volgens het RIVM lijkt het erop dat de verandering ten opzichte van 2021 en 2020 richting 2019, het pre-coronajaar, doorgaat.

Naast geluid kunnen ook trillingen tot hinder en slaapverstoring leiden. Dit treedt vooral op bij treinverkeer. Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat in 2021 ongeveer 126.500 mensen ernstige hinder hadden van trillingen door treinen. Dit is 11% van de mensen van 16 jaar en ouder die binnen 300 meter afstand van het spoor wonen. Vooral trillingen van goederentreinen leiden tot slaapverstoring (Van Kempen, 2023).

De totale schade van geluidhinder die omwonenden ervaren, is in de literatuur niet bekend. Wel zijn er voor sommige geluidbronnen berekeningen en schattingen gemaakt. Zo schat het RIVM dat het geluid van weg-, rail- en vliegverkeer jaarlijks bij ongeveer 800 mensen tot hartziektes leidt en 70 sterfgevallen (VZinfo.nl, 2023).

De jaarlijkse brede risicoanalyse van de ILT (IBRA) schat de totale maatschappelijke kosten van geluidsoverlast van weg-, rail-, en vliegverkeer in op 41,5 miljoen euro per jaar (ILT, 2023). Geluidbeleid komt ook terug als kostenpost op de Rijksbegroting. In 2021 gaf het Rijk naar schatting 49 miljoen euro uit aan de aanpak van geluidhinder. Het merendeel hiervan, 88%, ging naar maatregelen die geluidhinder tegen moeten gaan (sanering, zie ook hoofdstuk 3). Het totaalbedrag is exclusief geluidmaatregelen die onderdeel zijn van het beheer en onderhoud van rijkswegen en spoorwegen (Van Mil, Noordink, & De Vreeze, 2022).

GGD'en verwachten dat de gezondheidsproblemen door geluid in de toekomst zullen toenemen. Want, leggen zij uit: "Er komt steeds meer geluid. Bovendien worden steeds meer woningen en andere gevoelige bestemmingen dicht bij bronnen van geluid, zoals een snelweg, gebouwd" (GGDD GHOR Nederland, 2023).

Geluid is soms maar een van de gezondheidsrisico's

Voor omwonenden is geluid lang niet altijd de enige bron van hinder. Zo is in sommige gebieden sprake van een stapeling van milieuproblemen en soorten hinder. Een van de voorbeelden is het [terrein van Tata Steel](#), waar omwonenden hinder ervaren van geluid, stank en stof en extra gezondheidsrisico's lopen door de uitstoot van gevaarlijke stoffen.

De kennis over de verschillende bronnen van hinder en gevaarlijke stoffen is vaak gefragmenteerd. Ook is het vaak moeilijk om gezondheidseffecten of risico's met elkaar te vergelijken en bij elkaar op te tellen. Volgens het RIVM zijn inmiddels meerdere wetenschappelijke methodes beschikbaar om een inschatting van de stapeling van gezondheidsrisico's te maken, oftewel 'cumulatie'. Deze methodes worden in de praktijk echter nog maar zelden toegepast (RIVM, 2023c).

3. Wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving moet geluidhinder voorkomen of beperken en bijdragen aan een 'solide en gezonde leefomgeving' (Van Mil, Noordink, & De Vreeze, 2022). De regels voor geluid zijn afhankelijk van het type geluidbron en versnipperd over meerdere wetten. Elke wet heeft eigen systematiek. Sinds 1 januari 2024 is de wetgeving ingrijpend veranderd door de introductie van de Omgevingswet. Ook op Europees niveau staat de discussie over geluidhinder niet stil. Dit hoofdstuk is net als hoofdstuk 2 bedoeld als korte introductie en biedt geen volledig overzicht. Paragraaf 3.1 beschrijft kort de oude situatie. Paragraaf 3.2 gaat in op een aantal belangrijke veranderingen door de Omgevingswet voor het thema geluid. Paragraaf 3.3 gaat in op de Europese regelgeving. In paragraaf 3.4 en 3.5 komt de methodiek om geluid te berekenen kort aan bod.

3.1 Historie

Geluidhinder komt rond 1960 op de politieke agenda en leidt in 1979 tot de Wet geluidhinder, de basis van de geluidwetgeving in Nederland. Deze wet beschermt woningen bijvoorbeeld tegen lawaai van wegverkeer, spoorwegen en industrieterreinen.

De Wet geluidhinder is in de loop van de jaren meerdere keren gewijzigd en aangevuld met andere nationale, provinciale en gemeentelijke wet- en regelgeving. Relevant zijn onder meer de Wet luchtvaart, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet milieubeheer, het Activiteitenbesluit en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Tot 2012 was onduidelijk wie verantwoordelijk is voor het handhaven van de geluidnormen bij autonome groei van het verkeer, het zogenoemde 'handhavingsgat' (RIVM, 2023d). Daardoor konden omwonenden aan hoge geluidniveaus worden blootgesteld. Met de introductie van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en spoorwegen, oftewel de maximaal toegestane geluidproductie, is de groei van het verkeer beperkt. Dit plafond is als het ware een vergund geluidniveau op een bepaalde locatie. Als op basis van de verkeerscijfers blijkt dat het geluidproductieplafond wordt overschreden of dreigt te worden overschreden, moet de wegbeheerder maatregelen nemen. In deze situaties wordt ook een akoestisch onderzoek gedaan om de geluidbelasting op de gevels van bijvoorbeeld omliggende huizen te toetsen. Volgens het ministerie van IenW is dit systeem in deze vorm uniek in de wereld.

Hoewel de introductie van de geluidproductieplafonds volgens meerdere partijen een verbetering is ten opzichte van de oude situatie, zijn "de nieuwe geluidsgrenzen (geluidsproductieplafonds)" volgens het RIVM "om financiële en organisatorische redenen zo hoog gekozen dat het handhavingsgat wat betreft rijkswegen feitelijk is gelegaliseerd" (RIVM, 2023d).

3.2 Belangrijkste veranderingen Omgevingswet

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 vervallen enkele wetten of delen van wetten. Zo vervalt de Wet geluidhinder en is de wet Milieubeheer opgenomen in de Omgevingswet. Ook andere geluidregelgeving komt in de Omgevingswet terecht, met uitzondering van de regels voor de luchtvaart (RIVM, 2023d). Voor omgevingsvergunningen die op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zijn verleend, geldt overgangsrecht. Dit overgangsrecht regelt onder andere hoe gemeenten om moeten gaan met besluiten die in het verleden zijn genomen (IPLO, 2023d; IPLO, 2023b).

3.2.1 Omgevingsplan

Een van de gevolgen van de Omgevingswet is dat de landelijke geluidnormen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer voor de meeste milieubelastende activiteiten vervallen. In plaats daarvan moeten gemeenten zelf geluidnormen vaststellen en opnemen in het zogenoemde Omgevingsplan.

In het Omgevingsplan moeten gemeenten ambities en beleidsdoelen voor de leefomgeving concreet maken. Gemeenten kunnen per situatie en activiteit bepalen wat aanvaardbaar is. Gemeenten, provincies en waterschappen moeten zich wel houden aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit is één van de 4 algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet. In dit besluit staan onder andere boven- en ondergrenzen voor geluidnormen en minimale eisen voor de normen voor bedrijven. Gemeenten krijgen tot 1 januari 2032 de tijd om het tijdelijke deel van het omgevingsplan en andere regels over de fysieke leefomgeving om te zetten naar een nieuw omgevingsplan (IPLO, 2023d; IPLO, 2023b).

3.2.2 Geluidproductieplafonds

Een andere belangrijke wijziging is de introductie van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen en lokale spoorwegen die de provincie in een omgevingsverordening heeft geselecteerd. Ook industrieterreinen die zijn aangewezen als een 'zone' krijgen een geluidproductieplafond (IPLO, 2023c; IPLO, 2023e; OMWH, 2020; OMWB, 2021). Deze maximale geluidwaarden moeten garanderen dat het geluid rondom de weg, het spoor en industrieterreinen niet verder toeneemt. Gedeputeerde Staten moeten het geluid van de geluidproductieplafonds zelf monitoren.

Gemeenten moeten voor alle wegen met meer dan 1.000 motorvoertuigen per 24 uur zogenoemde 'geluidaandachtsgebieden' en 'basisgeluidemissies' bepalen en vaststellen. Het ministerie van IenW wil deze grens verhogen naar 2.500 motorvoertuigen per 24 uur. Een basisgeluidemissie is een monitoringswaarde die onbegrensde groei van geluid moet voorkomen (RIVM, 2024c). Als het geluidniveau in een 'geluidaandachtgebied' hoger is dan de standaardwaarde, moet de gemeente 'passende maatregelen' overwegen (IPLO, 2023h). Het geluid kan dus hoger zijn dan de standaardwaarde.

3.2.3 Saneringsmaatregelen blijven actueel

De Omgevingswet spreekt zich ook uit over de sanering van de infrastructuur van de gemeente, het waterschap en de provincie. Dit houdt in dat er maatregelen worden genomen om het aantal woningen te beperken waar de geluidbelasting op de gevel te hoog is. Dit beleid is al in de jaren '80 ingezet en is nog steeds actueel. In 2021 ging het om ruim 210.000 woningen in Nederland die vanwege de lokale infrastructuur gesaneerd moesten worden, ten opzichte van 272.000 woningen in 2015 (Van Mil, Noordink, & De Vreeze, 2022).

Bij sanering zijn verschillende partijen betrokken. Bij bestaande situaties langs rijkswegen is Rijkswaterstaat verantwoordelijk. Denk aan het plaatsen van geluidschermen en gevelisolatie. ProRail is verantwoordelijk voor de sanering bij hoofdspoorwegen (Rijksoverheid, 2024a). Provincies zijn verantwoordelijk voor de sanering bij provinciale wegen en gemeenten voor gemeentewegen. De sanering van polderwegen valt onder de waterschappen.

Hoe groot de opgave voor lokale overheden op dit moment precies is, is onduidelijk. Gemeenten en waterschappen krijgen in de Omgevingswet tot uiterlijk 18 juli 2039 de tijd om een inventarisatie te maken van panden langs gemeentewegen, polderwegen en lokale spoorwegen met een geluidbelasting boven 70 decibel. Bij provinciewegen ligt de grens binnen de bebouwde kom op 70 decibel en buiten de bebouwde kom op 65 decibel. Het doel is om het geluid op de gevel met 5 decibel terug te brengen. Dus naar 65 decibel binnen de bebouwde kom en 60 decibel buiten de bebouwde kom (Provincie Noord-Brabant, 2024). Om dit doel te behalen moeten de verantwoordelijke overheden programma's opstellen met maatregelen om het geluid bij de

woningen te verminderen. Bij een geluidbelasting boven de 70 decibel vergoedt het Rijk alle kosten (ODNHN, 2021; IPLO, 2023f; Atlas Leefomgeving, 2023; M+P, 2023).

3.3 Europese regelgeving

Ook op Europees niveau zijn afspraken gemaakt over het voorkomen en beperken van geluidhinder. De belangrijkste richtlijn is de Environmental Noise Directive uit 2002, oftewel de Europese richtlijn omgevingslawaai. Deze richtlijn is opgenomen in de Wet milieubeheer en de Wet luchtvaart en maakt inmiddels deel uit van de Omgevingswet (Rijksoverheid, 2024b; Atlas Leefomgeving, 2023).

De richtlijn omgevingslawaai verplicht bevoegde gezagen in elke lidstaat om eens in de 5 jaar de geluidssituatie in kaart te brengen in zogenoemde 'geluidbelastingkaarten'. Daarnaast moet er een actieplan zijn met maatregelen tegen geluidoverlast. In Nederland geldt deze eis voor grote gemeenten (stedelijke gebieden met meer dan 100.000 inwoners) en provincies. Elk bevoegd gezag bepaalt zelf de maatregelen om de geluidbelasting en het aantal (ernstig) gehinderden te beperken (RIVM, 2023d; Randstedelijke Rekenkamer, 2016). Er is geen toezicht vanuit de Rijksoverheid of de Europese Unie op de uitvoering van de actieplannen, aldus [het RIVM](#). "In theorie zou men wel door burgers ter verantwoording kunnen worden geroepen, aangezien de plannen openbaar zijn (hoewel de mate waarin deze actief onder de aandacht worden gebracht aan burgers sterk kan verschillen per opsteller)" (RIVM, 2023d).

De discussie over het verminderen van geluidoverlast staat niet stil. Zo heeft de Europese Commissie lidstaten in 2021 opgeroepen om het aantal mensen dat chronisch leidt onder verkeerslawaai in 2030 met 30% te verminderen ten opzichte van 2017 (Europese Commissie, 2023). In het Zero Action Pollution Plan uit 2022 streeft de Commissie naar "het terugdringen tot nul van de vervuiling van lucht, water en bodem, alsmede de geluidoverlast". "Daarnaast moet de gezondheid en het welzijn van mensen, dieren en ecosystemen worden beschermd tegen milieugerelateerde risico's en negatieve gevolgen" (Ministerie van Buitenlandse Zaken, 2022).

Om geluidoverlast tot 0 te brengen, richt de Commissie zich onder meer op een betere aanpak van het lawaai aan de bron, zoals wegvoertuigen, spoorwegen en vliegtuigen. Er zijn bijvoorbeeld al Europese regels over het geluidniveau van uitlaten van auto's. Ook adviseert de Commissie lidstaten om de verplichte actieplannen over geluidhinder te integreren met plannen voor duurzame stedelijke mobiliteit, zoals het uitbreiden van schoon, openbaar vervoer (Europese Commissie, 2023). Het ministerie van IenW geeft in een reactie aan dat de ambities van de Europese Commissie juridisch niet afdwingbaar zijn.

3.4 Geluidnormen

De verschillende wetten en regels op het gebied van geluid leiden tot verschillende normen. De Omgevingswet moet de normen voor geluid overzichtelijker maken: naar schatting gaat het aantal normen terug van 80 naar ongeveer 15.

Tabel 1 geeft de veranderingen weer voor wegverkeer, de belangrijkste bron van geluidhinder. De maximaal toelaatbare geluidniveaus bij nieuwbouw gaan door de Omgevingswet (via de instructies in het Besluit kwaliteit leefomgeving) omhoog. De Nederlandse geluidnormen liggen zowel in de oude als de nieuwe situatie hoger dan de advieswaarden van de WHO.

Tabel 1: Maximaal toelaatbare geluidniveaus voor nieuwe woningen in oude en nieuwe situatie

Situatie	Maximale geluidniveau Wet geluidhinder (norm + correctiefactor)	Maximale geluidniveau Omgevingswet (Besluit kwaliteit leefomgeving)	WHO-advieswaarde
Gemeentelijke weg van 50 kilometer per uur	68 dB (63 + 5)	70 dB	53 dB (Lden), 45 dB 's nachts
Gemeentelijke weg 70 kilometer per uur	65 dB (63+2)	70 dB	53 dB (Lden), 45 dB 's nachts
Gemeentelijke autoweg 70 kilometer per uur	57 dB (53+4)	70 dB	53 dB (Lden), 45 dB 's nachts
Provinciale weg 70 kilometer per uur	65 dB (63+2)	60 dB	53 dB (Lden), 45 dB 's nachts
Provinciale autoweg 70 kilometer per uur	57 dB (53+4)	60 dB	53 dB (Lden), 45 dB 's nachts
Snelweg	57 dB (53+4)	60 dB	53 dB (Lden), 45 dB 's nachts

Ook bij het bepalen van de normen voor bedrijven is de kans groot dat de normen veranderen. Bevoegde gezagen krijgen namelijk meer ruimte voor maatwerk en eigen beleid. Volgens de Omgevingsdienst West-Brabant zijn de minimale eisen in het Besluit kwaliteit leefomgeving in veel gevallen waarschijnlijk "te ruim of te krap". "Het omzetten van de bestaande grenswaarden uit het Activiteitenbesluit naar de nieuwe grenswaarden in het omgevingsplan kan in veel gevallen niet zonder meer milieuneutraal plaatsvinden" (OMWB, 2023).

3.4.1 Geluidnormen gaan uit van gemiddelden

Bij veel geluidnormen is er sprake van een gemiddelde over een jaar. Daarvoor worden eerst de gemiddelden per 24 uur (Lden) of nacht (Lnight) uitgerekend. Daarna wordt het gemiddelde per kalenderjaar berekend (Atlas Leefomgeving, 2023). Het gebruik van deze maten is op Europees niveau afgesproken. Deze dosismaten zouden het beste samenhangen met de ervaren hinder.

Voor omwonenden die niet in de materie zitten is het werken met gemiddelden vaak nieuw en ook niet altijd goed te begrijpen. Een gemiddeld geluidniveau sluit namelijk niet altijd aan bij hoe mensen zelf het geluid ervaren, blijkt uit een hoorzitting in de Tweede Kamer. Want het zijn soms juist de piekgeluiden zoals een piepende tram of de lage bromtoon van vrachtwagens die tot schrikreacties en slaapverstoring leiden. Doordat de piekgeluiden in een gemiddelde worden verrekend met momenten dat er minder lawaai is, ligt het gemiddelde een stuk lager.

"Er zijn verschillende bronnen, verschillende intensiteiten, soorten en verschillende belevingen die allemaal voor verschillende personen een verschillende uitwerking hebben", legt een geluiddeskundige van de provincie Zuid-Holland in een position paper uit. "Berekeningen sluiten lang niet altijd aan op de beleving van een individu – ze zijn echter wel nodig om te sturen op een algemeen, gemiddeld effect op de gezondheid." Als voorbeeld noemt de deskundige de geluidklachten die de provincie ontvangt. "In de geluidklachten die bij de provincie Zuid-Holland binnenkomen is veel vaker een piekgeluid (denk aan vrachtverkeer op een specifiek moment, brommers en motoren, verkeerde belijning, wegdekovergangen) bepalend dan een continu geluid. Piekgeluiden vallen in een jaargemiddelde echter weg" (Provincie Zuid-Holland, 2019).

Voor activiteiten die zijn omschreven in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn wel normen opgenomen voor maximale geluidniveaus, oftewel de piekgeluiden. Het gaat dan vooral om piekgeluiden afkomstig van bedrijven. Om te beoordelen of het geluid van een bepaalde activiteit

op een bepaalde locatie past, kunnen omgevingsdiensten gebruik maken van een handreiking van de VNG. Door de komst van de Omgevingswet is deze handreiking vernieuwd (VNG, 2022). De Omgevingswet schrijft standaardwaarden voor bij piekgeluiden in de avond en nacht, maar gemeenten mogen hiervan afwijken (IPLO, 2024a). De aanpak van piekgeluiden van bedrijven kan dus per gemeente verschillen.

3.5 Rekenmodellen zijn leidend

De wet- en regelgeving voor het geluid van wegen en industrielawaai is gebaseerd op verschillende rekenmodellen die een gemiddeld geluidniveau berekenen op jaarbasis. Elk rekenmodel gebruikt een andere systematiek. Hoewel het werken met modellen leidt tot een 'sluitend juridisch kader' voor geluidhinder zijn er ook kanttekeningen, blijkt uit de eerder aangehaalde hoorzitting uit 2019 in de Tweede Kamer (Provincie Zuid-Holland, 2019).

Zo stelt onderzoeksinstituut TNO in een position paper dat de huidige aanpak te veel gericht is op "berekende gemiddelde geluidniveaus, en te weinig op de werkelijke geluidhinder". "Er zijn duidelijke aanwijzingen dat de werkelijk geluidhinder in veel situaties sterk afwijkt van de voorspelling op basis van de berekende geluidniveaus", aldus TNO. Als voorbeeld noemt het onderzoeksinstituut het geluid van brommers en scooters, die volgens onderzoek van het RIVM en de GGD'en veel geluidhinder veroorzaken. Dit geluid wordt in berekeningen "echter vaak verwaarloosd vanwege hun geringe bijdrage aan het gemiddelde geluidniveau" (TNO, 2019). Het ministerie van IenW geeft aan dat gemotoriseerde tweewielers zoals bromfietsen door een gebrek aan betrouwbare cijfers niet worden meegenomen in geluidonderzoeken.

Ook een geluidsdeskundige van de Provincie Zuid-Holland merkt dat de modelmatige aannames niet altijd juist zijn. "Het komt geregeld voor dat op een weg waar maximaal 50 [kilometer, red.] mag worden gereden, gemiddeld beduidend hogere snelheden worden bereikt met navenante geluidshinder. OM en politie geven aan alleen op basis van verkeersonveiligheid te handhaven; de weg zodanig inrichten dat 50 kilometer per uur het maximum is, is in de praktijk een kostbare zaak" (Provincie Zuid-Holland, 2019). Het ministerie van IenW laat weten dat het provincies vrij staat om in geluidonderzoeken hogere snelheden te hanteren dan de wettelijke maximumsnelheid.

Omdat de modelmatige berekeningen niet altijd aansluiten bij de geluidhinder die mensen ervaren, is de acceptatie volgens de geluidexpert van de provincie Zuid-Holland "niet optimaal". "Wantrouwen ten opzichte van modellen in plaats van metingen versterken dit" (Provincie Zuid-Holland, 2019). Dit wantrouwen is nog steeds actueel, blijkt uit een artikel van omgevingsdienst DCMR uit 2023: "Burgers hebben steeds minder vertrouwen in de uitkomsten van deze modelberekeningen, omdat de uitkomsten niet overeenkomen met de beleving. Zoals iemand ooit zei: 'Ik word niet wakker van een gemiddeld geluidniveau maar van een piekgeluid'" (Potter, 2023).

3.5.1 Praktijkttoets moet verschillen beperken

Om te voorkomen dat de rekenmodellen onvoldoende aansluiten bij de praktijk, worden modellen regelmatig getoetst. Zo toetst het RIVM sinds 2013 bijvoorbeeld jaarlijks de berekeningen van Rijkswaterstaat en ProRail over de hoeveelheid geluid op de weg en het spoor. Deze toets is vastgelegd in de wet.

In 2019 constateerde het RIVM bijvoorbeeld dat het verkeer op snelwegen 3 decibel meer geluid maakte dan de berekeningen van Rijkswaterstaat lieten zien. Ter vergelijking: een toename van 3 decibel is 2 keer zoveel geluid. "De verwachting dat auto's op rijkswegen minder geluid zouden maken door het gebruik van stillere banden sinds 2016, komt daarmee nog niet uit", aldus het RIVM in het bijbehorende rapport. "Een andere verklaring van het relatief grote verschil kan zijn dat bij de meetlocaties ouder asfalt ligt dan op de meeste andere plaatsen in Nederland. Ouder asfalt geeft meer geluid" (RIVM, 2021).

In 2022 was het verschil tussen meten en rekenen bij het geluid voor rijkswegen met 2,7 decibel opnieuw groot. Bij hoofdspoorwegen was het verschil 0,5 decibel. "Lokaal kan zowel op wegen als op het spoor het verschil tussen meten en rekenen veel groter zijn", benadrukt het RIVM in het rapport. "Bij rijkswegen komt dat bijvoorbeeld vooral door de leeftijd en de conditie van het asfalt. Ouder asfalt maakt meer geluid, nieuwer asfalt minder. Bij hoofdspoorwegen kunnen het aantal treinen, het treintype en de ruwheid van het spoor lokaal voor afwijkingen zorgen" (RIVM, 2022).

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari heeft het RIVM de rekenregels voor rijkswegen aangepast, zodat "ze meer overeenkomen met de werkelijkheid". "De belangrijkste verandering is dat de lang toegepaste compensatie voor stille banden in de berekeningen vervalt. Stille banden hebben het geluid minder laten dalen dan verwacht." De verwachting is dat het verschil tussen de gemeten en berekende geluidproducties met deze wijzigingen onder de Omgevingswet "aanzienlijker kleiner zal worden", aldus het RIVM (RIVM, 2024a).

4. Beschrijving van het VTH-stelsel

Dit hoofdstuk beschrijft de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen in het VTH-stelsel in het kort. Het VTH-stelsel geeft invulling aan de beleidsdoelstellingen en de wet- en regelgeving ten aanzien van geluid. Omdat dit onderzoek zich voornamelijk richt op omgevingsdiensten, is deze rol uitgebreider beschreven.

4.1 Overzicht publieke partijen

In figuur 3 staan de belangrijkste publieke partijen in het VTH-stelsel die taken en bevoegdheden hebben op het gebied van geluid. Linksboven staan de 28 omgevingsdiensten afgebeeld in het rood. De overige partijen staan in het blauw.

Figuur 3: Publieke actoren in het VTH-stelsel geluid

4.1.1 Bevoegd gezag

Gemeenten en provincies zijn bevoegd gezag op grond van de Omgevingswet. Voor veruit de meeste VTH-taken op het gebied van milieu is de gemeente het bevoegd gezag. Dat betekent dat de gemeente bevoegd is voor het toezicht op (en zo nodig de handhaving van) activiteiten die geluid produceren, ter bescherming van de leefomgeving. Gemeenten en provincies kunnen ontheffingen en vergunningen afgeven, afhankelijk van de taakverdeling binnen de regio. Een aantal uitvoeringstaken (de basistaken) moet verplicht worden ondergebracht bij de omgevingsdienst.

4.1.2 Omgevingsdiensten

Een omgevingsdienst is een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu is de kern van het werk van de 28 omgevingsdiensten, maar ook adviserende taken worden uitgevoerd. Deze

taken voeren de omgevingsdiensten uit in opdracht van het bevoegd gezag (gemeente of provincie). Dit gebeurt in de vorm van mandaat of overeenkomst, waarbij de uitvoering van taken overgaat naar de omgevingsdienst. De verantwoordelijkheid blijft bij het bevoegd gezag.

Omgevingsdiensten hebben verschillende basistaken op het gebied van geluid:

- Beslissingen op aanvragen om omgevingsvergunningen voorbereiden. Hieronder valt ook het wijzigen of intrekken van een vergunning.
- Meldingen beoordelen.
- Voorbereiden van beschikkingen op aanvragen om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel.
- Voorbereiden van beschikkingen tot het stellen van maatwerkvoorschriften.
- Toezicht houden op de naleving van bovenstaande.
- Bestuurlijke sancties voorbereiden ter handhaving van de verboden en regels naar aanleiding van het toezicht op de naleving.

Naast deze basistaken kunnen gemeenten en omgevingsdiensten ook samen afspraken maken over [zogenoemde plustaken](#), zoals vergunningen afgeven bij industrieterreinen of het geven van specialistisch advies op het gebied van ruimtelijke ordening, geur, geluid en externe veiligheid. Dit zijn taken buiten de basistaken om. De aard en grootte van de plustaken kunnen per gemeente en provincie verschillen.

4.1.3 Omgevingsdienst NL

Omgevingsdienst NL is een vereniging die een verbindende schakel is voor de directeurs van de omgevingsdiensten. Omgevingsdienst NL zet zich in voor het versterken en uitwisselen van de gezamenlijke kennis en expertise die bij de omgevingsdiensten aanwezig is. Zo heeft Omgevingsdienst NL een online [geluidsplatform](#) waar informatie over geluid tussen de omgevingsdiensten wordt uitgewisseld.

4.1.4 Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW)

Het ministerie van IenW is verantwoordelijk voor de leefbaarheid en bereikbaarheid van Nederland. Eén van de beleidsterreinen is het milieubeheer, waar het milieuthema geluid onder valt. Het ministerie van IenW is verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving om milieuschade te beperken en te zorgen voor een goede leefomgeving. De minister (of staatssecretaris) van IenW is ook stelselverantwoordelijk bewindspersoon voor het VTH-stelsel milieu. Ook is het ministerie van IenW verantwoordelijk voor de permanente voertuigeisen, waar de geluiduitstoot onderdeel van is. Het ministerie van IenW heeft regelmatig contact over geluid met enkele grote gemeenten, bijvoorbeeld om de regelgeving toe te lichten.

4.1.5 Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)

De ILT houdt toezicht op de naleving van geluidnormen rond Schiphol, de grote regionale luchthavens en rond rijks- en hoofdspoorwegen. Naast toezicht en handhaving draagt de ILT bij aan het [voorkomen of beperken van geluidhinder en het bevorderen van een gezonde leefomgeving](#). De ILT kan ook in beeld komen als een omwonende geluidhinder ervaart en er met het desbetreffende meldpunt niet uitkomt. De [ILT controleert dan of de betreffende organisatie zich houdt aan de gestelde normen](#), bijvoorbeeld door geluidsmetingen uit te voeren of om aanvullende informatie in te winnen. De ILT deelt de resultaten van het toezicht in verschillende rapportages. Zo geeft de jaarlijkse [Staat van de luchtvaart](#) bijvoorbeeld inzicht in de geluidhinder die omwonenden van Schiphol ervaren.

4.1.6 Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat is een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van IenW. Rijkswaterstaat beheert rijkswegen en is verantwoordelijk voor het onderhoud. Als wegbeheerder heeft zij de plicht te

zorgen voor de naleving van zogenoemde 'geluidproductieplafonds', oftewel de maximale hoeveelheid geluid dat een rijksweg mag produceren. Dit betekent dat Rijkswaterstaat vooruit moet kijken en op tijd maatregelen moet treffen om overschrijdingen te voorkomen. Rijkswaterstaat publiceert elk jaar voor 1 oktober [een verslag over de naleving van de geluidproductieplafonds](#) van rijkswegen.

4.1.7 Waterschappen

Waterschappen monitoren het geluid door waterschapswegen. [Hierover moeten ze iedere 5 jaar verslag afleggen](#). Het dagelijks bestuur van het waterschap doet verslag aan het algemeen bestuur van het waterschap.

4.1.8 Bestuurlijk Omgevingsberaad

Het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOb) is het centraal bestuurlijk afstemmingsoverleg voor het inrichten en functioneren van het VTH-stelsel. In het BOb zijn de ministeries van IenW, Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie en Veiligheid (JenV), het IPO, de Unie van Waterschappen, de VNG en het Openbaar Ministerie (OM) vertegenwoordigd. De Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht (LHSO) is onder verantwoordelijkheid van het BOb opgesteld.

4.1.9 Politie

Als [geluidsoverlast overgaat in dreiging van geweld](#) of als er sprake is van een strafbaar feit, kan er gebeld worden naar de politie. De politie kan optreden als iemand een strafbaar feit begaat of de openbare orde verstoort. De politie kan ook optreden als een voertuig niet voldoet aan de permanente voertuigeisen of als er sprake is van 'onnodig geluid'.

4.1.10 ProRail

ProRail beheert de hoofdspoorwegen in Nederland. ProRail past de geluidsregels toe en de ILT houdt toezicht op de uitvoering van de regels. Een hoofdspoorweg mag maar een bepaalde hoeveelheid geluid maken. Dit is het geluidproductieplafond. Als de hoofdspoorweg meer geluid maakt dan de geluidnormen, dan moet ProRail [maatregelen voor omwonenden van het spoor nemen](#). Denk aan een geluidswal of raildempers plaatsen, of betere woningisolatie. ProRail saneert langs een aantal hoofdspoorwegen bestaande woningen binnen het [Meerjarenprogramma Geluidsanering](#).

4.1.11 Gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD)

Nederland heeft 25 GGD'en. Zij kijken vooral naar de gezondheidsaspecten van geluid. [GGD'en kunnen gemeenten adviseren over gemeentelijk geluidbeleid of ruimtelijke planvorming](#), zoals een bouwproject. Ze kunnen ook een zienswijze indienen. Hun kennis en ervaringen met geluid delen GGD'en in een landelijke werkgroep geluid.

4.1.12 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Het RIVM is onderdeel van het ministerie van VWS. Het RIVM [onderzoekt onder andere de geluiduitstoot in Nederland en de gevolgen van geluid op de gezondheid](#). Daarnaast beheert het RIVM onder verantwoordelijkheid van de minister van IenW het [Geluidsregister](#). Hierin staan de brongegevens voor berekeningen van geluidproductieplafonds, de geluidproductieplafonds zelf en de geluidaandachtsgebieden. Rijkswaterstaat, ProRail, gemeenten, provincies en waterschappen leveren de gegevens aan.

5. Resultaten

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen over het VTH-stelsel geluid. De bevindingen zijn gebaseerd op de interviews en de enquête bij omgevingsdiensten. De ervaringen van betrokkenen staan hierin centraal. De bevindingen zijn samengevat in 8 knelpunten. Het gaat dan onder andere over het aantal klachten van omwonenden, de versplintering in het VTH-stelsel en de belangenafweging bij ruimtelijke ordening. Er zijn ook knelpunten die de commissie Van Aartsen eerder heeft aangekaart. Dit hoofdstuk sluit af met een vooruitblik naar de toekomst.

Tijdens de interviews zijn niet alle knelpunten uit het rapport van de commissie Van Aartsen aangekaart door gesprekspartners. Zo kwam het mandaat tot zelfstandig handhaven tijdens de gesprekken met omgevingsdiensten niet als knelpunt naar voren. De aanbevelingen over de aanpak van milieucriminaliteit zijn in de interviews en de enquête niet aan de orde gekomen.

Zoals ook in hoofdstuk 1 is toegelicht, gaan de resultaten over de situatie voor de intreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

5.1 Geluidhinder leidt tot veel klachten

Geluid leidt tot veel klachten bij omgevingsdiensten. Zo kreeg omgevingsdienst DCMR als grootste omgevingsdienst in Nederland in 2021 (het meest recente cijfer) ruim 63.000 klachten binnen van bewoners over lawaai en vliegverkeer. Lawaai is daarmee de belangrijkste bron van milieuklachten in de regio Rijnmond, een gebied van in totaal 1,2 miljoen inwoners en 26.000 bedrijven. Omwonenden ervaren vooral veel hinder van vliegveld Rotterdam The Hague Airport, waar DCMR het eerste aanspreekpunt voor is. In 2021 ontving DCMR hier ruim 55.000 klachten over. Andere geluidbronnen die tot klachten leiden zijn verkeerslawaai, lage bromtonen, evenementen, horeca en industriegeluid (DCMR, 2022).

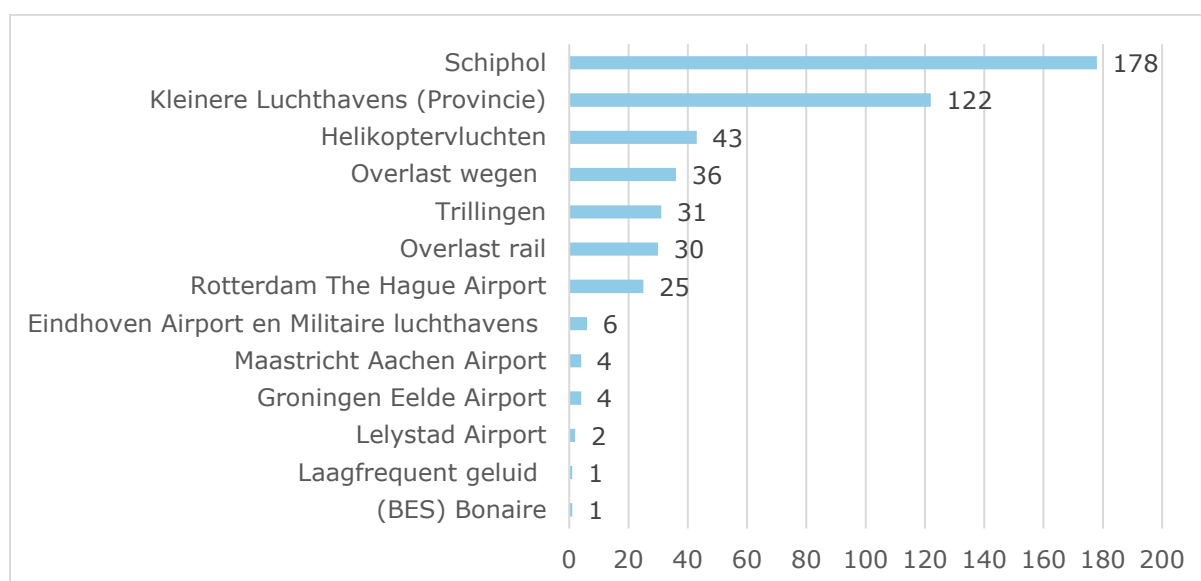
Ook bij andere omgevingsdiensten is geluid een belangrijke bron van klachten, al zijn de aantallen een stuk lager. Zo kreeg omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, met 420 medewerkers (fte) de tweede omgevingsdienst van Nederland, in 2022 in totaal 1.293 meldingen over overlast van geluid. Geluid is na geur de belangrijkste oorzaak van overlast in deze regio (ODNZKG, 2023). Belangrijk verschil met DCMR is dat deze omgevingsdienst geen eerste aanspreekpunt is voor een luchthaven. Klachten over Schiphol lopen bijvoorbeeld via het Bewoners Aanspreekpunt Schiphol (BAS) (Rijksoverheid, 2024c). Voor klachten over startende of landende helikopters vanaf een locatie die niet als luchthaven is aangewezen, kunnen omwonenden wel bij de omgevingsdienst Noordzeekanaal terecht (Gemeente Amsterdam, 2024).

Bij sommige andere omgevingsdiensten gaat het per jaar om 50 of 500 klachten over geluid, blijkt uit de enquête. Bij andere omgevingsdiensten ontbreekt het overzicht. Een totaalbeeld van meldingen over geluid bij omgevingsdiensten is daardoor niet te geven. Omgevingsdiensten hebben meestal ook geen inzicht in de klachten die bij gemeenten binnenkomen over geluid en omgekeerd.

Ook op nationaal niveau ontbreekt het overzicht. Het is bijvoorbeeld geen standaard werkwijze dat Rijkswaterstaat of ProRail inzichten over klachten die gerelateerd zijn aan geluid delen met de ILT en andersom. De ILT geeft aan dat dit vanwege de Algemene verordening gegevensbescherming niet mogelijk is. Volgens Rijkswaterstaat is deze informatie wel op te vragen via een landelijke informatielijn.

De geluidklachten die de ILT direct binnenkrijgt, gaan vooral over infrastructuur van het Rijk. In 2023 kreeg de ILT in totaal 483 meldingen binnen over geluid. Bijna 80% (385 meldingen) ging over geluidsoverlast van de luchtvaart, zoals laagvliegende vliegtuigen (zie figuur 4). De overige 98 meldingen gingen over geluid en trillingen bij rail- en wegvervoer, zoals lawaai van treinstellen of overlast van een drukke verkeersweg.

Figuur 4: Overzicht belangrijkste geluidbronnen van meldingen bij de ILT in 2023

Bron: ILT. Bij trillingen gaat het voornamelijk om trillingen van het spoor.

5.1.1 Achter elke klacht zit een verhaal

Medewerkers van omgevingsdiensten, gemeenten en provincies benadrukken in de interviews dat achter elke klacht vaak een verhaal schuilgaat. Verstoringen van de nachtrust leiden vaak tot irritatie, onrust en onmacht. Sommige omwonenden zijn ten einde raad, omdat ze van het kastje naar de muur worden gestuurd. Zij voelen zich niet altijd serieus genomen. Omdat wet- en regelgeving per geluidbron verschillend kan zijn, zijn er erg veel verschillende aanspreekpunten. Daardoor is het niet altijd duidelijk waar mensen met een melding terecht kunnen. Hierover meer in paragraaf 5.2.

Omgevingsdiensten en belangengroepen zien ook dat mensen steeds mondiger en kritischer worden. Volgens sommigen accepteren mensen steeds minder omgevingsgeluid, bijvoorbeeld van evenementen. Het maatschappelijk draagvlak kan zelfs per evenement verschillen. Zo krijgt een omgevingsdienst bij een rave- of technofeest veel meer klachten dan bij een evenement in een voetbalstadion.

Ook de beleving kan veranderen. Onderzoek van het RIVM naar vliegtuiggeluid laat bijvoorbeeld zien dat omwonenden van luchthavens bij dezelfde hoeveelheid geluid steeds meer ernstige hinder en slaapverstoring ervaren (RIVM, 2023e). Recent onderzoek van de ILT naar het aantal meldingen van omwonenden rondom Schiphol bevestigt dat de ervaren geluidsoverlast toeneemt. Tegelijkertijd zijn de vliegtuigen stiller geworden. Deze tegenstelling geeft aan dat vlootvernieuwing alleen niet genoeg is om de hinder terug te dringen (ILT, 2024).

Lang niet iedereen dient overigens een klacht in. Sommige mensen zijn het bijvoorbeeld zat om elke keer te klagen of zien onvoldoende verbetering en zijn daardoor 'klachtenmoe'. Klachten zijn dus een signaal, maar zeggen niet alles over de werkelijke situatie (DCMR, 2022).

Omwonende Schiphol: "Het is eigenlijk gewoon onleefbaar geworden"

Geluidsoverlast van vliegtuigen heeft grote impact op omwonenden. Zo ondervonden in 2018 ongeveer 173.000 inwoners in de omgeving van Schiphol ernstige hinder van vliegverkeer. Circa 22.000 mensen hadden te maken met ernstige slaapverstoring (CLO, 2020).

In tv-programma Pointer legt een inwoner (70) uit Assendelft uit wat de gevolgen zijn in de praktijk. "Het is hier eigenlijk nooit meer stil. Toen wij hier kwamen wonen, 42 jaar geleden, vlogen er veel minder vliegtuigen van en naar Schiphol. En was er één baan in gebruik. Dat is tegenwoordig wel anders, het aantal vluchten is meer dan verdubbeld."

Volgens de omwonende gaat het vliegverkeer boven Assendelft dag en nacht door. "Ik val in slaap met één oor op mijn kussen en met een vinger in het andere oor. [...] Ik zit nooit in de tuin, want je hebt nooit rust. Het probleem met luchtvaartgeluid is dat het aan komt zwellen, dus je hoort het al van heel ver. Als het vliegtuig boven je is, of net na het overvliegen, is het geluid het ergst. En dan komt het volgende vliegtuig er alweer aan. Het is eigenlijk gewoon onleefbaar geworden" (Leidsch Dagblad, 2024; Pointer, 2024).

5.1.2 Meer meldingen over warmtepompen, laagfrequent geluid en padelbanen

Zoals in hoofdstuk 2 is toegelicht, zijn wegverkeer, burens en bouw- en sloopactiviteiten de top 3 geluidbronnen van ernstige hinder. Wie verder inzoomt op regionaal en lokaal niveau, ziet dat het type geluidbron erg kan verschillen. Zo krijgen sommige omgevingsdiensten veel te maken met nieuwe geluidbronnen zoals warmtepompen en airco's bij particulieren en windturbines. Warmtepompen en airco's voldoen volgens de Rijksoverheid "in het algemeen" niet aan de geluidseis van 40 decibel. "Dit betekent dat de installatie op voldoende afstand van de burens moet worden geplaatst of moeten worden afgeschermd zodat de 40dB niet worden overschreden" (Rijksoverheid, 2021). Dit gebeurt lang niet altijd, blijkt uit de interviews.

Uit de gesprekken blijkt ook dat omgevingsdiensten worstelen met meldingen over laagfrequent geluid, zoals lage bromtonen. Sommige mensen ervaren het geluid als een trilling of als druk op de borst. Laagfrequent geluid kan in tegenstelling tot hoge tonen grote afstanden afleggen en gaat dwars door muren en isolatiemateriaal heen. Onderzoek naar deze klachten kost omgevingsdiensten veel tijd. Het geluid kan onder meer afkomstig zijn van wasmachines, ventilatoren, koelinstallaties of transformatoren. Omgevingsdiensten zijn lang niet altijd het bevoegd gezag. Vaak blijft de geluidbron echter onbekend. Mensen die last hebben van laagfrequent geluid voelen zich niet altijd serieus genomen omdat dit geluid vaak niet door anderen te horen is. Zelf ervaren ze het geluid als heel indringend, met ernstige hinder en soms zelf slapeloosheid tot gevolg (GGD Leefomgeving, 2023; GGD, 2002).

Een ander voorbeeld van een relatief nieuwe geluidbron is een padelbaan. Padelbanen leiden in heel Nederland tot geluidsoverlast bij omwonenden. Vooral kinderen hebben daar last van, melden lokale media. Sommige padelbanen zijn tot 's avonds laat open. Kinderen kunnen daardoor niet slapen. Eigenaren van padelbanen waarschuwen dat ze veel inkomsten mislopen als de padelbanen eerder moet sluiten. Mogelijk moeten sommige padelbanen verhuizen naar een andere locatie. In 2022 en 2023 heeft een speciale 'taskforce' een [handreiking](#) opgesteld die duidelijkheid moet bieden over de toepassing van de wettelijke kaders en geluidnormen voor padel en geluid (Taal, 2024; Omroep West, 2022). In paragraaf 5.3 komt de wet- en regelgeving voor nieuwe geluidbronnen verder aan bod.

5.2 VTH-stelsel is gefragmenteerd

Volgens de Commissie Van Aartsen is het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving gefragmenteerd en vrijblijvend. Dit is ook op het gebied van geluid actueel. Zoals in hoofdstuk 4 is

uitgelegd, zijn de taken en verantwoordelijkheden bij diverse organisaties belegd. De bevoegdheden zijn daardoor versnipperd. Ook de werkwijze kan per organisatie verschillen.

5.2.1 Klachtenprocedures zijn onduidelijk voor burgers

Omdat het stelsel zo gefragmenteerd is, is het vaak voor burgers onduidelijk waar ze moeten zijn bij klachten over geluid. In het schema van figuur 5 staat waar omwonenden heen kunnen om een klacht te melden. Het aanspreekpunt en de bijbehorende geluidswetgeving verschilt per geluidbron. Bij vliegtuiglawaai krijgen omwonenden bijvoorbeeld het advies om hun klacht eerst te melden bij de luchthaven. Afhankelijk van de locatie of het type vliegtuig kunnen omwonenden ook terecht bij de omgevingsdienst, luchtvaartpolitie of het ministerie van Defensie. Als er een mogelijke overtreding is, kunnen omwonenden ook een melding doen bij de ILT ('Tweede contact klacht') (Rijksoverheid, 2024c).

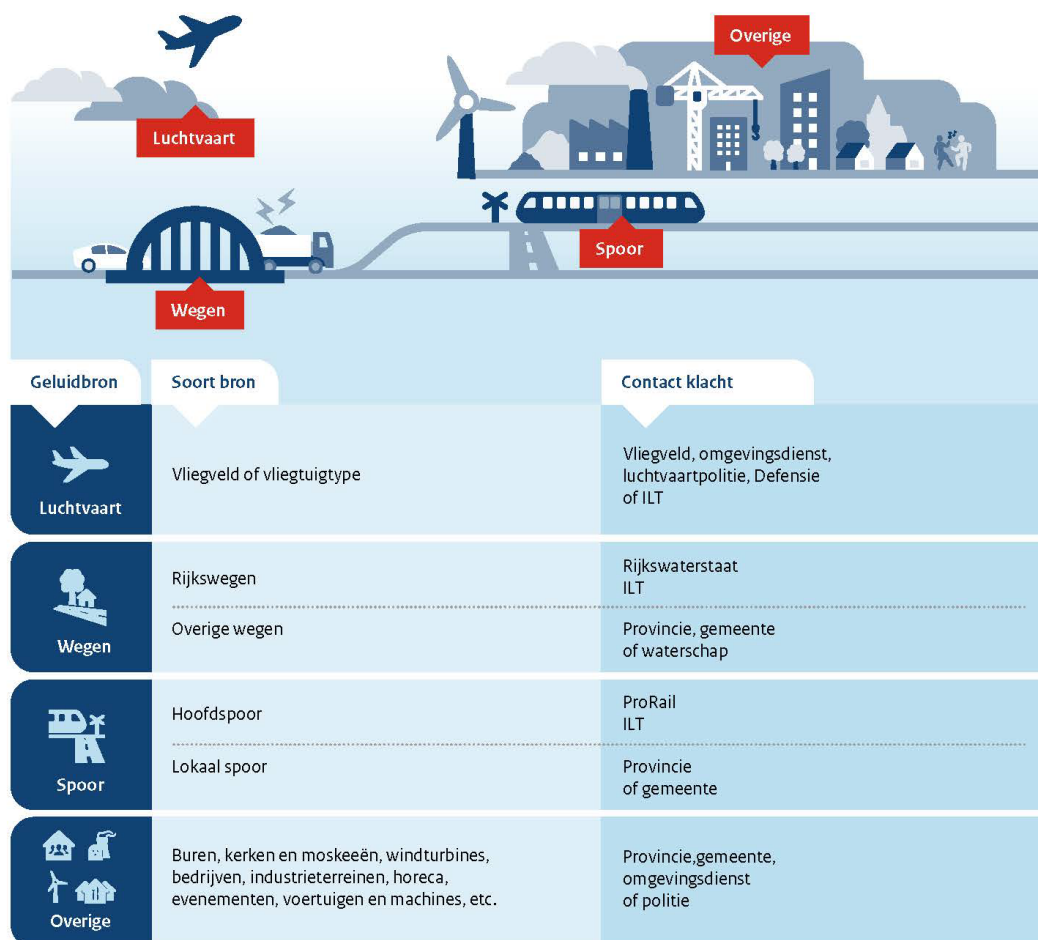
Omgevingsdiensten krijgen ook klachten over verkeerslawaai, maar kunnen daar vaak weinig mee. Zo is Rijkswaterstaat het eerste aanspreekpunt voor geluidsoverlast van rijkswegen. Omwonenden die het niet eens zijn met het oordeel van Rijkswaterstaat, kunnen hun geluidklacht naar de ILT sturen. Bij verkeerslawaai van andere wegen moeten omwonenden op zoek naar de juiste beheerder. Zo zijn provincies verantwoordelijk voor provinciale wegen, gemeenten voor lokale wegen en waterschappen voor waterschapswegen (Rijksoverheid, 2024d). Bij spoor is de situatie vergelijkbaar. Klachten over hoofdspoorwegen moeten mensen indienen bij ProRail, klachten over lokale metrolijnen of tramlijnen moet men indienen bij de gemeente, de vervoersregio of de provincie.

Naast geluid van vliegverkeer, weg- en spoorverkeer zijn er nog veel andere geluidbronnen die overlast kunnen veroorzaken. Denk daarbij aan geluidsoverlast door burelen, kerken en moskeeën, windturbines, bedrijven, industrieterreinen, horeca, evenementen, voertuigen en machines. Ook hier zijn de verantwoordelijkheden versnipperd, waardoor het voor de melder van de klacht niet altijd duidelijk is waar deze de klacht moet indienen. Bij burenlawaai kunnen omwonenden bijvoorbeeld naar de politie of de gemeente. Regels over het geluid van kerken en moskeeën kunnen per gemeente verschillen. Windturbines zijn weer onderdeel van het basistakenpakket van omgevingsdiensten. De regels voor geluid van evenementen, bepaalde voertuigen of machines zijn afhankelijk van de situatie. Bij meldingen over evenementen moeten bewoners bijvoorbeeld soms aankloppen bij de gemeente en soms bij de omgevingsdienst. Het evenementenbeleid kan bovendien per gemeente verschillen.

Kortom, klachten komen niet altijd bij de juiste partij binnen. Het stelsel is afhankelijk van het doorzettingsvermogen van de klager én de proactieve houding van de ontvanger van de klacht.

Figuur 5: Bij geluidsoverlast zijn verantwoordelijkheden gefragmenteerd

Ik ervaar geluidsoverlast

Deze afbeelding geeft een overzicht op hoofdlijnen en is niet volledig.

In de interviews geven meerdere partijen aan dat klachten een belangrijk middel zijn om te signaleren waar het goed en fout gaat. Duidelijke informatie over waar mensen terecht kunnen en hoe het systeem precies werkt, denk aan de verschillen in taken tussen gemeenten en omgevingsdiensten, is dan cruciaal. "Maak duidelijk waar burgers terecht kunnen met klachten en wie waar verantwoordelijk voor is", aldus een geïnterviewde. "Burgers snappen vaak niet waar ze moeten zijn en hoe het bijvoorbeeld zit met de mandatering van gemeenten aan omgevingsdiensten."

5.2.2 Klachtenprocedures duren lang

Naast de onduidelijkheid wachten burgers vaak ook lang op een reactie, als er al een reactie komt. De Nederlandse Stichting Geluidshinder (NSG) staat per jaar ongeveer 500 burgers bij met geluidshinderproblemen en krijgt regelmatig te horen dat omgevingsdiensten of gemeenten mensen met klachten niet terugbellen. Terwijl het volgens de stichting juist belangrijk is om het gesprek aan te gaan en de klachten serieus te nemen. Ook andere geïnterviewden bevestigen dat burgers met geluidsklachten zich niet altijd serieus genomen voelen. Meten alleen is bovendien niet genoeg. Zo stelt een geïnterviewde: "Als mensen zich alleen al gehoord voelen en uitgelegd krijgen of er (n)iets aan gedaan kan worden helpt al enorm." De emoties zitten vaak al hoog als iemand belt.

Uit de interviews komt ook naar voren dat klachtenprocedures soms wel 2 of 3 jaar kunnen duren. Soms gaat een geluidmeting niet goed, omdat de weersomstandigheden de resultaten beïnvloeden. Een meting moet dan opnieuw plaatsvinden. Hierdoor kan het soms tot wel een half jaar duren voordat de resultaten van een geluidsmeting beschikbaar zijn. Als er sprake is van een overschrijding van de geluidnormen, kan de veroorzaker bezwaar aantekenen. Dit leidt dan tot een nieuwe meting. Ook worden uitgestelde hoorzittingen en het lange wachten op een uitspraak door de rechter in de interviews genoemd als reden voor de lange klachtenprocedures. Door de lange procedures haken veel omwonenden af. Als omwonenden door de rechter in het gelijk worden gesteld, kan een oplossing voor het probleem alsnog jaren duren. Sommige mensen zijn dan al verhuisd. Een geluidsexpert van een provincie merkt dat omwonenden in veel gevallen met lege handen staan. "Als alle procedures goed doorlopen zijn, hebben inwoners geen poot om op te staan. Dat is vaak een moeilijke boodschap."

In het geval van evenementen komt het geregeld voor dat omwonenden heel weinig tijd krijgen om inspraak te geven. Een veel genoemd voorbeeld is dat gemeenten kort voor een evenement een vergunning afgeven. De redenen die hiervoor worden gegeven zijn divers. Omwonenden kunnen wel tegen het besluit in bezwaar gaan, maar een beslissing volgt dan pas nadat het evenement heeft plaatsgevonden. Zij moeten dan een voorlopige voorziening aanvragen bij de rechtbank of Raad van State. Gemeenten beloven vaak om voortaan een vergunning eerder af te geven, maar omwonenden merken weinig verbetering. De klachten- en bezwaarprocedures zijn niet alleen stressvol voor omwonenden, maar kosten beide partijen ook veel tijd en geld.

5.3 Wet- en regelgeving staat geluidhinder toe

Klachten spelen vaak een grote rol bij de handhaving op het gebied van geluid, blijkt uit de interviews. De afhandeling van klachten verschilt per omgevingsdienst en is mede afhankelijk van de capaciteit. Sommige omgevingsdiensten onderzoeken bijvoorbeeld elke melding, anderen komen pas in actie na meerdere meldingen die vergelijkbaar zijn. De werkwijze is afhankelijk van de afspraken die het bevoegd gezag met de omgevingsdienst heeft gemaakt. Als opdrachtgever bepalen zij de prioriteiten.. Meer hierover in paragraaf 5.6.4.

Na het onderzoeken van een klacht over geluidhinder stellen bevoegde gezagen zelden een overtreding vast, blijkt uit de interviews. Dit komt vooral omdat de piekgeluiden van bijvoorbeeld weg- en spoorverkeer door het werken met dag- en jaargemiddelden worden verrekend met momenten dat er minder lawaai is. Daardoor ligt het gemiddelde geluidniveau een stuk lager (zie paragraaf 3.4.1). De handhaving vindt plaats op basis van deze gemiddelden. Dit betekent in de praktijk bijvoorbeeld dat een provincie niets doet aan herrie van auto's die te hard optrekken of een kapotte uitlaat hebben, aldus een provincie. Daarnaast wijzen geïnterviewden erop dat de bestaande geluidnormen vooral in landelijke gebieden als zeer hoog worden ervaren.

Een ander knelpunt is dat gemeenten en provincies voor bestaande woningen in de buurt van een lokale weg geen normen hebben om aan te toetsen. Als blijkt dat een weg door een flinke groei van het wegverkeer meer geluid maakt dan de berekeningen bij de aanleg van die weg hebben voorspeld, is daar volgens sommige provincies en gemeenten weinig aan te doen. De introductie van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen en de basisgeluidemissie voor gemeentelijke wegen en lokale spoorwegen brengt hier verandering in en begrenst de groei van het verkeer (zie paragraaf 5.8.3). Tegelijkertijd wijzen meerdere geïnterviewden erop dat de maximaal toegestane geluidniveaus in de Omgevingswet alsnog erg hoog zijn. Een gemeentelijke autoweg buiten de bebouwde kom mocht onder de oude wetgeving bijvoorbeeld 57 decibel op een woning maken. Onder de Omgevingswet is dat 70 decibel (zie paragraaf 3.4).

5.3.1 Voor cumulatie van geluid en laagfrequent geluid bestaan geen normen

Omwonenden kunnen in hun woning ook te maken krijgen met geluid van meerdere bronnen. Denk aan geluid van een bedrijf, horecabedrijven, weg- en vliegverkeer. Ook dit aspect is niet altijd meegenomen in de wet- en regelgeving: in veel gevallen wordt het geluid van elke bron

afzonderlijk getoetst aan de bijbehorende norm. In 2015 heeft het RIVM door middel van een simulatie een schatting gemaakt van de gevolgen. Daarbij toetste het onderzoeksinstituut de optelling van 2 (of meer) bronnen van geluid aan de norm voor de bron die qua geluidhinder het strengst uitvalt. Uit deze schatting blijkt dat "op landelijke schaal voor 5% tot mogelijk 7% van de woningen in Nederland, sprake zou zijn van een overschrijding van de maximale norm door cumulatie" (Van Beek & Swart, 2015).

In het Activiteitenbesluit milieubeheer (met uitzondering van bedrijven) en de nieuwe Omgevingswet is wel rekening gehouden met de optelling (cumulatie), bijvoorbeeld bij de wijziging van het omgevingsplan of een besluit over een project. Volgens het ministerie van IenW is het probleem daardoor verholpen. Het gecumuleerde geluid wordt echter niet getoetst aan een normenkader. Het gevolg is dat een gemeente "een grote mate van bestuurlijke afwegingsruimte" heeft om te bepalen of het gecumuleerde geluid aanvaardbaar is of niet, aldus het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO, 2024a; IPLO, 2024b; Bruinsman & Barrois, 2019).

Het ministerie van IenW benadrukt dat er in de discussie over cumulatie sprake is van een zogenoemde 'cumulatieparadox'. "Bij het beheersen van het geluid per afzonderlijke bron wordt juist betere bescherming geboden tegen een toename van het geluid dan wanneer alle geluidbronnen met elkaar worden gecombineerd. Bij een dominante bron (bijvoorbeeld een rijksweg) kan het geluid van andere bronnen dan immers toenemen zonder dat er sprake is van een wezenlijke toename van het totaal."

Voor laagfrequent geluid en trillingen is geen specifieke wet- en regelgeving. "Dit maakt het moeilijk om maatregelen op te leggen of af te dwingen, ook als de bron bekend is", aldus het RIVM. Wel zijn er 2 richtlijnen die rechters soms gebruiken om een uitspraak te doen over hinder van laagfrequent geluid. Dit zijn de richtlijn Laagfrequent geluid van de Nederlandse Stichting Geluidshinder (NSG) en de zogenoemde Vercammen-curve. Deze richtlijnen geven bijvoorbeeld aan bij welke laagfrequente geluidniveaus hinder kan optreden (RIVM, 2024b). Voor het maken van wet- en regelgeving op het gebied van laagfrequent geluid is volgens het ministerie van IenW nog onvoldoende bekend.

5.3.2 Tijdelijke overlast is niet altijd tijdelijk

Ook bij evenementen of bouwprojecten is het voor omwonenden niet altijd logisch wat wel en niet is toegestaan. Bij het verstrekken van een vergunning voor een evenement of bouwproject is in feite sprake van het vergunnen van tijdelijke hinder. Maar hoe tijdelijk is de geluidsoverlast als evenementen of bouwprojecten elkaar snel opvolgen? In de Noord-Brabantse gemeente Hilvarenbeek, bekend van festivals als Awakenings en Best Kept Secret, maken sommige inwoners zich bijvoorbeeld zorgen over de 'festivalisering' van de omgeving. "De jaarlijkse festivals zijn niet op één, zelfs niet op twee handen te tellen en nemen nog altijd toe", aldus een omwonende in een ingezonden brief in een landelijk dagblad. "Drie grote internationale festivals op de Beekse Bergen (in 2022 zelfs vier) trekken vele bezoekers uit binnen- en buitenland, maar de lokale bevolking draagt de last" (Verstappen, 2024).

5.3.3 Dwangsommen voor bedrijven zijn relatief laag

Uiteraard zijn er ook voorbeelden van omgevingsdiensten waar een overtreding van de geluidsnormen wel leidt tot een last onder dwangsom (LOD). Het doel van dit handhavingsinstrument is om herhaling voorkomen. Bij een omgevingsdienst lopen er bijvoorbeeld 10 handhavingsverzoeken vanwege industrielawaai en geluidsoverlast in de horeca. De LOD's wisselen per overtredingen tussen enkele duizenden tot enkele tienduizenden euro's. Deze bedragen zijn voor grote bedrijven "niet bepaald indrukwekkend", aldus de geïnterviewde.

5.3.4 Maatregelen om geluid te beperken zijn niet vanzelfsprekend

Om geluid te beperken, kunnen betrokken partijen verschillende maatregelen nemen:

- Bronmaatregelen.
Dit zijn maatregelen die bijdragen aan minder geluid van de bron, zoals een kast om een warmtepomp, betere geluidsdempers, een verlaging van de maximumsnelheid of beter onderhoud aan treinstellen. Ook het verplaatsen van de bron of het vervangen van de bron door een stiller type is een bronmaatregel.
- Overdrachtsmaatregelen.
Beperken of schermen de overdracht van geluid af, zoals voldoende afstand tot de geluidbron, een geluidscherm of geluidwal dicht bij de weg. Het plaatsen van een kast om een warmtepomp kan ook een overdrachtsmaatregel zijn.
- Maatregelen bij de ontvanger.
Maatregelen die geluid bij de ontvanger tegengaan, zoals goede isolatie en geluidwerende gevels bij woningen.
- Bestemmingswijziging.
In uitzonderlijke gevallen zijn bovenstaande maatregelen niet genoeg en moet de bestemming van woningen met een zeer hoge geluidbelasting wijzigen. In deze gevallen is vaak sprake van sloop (ODBN, 2023).

Gemeenten, omgevingsdiensten, provincies en het Rijk moeten de inzet van 'beste beschikbare technieken' (BBT) "in acht nemen" bij het verlenen van de vergunning ([artikel 2.14 lid 1, sub c, onder 1 Wabo](#)). Dit betekent dat het bevoegd gezag deze technieken moet toepassen: het is niet mogelijk om hiervan af te wijken. Ook de Omgevingswet geeft aan dat "de door de activiteit in acht genomen BBT worden toegepast" ([Bkl art. 8.9, lid 1 sub d](#)). Dit houdt in dat de vergunning alleen kan worden verleend als voldaan wordt aan de BBT.

Met 'beste' doelt de wetgever op "de meest doeltreffende technieken voor het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu". Dit om uitstoot (emissies) van een bedrijf te voorkomen. Als dit niet mogelijk is, moet het bedrijf de emissie zoveel mogelijk beperken. 'Beschikbare' staat voor technieken die technisch en economisch haalbaar zijn voor die bedrijfstak en die bedrijven kunnen toepassen. De techniek moet redelijkerwijs in Nederland of in een ander land verkrijgbaar zijn. Het begrip 'technieken' is ruim. Hieronder valt bijvoorbeeld ook het ontwerp, de bouw en ontmanteling van de installatie, het onderhoud en de bedrijfsvoering van de installatie (Kenniscentrum InfoMil, 2023a; Kenniscentrum Infomil, 2023b).

Met de inzet van BBT in de vergunningverlening proberen omgevingsdiensten meer innovatie van bedrijven te vragen, juist ook op het gebied van geluid. "Maar jurisprudentie heeft het begrip BBT uitgehold tot 'wat gebruikelijk is in de branche', aldus een deskundige van een omgevingsdienst. "Daarmee is BBT relatief een wassen neus."

Er zijn ook gemeenten die inzetten op 'sound scaping'. Hierbij gaat het niet zozeer om het beperken van het geluidsniveau, maar om het beperken van de hinder door een andere inrichting van de openbare ruimte. Niet-akoestische factoren spelen namelijk ook een grote rol in hoe mensen geluidhinder ervaren. Door bijvoorbeeld meer groen aan te leggen bij een weg, zouden omwonenden minder hinder van wegverkeer kunnen ervaren (Famos, 2022).

Maatregelen om geluidhinder te beperken komen ook terug in de actieplannen die provincies en grotere gemeenten elke 5 jaar moeten opstellen. De keuze is uiteindelijk aan het bevoegd gezag. Zo bepalen Gedeputeerde Staten zelf welke maatregelen zij nemen. De budgetten die hiervoor beschikbaar zijn, zijn dan ook het resultaat van politieke keuzes en prioriteiten. Provincies leggen in hun actieplannen op het gebied van geluid soms vooral de nadruk op het doelmatig beheer van wegen en niet op het voorkomen of beperken van geluidhinder voor omwonenden. Het kan daardoor meerdere jaren duren voordat de provincie stil asfalt aanlegt, omdat het onderhoud van de betreffende weg dan pas aan de beurt is. Ook is het niet vanzelfsprekend dat gemeenten en provincies budget vrijmaken voor geluidbeperkende maatregelen (zie ook paragraaf 3.2.1).

In het geval van geluid bij rijkswegen is het zo dat Rijkswaterstaat maatregelen moet onderzoeken als het geluid langs rijkswegen de wettelijke norm dreigt te overschrijden. Oplossingen zijn dan bijvoorbeeld het plaatsen van stiller asfalt (zie tekstkader) of een geluidscherm. De besluitvorming over het nemen van maatregelen is vastgelegd in de wet en hangt af van het zogenoemde 'doelmatigheidscriterium'. Dit houdt in dat de kosten van de maatregel moeten opwegen tegen het resultaat. Als de kosten hoger zijn dan de opbrengsten, bijvoorbeeld omdat in een bepaald gebied relatief weinig woningen staan, dan kan Rijkswaterstaat voorstellen om het geluidproductieplafond te verhogen. Uiteindelijk besluit de minister van IenW (Rijkswaterstaat, 2023).

Geluid verminderen met stil asfalt of stille klinkers

Geluid van wegverkeer is de belangrijkste bron van geluidhinder. Asfalt met meer holle ruimtes in het wegdek, zogenoemd 'stil asfalt', kan het geluid verminderen. Van dit type asfalt zijn meerdere varianten. Zo is het geluid bij 'zeer open asfalt beton' (ZOAB) [3 decibel minder ten opzichte van het zogenoemde 'dichtasfaltbeton' dat tot 1990 de standaard was](#) (Rijkswaterstaat, 2024). Andere varianten, zoals tweelaags ZOAB of 'tweelaags ZOAB-fijn', reduceren het geluid nog meer. Naarmate het asfalt langer op de weg ligt, neemt het geluidniveau overigens wel toe. Ook gaat stil asfalt minder lang mee. De Europese Commissie werkt inmiddels aan wetgeving en standaardisatie van stil asfalt. In de stad zijn ook mogelijkheden om met nieuwe materialen geluid te beperken. Zo experimenteert de gemeente Rotterdam met '[stille klinkers](#)'. Deze stenen hebben een speciale laag die geluid absorberen. De eerste experimenten laten zien dat het geluid op deze straten 2 tot 3 decibel minder is (Gemeente Rotterdam, 2024).

5.4 Geluid leidt tot botsende belangen

Provincies, gemeenten en omgevingsdiensten hebben niet alleen te maken met geluid, maar ook met andere maatschappelijke opgaves en doelen. Denk aan de woningbouw- en verduurzamingsopgave, economische ambities of doelen om de bereikbaarheid van een gebied te verbeteren. Soms botsen deze belangen met elkaar. Om huizen te verduurzamen vervangen steeds meer woningeigenaren hun cv-ketel voor een warmtepomp. Deze warmtepompen zorgen echter ook voor geluidhinder, zelfs als het geluid binnen de normen blijft.

Ook de verduurzaming van het wagenpark met elektrische auto's heeft vooralsnog niet tot minder geluid op wegen geleid. Mogelijk zorgt een verschuiving van in het gebruik naar zwaardere auto's met bredere banden voor een averechts effect, waardoor de geluiduitstoot van auto's per saldo toeneemt (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2023). Of denk aan de kosten van geluidbeperkende maatregelen, die in sommige gevallen zwaarder wegen dan de opbrengsten, oftewel het beperken van het geluidniveau voor omwonenden. Uit de interviews blijkt dat deze maatregelen regelmatig als te duur worden weggezet, vooral bij kleine projecten. Een omgevingsdienst geeft aan te werken aan een zogenoemd 'doelmatigheidscriterium' om dit soort beslissingen transparant te maken. Deze omgevingsdienst werkt daarvoor samen met de provincie. Met een doelmatigheidscriterium is beter inzichtelijk wat de kosten en baten van geluidmaatregelen zijn (zie ook paragraaf 5.3.4).

5.4.1 Gezondheid weegt minder zwaar

Gemeenten en provincies moeten de verschillende belangen tegen elkaar afwegen, want de beschikbare ruimte voor nieuwe plannen is beperkt. "In het verleden hebben gemeenten vaak laten zien dat, in de afweging van het gezondheidsaspect met de overige belangen, bescherming tegen geluidbelastingen boven de voorkeursgrenswaarde niet van doorslaggevend belang is", aldus adviesbureau dBvision tijdens een hoorzitting in de Tweede Kamer (dBvision, 2019). "Beschikbare maatregelen werden te vaak als niet doelmatig weggeschreven."

Ook geïnterviewde geluidspecialisten merken dat het voorkomen of beperken van geluid vaak het onderspit delft. Zij proberen op te komen voor de belangen van (toekomstige) bewoners, maar ervaren soms weinig steun. Zo geeft een respondent uit de enquête aan dat geluidbeleid wordt versoepeld voor andere belangen, zoals het bouwen van woningen. Daardoor worden er, in termen van geluid, ongezonde woningen gebouwd. Een andere geïnterviewde geeft aan dat het college van burgemeester en wethouders niet wil handhaven bij geluidoverlast van evenementen en horeca, omdat een levendige binnenstad prioriteit heeft. Daardoor vinden evenementen plaats op locaties die daar niet geschikt voor zijn en voert de gemeente op eigen initiatief geen geluidmetingen uit bij horecazaken. Pas als inwoners vragen om een handhavingsverzoek komt de gemeente in actie. "Het is voor wethouders vrij makkelijk om geluidsadviezen terzijde te schuiven, vooral als er geen klachten zijn", aldus deze geluidsexpert. "Dit maakt het lastig om gemotiveerd te blijven."

Amsterdam wil met risicogestuurd toezicht overlast horeca voorkomen

Voorheen kwamen toezichthouders in de gemeente Amsterdam voornamelijk in actie na meldingen over geluidoverlast van inwoners, vaak in de avond- en nachturen op vrijdag en zaterdag. Het team kwam vaak handen tekort om op alle meldingen te reageren. [Sinds februari 2024 werkt de gemeente met een risicogestuurde aanpak.](#) Toezichthouders selecteren op basis van alle beschikbare gegevens horecabedrijven die veel overlast veroorzaken en gaan overdag het gesprek met de eigenaren aan. Als dit gesprek onvoldoende resultaten oplevert, treedt de gemeente als nog handhavend op (Gemeente Amsterdam, 2023).

5.4.2 Elke partij maakt zijn eigen afweging

De verschillende partijen in het VTH-stelsel kunnen andere prioriteiten hebben. Zoals in hoofdstuk 2 en 3 aan de orde is gekomen, zijn de wettelijke geluidnormen hoger dan advieswaarden van de WHO en de GGD-adviezen. Provincies hebben allemaal hun eigen geluidbeleid. Een deskundige van een provincie geeft aan dat bestuurders niet te veel willen afwijken van wettelijke normen omdat dit zou kunnen leiden tot een verlies van bedrijven en dus geld. Een andere provincie zet de leefbaarheid voor omwonenden juist voorop.

Ook tussen partijen kunnen de belangen botsen. Denk aan de wens om snel meer woningen te bouwen versus de wens om de leefbaarheid te verbeteren. Zowel onder de Wet geluidhinder als de Omgevingswet is het mogelijk om woningen te bouwen in gebieden met een hoge geluidbelasting. Woningen konden en kunnen daardoor dicht tegen een weg worden gebouwd. Maar een provincie heeft zich ook te houden aan de saneringsplannen, waardoor de kosten kunnen oplopen.

Wat geluid extra ingewikkeld maakt, is dat de mate van overlast per persoon kan verschillen. Daarnaast zijn de gevolgen van geluidhinder niet altijd direct te merken. Zo stelt een geïnterviewde: "Er is bijvoorbeeld niemand die op straat neervalt en dat dat dan te relateren is aan geluid."

Botsende belangen in Kronenburg (situatie 16 april 2024)

Een recent voorbeeld van botsende belangen is Kronenburg, een voormalig kantorenpark in Amstelveen. Kronenburg ligt op de aanvliegroute van de Buitenveldertbaan van luchthaven Schiphol. De gemeente Amstelveen wil in dit gebied ongeveer 4.500 woningen bouwen, waarvan 2.500 studentenwoningen. Vliegtuigen zouden op zo'n 200 meter over vliegen. Volgens de ILT zijn de plannen in strijd met de regels over de bestemming en het gebruik van gronden in de omgeving van Schiphol. Het Luchthavenindelingsbesluit Schiphol (LIB) beschermt toekomstige omwonenden tegen overlast van vliegtuiglawaai en veiligheidsrisico's. Hiervoor zijn zones aangewezen. Hoe dichterbij de luchthaven, hoe groter de beperkingen voor de bouw of uitbreiding van gebouwen. Het aantal geplande woningen in Kronenburg is veel hoger dan het aantal dat volgens het LIB is toegestaan, namelijk 25 woningen per bouwplan. Alleen met een verklaring van geen bezwaar van de ILT is in bijzondere omstandigheden een groter aantal woningen mogelijk. De gemeente had deze verklaring niet aangevraagd. [De ILT is daarom tegen het bestemmingsplan van de gemeente in beroep gegaan. In mei 2022 heeft de Raad van State de ILT in het gelijk gesteld.](#) De Tweede Kamer heeft in oktober 2023 in een motie verzocht om te bevorderen dat in Kronenburg woningbouwontwikkeling alsnog mogelijk wordt gemaakt. De Minister van BZK verkent in overleg met de gemeente wat hiervoor de mogelijkheden zijn en informeert de Kamer hierover midden 2024. De gemeente zet in op [438 woningen als eerste fase](#).

5.5 Overeenkomsten knelpunten commissie Van Aartsen

5.5.1 Grote verschillen in 'plustaken' tussen omgevingsdiensten

Het bevoegd gezag is verplicht om zogenoemde basistaken onder te brengen bij de omgevingsdiensten. De inbreng van het basistakenpakket kwam tijdens het onderzoek niet naar boven als een knelpunt binnen het VTH-stelsel geluid. Het verschil zit hem vooral in de plustaken die omgevingsdiensten voor gemeenten en provincies uitvoeren. Op het gebied van geluid gaat het voornamelijk om het geven van specialistisch advies over dit onderwerp. Er zijn ook omgevingsdiensten die in opdracht van de provincie zogenoemde stiltegebieden beheren. Gemeenten en provincies bepalen zelf welke plustaken ze overdragen aan omgevingsdiensten. Doordat elke opdrachtgever andere belangen en behoeften heeft, verschillen de plustaken per omgevingsdienst.

Binnen één omgevingsdienst kunnen de verschillende opdrachtgevers ook anders beslissen. Zo kan de ene gemeente beslissen om de meeste taken bij zich te houden om brede kennis op geluid te behouden terwijl de andere gemeente ervoor kiest om zoveel mogelijk taken over te dragen aan de omgevingsdienst. Dit kan mede afhankelijk zijn van de grootte van de gemeente. "Grote gemeenten willen meer zelf doen, kleine gemeenten hebben maar heel weinig VTH-medewerkers", aldus een respondent. Uit de enquête blijkt dat bijna alle respondenten (weinig of veel) verschil zien in de taken die hun omgevingsdienst krijgt van de verschillende opdrachtgevers op het gebied van geluid.

Veel plustaken die respondenten van de enquête benoemen gaan over de ruimtelijke ordening. Dit is niet verwonderlijk, omdat ruimtelijke ordening en geluid nauw met elkaar verbonden zijn. Hoewel gemeenten verantwoordelijk zijn voor de ruimtelijke ordening, geven meerdere omgevingsdiensten aan dat gemeenten hen om advies worden vragen. Denk bijvoorbeeld aan geluidadvies bij bouw aanvragen en bestemmingsplanwijzigingen. Naast de ruimtelijke ordening adviseren omgevingsdiensten gemeenten ook op geluidsbeleid voor evenementen. Het bevoegd gezag neemt uiteindelijk het besluit.

Uit de interviews blijkt dat het takenpakket van de omgevingsdiensten, gemeenten en provincies erg divers is. De meetdienst (zie paragraaf 5.5.4) is een voorbeeld van een taak die bij sommige

omgevingsdienst wél zijn belegd, en bij andere omgevingsdiensten niet. Daarnaast geven sommige omgevingsdiensten vergunningen af bij industrieterreinen. Anderen stellen zelf de normen op en weer anderen behandelen alle geluidklachten tenzij een klacht over meer gaat dan geluid.

5.5.2 Financiering meestal op basis van uren

Gemeenten en provincies bepalen de begroting van de omgevingsdienst. Soms wordt de begroting via een verdeelsleutel vastgelegd. De meeste omgevingsdiensten geven in de enquête aan dat er voldoende financiering is voor het onderwerp geluid. Daarnaast is er ook voldoende budget en ruimte voor opleidingen. Uit de enquête blijkt dat de meeste respondenten werken bij omgevingsdiensten die gefinancierd zijn op basis van uren. Maar er zijn ook respondenten die aangeven dat de financiering gebaseerd is op lumpsum- (vast bedrag in 1 keer), outputfinanciering (betaling naar aanleiding van de geleverde dienst) of een combinatie van de verschillende type financieringen.

Voor ieder jaar ramen omgevingsdiensten hoeveel adviezen en vergunningen ze afgeven en hoeveel ze inzetten op toezicht en handhaving. Adviezen en vergunningaanvragen zijn vraaggestuurd. Omgevingsdiensten gaan aan de slag zodra ze een advies- of vergunningaanvraag ontvangen. Elk jaar kan het aantal advies- en vergunningaanvragen verschillen. Dit maakt het lastig om te voorspellen hoeveel tijd en geld omgevingsdiensten moeten ramen voor deze diensten. Toezicht en handhaving hebben omgevingsdiensten vaak meer in eigen hand. Hier kan makkelijker op worden bijgestuurd in het jaar.

5.5.3 Omgevingsdiensten hebben onvoldoende medewerkers voor geluid

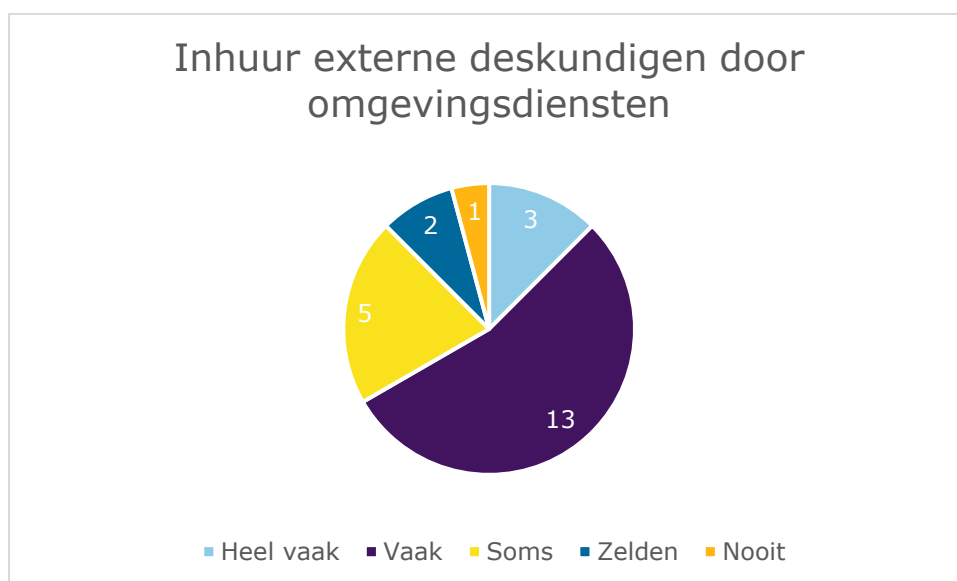
Het aantal mensen dat bij een omgevingsdienst werkt aan het onderwerp geluid verschilt. Of het voldoende is, ligt aan de grootte van de omgevingsdienst, de taken die zijn overgedragen en de omgevingseigenschappen. De robuustheidscriteria die ontwikkeld zijn in het IBP zijn niet onderzocht. Uit de enquête blijkt het aantal geluidmedewerkers per omgevingsdienst verschilt tussen de 3 en meer dan 20. Deze mensen werken niet allemaal fulltime aan het onderwerp geluid. Uit de enquête blijkt dat het aantal fte schommelt tussen de 1 en de 10,63.

De helft van de respondenten geeft aan dat hun omgevingsdienst onvoldoende mensen in huis heeft om de geluidstaken uit te voeren. Dit leidt in sommige gevallen tot vertraging in processen en verlaging van de kwaliteit in omgevingsvergunningen.

Deskundig personeel is beperkt beschikbaar. Omgevingsdiensten, gemeenten en provincies vissen in dezelfde vijver. Wanneer een organisatie een nieuwe medewerker binnenhaalt, betekent dit vaak het vertrek van dezelfde medewerker bij een ander VTH-partij.

Meerdere omgevingsdiensten proberen de tekorten op te vangen door externen in te huren. Meer dan de helft van de respondenten geeft aan dat hun omgevingsdienst vaak tot heel vaak externe mensen inhuurt voor het uitvoeren van geluidstaken (zie figuur 6). Een omgevingsdienst geeft aan dat ze met een externe flexibele schil van 20% werken. Omdat het werk vraaggestuurd is en de werkdruk voor vergunningen soms lastig is in te plannen, werkt dit goed. Een andere omgevingsdienst geeft aan soms oud-collega's in te huren die naast hun nieuwe werk nog metingen willen doen.

Figuur 6: Meerderheid respondenten geeft aan dat inhuur externe deskundigen vaak voorkomt

5.5.4 Deskundigheid neemt af

Veruit de meeste respondenten hebben meer dan 5 jaar ervaring. Uit de interviews blijkt dat het aantal medewerkers op het gebied van geluid afneemt. Deels komt dat doordat medewerkers met pensioen gaan. Daarnaast is het lastig om jong personeel te behouden. Hierdoor neemt de kennis af. "De kennis en ervaring op het gebied van geluid is nu in handen van veel experts die binnen enkele jaren met pensioen gaan", aldus een respondent. "Vacatures kunnen niet ingevuld worden waardoor vaak via inhuur de capaciteit op orde wordt gehouden. De interne kennis loopt daarmee gevaar."

Meerdere geïnterviewden benadrukken dat het belangrijk is dat omgevingsdiensten jongeren enthousiasmeren voor het vak van geluidspecialist. Ook moeten nieuwe medewerkers goed worden begeleid. Beide maatregelen zijn nodig om te zorgen voor voldoende en deskundig personeel.

Verschillende geïnterviewden geven aan dat de deskundigheid per gemeente en provincie verschilt. Vaak hebben grotere gemeenten meer deskundigheid in huis dan kleinere gemeenten. Zo hebben sommige gemeenten een geluidafdeling terwijl bij anderen geluid een deeltaak is. Hierdoor is inhoudelijke kennis over geluid bij gemeenten vaak beperkt.

Omgevingsdiensten hebben de meeste expertise in huis. Zij zijn daardoor vaker bij lastige situaties betrokken dan gemeenten en provincies. Het overgrote deel van de respondenten geeft aan dat hun medewerkers voldoende eigen deskundigheid in huis hebben om de geluidstaken uit te voeren. Er zijn 2 geïnterviewde omgevingsdiensten die aangeven dat zij hun eigen meetdienst hebben. Deze meetdiensten doen onder andere geluidmetingen en controles bij evenementen. Er zijn ook akoestische adviesbureaus die (onder andere) in opdracht van bedrijven het geluid meten op bedrijfslocaties met een omgevingsvergunning.

5.5.5 Kennisuitwisseling en samenwerking niet vanzelfsprekend

Hoewel lokale GGD'en en het RIVM veel kennis hebben over de gevolgen van geluid op de gezondheid, blijkt samenwerking tussen GGD, RIVM en omgevingsdiensten niet overal vanzelfsprekend. Zo kan het uitwisselen van kennis over geluid per regio en organisatie verschillen. En het is vaak afhankelijk van de personen die bij een organisatie werken. Een mogelijke verklaring voor de verschillen is de beschikbare capaciteit en werkdruk. Door de hoge werkdruk hebben sommige geluidspecialisten geen tijd om nieuwe ontwikkelingen op het gebied van geluid bij te houden.

Positieve voorbeelden zijn er ook. De RUD Zuid-Limburg heeft goede ervaringen met een nauwere samenwerking op het gebied van laagfrequent geluid (De Omgevingsdialoog, 2020). De omgevingsdienst, GGD, provincie en gemeente bespreken daar gezamenlijk de individuele gevallen en onderzoeken de mogelijke geluidbronnen. Bij laagfrequent geluid zijn de GGD'en afhankelijk van de meetcapaciteit bij omgevingsdiensten.

Ook in sommige andere provincies zijn vakinhoudelijke bijeenkomsten voor medewerkers van provincie, omgevingsdiensten en gemeenten. Daarnaast is er nog het PGO en de werkgroep geluid van het IPO. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om met elkaar de vakkennis op het gebied van geluid op peil te houden, oplossingen te delen en om het netwerk actueel te houden.

5.6 Uitvoerings- en handhavingsbeleid niet uniform

Bij de uitvoering van de VTH-taken op het gebied van geluid en de handhaving zijn meerdere partijen betrokken. Dat vraagt om afstemming over het te voeren beleid.

5.6.1 Geluidbeleid opdrachtgevers verschilt, net als mandaat om te handhaven

In de enquête geeft ruim een derde van de respondenten aan dat er veel verschillen zijn in het geluidbeleid van de verschillende gemeenten. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om verschillen bij het toestaan van hogere geluidbelasting op woningen ('hogere waardenbeleid'), industrielawaai en evenementen. De overige respondenten geven aan dat er weinig of geen verschillen zijn. Het komt ook vaak voor dat gemeenten helemaal geen beleid hebben op dit gebied. "We zien in ons werkgebied dat enkele opdrachtgevers geluidbeleid hebben en het overgrote deel niet", aldus een van de respondenten. "Hierdoor ontstaan verschillende toetsingsgronden op regionaal gebied in ons werkgebied."

Iets minder dan de helft van de respondenten geeft aan dat de omgevingsdienst een mandaat heeft om zelfstandig te handhaven. En 5 respondenten geven aan daarvoor eerst naar de opdrachtgever te moeten. Andere respondenten geven aan dat het mandaat per opdrachtgever, vraagstuk of taak verschilt.

5.6.2 Uitwisseling van informatie voldoende tot goed

De uitwisseling van informatie over vergunningen en geluidsovertredingen tussen betrokken overheidsorganisaties is volgens de meeste respondenten van de enquête voldoende tot goed. Een aantal respondenten beoordeelt de informatie-uitwisseling als onvoldoende of matig. Een respondent geeft in een toelichting aan dat er geen sprake is van onwil. "Ik denk dat de wil er wel is, maar door de werkdruk is er weinig samenwerking." In paragraaf 5.7 komt de samenwerking tussen gemeenten, provincies en omgevingsdiensten verder aan de orde.

5.6.3 Opvolging voorschriften uit vergunningen onduidelijk

De uitvoering van de taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is bij omgevingsdiensten belegd in verschillende teams of organisatieonderdelen. In het geval van de provincie Gelderland zijn de taken zelfs verdeeld over verschillende omgevingsdiensten: de Omgevingsdienst Nijmegen (ODRN) verleent bijvoorbeeld de vergunningen en de Omgevingsdienst Arnhem (ODRA) is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving.

Bij het verlenen van een vergunning voor bedrijven ('inrichtingen') waar geluid een rol speelt, kan de omgevingsdienst voorschrijven om binnen 3 maanden na de start een akoestisch onderzoek uit te voeren. Uit dit onderzoek moet dan blijken of het geluid in de praktijk overeenkomt met de voorspellingen bij de aanvraag van een vergunning. Bedrijven moeten dit akoestisch onderzoek zelf betalen en door een deskundig bureau laten uitvoeren. De omgevingsdienst beoordeelt het onderzoek en de uitkomsten.

Omgevingsdiensten hebben niet altijd zicht op de mate waarin bedrijven de vergunningvoorschriften opvolgen, blijkt uit de enquête en de interviews. Zo zegt een respondent dat de controle op voorschriften door toezichthouders vaak wordt 'vergeten'. Een gezamenlijke overdracht of terugkoppeling tussen vergunningverleners en toezichthouders is niet vanzelfsprekend. Een andere omgevingsdienst geeft aan geen overzicht te hebben van de opvolging van de voorschriften. Deze overzichten zijn niet uit het zaakstelsel te halen en er is te weinig personeel om deze overzichten te maken en bij te houden. Een bedrijf kan soms wel 10 vergunningen hebben die van kracht zijn en elke vergunning ziet er anders uit. Weer een andere omgevingsdienst geeft aan dat het vaak helemaal niet mogelijk is om de geluidbijdrage van een afzonderlijk bedrijf te meten (zie ook paragraaf 5.6.4).

5.6.4 Aantonen direct verband tussen geluidbron en klacht lastig

Bij een overtreding van de geluidnormen volgt een toezicht- en handhavingstraject. Dan is vaak ook een extra controlemeting van het geluidsteam nodig. Geluidsadviseurs van omgevingsdiensten besteden daarom veel tijd aan metingen en rapportages.

Het is niet altijd mogelijk om de bron van geluidhinder te achterhalen. Het meten van geluid is ingewikkeld. Zo is het niet altijd mogelijk om een directe relatie aan te tonen tussen de geluidbron en de hinder. Denk aan een industrieterrein met meerdere bedrijven die geluid produceren (zie ook paragraaf 5.6.3). Dit causale verband hebben handhavers wel nodig om op te kunnen treden.

Bij evenementen in de buitenlucht is de bron uiteraard bekend, maar is het weer een belangrijke factor die de meting kan beïnvloeden. Bij bepaalde weersomstandigheden kan de muziek op een kilometer afstand bijna niet te horen zijn, maar op 4 kilometer afstand juist weer wel.

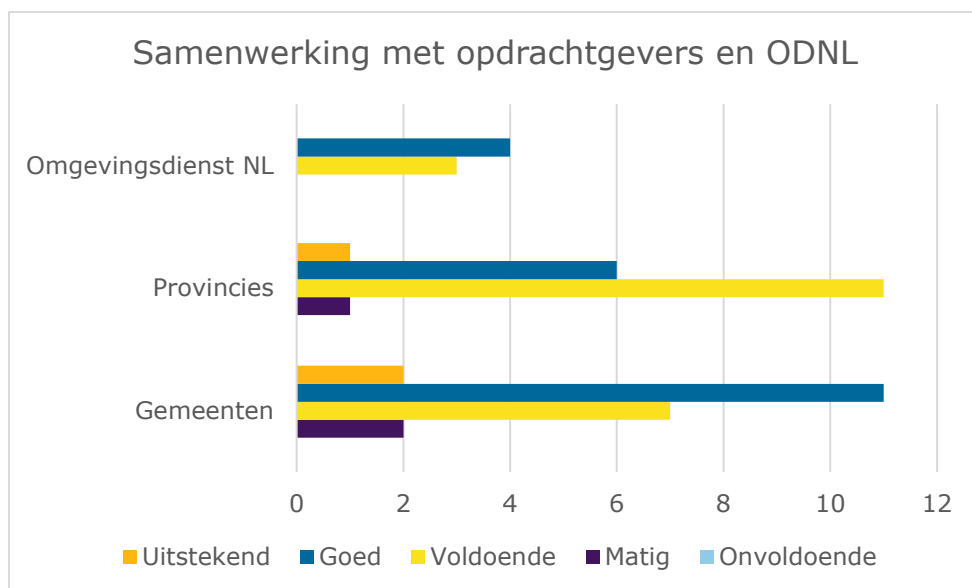
5.7 Relatie opdrachtgever en opdrachtnemer minder op de inhoud

Omgevingsdiensten werken in opdracht van gemeenten en provincies. Gemeenten en provincies blijven verantwoordelijk voor de milieutaken en de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook al ligt de uitvoering van een groot deel van de taken bij de omgevingsdiensten. De bevoegd gezagen zijn verplicht de basistaken bij omgevingsdiensten onder te brengen. Bevoegd gezagen kunnen zelf bepalen of ze plustaken overdragen aan de omgevingsdiensten.

5.7.1 Omgevingsdiensten vinden samenwerking voldoende

Uit de enquête blijkt dat de meeste omgevingsdiensten de samenwerking met gemeenten, provincies en Omgevingsdienst NL 'voldoende' of 'goed' vinden. Zo stelt een respondent: "Er is goede communicatie en snelle terugkoppeling". Niemand ervaart de samenwerking als onvoldoende. Wel geven 3 respondenten het oordeel 'matig' (zie figuur 7).

Figuur 7: Samenwerking met gemeenten, provincies en Omgevingsdienst NL

Op de vraag hoe de samenwerking beter zou kunnen, geeft een respondent aan dat gemeenten de kwaliteit en volledigheid van de opdrachtverstrekking kunnen verbeteren. Een andere respondent geeft aan dat de omgevingsdienst beperkte inspraak heeft bij planprocessen van de gemeente. Ook de communicatie onderling kan altijd beter, aldus een respondent. Overigens geeft een geluidsexpert van een omgevingsdienst aan dat het contact met andere overheidsorganisaties plaatsvindt op een ander niveau dan geluid binnen de organisatie. Ook is aangegeven dat de samenwerking tussen omgevingsdiensten niet structureel is ingeregeld.

5.7.2 Omgevingsdiensten missen inhoudelijke kennis bij gemeenten

Omgevingsdiensten leggen de afspraken met opdrachtgevers vast in een werkprogramma. Hierin staan bijvoorbeeld de taken en financiën van de omgevingsdienst. Vervolgens leggen ze meerdere keren per jaar verantwoording af aan hun opdrachtgevers over de voortgang van het werkprogramma. Dit gaat bijvoorbeeld via voortgangsrapportages of gesprekken tussen een accountmanager van de omgevingsdienst en de gemeente of provincie. Daarnaast leggen omgevingsdiensten verantwoording af met hun jaarverslag. Het jaarverslag is vooral cijfermatig en minder op de inhoud.

Meerdere respondenten geven aan dat gemeenten en provincies geen inhoudelijke gesprekspartner zijn op het thema geluid. Een veelgenoemde oorzaak is dat gemeenten vaak onvoldoende kennis hebben over geluid en de gezondheidseffecten voor omwonenden. Onvoldoende kennisniveau bij gemeenten kan leiden tot, in de ogen van geluidspecialisten, te hoge geluidnormen. "Als de norm bijvoorbeeld 60 decibel is en er is sprake van een overschrijding met 5 decibel, dan zegt de portefeuillehouder: 'Maar dat is toch niet zoveel?'" , legt een geïnterviewde uit. "Dan moet je gaan uitleggen dat dat een flinke overschrijding is. Die 5 decibel is een verdriedubbeling van het geluidsniveau, want het werkt logaritmisch."

"We hebben geen gelijkwaardige gesprekspartners meer", zegt een andere respondent. "Opdrachtgevers zijn holle organisaties geworden met ambtenaren die alleen bezig zijn met het proces en niet (meer) met de inhoud." Een andere geïnterviewde constateert: "Gemeenten zijn dus geen inhoudelijke sparringpartner van de omgevingsdienst, terwijl de omgevingsdienst financieel wel van gemeenten afhankelijk is."

Geluidsadviseurs van omgevingsdiensten geven soms wel ongevraagd advies, maar of dit advies wordt overgenomen hangt erg af van de medewerker bij de gemeente of provincie. Ook kan in de belangenafweging een ander belang zwaarder wegen dan geluid.

5.7.3 Gemeenten zien geluid wel eens over het hoofd

Ook als de gemeente wel geluidspecialisten in dienst heeft, kan het gebeuren dat vergunningverleners het onderwerp geluid over het hoofd zien. Vergunningverleners bij gemeenten hebben niet altijd door wanneer een advies van een geluidsspecialist noodzakelijk is. Dit kan leiden tot situaties waarin specialisten de bezwaren en klachten eigenlijk al op voorhand zien aankomen. Gaan burgers of belangengroepen dan in bezwaar, dan kost dit vaak veel tijd en moeten plannen alsnog worden aangepast.

Door vroeg betrokken te zijn bij de beleidsvorming van een gemeente is het overigens wel degelijk mogelijk om geluid goed mee te laten wegen in de belangenafweging, zegt een geluidexpert van een gemeente. In deze gemeente denken geluidspecialisten bijvoorbeeld al in de planfase mee bij nieuwbouwplannen of bij het opstellen van beleidsnota's.

5.7.4 Sturing door opdrachtgever is vooral gericht op kwantiteit

Op de vraag hoe opdrachtgevers de kwaliteit van het werk van omgevingsdiensten op het gebied van geluid controleren, geven meerdere respondenten aan dat er geen sprake is van controle. "Die deskundigheid hebben gemeenten niet meer, om ons te controleren", aldus een respondent. "Ze gaan uit van onze kwaliteit", licht een ander toe.

Andere respondenten verwijzen naar de periodieke voortgangsrapportages en gesprekken met accountmanagers en geven aan dat opdrachtgevers vooral sturen op het halen van de planning en kosten. Een respondent geeft aan dat de controle per opdrachtgever verschilt "van actief meelesen en verzoeken tot aanpassing tot totaal geen controle". Weer een andere respondent geeft aan dat de omgevingsdienst vooral verantwoording aflegt over bestuursrechtelijke trajecten. "Zaken bij de rechter zijn tot nu toe altijd in stand gebleven."

De controle lijkt dus vooral gericht te zijn op kwantiteit, en niet op kwaliteit van de VTH-taken op het gebied van geluid. Eén provincie geeft aan zich nadrukkelijk niet te veel met de inhoud bemoeien omdat de relatie met de omgevingsdienst steeds meer 'volwassen' wordt.

5.8 Werking VTH-stelsel nu en in de toekomst

5.8.1 Meeste omgevingsdiensten geven VTH-stelsel voor geluid een voldoende

In de enquête is respondenten gevraagd naar hun beoordeling van het VTH-stelsel op het gebied van geluid. Daarbij konden ze kiezen uit voldoende, matig of goed. De meerderheid beoordeelt het stelsel als 'voldoende' (11 respondenten) of 'goed' (5 respondenten). Een ander deel (6 respondenten) kiest voor 'matig'.

Als onderbouwing voor het oordeel 'voldoende' geeft een respondent aan dat het VTH-stelsel invulling geeft aan de doelstelling om het geluid van (bedrijfsmatige) activiteiten te 'beheersen'. "Middels vergunningen wordt de geluidruimte vergund die benodigd is. Bedrijven die onder het Activiteitenbesluit vallen hebben weliswaar vaak meer geluidruimte dan benodigd maar dat kan gerepareerd met maatwerkvoorschriften. Bij geluidklachten kan worden gecontroleerd op de geluidvoorschriften. Bij constatering van overschrijdingen van geluidvoorschriften kan worden gehandhaafd."

Een respondent die het oordeel 'goed' heeft gegeven, geeft aan dat de cyclus van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij geluid 'eenduidig' is en dat er sprake is van 'goede communicatie en snelle terugkoppeling'. Weer een ander benadrukt dat de vergunningverlening en behandeling van klachten over geluid 'prima' verloopt.

5.8.2 Zorgen over samenwerking en expertise

Respondenten die het VTH-stelsel op het gebied van geluid matig vinden functioneren, verwijzen onder andere naar onderwerpen die eerder aan bod zijn gekomen, zoals samenwerking met betrokken partijen (zie paragraaf 5.7.1). “De samenwerking met andere omgevingsdiensten is niet structureel en meer ad hoc”, licht een respondent toe. “Ook de samenwerking op het gebied van geluids- en trillingsmetingen is onvoldoende.”

Een andere respondent stelt dat veel geluidproblemen ontstaan door ‘slechte ruimtelijke ordening’. Doordat geluid in de ruimtelijke ordening bij gemeenten te weinig aandacht krijgt, ontstaan problemen: “Wanneer [...] matige aanvragen of meldingen in overbelaste situaties behandeld worden en het onderdeel geluid te weinig of verkeerd wordt weggeschreven dan kunnen er dus problemen ontstaan, waar we vaak last van hebben.” Deze respondent vindt ook dat er te weinig geluidspecialisten zijn om “het VTH stelsel op een voldoende manier te laten functioneren”. Zorgen over de deskundigheid bij omgevingsdiensten, gemeenten en provincies zijn eerder in paragraaf 5.5.4 aan de orde gekomen.

5.8.3 Omgevingswet biedt kansen en risico's

De nieuwe Omgevingswet kan een “[call to action](#)” zijn om aan een gezonde leefomgeving te werken, aldus de GGD'en (GGD Gelderland-Zuid, 2023). Doordat lokale overheden via het Omgevingsplan meer ruimte krijgen om het geluidsbeleid zelf in te vullen, kunnen gemeenten meer nadruk leggen op een gezonde leefomgeving en geluid (RIVM, 2023d). De gemeente Utrecht heeft in 2022 bijvoorbeeld afgesproken om bij nieuwe woningen en de aanleg van wegen strengere geluidnormen te hanteren dan de landelijke wettelijke richtlijnen (Gemeente Utrecht, 2022). De beleidsvrijheid voor gemeenten kan er echter ook voor zorgen dat gemeenten en provincies de grenzen opzoeken ('normopvulling') en beleid formuleren dat leidt tot een verslechtering van de leefomgeving.

In de interviews overheersen vooral zorgen. Meerdere geïnterviewden waarschuwen dat gemeenten soepeler met de geluidnormen om willen gaan en vragen zich af of bestuurders zich bewust zijn van de gevolgen in de praktijk. “Geluid wordt het dossier waarop de milieukwaliteit onderuit gaat door de Omgevingswet”, aldus een geïnterviewde. Dit komt omdat gemeenten de gezondheidsschade van geluid vaak niet of onvoldoende meewegen in de besluitvorming. Als gemeenten inderdaad besluiten om de geluidnormen te versoepelen, bijvoorbeeld voor een levendige binnenstad, kan dit tot meer klachten en procedures van omwonenden leiden.

Geïnterviewden waarschuwen ook voor een verdere versnippering. Door de extra mogelijkheden voor maatwerk kan een ‘lappendeken’ aan maatregelen en normen ontstaan, die voor omwonenden, ondernemers en toezichthouders niet meer is te overzien. Daarnaast zijn er zorgen over het gebrek aan kennis over geluid, vooral bij kleinere gemeenten. Dit heeft gevolgen voor de kwaliteit van de Omgevingsplannen. Als een gemeente het geluidbeleid onvoldoende heeft doordacht of geen geluidbeleid heeft, ontstaat ruimte voor willekeur. Het nemen van maatregelen om geluid te beperken hangt dan vooral van de inzet van betrokkenen af.

Sommige omgevingsdiensten zijn bezig met het maken van een blauwdruk die gemeenten kunnen gebruiken bij het opstellen van een Omgevingsplan. Hoewel de geluidbronnen en het geluidbeleid op lokaal niveau kunnen verschillen, zijn veel situaties en dilemma's vergelijkbaar. Toch vrezen veel betrokkenen dat gemeenten het wiel zelf uit gaan vinden.

Omgevingsdiensten helpen gemeenten bij bepalen gewenste geluidniveau

Het Team Metingen en Onderzoek van de Omgevingsdienst West-Brabant (OMWB) speelt naar eigen zeggen een voortrekkersrol bij het vaststellen van de zogenoemde basisgeluidemissies voor gemeentelijke wegen in de gemeente Gilze en Rijen. Op basis van deze geluidniveaus kunnen gemeenten het geluid van lokale bronnen monitoren en waar nodig maatregelen nemen. [“De kennis en informatie die dit oplevert zal \(ook\) bruikbaar zijn voor de andere aangesloten gemeenten, provincie Noord-Brabant, Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant en Omgevingsdienst Brabant Noord”](#). OMWB heeft samen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ook een handreiking opgesteld over geluid en geur in het omgevingsplan (OMWB, 2023).

5.8.4 Behoeftte aan visie op botsende belangen

Meerdere geïnterviewden hebben behoefte aan een visie op de werking van het VTH-stelsel in het algemeen en de geluidsproblematiek in het bijzonder. Zij missen een gesprek over het uiteindelijke doel: het behalen van milieuwinst en het beschermen van burgers. Sommige omgevingsdiensten besteden bijvoorbeeld veel tijd aan het controleren van mkb-bedrijven, terwijl daar niet de grootste problemen zitten. Door een gebrek aan goede informatie en inzichten in de behaalde milieuwinst is het voor medewerkers ook lastig om hier op te sturen. Landelijk en overkoepelend beleid kan omgevingsdiensten helpen om keuzes te maken.

Opvallend is ook dat lang niet iedereen het eens is met de aanname dat geluid vooral een lokaal probleem is en dus ook lokaal opgelost moet worden. Meerdere partijen geven aan dat ook hier behoefte is aan een landelijke handreiking en meer hulp bij het opstellen van geluidbeleid. Een geluidsdeskundige vindt het bijvoorbeeld “te gek voor woorden” dat de keuze tussen een gezonde leefomgeving versus het oplossen van het woningtekort grotendeels bij lagere overheden ligt. Een andere geïnterviewde geeft aan dat het zonde is dat elke gemeente het evenementenbeleid zelf uit moet vinden, zeker als de kennis bij gemeenten beperkt is. Dit leidt tot veel verschillen en onduidelijkheid. “De uitgangspunten zouden overal hetzelfde moeten zijn.” Denk bijvoorbeeld aan de bandbreedte van de geluidniveaus die bij evenementen acceptabel zijn. “Daardoor hoeft niet elke gemeente het wiel zelf uit te vinden.”

Ook op het gebied van communicatie en uitleg over de wet- en regelgeving voor omwonenden en bedrijven is volgens meerdere geïnterviewden nog veel verbetering mogelijk.

5.8.5 Samenwerking kan verschil praktijk en beleid dichtter bij elkaar brengen

Meerdere betrokken partijen wijzen op de kloof tussen de wet- en regelgeving en de ervaren hinder van omwonenden. Onderzoeksinstituut [TNO pleitte eerder in de Tweede Kamer voor meer samenwerking met omwonenden](#), bijvoorbeeld door het geluid lokaal te meten. “Door interactie met bewoners ontstaat een beter beeld van de geluidhinder, en hierdoor kunnen effectievere maatregelen genomen worden”, aldus TNO (TNO, 2019). Andere experts sluiten zich hierbij aan. Rondom luchthavens bijvoorbeeld zijn sommige burgers het vertrouwen in de gebruikte meetmethodes verloren. Een meetnet kan helpen om de daadwerkelijke vliegroutes in kaart te brengen of bepaalde seizoenseffecten.

Het RIVM heeft goede ervaringen met een [‘citizen science’-project rondom Schiphol](#), waarbij onderzoekers van het RIVM samenwerkten met omwonenden. Omwonenden deden zelf geluidmetingen en hielden bij hoe ze het vliegtuiggeluid beleefden (Deviljee, Mabjaia, Volten, Haaima, & Sahai, 2023). Ook op andere plekken meten omwonenden zelf geluid, zoals in Amsterdam, Nijmegen of via het internationale platform [Sensor.community](#). Het RIVM toont de

resultaten van burgermetingen op het eigen platform samenmeten.nl en test [welke geluidmeters goed werken](#) (Atlas Leefomgeving, 2023).

Relatief kleine ingrepen of veranderingen in gedrag kunnen overlast ook verminderen. [In Rotterdam werken de gemeente, omgevingsdienst DCMR en verschillende horecazaken sinds 2012 met een geluidmonitoringssysteem bij een bekend uitgaansplein](#). Cafés krijgen via een beeldscherm een waarschuwing als het geluid voor omwonenden te hard is. Deelname aan het meetnet is via een convenant afgesproken en vrijwillig. Het meetnet is niet bedoeld om te handhaven, maar helpt wel om de muziekoverlast te beperken (Gemeente Rotterdam, 2016).

[Ook in de haven van Rotterdam werkt DCMR met een convenant](#). In het convenant staan afspraken tussen gemeenten en bedrijven in de Rotterdamse haven over toenemende geluidsbelasting door uitbreiding van de haven en nieuwbouw. Onderdeel van de afspraken is een meerjarig meetprogramma om het geluid van afgemeerde schepen in kaart te brengen. Door voorafgaand aan nieuwe projecten betere afspraken te maken, hopen de betrokken partijen klachten en bezwaren van omwonenden te beperken (DCMR, 2023; Provincie Zuid-Holland, 2023).

De provincie Utrecht zoekt met gemeenten en andere regiopartners naar oplossingen om ongewenst geluid te verminderen. Een van de projecten van deze zogenoemde samenwerkingsagenda richt zich op 'onnodig lawaaiige voertuigen' op de weg, een belangrijke bron van hinder. In Rotterdam en Amsterdam zijn bijvoorbeeld proeven om mensen via 'geluid-smiley's' te wijzen op de overlast die hun voertuigen veroorzaken. Dit is een bord langs de weg die aangeeft of een bestuurder veel herrie maakt of niet. Ook zijn er in meerdere steden proeven met 'lawaai-flitspalen' die registreren als een voertuig meer dan 80 decibel produceert. Gemeenten werken hiervoor samen met onderzoeksinstituut TNO. De proeven moeten uiteindelijk leiden tot een landelijke aanpak van dit type geluidsoverlast (Gemeente Utrecht, 2023).

De wetenschap staat ondertussen ook niet stil. [Zo kunnen VR-brillen helpen om het geluid van een nog te bouwen windmolenpark te ervaren](#). Dit maakt de gevolgen van geluid op de omgeving meer concreet. Hoewel deze techniek al beschikbaar is, staat de toepassing nog in de kinderschoenen.

6. Conclusies

Dit onderzoek geeft inzicht in het functioneren van het VTH-stelsel op het gebied van geluid. De focus van het onderzoek ligt op het zichtbaar maken van knelpunten en belemmeringen bij de uitvoering van de VTH-taken. In dit hoofdstuk worden conclusies getrokken over de belangrijkste knelpunten en wordt aangegeven waar verbeteringen in het VTH-stelsel mogelijk zijn.

Conclusie 1: Vergunningverlening en toezicht op het gebied van geluid richt zich vooral op het niet overschrijden van geluidnormen. Ondanks dat het functioneren van het VTH-stelsel op het gebied van geluid door de meeste omgevingsdiensten als voldoende wordt beoordeeld, ervaart een substantiële groep omwonenden geluidhinder.

Toelichting: Een groot deel van de omgevingsdiensten beoordeelt het functioneren van het VTH-stelsel op het gebied van geluid als voldoende. Uit onderzoek van het RIVM, de GGD'en en de jaarverslagen van de omgevingsdiensten blijkt dat het aantal mensen dat (ernstige) hinder ervaart van verschillende geluidbronnen al jaren substantieel is. Dit heeft gevolgen voor de leefomgeving en gezondheid van omwonenden, van irritatie tot slaapverstoringen en gezondheidsklachten.

Het doel van wet- en regelgeving op het gebied van geluid is om geluidhinder te voorkomen en beperken. Omgevingsdiensten, maar ook gemeenten en provincies, hebben meestal weinig zicht op de mate waarin deze doelen in hun regio worden behaald. Het is daarom de vraag hoe effectief het VTH-stelsel daadwerkelijk is. Overigens kan geluidhinder nooit helemaal worden voorkomen. Zo is ook bij de advieswaarden voor geluid van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) een kans van 10% op ernstige hinder en een kans van 3% op ernstige slaapverstoringen.

Omgevingsdiensten die relatief veel klachten ontvangen over geluid geven aan dat de wet- en regelgeving vaak onvoldoende handvatten biedt om geluidhinder te voorkomen of beperken. Doordat de wet- en regelgeving voor veel geluidbronnen is gebaseerd op gemiddelden, wordt een geluidspiek verrekend met momenten dat er minder lawaai is. Het geluidsniveau blijft daardoor onder de norm, ook als omwonenden veel hinder ervaren. Ook kunnen er grote verschillen zijn tussen de geluidsniveaus die de rekenmodellen voorspellen en de gemeten geluidsniveaus. Daarnaast houdt wet- en regelgeving vaak geen rekening met het resultaat van een opeenstapeling van geluidbronnen, terwijl omwonenden hier wel last van hebben. Ook is het in de praktijk soms lastig om een oorzakelijk verband vast te stellen tussen de hinder en de geluidbron. Dit maakt het lastig om maatregelen op te leggen en af te dwingen.

Om omwonenden te beschermen tegen geluidhinder is het belangrijk dat de wet- en regelgeving op het gebied van geluid aansluit bij de praktijk en beter past bij de beleving van mensen. Het is belangrijk dat op de raakvlakken van beleid en uitvoering betere afstemming is.

Conclusie 2: De groep burgers die geluidhinder ervaart zal toenemen. Geluid verdient daarom meer aandacht in de belangenafweging bij ruimtelijke ordening.

Toelichting: Door de toenemende vraag naar woningen, een groeiende bevolking en meer verkeer zal geluid steeds vaker leiden tot botsende belangen. Geluidskundigen merken op dat het voorkomen en beperken van geluidhinder voor (toekomstige) omwonenden vaak het onderspit delft in de afweging met andere belangen, zoals het oplossen van de woningnood of het verbeteren van de bereikbaarheid. De gevolgen van geluidhinder voor omwonenden worden door een gebrek aan kennis bij de betrokken partijen in het VTH-stelsel vaak gebagatelliseerd of niet belangrijk genoeg gevonden.

Lokale en regionale bestuurders hebben door de Omgevingswet meer bestuurlijke ruimte om alle belangen tegen elkaar af te wegen. Tegelijkertijd ligt er al een grote saneringsopgave. Om een toename van hinder en klachten te voorkomen, is het van belang om meer aandacht te geven aan geluid in de ruimtelijke ordening en duidelijke afspraken te maken over wat wel en niet is toegestaan. Eerlijke communicatie door alle betrokken partijen, van lokaal tot nationaal niveau, is

daarbij belangrijk. Wie bijvoorbeeld nieuwe woningen nabij een industrieterrein met veel geluid toestaat, zal nieuwe bewoners moeten informeren over de gevolgen in de praktijk.

Conclusie 3: Fragmentatie in het VTH-stelsel leidt tot beperkte samenwerking en kennisuitwisseling op het gebied van geluid.

Toelichting: Een integrale aanpak van risicobronnen waar omwonenden mee te maken kunnen krijgen staat bij omgevingsdiensten vaak nog in de kinderschoenen. Een belangrijke belemmering daarbij is een gebrek aan informatie en overzicht van de milieu- en gezondheidsschade voor omwonenden. Daardoor is het moeilijk om de situatie in de regio te monitoren en op milieuwinst te sturen. Ook de uitwisseling van informatie tussen alle partijen die betrokken zijn bij geluidhinder, zoals omgevingsdiensten, de GGD en het RIVM, is in veel regio's nog beperkt. Bij Omgevingsdienst NL is geen portefeuillehouder op het gebied van geluid, terwijl dit voor andere vakgebieden zoals asbestverwijdering wel gebruikelijk is.

Meerdere geïnterviewden hebben behoefte aan meer uniformiteit, hulp en landelijke kaders om geluidhinder effectief aan te pakken. Geluidhinder is vaak geen uniek en lokaal probleem. Tijdens de interviews zijn verschillende initiatieven aan bod gekomen die het waard zijn om ook door anderen gedaan te worden, zoals de aanpak van laagfrequent geluid in Zuid-Limburg. De VNG, IPO en Omgevingsdienst NL zouden in samenwerking met de GGD en het RIVM een rol kunnen spelen om de aanpak van geluidhinder meer structureel en eenduidig te maken, zodat het voor omwonenden minder uitmaakt waar zij wonen. Ook de landelijke overheid kan hierin een rol spelen. Een gezamenlijke aanpak voorkomt dat betrokken partijen elke keer zelf het wiel uitvinden.

Conclusie 4: Versnippering van verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het VTH-stelsel staat een goede afhandeling van klachten over geluidhinder in de weg.

Toelichting: Omwonenden die hinder ervaren van geluid krijgen te maken met verschillende overheidsorganisaties en loketten. Omdat wet- en regelgeving per geluidbron verschillend is, zijn de bevoegdheden van betrokken partijen per situatie verschillend. Hierdoor is het voor burgers niet altijd duidelijk waar ze een melding moeten indienen. Er zijn wel initiatieven om de informatievoorziening voor burgers te verbeteren. [Zo is op Rijksoverheid.nl een overzicht te vinden van de meldpunten bij geluidoverlast van vliegtuigen](#). Deze pagina is momenteel alleen voor geluidoverlast van vliegtuigen en zou uitgebreid kunnen worden naar andere geluidbronnen.

Omwonenden moeten soms erg lang wachten voordat hun klacht over geluidhinder is behandeld. Ook zijn er signalen dat omwonenden na het indienen van een klacht geen reactie krijgen van omgevingsdiensten of gemeenten. Het geluidbeleid en de aanpak van geluidhinder verschilt ook per gemeente en provincie. Net als het budget dat hiervoor beschikbaar is. De inzet is daarnaast vaak afhankelijk van de werkdruk, interesse, betrokkenheid en beschikbaarheid van medewerkers.

Uit de enquête die de ILT bij de omgevingsdiensten heeft gehouden, blijkt dat niet alle omgevingsdiensten inzicht hebben in de klachten die zij jaarlijks van omwonenden ontvangen over geluidhinder. Ook het delen van inzichten over de klachten, bijvoorbeeld tussen de GGD, omgevingsdiensten, gemeenten en ILT, is niet standaard. Omwonenden hebben hier wel baat bij. Door betere samenwerking belanden klachten van omwonenden eerder bij het juiste loket. Beter inzicht in de klachten kan ook helpen om de beschikbare capaciteit voor handhaving en toezicht efficiënter in te zetten.

Conclusie 5: Om geluidhinder tegen te gaan, zijn nieuwe vormen van vergunningverlening, toezicht en handhaving nodig.

Toelichting: De bestaande wet- en regelgeving biedt in sommige situaties onvoldoende prikkels om geluidhinder te voorkomen en te beperken. Zo geeft een omgevingsdienst aan dat de innovatie van bedrijven achterblijft, ondanks de eisen aan de inzet van de beste beschikbare technieken (BBT) in een vergunning. In de praktijk zou het vooral gaan om technieken die al gebruikelijk zijn in de branche.

Er zijn ook zorgen over 'normopvulling', waarbij bevoegde gezagen nadrukkelijk de grenzen opzoeken van de normen die zijn vastgelegd in de wet. Dit gaat ten koste van de leefomgeving. Wanneer er wel sprake is van een overschrijding van de geluidnormen, zijn de dwangsommen voor bedrijven relatief laag. Andere manieren om toezicht te houden en te handhaven zijn daarom gewenst.

Tijdens de gesprekken hebben geïnterviewden veel verbeteringen aangedragen. Van het aanscherpen van de landelijke geluidnormen tot het maken van vrijwillige afspraken en het beter in kaart brengen van de schade door geluid voor omwonenden. Een logische eerste stap zou zijn om op lokaal, regionaal en landelijk niveau intensiever samen te werken om de meest dringende problemen te adresseren. Inzicht in de belangrijkste risico's kan helpen om prioriteiten aan te brengen in handhaving en toezicht. Ook afstemming tussen betrokken partijen, duidelijke afspraken en voorlichting kan geluidhinder voorkomen.

Conclusie 6: Expertise over geluid is de komende jaren onvoldoende geborgd.

Toelichting: De meeste deskundigen op het gebied van geluid zitten bij de omgevingsdiensten. Er is maar een beperkt aantal mensen dat de taken op het gebied van geluid kan uitvoeren in Nederland. Het werk vraagt specifieke kennis en vaardigheden. Hierdoor ervaren meerdere VTH-partijen dat ze momenteel onvoldoende personeel in dienst hebben om de geluidstaken goed uit te voeren. Daardoor blijven bepaalde werkzaamheden soms liggen. Vanwege het tekort aan personeel huren omgevingsdiensten vaak externen in. Het aantrekken van nieuw personeel is vaak geen oplossing voor het tekort aan geluidmedewerkers in het VTH-stelsel, omdat sommige geluidmedewerkers overstappen van de ene naar de andere VTH-partij.

Daarnaast stromen er meer deskundige geluidmensen uit dan er nieuwe geluidmedewerkers instromen. Binnen de beroepsgroep is er sprake van vergrijzing en gaan de komende jaren veel geluidmedewerkers met pensioen. Het aantrekken én behouden van jonge medewerkers is een uitdaging. Dit zorgt ervoor dat het aantal deskundige geluidmedewerkers verder zal afnemen. Om jonge medewerkers te behouden zouden VTH-partijen jongeren enthousiast moeten maken voor het vak van geluidspecialist, inclusief het onregelmatig werken en de piek aan werkzaamheden in de zomerperiode. Dit kan zowel binnen de organisatie meer aandacht krijgen in de vorm van een strategisch personeelsplan, als op landelijk niveau zoals bij de Omgevingsdienst NL-academie. Een portefeuillehouder Geluid bij Omgevingsdienst NL zou hierin een aanjagende functie kunnen hebben. Goede begeleiding, opleiding en coaching van nieuw personeel is onmisbaar. Een combinatie aan acties is nodig om het tekort aan deskundig personeel op te lossen.

Over het algemeen hebben omgevingsdiensten de meeste geluiddeskundigheid in huis. Zij zijn vaker bij lastige situaties betrokken dan gemeenten en provincies. Dit zorgt voor problemen in de samenwerking. Het onderwerp geluid wordt soms over het hoofd gezien bij de afweging van belangen of de uitvoering van taken door gemeenten. Soms worden andere belangen zwaarder gewogen. Gemeenten en provincies zouden vaker omgevingsdiensten om advies moeten vragen en ook de basiskennis in huis moeten hebben om dit advies op waarde te schatten. Het zou vanzelfsprekend moeten zijn dat het bevoegd gezag actief advies vraagt bij de omgevingsdienst, als geluidaspecten een rol spelen bij het afwegen van belangen of de uitvoering van taken. Ieder bevoegd gezag zou dit in de werkafspraken met de omgevingsdienst een plek moeten geven.

Conclusie 7: Er is onvoldoende afstemming tussen vergunningverlening en toezicht/handhaving.

Toelichting: Bij de meeste omgevingsdiensten is er een organisatorische 'knip' tussen vergunningverlening en toezicht/handhaving. Uit het onderzoek blijkt dat er op dit moment onvoldoende afstemming is tussen de vergunningverlener en toezichthouder. Wanneer er bijvoorbeeld sprake is van uitbreiding van bedrijfsactiviteiten en op het moment van het verlenen van de vergunning nog niet duidelijk is wat de werkelijke geluidsbelasting als gevolg van de uitbreiding zal zijn, neemt de vergunningverlener een onderzoekverplichting in de vergunning op. Daarbij is het bedrijf verplicht om een akoestisch rapport op te laten stellen na het in bedrijf nemen van de nieuwe activiteit of het nieuwe bedrijfsonderdeel.

In de praktijk blijkt dat de toezichthouder niet in alle gevallen controleert of de vergunninghouder aan haar onderzoekverplichting heeft voldaan. Om dit te voorkomen kunnen omgevingsdiensten hun werkprocessen zo inregelen dat er een verplicht afstemmingsmoment komt tussen vergunningverlener en toezichthouder, zodat er geen voorschriften 'tussen wal en schip raken'. Daarnaast kan de informatievoorziening zo worden ingeregeld dat medewerkers een signaal ontvangen wanneer een vergunningvoorschrift moet worden opgevolgd. Deze stappen zijn ook nodig in het geval dat vergunningverlening en toezicht/handhaving in een provincie bij afzonderlijke omgevingsdiensten zijn belegd.

Bronvermelding

- Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (2021). *Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker voor bestuur*. Opgehaald van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/03/04/rapport-om-de-leefomgeving-omgevingsdiensten-als-gangmaker-voor-het-bestuur>
- Atlas Leefomgeving (2023). *Geluid in je omgeving*. Opgehaald van <https://www.atlasleefomgeving.nl/thema/geluid-in-je-omgeving/kennis>
- Bruinsman, R., & Barrois, J. (2019). *Milieuzonering nieuwe stijl*. Den Haag: VNG.
- CLO (2020). *Geluidhinder Schiphol, 2004-2018*. Opgehaald van [Geluidhinder Schiphol, 2004 - 2018 | Compendium voor de Leefomgeving \(clo.nl\)](#)
- dBvision (2019). *Position paper dBvision t.b.v. hoorzitting/rondetafelgesprek Geluid d.d. 30 januari 2019*. Opgehaald van https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2018A05386
- DCMR (2022). *Jaarverslag 2021*. Opgehaald van <https://www.dcmr.nl/sites/default/files/2022-07/Jaarverslag%20en%20jaarrekening%20DCMR%202021.pdf>
- DCMR (2023). *Nieuwe afspraken over geluid tussen haven en omgeving*. Opgehaald van <https://www.dcmr.nl/actueel/nieuws/nieuwe-afspraken-over-geluid-tussen-haven-en-omgeving>
- De Omgevingsdialoog (2020). *Regio Zuid-Limburg en het Noordzeekanaalgebied*. Opgehaald van <https://magazines.aandeslagmetdeomgevingswet.nl/kwartslag/2021/14/de-omgevingsdialoog-6-24-november-2020>
- Deviljee, J., Mabjaia, N., Volten, H., Haaima, M., & Sahai, A. (2023). *Project Samen Meten van vliegtuiggeluid (PAMV)*. Opgehaald van Vliegtuiggeluid: <https://www.vliegtuiggeluid.nl/projecten/samen-meten-van-vliegtuiggeluid>
- Europese Commissie (2023). *Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de uitvoering van de richtlijn omgevingslawaaï overeenkomstig artikel 11 van Richtlijn 2002/49/EG*. Opgehaald van <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=COM:2023:139:FIN&from=EN>
- Famos (2022). *Factors moderating people's subjective reactions to noise. Guidebook how to reduce noise annoyance*. Opgehaald van <https://famos-study.eu/>
- Gemeente Amsterdam (2023). *Toezicht en handhaving horecabedrijven*. Opgehaald van <https://www.amsterdam.nl/ondernemen/horeca/toezicht-handhaving/>
- Gemeente Amsterdam (2024). *Waar kan ik overlast van Schiphol of van een helikopter melden?*. Opgehaald van <https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/waar-kan-ik-overlast-van-schiphol-of-van-een-helikopter-melden-c13ec-kp>
- Gemeente Rotterdam (2016). *Geluidsmonitoringsysteem stadhuisplein uitgebreid*. Opgehaald van <https://persberichtenrotterdam.nl/persberichten/geluidsmonitoringsysteem-stadhuisplein-uitgebreid/>
- Gemeente Rotterdam (2024). *Stille klinkers*. Opgehaald van <https://www.rotterdam.nl/stille-klinkers>

- Gemeente Utrecht (2022). *Coalitieakkoord Utrecht 2022-2026*. Opgehaald van <https://www.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/bestuur-en-organisatie/college-van-b-en-w/coalitieakkoord/2022-06-coalitieakkoord-2022-2026-investeren-in-utrecht.pdf>
- Gemeente Utrecht (2023). *Proef met lawaaiplitspaal*. Opgehaald van <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/gezonde-leefomgeving/geluid/proef-met-lawaaiplitspaal/>
- GGD (2002). *GGD-richtlijn Laag Frequent Geluid*. Opgehaald van <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2018-11/Laag%20Frequent%20Geluid%20%282002%29.pdf>
- GGD Gelderland-Zuid, e.a. (2023). *Geluidhinder in Gelderland & Overijssel*.
- GGD Leefomgeving (2023). *Hinder door een bromtoon*. Opgehaald van <https://ggdleefomgeving.nl/overlast/hinder-door-een-bromtoon/>
- GGDD GHOR Nederland (2023). *Omgevingsgeluid en gezondheid*. Opgehaald van <https://ggdghor.nl/onderwerp/omgevingsgeluid-en-gezondheid/>
- Helder, R., Welkers, D., Kempen, E. v., Verheijen, E., & Poll, R. v. (2020). *WHO-richtlijnen voor geluid. Consequenties voor het Nederlandse beleid*. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- IBP-VTH (2022). *Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel*. Opgehaald van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/07/08/bijlage-1-programmaplan-ibp>
- ILT (2022). *Geluidszones beschermen toekomstige omwonenden*. Opgehaald van <https://magazines.ilent.nl/staatvan/2022/02/woningbouw-en-geluidzones>
- ILT (2023). *ILT-brede risicoanalyse (IBRA) 2023*. Den Haag: Inspectie Leefomgeving en Transport.
- ILT (2024). *Staat van de luchtvaart 2023*. Den Haag: Inspectie Leefomgeving en Transport.
- IPLO (2023a). *Geluid en omgevingsplan*. Opgehaald van <https://iplo.nl/thema/geluid/geluid-regelgeving/wetsinstrumenten/geluid-omgevingsplan/>
- IPLO (2023b). *Overgangsrecht omgevingsvergunning Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)*. Opgehaald van <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/overgangsrecht/overgangsrecht-per-wet/wet-algemene-bepalingen-omgevingsrecht/>
- IPLO (2023c). *Overgangsfase omgevingsplan tot eind 2031*. Opgehaald van <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsplan/overgangsfase-omgevingsplan-eind-2031/>
- IPLO (2023d). *Overgangsrecht geluid: bestaande besluiten en instrumenten naar de Omgevingswet*. Opgehaald van <https://iplo.nl/thema/geluid/geluid-regelgeving/overgangsrecht-geluid/bestaande-besluiten-instrumenten/>
- IPLO (2023e). *Geluid in de Omgevingswet - dit verandert er*. Opgehaald van <https://iplo.nl/thema/geluid/verandert/>
- IPLO (2023f). *Geluidsanering wegen onder beheer van gemeenten en waterschappen*. Opgehaald van <https://iplo.nl/thema/geluid/geluid-regelgeving/overgangsrecht-geluid/sanering-lokale-wegen/#:~:text=Het%20bevoegd%20gezag%20stelt%20een,liggen%2C%20horen%20op%20de%20lijst>

- IPLO (2023g). *Inhoud Besluit kwaliteit leefomgeving*. Opgehaald van <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/inhoud/besluit-kwaliteit-leefomgeving/>
- IPLO (2023h). *Instructieregels toelaten geluidgevoelig gebouw in een geluidaanachtsgebied*. Opgehaald van <https://iplo.nl/thema/geluid/geluid-regelgeving/wetsinstrumenten/geluid-omgevingsplan/geluidgevoelige-gebouw-geluidaanachtsgebied/>
- IPLO (2024a). *Hoofdlijnen geluid in het omgevingsplan*. Opgehaald van <https://iplo.nl/thema/geluid/geluid-regelgeving/wetsinstrumenten/geluid-omgevingsplan/hoofdlijnen-geluid-omgevingsplan/>
- IPLO (2024b). *Gecumuleerd geluid*. Opgehaald van <https://iplo.nl/thema/geluid/geluid-regelgeving/wetsinstrumenten/geluid-omgevingsplan/gecumuleerd-geluid/>
- Kenniscentrum InfoMil (2023a). *Wanneer en hoe BBT toepassen*. Opgehaald van <https://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/beste-beschikbare/wanneer-bbt-bepalen/algemeen-bbt-bepalen/>
- Kenniscentrum Infomil (2023b). *Maatregelen*. Opgehaald van <https://www.infomil.nl/onderwerpen/geluid/regelgeving/wet-algemene/toestemming-milieu/industrielawaai/maatregelen/>
- KNLTB e.a. (2023). *Handreiking Padel en Geluid*. Amstelveen: KNLTB.
- Leidsch Dagblad (2024, 11 april). Winnies strijd tegen vliegtuiglawaaï. *Leidsch Dagblad*.
- M+P (2023). *Sanering van verkeerslawaaï in de Omgevingswet*. Opgehaald van <https://mp.nl/verhaal/sanering-van-verkeerslawaaï-de-omgevingswet#:~:text=In%20een%20saneringsprogramma%20kunnen%20facultatief,da n%20voor%20de%20verplichte%20sanering>
- Ministerie van Buitenlandse Zaken (2022). *Nieuw milieuactieprogramma van de EU definitief vastgesteld*. Opgehaald van <https://ecer.minbuza.nl/-/nieuw-milieuactieprogramma-van-de-eu-definitief-vastgesteld>
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (2023). Opgehaald van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/06/05/beantwoording-kamervragen-over-artikel-over-geluidoverlast-snelwegen-ondanks-elektrische-auto-s>
- ODBN (2023). *Wat is geluidsanering?* Opgehaald van <https://geluidsanering.odbn.nl/informatie/wat-is-geluidsanering#:~:text=Overdrachtsmaatregelen&text=Een%20overdrachtmaatregel%20wordt%20tussen%20de,bij%20de%20woning%20geplaatst%20worden>
- ODNHN (2021). *Infoblad Geluid in de Omgevingswet*. Opgehaald van https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiO4am37_CDAxUUhv0HHZ64C58QFnoECBMQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.odnhn.nl%2FMenu%2FOver%20ons%2FOver%20de%20OD%20NHN%2FNieuws%20archief%2FNieuwsbrieven%2FNieuwsspecial%20Omgevingswet%20OD%20NHN%2FGeluid
- ODNZKG (2023). *Publieksjaarsverslag 2022*. Opgehaald van <https://odnzkkg.nl/over-ons/jaarverslag-2022/>
- Omroep West (2022). *Buurt niet blij met padelbanen: 'Kinderen kunnen niet slapen door dat geknal'*. Opgehaald van Omroep West: <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4621762/buurt-niet-blij-met-padelbanen-kinderen-kunnen-niet-slapen-door-dat-geknal>
- OMWB (2021). *Bijlage geluid*. Opgehaald van <https://www.omwb.nl/wp-content/uploads/2021/02/4.-bijlage-geluid-omwb-februari-2021.pdf>

- OMWB (2023). *Jaarstukken 2022*. Tilburg: Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.
- OMWH (2020). *Memo geluid onder de Omgevingswet*. Opgehaald van <https://www.odwh.nl/wp-content/uploads/ODWH-memo-geluid-onder-de-Omgevingswet-september-2020-8.pdf>
- Pointer (2024). *Winnie krijgt per dag 714 vliegtuigen over haar huis*. Opgehaald van <https://pointer.kro-ncrv.nl/overlast-vliegtuigen-schiphol>
- Potter, J. (2023). *Geluidbeleving / Soundscape in de Rijnmond*. Rotterdam: DCMR.
- ProRail (2023). *MJPG-plannen voor aanpak spoorgeluid definitief*. Opgehaald van <https://www.prorail.nl/nieuws/mjpg-plannen-voor-aanpak-spoorgeluid-definitief>
- Provincie Noord-Brabant (2024). *Geluidsanering*. Opgehaald van <https://www.brabant.nl/onderwerpen/milieu/geluid/geluidsanering#:~:text=De%20provincie%20is%20op%20grond,het%20rijk%20een%20budget%20beschikbaar>.
- Provincie Zuid-Holland (2019). *Position paper Provincie Zuid-Holland t.b.v. hoorzitting/rondetafelgesprek Geluid d.d. 30 januari 2019*. Opgehaald van https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2018A05386
- Provincie Zuid-Holland (2023). *Ondertekening van het geactualiseerde Regionaal Afsprakenkader Geluid en Ruimtelijke Ontwikkeling*. Opgehaald van <https://www.zuid-holland.nl/politiek-bestuur/bestuur-zh/gedeputeerde-staten/besluiten/besluit/ondertekening-van-het-geactualiseerde-regionaal-afsprakenkader-geluid-en-ruimtel>
- Raad van State (2022). *Geen studentencampus in Amstelveen zonder instemming van de minister*. Opgehaald van <https://www.raadvanstate.nl/@131260/geen-studentencampus-in-amstelveen/>
- Randstedelijke Rekenkamer (2016). *Geluidhinder provinciale wegen*. Haarlem: Provincie Noord-Holland.
- Rijksoverheid (2021). *Geluidseisen warmtepompen en airco's worden aangescherpt*. Opgehaald van <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/03/23/geluidseisen-warmtepompen-en-airco%E2%80%99s-worden-aangescherpt#:~:text=Per%201%20april%202021%20worden,geluid%20veroorzaken%20bij%20de%20buren>
- Rijksoverheid (2024a). *Geluidsoverlast van wegen*. Opgehaald van [https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/geluidsoverlast/geluidsoverlast-van-wegen#:~:text=Sanering%20van%20bestaande%20woningen,het%20Meerjarenprogramma%20Geluidsanering%20\(MJPG\)](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/geluidsoverlast/geluidsoverlast-van-wegen#:~:text=Sanering%20van%20bestaande%20woningen,het%20Meerjarenprogramma%20Geluidsanering%20(MJPG))
- Rijksoverheid (2024b). *Geluidsoverlast in de wet: regels en normen*. Opgehaald van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/geluidsoverlast/geluidsoverlast-in-de-wet>
- Rijksoverheid (2024c). *Waar kan ik klachten over geluidsoverlast van vliegtuigen melden?* Opgehaald van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/luchtvaart/vraag-en-antwoord/waar-kan-ik-terecht-met-klachten-over-geluidsoverlast-van-vliegtuigen#:~:text=Rijksoverheid.nl-.Waar%20kan%20ik%20klachten%20over%20geluidsoverlast%20van%20vliegtuigen%20melden%3F,de%20>
- Rijksoverheid (2024d). *Wat voor wegen zijn er in Nederland en wie is de wegbeheerder?* Opgehaald van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/geluidsoverlast/vraag-en-antwoord/soorten-wegen-wegbeheerders>

- Rijkswaterstaat (2023). *Maatregelen tegen toename van geluid*. Opgehaald van <https://www.rijkswaterstaat.nl/leefomgeving/leefbaarheid-en-milieu/milieukwaliteit/geluid-langs-rijkswegen/maatregelen-tegen-toename-geluid>
- Rijkswaterstaat (2024). *ZOAB*. Opgehaald van <https://www.rijkswaterstaat.nl/wegen/wegbeheer/aanleg-wegen/zoab>
- RIVM (2017). *Effecten van geluid op gezondheid*. Opgehaald van Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu: <https://www.rivm.nl/geluid/over-geluid/effecten-van-geluid/hinder-en-slaapverstoring>
- RIVM (2021). *Geluidmonitor 2020*. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- RIVM (2022). *Geluidsmetingen: verwachte geluidsreductie door stille banden blijft uit*. Opgehaald van [https://www.rivm.nl/nieuws/geluidsmetingen-verwachte-geluidsreductie-door-stille-banden-blijft-uit#:~:text=De%20verwachting%20was%20dat%20deze,een%20aftrek%20\(correctie\)%20door](https://www.rivm.nl/nieuws/geluidsmetingen-verwachte-geluidsreductie-door-stille-banden-blijft-uit#:~:text=De%20verwachting%20was%20dat%20deze,een%20aftrek%20(correctie)%20door)
- RIVM (2023a). *Over geluid*. Opgehaald van <https://www.rivm.nl/geluid/over-geluid#:~:text=Het%20RIVM%20onderzoekt%20het%20geluid,golfbeweging%20voort%20door%20de%20lucht>
- RIVM (2023b). *Grondbeginselen van geluid*. Opgeroepen op november 29, 2023, van <https://www.rivm.nl/ggd-richtlijn-mmk-omgevingsgeluid/achtergronden-wetten-regels-beleid/grondbeginselen-geluid>
- RIVM (2023c). *De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving*. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- RIVM (2023d). *Wet- en regelgeving en beleid bij omgevingsgeluid*. Opgehaald van <https://www.rivm.nl/ggd-richtlijn-mmk-omgevingsgeluid/achtergronden-wetten-regels-beleid/wetten-regels-beleid#:~:text=In%20tegenstelling%20tot%20de%20voorheen,boven%20het%20vastgestelde%20plafond%20uitkomt>
- RIVM (2023e). *Meer ernstige hinder en slaapverstoring door vliegtuiggeluid*. Opgehaald van <https://www.rivm.nl/nieuws/meer-ernstige-hinder-en-slaapverstoring-door-vliegtuiggeluid#:~:text=Meer%20omwonenden%20van%20luchthavens%20in,Dit%20blijkt%20uit%20RIVM%20Donderzoek>
- RIVM (2024a). *Geluidmonitor 2022. Meting en validatie van geluidproductie door rijkswegen en hoofdspoorwegen*. Opgehaald van <https://www.rivm.nl/publicaties/geluidmonitor-2022-meting-en-validatie-van-geluidproductie-door-rijkswegen-en>
- RIVM (2024b). *Wetgeving laagfrequent geluid*. Opgehaald van [https://www.rivm.nl/laagfrequent-geluid-en-bromtonen/wetgeving#:~:text=Er%20bestaat%20geen%20specifieke%20wet,Wet%20geluidhinder%20\(Wgh\)%20opgesteld](https://www.rivm.nl/laagfrequent-geluid-en-bromtonen/wetgeving#:~:text=Er%20bestaat%20geen%20specifieke%20wet,Wet%20geluidhinder%20(Wgh)%20opgesteld)
- RIVM (2024c). *Nieuw register voor geluidgegevens*. Opgehaald van <https://www.rivm.nl/nieuws/nieuw-register-voor-geluidgegevens>
- Taal, S. (2024). *Bewoners krijgen waarschijnlijk hun zin, padellers moeten twee uur eerder stoppen*. Opgehaald van <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4797663/bewoners-krijgen-waarschijnlijk-hun-zin-padellers-moeten-twee-uur-eerder-stoppen>
- TNO (2019). *Position Paper TNO t.b.v. hoorzitting/rondetafelgesprek Geluid d.d. 30 januari 2019*. Opgehaald van

https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2018A05386

- Van Beek, A., & Swart, W. (2015). *Normen bij cumulatie van geluid*. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- Van Kempen, E. (2020). *Nieuwe gezondheidkundige richtlijnen voor omgevingsgeluid*. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- Van Kempen, E. (2023). *Hinder en slaapverstoring door trillingen van treinen. Resultaten van de Vervolgmeting "Wonen langs het spoor"*. Bilthoven: Rijksinsituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- Van Mil, B., Noordink, M., & De Vreeze, N. (2022). *Beleidsdoorlichting geluid*. Den Haag: Kwink Groep.
- Van Poll, R., & Simon, S. (2023). *Onderzoek Beleving Woonomgeving (OBW)*. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- Verstappen, B. (2024). *Opinie: Laat inwoners van kleine gemeenten niet omkomen in de festivalisering*. Opgehaald van <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-laat-inwoners-van-kleine-gemeenten-niet-omkomen-in-de-festivalisering~b20f9aef/>
- VNG (2009). *Handreiking Bedrijven en milieuzonering*. Den Haag: VNG. Opgehaald van <https://vng.nl/publicaties/handreiking-bedrijven-en-milieuzonering>
- VNG (2022). *Servicedocument Activiteiten en milieuzonering Omgevingswet*. Den Haag: VNG.
- VZinfo.nl. (2023). *Leefomgeving | Geluid*. Opgehaald van <https://www.vzinfo.nl/leefomgeving/geluid>
- WHO (2019). *Environmental noise guidelines for the European Region*. Opgehaald van <https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289053563>

Bijlage A

Commissie Van Aartsen

Het uitgangspunt van de Commissie Van Aartsen is dat er schade aan onze leefomgeving kan ontstaan wanneer regels niet goed worden toegepast, uitgevoerd of nageleefd. Schade die soms onherstelbaar is of alleen met veel moeite en tegen hoge kosten voor de belastingbetaler hersteld kan worden. Dit kan leiden tot schade voor mens, milieu en economie. Een goed functionerend VTH-stelsel is daarom essentieel voor het voorkomen van zulke schade.

De commissie komt tot de conclusie dat het VTH-stelsel niet goed functioneert. Daarnaast is het VTH-stelsel nog steeds versplinterd en vrijblijvend. De commissie adviseert om binnen de fundamenteën van het bestaande stelsel tot een aantal essentiële verbeteringen te komen.

Een van de aanbevelingen gaat over het inrichten van rijkstoezicht op de omgevingsdiensten. De staatssecretaris heeft besloten om deze aanbeveling niet op te volgen. Er was te weinig bestuurlijk draagvlak voor. Er is een alternatieve invulling gekozen, die bestaat uit 4 onderdelen:

1. Versterking van het horizontaal toezicht door gemeenten en provincies.
2. Signalerende en thematische onderzoeken door rijksinspectie ILT.
3. Visitatie door de omgevingsdiensten.
4. Tweejaarlijkse rapportage over de Staat van het VTH.

Bijlage B

De personen die voor dit onderzoek zijn geïnterviewd, werken bij de volgende organisaties:

- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek
- Omgevingsdienst Regio Arnhem
- Omgevingsdienst Regio Nijmegen
- Omgevingsdienst Regio Utrecht
- Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg
- Omgevingsdienst West-Holland
- Gemeente Dronten
- Gemeente Súdwest-Fryslân
- Gemeente Utrecht
- Provincie Gelderland
- Provincie Overijssel
- Provincie Utrecht
- GGD Landelijke werkgroep Geluid
- Inspectie Leefomgeving en Transport
- Rijkswaterstaat
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- Bouwend Nederland
- Technische Universiteit Eindhoven
- Nederlandse Stichting Geluidshinder
- Vereniging van Evenementenmakers

De personen die de enquête hebben ingevuld, werken bij de volgende omgevingsdiensten:

- Omgevingsdienst Groningen
- Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing
- RUD Drenthe
- Omgevingsdienst de Vallei
- Omgevingsdienst Regio Nijmegen
- Omgevingsdienst Achterhoek
- Omgevingsdienst Noord-Veluwe
- Omgevingsdienst Regio Utrecht
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Omgevingsdienst West-Holland
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Midden-Holland
- Omgevingsdienst Flevoland, Gooi, Vechtstreek
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
- Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
- RUD Limburg-Noord
- RUD Zuid-Limburg

Dit is een uitgave van de

Inspectie Leefomgeving en Transport

Postadres : Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Telefoon : 088 489 00 00

Website : www.ilent.nl

Twitter/Instagram : @inspectieLenT

Voortgangsrapportage IBP VTH juni 2024

Inleiding

Het IBP VTH loopt nu anderhalf jaar. In het bijbehorend programmaplan is afgesproken dat in het eerste jaar vooral voorbereidingen worden getroffen en in het tweede jaar wordt 'geoogst'. Aan het eind van de looptijd van het programma zal het overgrote deel van de gestelde projectdoelen zijn gerealiseerd. In deze rapportage worden de resultaten per pijler en de resultaten van de try-outs beschreven. Van belang is te onderkennen dat nu het programma op zijn einde loopt, het onderscheid tussen de pijlers steeds minder van belang is. Het is duidelijk geworden dat de verschillende onderdelen juist in de uitvoering een sterke samenhang vertonen.

Het IBP VTH heeft de afgelopen anderhalf jaar veel opgeleverd, wat valt onder te verdelen in vijf categorieën:

1. Nog af te ronden producten: een aantal activiteiten wordt afgerond buiten de looptijd van het programma, maar wel in 2024 of begin 2025.
2. Verder te ontwikkelen activiteiten: dit betreft activiteiten die gedurende de looptijd van het programma in gang zijn gezet en een langere looptijd vragen. Dit gaat vooral over de transitie van het digitale stelsel (pijler 3).
3. Te implementeren en door te ontwikkelen producten: het zwaartepunt na afronding van het IBP VTH. Het gaat om het in samenhang implementeren en door ontwikkelen van producten van pijlers 1, 2, 4 (inclusief try-outs), 5 (inclusief try-out) en 6.
4. Monitoring in het kader van de ontwikkeling van het VTH-stelsel en de opvolging van het IBP VTH.
5. Doorzetten van de beweging die het IBP VTH heeft ingezet. De beweging is zichtbaar binnen de algemene besturen van de omgevingsdiensten, bestuurlijke koplopers zijn actief in bijeenkomsten, er is meer aandacht voor de relatie opdrachtgever- opdrachtnemer (OGON) en de community versterking VTH (www.versterkingvth.nl) heeft inmiddels bijna 700 leden die daar actief informatie verzamelen.

Tegelijkertijd is een veranderproces in gang gezet, dat een onomkeerbare impuls moet geven aan het versterken van het VTH-stelsel. Alle zeven partijen in het IBP VTH zetten zich daar voor in. De fragmentatie en vrijblijvendheid die het stelsel zo lang heeft gekenmerkt, wordt omgezet naar gezamenlijkheid en commitment. Kortweg te omschrijven als "van ik, naar wij". Dit vergt een lange adem, en zal uiteindelijk bijdragen aan een veiligere en gezondere leefomgeving.

Het meest zichtbaar is het veranderproces in de vormgeving van het digitale stelsel en de monitoring door middel van de Staat van VTH. Om aan de verwachtingen van de Omgevingswet te kunnen voldoen en de maatschappelijke opgave waar te kunnen maken en de opvolging van het IBP VTH vorm te kunnen geven, is het een fundamentele noodzaak om te komen een gezamenlijk digitaal VTH-stelsel. Dit versterkt de uitvoeringskracht van alle partijen in het VTH-stelsel. De eerste stappen daartoe zijn gezet. De Staat van VTH zal in de komende jaren zichtbaar maken hoe het VTH-stelsel zich ontwikkelt.

Resultaten IBP VTH – juni 2024

Het IBP VTH loopt nu anderhalf jaar. Het eerste jaar werden vooral voorbereidingen getroffen. Het tweede jaar wordt er geoogst. Nu het programma het einde nadert, zien we dat het onderscheid tussen de pijlers minder van belang is. Nu is duidelijk dat de verschillende onderdelen in de uitvoering nauw samenhangen.

Er is een veranderproces in gang gezet dat het VTH stelsel gaat versterken. Er is veel in beweging. Van fragmentatie en vrijblijvendheid naar samenwerking en commitment. *“Van ik, naar wij”.*

Onze community

650+

leden community
versterking VTH

600+
volgers socials
IBP VTH

5
bijeenkomsten

- IBP dag
- Bestuurlijke conferentie milieucriminaliteit
- Conferentie indirecte lozingen
- Opdrachtgevers-opdrachtnemers-netwerk
- VTH koplopers

Resultaten

Robuuste omgevingsdiensten en financiering

- ✓ Alle omgevingsdiensten hebben een plan opgesteld om in april 2026 te voldoen aan de robuustheidscriteria. IenW analyseert de plannen en rapporteert aan de Tweede Kamer.
- ✓ *Financieringssystematiek:* Er is een financieringssysteem ontwikkeld voor robuuste omgevingsdiensten.

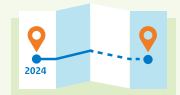
Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving

- ✓ *Regionale planning:* de handreiking regionale beleidscyclus inclusief advisering is vastgesteld door het bestuurlijk overleg.
- ✓ *Mandaten:* een model-mandaat voor de gemeenschappelijke regelingen is vastgesteld.

Informatievoorziening

- ✓ Het digitaal VTH stelsel als grondplaat (toekomstbeeld) en de roadmap voor de verdere versterking van de uitvoeringskracht zijn vastgesteld.

Monitoring kwaliteit milieutoezicht

- ✓ *Monitoringsinstrumenten* ontwikkeld wat uitmond in de Staat van VTH: de blauwdruk wordt verder ontwikkeld voor goede monitoring van het stelsel.

Nog verder te ontwikkelen

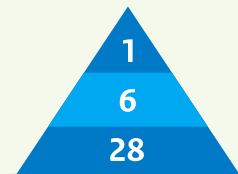
Het digitale VTH-stelsel

De hervorming van het VTH-stelsel vormt een grote uitdaging. De komende jaren zal de focus liggen op verdere ontwikkeling. Dit vraagt om vergaande samenwerking en commitment van alle partijen uit het stelsel.

Kennisinfrastructuur

- ✓ Er is een flexibele, duurzame structuur om VTH-uitvoerings-kennis te kweken, delen, toepassen en borgen. Zo gaat kennis stromen.
- ✓ De naamsbekendheidscampagne werkt. De omgevingsdiensten worden populairder als werkgever.

Try-outs

- ✓ De try-out ZZS wordt structureel ingebed in de KIS VTH. De try-out bodemenergie levert binnenkort een handreiking voor de uitvoerende VTH-professional.

Bestuursrechtelijke en strafrechtelijk handhaving en vervolging

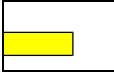
- ✓ *Versterkte aanpak milieucriminaliteit:* Bestuurdersconferentie Milieucriminaliteit georganiseerd om aandacht te vergroten.

Voortgang per pijler

In het onderstaande overzicht zijn de verschillende onderwerpen (met acties, thema's etc.), de behaalde resultaten en planningen weergegeven per pijler. Daarnaast is aangegeven of een onderwerp binnen het IBP VTH afgerond zal worden.

Legenda:

	Volgens planning pijlerplan zoals gedeeld met de Tweede Kamer in mei jl. 2023D10566
	Vijkt af van planning pijlerplan (geen consequenties voor realiseren overall planning)
	Vijkt sterk af van planning pijlerplan
	Nieuw onderwerp/thema/actie etc. toegevoegd t.o.v. pijlerplan [datum VGR waarin voor het eerst opgenomen]
	Risico's die mogelijk een negatief effect hebben op het behalen van de (overall) planning

Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Planning/risico's	Afronden binnen IBP VTH
1. Robuuste omgevings- diensten en financiering	(1) Robuustheid omgevingsdiensten	Voor het bepalen van de ondergrens zijn robuustheidscriteria opgesteld. Eerst is robuustheid gedefinieerd en vervolgens zijn hiervoor zes meetbare KPI's opgesteld met een normering. Alle omgevingsdiensten hebben volgens planning vóór 3 oktober 2023 het resultaat van hun zelfbeoordeling ingediend. De staatssecretaris van lenW heeft in december 2023 de algemeen besturen van de omgevingsdiensten geïnformeerd over haar beoordeling van de robuustheid'. De omgevingsdiensten hebben uiterlijk 1 april 2024 een plan van aanpak voor robuustheid ingediend bij lenW. Vanuit haar rol als stelselverantwoordelijke heeft de staatssecretaris van lenW de monitoring van robuustheid overgenomen. Het vervolg van het proces ligt bij lenW.	De staatssecretaris van lenW stuurt de beoordeling per omgevingsdienst voor 15 december 2023 door aan de betreffende omgevingsdienst. In de volgende fase (Q2 van 2024) worden de plannen van aanpak geanalyseerd en wordt hierover door lenW gerapporteerd aan de Tweede Kamer. Niet robuuste omgevingsdiensten moeten uiterlijk 1 april 2026 robuust zijn. De voortgang wordt tussentijds gemonitord.	Ja
	(2) Advisering omgevingsdiensten op omgevings-plannen	Volgens de commissie Van Aartsen moeten omgevingsdiensten betrokken zijn bij het opstellen van de milieunormen in het omgevingsplan. De commissie is van oordeel dat de omgevingsdienst een inhoudelijk advies moet geven over de milieunormering in omgevingsplannen en een uitvoeringstoets op de normering zou moeten uitvoeren. Advies over de vorm en invulling van de wijze van betrokkenheid van omgevingsdiensten bij het opstellen van de milieunormen in het omgevingsplan is afgerond. Het bestuurlijk overleg heeft hierover een besluit genomen op 22 juni 2023. Het project is daarmee verbreed: doel van het project is om omgevingsdiensten als volwaardige adviseur te positioneren in de gehele cyclus, niet alleen op milieunormen. Het project omvat vier producten: 1) Hoofdstuk in handreiking Regionale Beleidscyclus	Van alle producten zijn vergevorderde conceptversies opgeleverd en lopen op schema om tijdig definitief te worden afgerond. Deelproducten 1 en 4 zijn opgenomen in de handreiking regionale beleidscyclus. Deelproduct 2 is opgenomen in de versie van de kwaliteitscriteria die tm 31 mei '24 in consultatie is. Momenteel worden de reacties daarvan verwerkt. Naar verwachting zullen de reacties eind jullie verwerkt zijn. Deelproduct 3 is geschreven, ligt klaar om mee te nemen in de landelijke PDC. In Q2 van 2024 worden de verschillende producten afgerond. In Q3 van 2024 zullen een aantal kennissessies/workshops gegeven worden. Daarnaast zal een pilot "consultatieservice voor milieuregels" opgestart worden in Q3 van 2024, binnen de looptijd van het IBP VTH. De	Ja

		(RBC) (samenwerking met pijler 5) 2) Nieuw deskundigheidsgebied “advisering” in de kwaliteitscriteria 3.0 (samenwerking met pijler 1, kwaliteitscriteria) 3) Model “product advisering” in de producten en dienstencatalogus (PDC) van omgevingsdiensten (samenwerking met pijler 1, financiering) 4) Technische handreiking “adviesregels omgevingsplannen” in handreiking RBC (samenwerking pijler 5) Daarnaast wordt er gewerkt aan de borging en beheer, inclusief kennissessies en workshops op verschillende events.	verwachting is dat de opbrengsten wel na afloop van het IBP VTH worden opgeleverd.	
	(3) Financiering van de omgevings-diensten	Vanuit de werkgroep wordt op dit moment gewerkt aan twee onderdelen. (A) Het inzichtelijk maken hoe omgevingsdiensten nu gefinancierd worden (IST-situatie). De analyse van de huidige financiering systematiek van de omgevingsdiensten is in de stuurgroep van 9 juni 2023 ter informatie ingebracht. ■	De analyse is afgerond.	Ja
		(B) Ontwikkelen voorstel voor robuuste financiering. Er is voorstel gedaan door de werkgroep samen met Arena Consulting om te komen tot een financieringssysteem voor robuuste omgevingsdiensten. Dit model is overgenomen door de stuurgroep.	Aan de werkgroep is nu gevraagd om het implementatieplan verder uit te werken. (Q3 van 2024)	Ja
	(4) Kwaliteitscriteria	Het doel is om te komen tot een herziene set van kwaliteitscriteria 3.0 die beter aansluit bij de uitvoering onder de Omgevingswet en nieuwe opgaven zoals de energietransitie. De gehele kwaliteitscriteria worden herzien, dat zijn de onderdelen: A) spelregels; B) kritische massa; C) procescriteria; D)	Tot eind mei ligt de conceptversie kwaliteitscriteria 3.0 in consultatie bij de uitvoeringspraktijk. In Q3 van 2024 wordt de herijkte set kwaliteitscriteria 3.0 opgeleverd.	Ja

		competentieprofielen. In het project wordt nauw samengewerkt met pijler 4 - project opleiding, scholing en arbeidsmarkt. Daarnaast is het project uitgebreid met de volgende 2 acties: I) De scope van de kwaliteitscriteria is verbreed en het doel is ook andere partners in het stelsel, namelijk lenW/ILT, NVWA en SodM aan te laten sluiten bij de kwaliteitscriteria. Op dit moment worden de gesprekken met deze partners gevoerd hierover. II) Voor de structurele borging, het beheer en de implementatie van de criteria wordt een nota opgesteld en structuur ingericht, zodat ook na het IBP VTH de kwaliteitscriteria hun doel bereiken.	Daarnaast worden in Q2 en Q3 kennissessies en webinars georganiseerd. Vanaf Q3 van 2024 moeten de kwaliteitscriteria structureel geborgd zijn met als doel de criteria actueel te houden en ervoor te zorgen dat de organisaties continue voldoen aan de criteria. Waar het beheer van de criteria geborgd wordt, is nog onderwerp van gesprek. Risico: voldoen aan de kwaliteitscriteria is voor omgevingsdiensten een onderdeel van de robuustheidscriteria. Aanpassingen aan de kwaliteitscriteria kunnen daardoor invloed hebben op het voldoen aan de robuustheidscriteria. In het proces van het door ontwikkelen van de kwaliteitscriteria worden omgevingsdiensten daarom nauw betrokken. Hierbij mag niet ingeleverd worden op kwaliteit of robuustheid van de diensten.		
Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Planning/risico's		Afronden binnen IBP VTH
2 Bestuurs-rechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging	(1) Verbeteren informatie- uitwisseling	Bestaande overleggen en convenanten tussen de bestuurlijke en strafrechtelijke kant zijn geïnventariseerd. ■ Er heeft een juridische analyse plaatsgevonden met betrekking tot welke informatie wettelijk gezien moet worden verzameld en gedeeld. Het inrichten van de overlegstructuren gebeurt in nauwe samenhang met pijler 5 (de BIG-8).	Q1 van 2024: overlegstructuren in regio's/provincies inrichten. Voor de zogenaamde 'witte vlekken' moeten convenanten opgesteld worden, waarbij alle relevante ketenpartners convenantpartner zijn. Het uitvoeren van de DPIA loopt. Verkennen RIEC-structuur en het convenant komen daarna, na afloop IBP VTH.	Juni 2023	Nee
	(2) Ketentoezicht	Het project heeft tot doel te komen tot een structurele procedure die partners in het ketentoezicht volgen en levert een handreiking op voor het opzetten van ketentoezicht. Er is nog geen projectplan vastgesteld.	Januari 2024 is er een projectleider begonnen op dit project. Daardoor heeft er vertraging opgetreden. Een nieuwe planning is nog niet gedeeld met de	Juni 2023	Ja

		Daarmee zal de planning van oplevering niet gehaald worden. Deze stond op Q1 in 2024, maar wordt aangepast.	stuurgroep. Opleveren handreiking zal zijn eind Q3 2024.		
(3) Verbeteren samenwerking tussen bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving	Het onderwerp omvat een tweetal acties: I) Plan van aanpak voor daadwerkelijke implementatie LHSO, met twee componenten: (A) Vaststelling/goedkeuring door bevoegde gezagen. Dit stond gepland voor Q2 van 2023, maar is nog niet gerealiseerd naar aanleiding van de informatieset voor bevoegde gezagen die is opgeleverd in 2023. (B) Het daadwerkelijke gebruik door toezichthouders, boa's, opsporing en OM. Onderdeel van de implementatie is ook monitoring. Dit stond gepland voor Q4 in 2023, maar zal plaatsvinden in Q1 van 2024. De monitoring moet gaan plaatsvinden d.m.v. visitaties en Staat van VTH (pijler 6). II) Formaliseren van de Strategische Milieukamer (SMK). Dit stond gepland voor Q2 van 2023, maar is nog niet gerealiseerd. Publicatie Staatscourant staat nu voor eind Q3/begin Q4 2024.	IA) Vraag stand van zaken vaststelling is uitgezet via directiesecretarissen OD's en ODNL. Vaststelling heeft zo goed als overal plaatsgevonden, wel via de U&H strategie of uitvoerings- en handhavingsbeleid.		Ja	
		IB) De regiobijeenkomsten hebben plaatsgevonden. Actie is dus afgerond maar later dan gepland. Stuurgroep moet hierover nog geïnformeerd worden. Soort lespakketje zal worden aangeboden aan de nog op te richten OmgevingsdienstNL academie. IenW overweegt ook volgend jaar deze bijeenkomsten te organiseren.		Ja	
		II) Concept tekst voor een instellingsbesluit wordt besproken met betrokken departementen. Verwachting is publicatie Staatscourant eind Q3/begin Q4 2024.		Ja	
(4) Effectievere inzet instrumentarium toezicht en handhaving	De landelijke leidraad termijnen en sancties is geactualiseerd met de meest recente jurisprudentie en bedragen van handhavingsbeschikkingen en de scope is verbreed door ook expliciet aandacht te geven aan de bestuurlijke waarschuwing en het innen van dwangsommen. Deze is samen met de Landelijke handhavingsstrategie Omgevingsrecht terug te vinden op de site van het Informatiepunt Leefomgeving. Er lopen verder nog de volgende acties: (A) Het openbaar maken handhavingsbeschikkingen op het gebied van Brzo-inspecties. Het project is later gestart door het uitvallen van eerdere projectleiders. (B) Invoering geprioriteerde thema's. De	(A) De handreiking is eind april vastgesteld door het BAC. Moet nog worden gepubliceerd op IPLO.		Ja	
		(B) is in Q1 van 2024 ingevoerd.		Ja	
		(C) is in Q1 van 2024 is handreiking afgerond.		Ja	
		(D) Hier is geen projectleider voor gevonden. Gaat mee in de nog te borgen acties opvolging IBP VTH.		Nee, mee in borging IBP VTH	
		(E) wordt in Q4 van 2024 opgeleverd. Het onderzoek door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) loopt. Rapport verschijnt in Q1 2025. Stuurgroep is geïnformeerd.		Ja	
		(F) wordt in Q4 van 2024 opgeleverd. Het onderzoek door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) loopt. Rapport verschijnt in Q1 2025. Stuurgroep is geïnformeerd.		Ja	

		deelnemers in de Landelijke Milieukamer bouwen hun informatiepositie op rond deze thema's. (C) De ILT voert een verkenning uit om handhavingsbeschikkingen openbaar te maken en neemt in deze verkenning ook een proeftuin op omtrent het openbaar maken. (D) Onderzoeken hoe de Brzo-omgevingsdiensten de bezoeksverslagen op het gebied van Wabo toezicht openbaar kunnen maken. Dit project volgt op het project openbaar maken handhavingsbeschikkingen. Omdat het project openbaar maken handhavingsbeschikkingen later is gestart zal ook dit project later starten dan gepland. (E) Onderzoek naar de feitelijke toepassing van de Europese eis van evenredige, doeltreffende en afschrikwekkende sancties en hoe die toepassing (beter) geborgd kan worden. (F) Onderzoek wat beleidsdirecties onder effectieve instrumenten verstaan en hoe de effectiviteit gemeten kan worden. (G) Verkenning openbaarmaking handhavingsbeschikkingen door OD's conform de methodiek van Brzo omgevingsdiensten. Dit project volgt op (D), maar heeft vertraging opgelopen vanwege vertraging bij (A). Inmiddels heeft een aantal omgevingsdiensten zich gemeld om wel al een start te gaan maken met dit project. (H) Visitaties over eenduidige toepassing aanpak zorgbedrijven Brzo inclusief koppeling met de regionale overleggen. (I) Verkenning hoe bedrijven kunnen bijdragen aan normconform gedrag of het vergroten van awareness. (J) Kwaliteit PV's verder verhogen, in samenhang	(G) Nadere uitwerking van A. mede in samenwerking met pijler 3. Gaat mee in de nog te borgen acties opvolging IBP VTH. (H) Het starten van dit project heeft vertraging opgelopen. Dit wordt meegenomen in de borging van het IBP VTH. (I) wordt in Q4 van 2024 afgerond (J) is in Q2 van 2024 ingevoerd (K) is in Q2 van 2024 ingevoerd.	Nee, mee in borging IBP VTH Nee, mee in borging IBP VTH Ja Ja Ja
--	--	---	--	---

		met pijler 4. (K) Inzet op verbeteren datakwaliteit (project OM/JenV; gerelateerd aan Inspectieview). Dit project vindt plaats onder pijler 3.		
	(5) Meer prioriteit en inzet van capaciteit boa's, politie, OM en ZM	Er zijn meerdere acties: (A) Bij het inrichten van de BIG-8 sluit het OM zodat prioritering van strafrecht op de juiste plek in de BIG-8 zit (link met pijler 5). (B) Bestuurlijke aandacht voor milieucriminaliteit. Dit staat structureel op de agenda. In Q2 van 2023 is deze actie gerealiseerd. Er lopen nog acties om meer structureel de focus te houden. (C) Politie rapporteert periodiek over de aanpak van milieucriminaliteit. (D) Uitwerken en vaststellen centraal sturingsmodel milieuoopsporingscapaciteit politie. Dit is in Q1 van 2023 gerealiseerd.	(A) Actie afgerond. Liep mee met handreiking RBC. Door stuurgroep vastgesteld in Q2 2024 (dus wel later dan gepland). (B) 1. Milieucriminaliteit is een vast punt op agenda bestuurlijk omgevingsberaad. Daarnaast heeft de Bestuurdersconferentie plaatsgevonden (wel later dan gepland: jan.2024 ipv nov 2023). Aanpak mc ook onderwerp van gesprek in VTH koplopersgroep. (C) is naar planning Q1 van 2024 afgerond. Informeren gaat via een Kamerbrief van JenV en lenW. (D) Centraal sturingsmodel was al een tijdje gereed en door politie ingevoerd. Recent vernomen van OM dat zij nu ook echt akkoord zijn met dit model.	Ja Ja Ja Ja
Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Planning/risico's	Afronden binnen IBP VTH
3 Informatie-voorziening VTH	(1) Opstellen informatielandschap	Het doel is het informatielandschap en de knelpunten daarin in beeld te brengen, verder uit te werken en een toekomstbeeld te schetsen. Het toekomstbeeld is in Q1 2024 door de SG en het BO vastgesteld. Daarbij is gekozen voor het verder uitwerken van voorkeursvariant 3. Op verzoek van de stuurgroep is het ambitieniveau van het toekomstbeeld vastgesteld. Als gevolg daarvan is het toekomstbeeld verder ontwikkeld (vastgesteld in de stuurgroep van 28 februari en het bestuurlijk overleg van 6 maart). Het veranderpad is vormgegeven in de Roadmap. Het verbeteren van de datakwaliteit handhaving (onderdeel D bij onderwerp 4) en de gezamenlijke data-analyse omgeving (onderwerp 7) worden verwerkt in de Roadmap.	Het informatielandschap is gereed. De concept-roadmap is in Q1 2024 voorgelegd aan de stuurgroep. De roadmap zal in Q2 2024 ter besluitvorming worden voorgelegd aan de stuurgroep van 18 juni en het bestuurlijk overleg van 20 juni.	Ja

	(2) Datakwaliteit in vergunningverlening	Een eerste verkenning over vergunningverlening en informatievoorziening (informatiebehoefte) is afgerond. De acties A, B, C en D zijn geland in een integrale analyse m.b.t. het verbeteren van de vergunningverlening. De stuurgroep heeft ingestemd met de ontwikkelrichting: (A) Afspraken/plan maken voor online beschikbaar stellen van IPPC-vergunningen. (B) Verkennen en ontwikkelen van landelijke standaarden en bijbehorend ICT-platform. De planning om tot afronding te komen is niet gerealiseerd in 2023. (C) Verkenning landelijke voorziening voor digitaal ontsluiten van (data uit) vergunningen. Gerelateerde acties zijn: (D) Doorontwikkeling Altijd Actuele Digitale Vergunning. (E) Publiceren inspectierapporten en uitvoeringsplanning IPPC bedrijven & openbaarmaking (gerelateerd aan (A)). (F) Verkenning naar een landelijk register wordt mogelijk in een volgende VGR als apart onderwerp opgenomen.	De planning voor het onderwerp datakwaliteit vergunningverlening als geheel is bijgesteld vanwege de integrale analyse m.b.t. het verbeteren van de vergunningverlening. Een aantal acties worden alsnog volgens pijlerplan opgeleverd. Het project om de datakwaliteit in vergunningverlening te verbeteren wordt opgenomen in de roadmap.	Nee, opgenomen in roadmap
			Actie (A) en (C) worden opgeleverd in Q1 in 2024.	Ja
			Voor actie (B) geldt een geplande afronding in Q3/Q4 2024 volgens het pijlerplan.	Ja
			De beoogde planning voor (D) is niet gehaald.	Nee, opgenomen in roadmap
			Voor actie (E) volgt een planning als de analysefase is afgerond. Daarna wordt deze ter informatie met de stuurgroep gedeeld. Risico: (beperkte) capaciteit om dit project uit te voeren.	Ja
			(F) Plan van aanpak is beschikbaar begin Q1 van 2024. De verkenning is in de roadmap opgenomen.	Nee, opgenomen in roadmap
	(3) Juridische analyse	Het doel van de juridische analyse is het krijgen van zicht op wat er in de relevante regelgeving is opgenomen voor het verkrijgen, ontvangen, verkrijgen, opslaan, delen en uitwisselen van gegevens tussen de relevante VTH-partners. Hiermee wordt duidelijk of er knelpunten zijn voor het uitwisselen van gegevens, aan welke verplichtingen moet worden voldoen en of aanpassingen van wet- en regelgeving wenselijk is. De stuurgroep heeft ingestemd met de juridische analyse en vervolgacties op 23 juni 2023.	De analyse is volgens planning opgeleverd.	Ja

	(4) Project Datakwaliteit Toezicht	Lopende acties: (A) Verbeteren datakwaliteit (aanlevering aan Inspectieview Milieu (IvM)). (B) Praktijkvoorbeelden waarin werken met data (van IvM) tot verbeteringen leidt (showcases). (C) Analyses doen met gegevens uit IvM: genereren van inzicht. De planning uit het pijlerplan is voor A, B en C niet gehaald. Er vindt een herijking plaats. Gerelateerde actie: (D) Verbeteren datakwaliteit handhaving zal in een volgende VGR als apart onderwerp worden opgenomen. De beoogde planning is niet gehaald.	De planning voor de acties (A), (B) en (C) is aangepast met datgene wat gedurende de looptijd van het programma nog gerealiseerd kan worden. De planning is in Q1 van 2024 ter informatie met de stuurgroep gedeeld.	Ja
			Voor actie (D) geldt een geplande oplevering van de resultaten van de analyse in Q4 van 2024; de analyse heeft, t.o.v. andere werkzaamheden, lagere prioriteit gekregen. Actie D komt terug in de Roadmap digitaal VTH-stelsel.	Nee, opgenomen in roadmap
	(5) Definitiestudie Register MBA's en Inrichtingen	De rapportage 'Definitiestudie uniforme registratie milieubelastende activiteiten en inrichtingen' is opgeleverd. De stuurgroep heeft op 23 juni 2023 een besluit genomen over de ontwikkelrichting en vervolgstappen. De definitiestudie is vertaald naar een ontwerp voor het register inrichtingen MBA's. Dit is in november ingebracht in de stuurgroep, met het advies opvolgen van de realisatie van het register.	De definitiestudie is volgens planning opgeleverd.	Ja
	(6) Opstellen stelselafspraken	Het doel is het opstellen van een standaard informatiemodel voor het uitwisselen van gegevens (partijen gaan dezelfde taal spreken). Een eerste versie van het concept-informatiemodel is in Q1 opgeleverd, in Q2 is een tweede versie opgeleverd.	De planning voor het concept- informatiemodel wordt in Q2 gemaakt. In september moet er een 1.0 versie opgeleverd worden.	Ja
	(7) Gezamenlijke data-analyse omgeving	Het doel is een gezamenlijke data-analyse omgeving voor het VTH-stelsel. Daartoe is een definitiestudie naar de opzet en werking van een gezamenlijke data-analyse omgeving voor het VTH-stelsel uitgevoerd.	De verantwoordelijke voor dit project is uitgevallen. Dit onderwerp wordt verwerkt in de Roadmap.	Nee, opgenomen in roadmap
	(8) I-governance	I-governance behelst een voorstel voor de governance op de informatievoorziening. Dit wordt gebaseerd op een analyse van casuïstiek.	Het concept I-governance model is opgeleverd in Q1 2024. Het I-governance model wordt in Q2 ter besluitvorming aangeboden aan de stuurgroep en het bestuurlijk overleg. De besluitvorming zal gelijk	Ja

			oplopen met de besluitvorming m.b.t. de roadmap.	
	(9) Communicatie & stakeholdermanagement	Gezien de meerjarige opgave van en de constatering in de gateway-review intensificeert pijler 3 op communicatie en stakeholdermanagement. Dit is een aanvulling op de IBP-brede communicatie en de communicatie binnen de P3-projecten. Deze actie loopt.	De communicatie loopt en de planning wordt afgestemd met de planning van de IBP-brede communicatie.	Ja
	(10) Adviseren	Ook de andere pijlers en stelselpartijen kunnen gebruik kunnen maken van de expertise binnen pijler 3. De volgende acties lopen: (A) Openbaarmaking data; o.a. met pijler 2. (B) Pijler 5 risico-gestuurd toezicht en het opstellen van een landelijk model voor risicoanalyse. (C) Pijler 6 het beschrijven van de informatievraag achter de Staat van VTH en de inrichting van het monitoringsysteem. (D) Werkzaamheden in samenwerking met OD's in het kader van de SPUK-regeling. (E) Beantwoording aan de motie Hagen/Sneller over het beschikbaar krijgen van een gedeeld informatiesysteem (met lenW).	Het tijdspad verschilt per onderdeel; de stuurgroep wordt in 2024 tijdig geïnformeerd. Alle genoemde acties (A t/m E) lopen op schema voor afronden binnen looptijd IBP VTH.	Ja
	(11) Opvolging gateway-review	Opvolging acties en stappen n.a.v. gateway-review: (A) Stuurgroep en IBP VTH investeren meer in elkaar t.a.v. pijler 3. (B) Ontwikkeling van een gezamenlijk beeld van de ambitie, de opgave, interventies en de impact door stuurgroep en IBP. (C) Expliciteren en concretiseren van de reikwijdte en resultaten van pijler 3. (D) Organiseren en borgen naar voren halen. (E) Intensiveren en meer gerichte communicatie en stakeholdermanagement. (F) Versterking capaciteit en deskundigheid.	Alle aanbevelingen van de gateway-review (A t/m E) zijn afgerond.	Ja
Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Planning/risico's	Afronden binnen IBP VTH

4 Kennisinfrastuur	(1) Visie	In het kader van het inventariseren van kennisnetwerken is een richtinggevende visie Kennisinfrastuur Fysieke Leefomgeving (KISFL) opgesteld over verschillende aspecten van kennis en de toepassing ervan binnen het VTH- domein. De visie is vastgesteld in het bestuurlijk overleg van 22 juni 2023. Bij de visie zat een inventarisatie van hoe de huidige kennisplatforms gerelateerd aan thema's uit het PLeK (voorheen Veluweberaad) georganiseerd zijn. Op basis van de visie en inventarisatie is in Q3 en Q4 van 2023 gewerkt aan een concreet toekomstbeeld van hoe de KISFL binnen het VTH-domein eruit kan komen te zien. Dit is gebeurd aan de hand van een best guess van de SOLL-situatie die de toekomstige KIS VTH weergeeft.	Het Bestuurlijk Overleg heeft op 15 mei 2024 ingestemd met het werkmodel van de (Kennisinfrastuur) KIS onder de voorwaarde dat de vormgeving en financiering nog verder uitgedacht dienen te worden. Het definitieve ontwerp van de structuur, platformisering daarvan en de financiering wordt in juni '24 beeldvormend en in juli 24 ter besluitvorming aan de stuurgroep voorgelegd.		Ja
	(2) Kennisplatforms	Er wordt gewerkt aan het (door)ontwikkelen van verschillende kennisplatforms gerelateerd aan thema's uit het PLeK. Er worden randvoorwaarden opgesteld om het nationale kennislandschap en regionale kennisschakels succesvol te implementeren én structureel te borgen. Op dit moment wordt er gewerkt aan de volgende thema's: (A) Zeer zorgwekkende stoffen (try-out). Het projectplan is goedgekeurd in de stuurgroep. De voortgang wordt apart besproken in het algemene deel van deze VGR onder kopje '(3) Try-outs'. (B) Afval of grondstof. De oplevering was voorzien eind 2023, maar dit is niet gehaald vanwege uitval kwartiermaker. (C) Kennisplatform energie transitie. (D) Bodem en ondergrond. (E) Kennisdeling bodemenergiesystemen (try-out). Het projectplan is goedgekeurd in de stuurgroep van juni 2023. Een aangepast projectplan is aan de stuurgroep van 21 november 2023 voorgelegd. De uitvoering is in overleg met programmteam al	De planning voor thema (B) is: Het bestuurlijk Overleg heeft op 15 mei jl ingestemd met de oprichting van het platform afval en grondstof voor 2024. Besluitvorming over structurele financiële middelen hangt samen met besluitvorming over de structurele financiering van de KIS als geheel (1).	Juni 2023	Ja
			De planning voor thema (C) is: Het conceptprojectplan wordt in Q3 van 2024 opgeleverd. Het definitieve projectplan is in Q3 van 2024 gereed; voor beëindiging looptijd IBP VTH. De uitvoering n.a.v. het projectplan volgt in Q4 van 2024.	Juni 2023	Ja
			De planning voor thema (D) is: In Q2 van 2024 wordt een plan van aanpak opgeleverd voor een landelijk kennisplatform bodem en ondergrond dat past binnen het ontwerp van de KIS.	Juni 2023	Ja
			De planning voor thema (F) is: Op basis een eigen onderzoek naar F-gassen,	Juni 2023	Ja

		gestart in Q3 van 2023. De voortgang wordt apart besproken in het algemene deel van deze VGR onder kopje '(3) Try-outs'. (F) F-stoffen; de oplevering van de evaluatie is iets vertraagd. Deze was voorzien in Q4 van 2023. Het IBP VTH biedt gedurende de looptijd de mogelijkheid om thema's in de vorm van try-outs toe te voegen.	heeft de ILT de ervaringen gedeeld over de samenwerking en kennisdeling met omgevingsdiensten. Het pijlerteam heeft geconcludeerd dat dit handvatten oplevert voor het verder doordenken van de aansluiting van rijksdiensten op de VTH-KIS. Dit zal in Q2/Q3 2024 nader wordt uitgewerkt.		
(3) Try-outs	ZZS		Voortgang ZZS: In overleg met deelnemers ZZS wordt bekeken op welke wijze de try-out een structurele inbedding kan krijgen in de KIS VTH. Bij de besluitvorming over de KIS zal dit zijn verwerkt.		Ja
	Bodemenergie		Voortgang try-out bodemenergie: In Q3 wordt een handreiking opgeleverd voor de uitvoerende VTH-professional. Begin Q3 symposium/workshop georganiseerd waarin we de kennis delen met VHT-professionals. In de koplopers bijeenkomst van juni zal deze try-out ook aan de bestuurders worden gepresenteerd.		Ja
(4) Opleiding, scholing en arbeidsmarkt	In het kader van de opleiding, scholing en arbeidsmarkt lopen er vier deelprojecten: (A) Landelijke Omgevingsdienst NL Academie (ODNL Academie). De businesscase is in de stuurgroep van 9 juni besproken en er is besloten voor de voorkeursvariant te gaan. Hiervoor is een implementatieplan opgesteld dat op 21 november 2023 aan de stuurgroep is voorgelegd. Ook wordt gewerkt aan een meerjarenplan voor de ODNL Academie 2024-2028. (B) Opleidingen in relatie tot kwaliteitscriteria; als onderdeel van het meerjarenplan voor de ODNL Academie 2024-2028 wordt er een advies opgesteld hoe te komen tot een opleidingspakket in relatie tot de kwaliteitscriteria voor medewerkers uitvoering VTH en hoe de kwaliteit		De planning voor project (A) is: de implementatiefase op basis van het implementatieplan vindt plaats tot en met Q4 van 2024. In Q3 2024 is het meerjarenperspectief voor de ODNL Academie voor 2024-2028 afgerond.		Ja
			De planning voor project (B) is: In Q4 '24 is de eindrapportage van dit project opgeleverd inclusief een advies voor een portfolio voor een meerjarig opleidingsplan voor de ODNL academie. Het advies is als onderdeel van het strategisch meerjarenplan 2024-2028 (inclusief financieringsmodel) vanuit het Interbestuurlijk Programma (IBP) pijler 4 aangeboden aan de ALV van ODNL. In december 2023 heeft de ALV op basis	Juni 2023	Ja

		van de medewerkers te bewaken. Dit stond gepland voor Q1 van 2024, maar wordt doorgeschoven naar Q2 van 2024. Dit wordt structureel geborgd in de ODNL Academie.	hiervan ingestemd met het onderbrengen van de ODNL Academie onder de vereniging. Tevens is besloten om 2024 als overgangsjaar voor de ODNL academie te gebruiken voor de schaa sprong van 8 diensten naar 28 diensten. Voor het IBP VTH is hiermee het project overgedragen aan ODNL.		
		(C) Arbeidsmarktbenadering en naamsbekendheid; het voorbereiden en uitvoeren van een landelijke arbeidsmarktcampagne. Het campagneplan voor naamsbekendheid is in de stuurgroep van 21 november 2023 voorgelegd.	De planning voor project (C) is: De volgende specifieke activiteiten zijn voorzien in Q1 en Q2 van 2024: - Het uitvoeren van het plan door gebruik te maken van diverse vormen van communicatie. - Een gezamenlijke aanpak door omgevingsdiensten te bewerkstelligen. - Het evalueren van de regionale arbeidsmarktprojecten in het kader van de SPUK IBP VTH, het benoemen van succesfactoren voor een betere positie op de arbeidsmarkt.		Ja
		(D) Traineeprogramma; in Q3 van 2023 is een projectplan opgeleverd om te onderzoeken hoe een traineeprogramma VTH eruit kan zien en welke rol Omgevingsdienst NL daarbij kan vervullen (nieuw!). Met de uitvoering is gestart in Q4 van 2023.			
	(5) Informatie en communicatie	In het kader van informatie en communicatie lopen er drie deelprojecten: (A) Communicatiestrategie (voorheen communicatieplan); om de resultaten van de projecten binnen pijler 4 ook na einde IBP structureel te borgen, wordt er een communicatiestrategie opgesteld inclusief een voorstel voor werkafspraken tussen de omgevingsdiensten en met evt. de andere betrokken partijen. Oplevering was voorzien in Q4 van 2023, maar dit is niet gehaald. De strategie is afhankelijk van de resultaten van de overige projecten. Er is inmiddels een strategisch	De planning voor project (D) is: handreiking voor traineeprogramma's is voorzien Q4 van 2024.	Dec 2023	Ja
			De planning voor project (A) is: Communicatiestrategie t.b.v. de KIS is in Q2 van 2024 opgeleverd. Implementatie gedurende 2024.		Ja
			De planning voor project (B) is: Een plan voor de doorontwikkeling van kennisnet is onderdeel van (1), het structurele ontwerp van de KIS, en wordt in juli '24 voorgelegd aan het bestuurlijk overleg.		Ja
			De planning voor project (C) is: Ten behoeve van het definitieve ontwerp van de KIS en de platformisering daarvan is in Q1 en Q2 nadrukkelijk de afstemming met RWS/IPLO gezocht. Resultaat daarvan is onderdeel van definitieve ontwerp KIS (1).		Ja

		communicatieadviseur ingehuurd die in Q1 2024 gaat starten. De communicatiestrategie KIS is in Q2 2024 opgeleverd. (B) Kennisnet; het inrichten van een kennisnet met themagerichte platforms waarin kennis ontsloten en gedeeld kan worden voorzien van een goede ICT-ondersteuning als voorzetting van het huidige kennisnet. Eerder (bij de VGR van juni 2023) was de planning al bijgesteld van Q4 van 2023 naar Q2 van 2024. (C) Samenwerking IPLO/ inrichten frontoffice; in samenwerking met RWS en IPLO zal de informatievoorziening over wet- en regelgeving en de informatievoorziening over de uitvoering van VTH in relatie tot wet -en regelgeving worden vormgegeven waarbij bureau ODNL i.o. een sleutelrol speelt. Oplevering was voorzien in Q1 van 2024, maar de planning is bijgesteld naar Q2 van 2024. Het ontbreken van capaciteit heeft vertraging opgeleverd voor de realisatie van de deelprojecten; momenteel wordt er naar een projectleider voor onderdeel (C) gezocht. Nadat duidelijk is hoe het frontoffice eruitziet, kan gestart worden met een plan voor de inrichting van kennisnet.		
Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Planning/risico's	Afronden binnen IBP VTH
5 Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving	(1) Regionale planning	Er is een Handreiking ontwikkeld voor regionale planning en programmering (Handreiking Regionale Beleidscyclus 1.0.) die toepasbaar is voor de omgevingsdiensten en hun bevoegde gezagen. Dit betreft onder andere de aanpak voor de regionale probleem- en risicoanalyse, en het bestuurlijk vaststellen van regionale doelen en prioriteiten en van een regionaal meerjarenprogramma (BIG-8).	Besluitvorming over de Handreiking in het Bestuurlijk Overleg van 20 juni 2024. De regio's (omgevingsdiensten en bevoegde gezagen) zullen - indien zij daaraan behoefte hebben - worden ondersteund bij de implementatie.	Ja

	(2) Mandaten en delegatie	Er is een model-mandaatbesluit voorbereid en in het Bestuurlijk Overleg IBP vastgesteld. Dit model doet recht aan de positie van de omgevingsdiensten om binnen de kaders van landelijke regelgeving en het regionaal vastgestelde uitvoerings- en handhavingsbeleid op zo onafhankelijk mogelijke wijze hun taken te kunnen uitvoeren. Dit is in lijn met de aanbeveling van de Commissie van Aartsen. De gemeenten en provincies worden geïnformeerd dat dit het landelijke geprefereerd mandaatbesluit is en worden geadviseerd dit als basis te gebruiken voor de dor hen vast te stellen mandaatbesluiten.	Het model-mandaatbesluit is vastgesteld. Risico bij de implementatie: de gemeenten en provincies wordt gevraagd om de implementatie ter hand te nemen. Vanwege implementatie van de Omgevingswet wordt implementatie van het modelmandaat mogelijk niet direct in 2024 opgepakt; veel omgevingsdiensten hebben hun mandaten al recent (2023) omgezet in afstemming met hun partners naar de wettelijke bepalingen van de		Ja
	(3) Positie en rol Directeur OD	Om een meer onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving te realiseren wordt een profiel opgesteld, als basis voor benoemings- en evaluatieprocedure. Dit profiel wordt door een gespecialiseerde organisatie opgesteld.	Het conceptprofiel zal worden geagendeerd in de Stuurgroep van 18 juli 2024.		Ja
	(4) Opdrachtgeverschap-opdrachtnemerschap (OGON)	Versterking OGON bouwt voort op het OGON-netwerk van de VNG. Voor de versterking van het VTH-stelsel is het belangrijk dat de rollen en verantwoordelijkheden van alle partijen in het stelsel duidelijk worden, dat er aandacht wordt besteed aan de governance en dat er wordt geïnvesteerd in de relaties. Er zijn in 2023 en 2024 enkele bijeenkomsten geweest met veel deelname van gemeenten en bespreking van onderwerpen als voldoen aan robuustheidscriteria en versterken van de rol als opdrachtgever.	In 2024 zullen in totaal drie OGON-bijeenkomsten worden georganiseerd. De eerst bijeenkomst is gepland voor 2 juli 2024. Na afronding van het IBP ligt de organisatie van de andere voorgenomen bijeenkomsten weer bij de VNG.	Dec 2023	Ja
Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Planning/risico's		Afronden binnen IBP VTH
6 Monitoring kwaliteit milieu-	(1) Visitaties	Na de eerste vier pilots in 2022 zijn de 'echte' visitaties gestart bij andere omgevingsdiensten met tot doel in 2023 en 2024 alle omgevingsdiensten te visiteren. Inmiddels zijn er in totaal 20 van de 28 visitaties uitgevoerd.	De planning voor de vervolgisitaties is gereed. De visitaties worden uitgevoerd volgens planning.		Ja

toezicht		De 8 andere visitaties zijn in voorbereiding. De Rode draden rapportage over de visitaties uitgevoerd in de periode oktober 2022 - december 2023 is in mei 2024 aangeboden aan de staatssecretaris, IPO, VNG en de IBP VTH stuurgroep. Vrijwel alle onderliggen de handboeken, procedure en de governance zijn gereed. In voorbereiding is het installeren van de Raad van Advies. Ook het programmaplan voor 2025 is in voorbereiding. Daarbij is de bekostiging een belangrijk onderdeel. Het wachten is op de afspraken die gemaakt moeten worden voor de periode na het IBP VTH. Hier wordt in het BO IBP van 20 juni '24 over gesproken. Naar aanleiding van dit BO kunnen afspraken gemaakt worden.		
	(2) ILT onderzoeken	De ILT heeft drie onderzoeken uitgevoerd naar het functioneren van het VTH-stelsel milieu op een specifiek thema of signaal. - inzameling e-waste - asbestverwijdering - geluid. Het rapport over inzameling e-waste en asbest verwijdering zijn door IenW, voorzien van een beleidsreactie, toegezonden aan de Tweede Kamer. Het derde onderzoek met als thema geluid is afgerond en wacht op een beleidsreactie waarna het naar de Tweede Kamer wordt verzonden. Begin dit jaar is het vierde thematische onderzoek gestart naar ZZS, vergunningen en gezondheid. Dit onderzoek wordt in nauwe samenwerking met Omgevingsdiensten uitgevoerd. Eindproduct is o.a. een handreiking voor omgevingsdiensten hoe scherper te	Drie onderzoeken zijn gereed, waarvan er twee aan de Tweede Kamer zijn gestuurd. De derde volgt. Het 4e themaonderzoek is gestart en in uitvoering. Naar verwachting is het vierde thematische onderzoek gereed in december 2024 In mei 2024 is het 5e themaonderzoek gestart die naar verwachting gereed is in februari 2025. Alle onderzoeken worden uitgevoerd en opgeleverd volgens de planning.	Ja

		vergunnen. Dit onderzoek zal rond de jaarwisseling gepubliceerd worden. Het onderwerp voor het vijfde onderzoek is vastgesteld, namelijk de opvolging van adviezen van omgevingsdiensten door provincies en gemeenten. Tegelijkertijd voert de ILT een effectmeting uit voor de themaonderzoeken als input voor besluitvorming over het voortzetten van de themaonderzoeken. Naast de thematische onderzoeken worden er op dit moment ook twee signalerende onderzoeken uitgevoerd naar de coördinerende rol van provincies en naar bovenregionaal opererende bedrijfsvestigingen. Deze onderzoeken worden rond de zomer afgerond en in september gepubliceerd. Op basis van de eerste drie thematische onderzoeken (AEEA, asbest en geluid) wordt een 'Rode draden rapportage' opgesteld. In deze rapportage worden de hoofdlijnen, overeenkomsten en verschillen van de drie rapporten beschreven. Deze rapportage wordt begin september 2024 opgeleverd.		
	(3) Horizontale verantwoording	Het project is gestart volgens het pijlerplan, maar de oorspronkelijk planning is, met akkoord van de stuurgroep, (deels) met een halfjaar vertraagd. In de eerste helft van 2024 is zowel het theoretisch kader rond horizontale verantwoording (basis Wet gemeenschappelijke regeling en governance omgevingsdiensten) en de behoeftepeiling onder raads-, Statenleden en bestuurders afgerond. Dit wordt binnenkort aan de Stuurgroep aangeboden. Van de vier pilots is er 1 afgerond, een tweede is vrijwel gereed en de twee andere zijn in uitvoering.	Het theoretische kader is afgerond in Q2 2024 In Q1 en Q2 zijn twee pilots afgerond. De andere twee volgen net voor of net na de zomerperiode. Risico: Er is betrokkenheid nodig van meerdere partijen. En er is veel tijd nodig om de doelen uit te leggen en de partijen te interesseren voor dit onderwerp.	Ja
	(4) Opstellen Staat van VTH (SvVTH)	Het ontwikkelen van de SvVTH is gestart; er zijn interviews afgenomen en de studie naar andere 'Staten	De planning zoals in het projectplan is beschreven wordt gehaald.	Ja

		van andere sectoren' is afgerond. Met dit inzicht is een blauwdruk voor de SvVTH opgesteld die in de stuurgroep van 19 september 2023 is geaccordeerd. De werkgroep is in Q4 2023 en Q1 2024 gestart om de blauwdruk om te zetten in een proef SvVTH. Een onderdeel is het onderzoekmodel wat samen met de Erasmus universiteit wordt uitgewerkt is zo goed als gereed om een goed gefundeerde uitspraak over de werking van het VTH-stelsel. Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan het uitwerken van andere onderdelen voor de SvVTH. Ook die onderdelen zijn zo goed als gereed. Met deze uitwerkingen wordt rond de zomer een eerste proef SvVTH opgesteld. Dan wordt duidelijk of het onderzoeksmodel daadwerkelijk gebruik kan worden. Om de benodigde data en kwalitatieve gegevens te hebben als input voor het onderzoeksmodel, wordt tegelijkertijd een informatie-analyse uitgevoerd. Welke data is beschikbaar, welke nog niet en welke partijen kunnen deze data aanleveren. Hiervan is van belang dat iedereen dezelfde begrippen hanteert. Deze informatie-analyse wordt in samenwerking met de pijler 3 en 5 uitgevoerd. Het uniformeren zal meerdere jaren in beslag nemen, maar er wordt met de SvVTH, de regionale risico-analyse (P5) en de blauwdruk voor de toekomstige informatielandschap wel naar toegewerkt.	Risico: Het eerder genoemde risico dat meerdere deelnemers aan dit onderwerp ook betrokken zijn bij andere pijlers, waardoor de geplande inzet niet altijd mogelijk is, is inmiddels opgelost. Beoogde inzet van omgevingsdienst op basis van de SPUK blijkt beperkt mogelijk waardoor de gewenste capaciteit niet beschikbaar is.	
	(5) Interbestuurlijk toezicht	Er is vaker onderzoek gedaan naar de werking van interbestuurlijk toezicht (IBT), ook door de commissie Van Aartsen. De conclusie van de commissie luidt: IBT functioneert onvoldoende om de noodzakelijke checks en balances te garanderen.	Er is een aanvang gemaakt om IBT te beschouwen i.r.t. de doelen van pijler 6. In Q1 2024 is hierover gerapporteerd aan de stuurgroep. In Q2 2024 volgt een tweede notitie Risico: meerdere deelnemers aan dit onderwerp zijn ook bij andere pijlers betrokken, waardoor de geplande inzet niet altijd mogelijk is.	Ja

		Een genoemde oorzaak is dat volgens de Wet revitalisering generiek toezicht IBT sober en terughoudend toegepast moet worden. Op verzoek van de IBP VTH stuurgroep is IBT aan pijler 6 toegevoegd. Het doel is te onderzoeken hoe, binnen het huidige wettelijke kader, IBT kan bijdragen het geconstateerde toezichtsgat te verkleinen of op te lossen. Geconstateerd is dat IBT alleen gericht is op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken en niet is bedoeld om kwaliteit van de taakuitvoering te verbeteren. IBT geeft de bewindspersonen onvoldoende bevoegdheden om de stelselverantwoordelijkheid invulling te geven. De stuurgroep heeft vervolgens gevraagd wat wel mogelijk is met de huidige opzet van IBT. Een notitie hierover is in mei aan de stuurgroep verzonden en een tweede notitie volgt in juni 2024.		
--	--	--	--	--

Rapportage Financieringssysteematiek omgevingsdiensten

Arena Consulting

met ondersteuning van Buiten organisatieadvies

Versie voor Stuurgroep 21 mei 2024

3 mei 2024

Inhoud

Doel van de rapportage

Robuuste omgevingsdiensten (OD's) met een stabiele financiering voor hun taken en opgaven. Voorliggende rapportage bevat een uitwerking van de financieringssystematiek van OD's, waarmee deelnemers de financiering van OD's stabiel, opgabegericht én toekomstgericht kunnen inrichten.

Opdrachtgever

Werkgroep financiering pijler 1, op verzoek van stuurgroep Interbestuurlijk programma VTH en hun deelnemers.
Gemandateerd opdrachtgever Marc du Maine.

Werkwijze

- Documentenstudie
- Interviews werkveld
- Quick-scan vergelijking andere samenwerkingsverbanden
- Consultatie juridisch, financieel en bestuurskundig experts
- Eindoordeel en advies

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Inleiding	3
2. Context	4
3. Knelpunten en opgaven	6
4. Toekomstperspectief	7
5. Raamwerk voor financiering	8
6. Financieringssystematiek	9
7. Impact voor het VTH-stelsel	24
8. Implementatieadvies	26

Bijlage

A. Huidige situatie financiering	28
B. Andere samenwerkingsverbanden	32
C. Reflectie experts	37
D. Lijst betrokkenen	40
E. Begrippenlijst	42

Voorwoord

In voorliggende rapportage is een financieringssysteem voor de robuuste, toekomst-bestendige omgevingsdienst (OD) uitgewerkt. Daarmee is een grote stap gezet om vanuit de huidige, sterk verschillende, wijzen van financiering van de OD's te komen tot een eenduidige systematiek op stelselniveau.

Deze rapportage is opgesteld met inbreng van de werkgroep Financiering van het Interbestuurlijk programma (IBP) versterking VTH-stelsel. De verschillen van inzicht die afgelopen maanden ter tafel van de werkgroep kwamen, zijn intensief met elkaar besproken. Daarbij heeft ieder van de werkgroepleden voorbij eigen belangen gekeken en stonden de belangen van het stelsel als geheel centraal.

Antwoord op de opgave

De financieringssysteem biedt op stelselniveau waarborgen dat OD's over voldoende middelen beschikken om de taken te kunnen uitvoeren.

- De financiering van de OD's is met regionale afspraken gekoppeld aan het regionale takenpakket. Dit regionale takenpakket komt voort uit regionale opgaven, ambities van deelnemers en maatschappelijke ontwikkelingen (landelijke opgaven). Daarmee sluit de financiering aan bij de opgaven in de regio en landelijke opgaven. Door regionale taken ook regionaal te begroten en programmeren kunnen OD's meer onafhankelijk binnen de kaders van de regionale afspraken en dus met een professionele distantie opereren.
- De financiering is stabiel en toekomstgericht. Dit wordt geborgd door een meerjarig werkpakket voor de regionale taken, garanties voor meerjarige inbreng van lokale taken en landelijke normen voor toekomstgerichte OD's.

Implementatie door overtuiging

We hebben bij vijf verschillende typen samenwerkingsverbanden gezocht naar lessen voor de financiering van de OD's en de wijze waarop landelijke middelen bij de samenwerkingsverbanden terecht komen (zie bijlage B). Uit het onderzoek komt naar voren dat het ongebruikelijk is dat het Rijk bepaalt op welke wijze de financiering van regionale samenwerking dient te verlopen én hoe hoog via normen de bijdragen van deelnemers dienen te zijn.

Tegelijkertijd is duidelijk dat de financiering van de basistaken binnen het stelsel anders moet. Voorliggende systematiek is een grote stap in de financiering van de OD's. Een stap die in iedere OD-regio en in het stelsel als geheel leidt tot OD's die over de middelen beschikken om de opgaven en ambities aan te pakken.

Een groot aantal OD's heeft onderdelen van voorliggende systematiek al naar tevredenheid in gebruik. Dit biedt ook de mogelijkheid om binnen het stelsel van elkaar te leren. Door elkaar te laten zien wat de verschillende onderdelen van de financieringssysteem opleveren, kan in de praktijk de meerwaarde goed over het voetlicht worden gebracht.

De verdere uitrol van de systematiek gaat niet zonder inspanning. Het implementeren van deze systematiek vereist inzet en vraagt doorzettingskracht van alle partijen in het stelsel.

Namens het projectteam,

Bescherming persoonlijke levenssfeer

1. Inleiding

Aanleiding

Naar aanleiding van meerdere incidenten constateerde de commissie Mans in 2008 dat gemeenten en provincies onvoldoende zijn toegerust voor de uitvoering van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Naar aanleiding van deze constatering en de inrichting van landsdekkende OD's heeft het VTH-stelsel de afgelopen 15 jaar een impuls gekregen.

De commissie Van Aartsen (rapport: Om de Leefomgeving, 2021) komt tot het oordeel dat het VTH-stelsel niet goed functioneert en niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling van de commissie Mans: een robuuste uitvoeringsorganisatie, gelijke behandeling van gelijke gevallen, een stringente handhaving en een gecoördineerde aanpak van milieucriminaliteit. De commissie is van oordeel dat het VTH-stelsel wordt gekenmerkt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Hierdoor ontstaat vermijdbare schade. Zij adviseert om binnen de fundamentele van het bestaande stelsel tot een serie essentiële verbeteringen te komen.

Het Interbestuurlijk programma (IBP) versterking VTH-stelsel bevat de gezamenlijke ambities van het Rijk, gemeenten, provincies en de OD's om de uitvoering te verbeteren. De realisatie van de ambities is ondergebracht in zes pijlers. Pijler 1 van het IBP richt zich op de robuustheid van OD's. Eén van de ambities van pijler 1 is het komen tot een robuuste financiering van de OD's.

Vraagstelling

De werkgroep Financiering van pijler 1 heeft als opdracht:

1. Ontwerp een financieringssysteem voor OD's als basis voor robuuste taakuitvoering.
2. Bepaal de mogelijkheden voor verankering van deze systematiek

De werkgroep Financiering bestaat uit een vertegenwoordiging van het Rijk, provincies, gemeenten en OD's.

Verantwoording

Deze rapportage is, net als de eerdere *Contourennota financieringssysteem omgevingsdiensten*, in opdracht van de werkgroep door Arena Consulting opgesteld.

- De contourennota is 4 oktober ter consultatie voorgelegd aan IPO, VNG, het Rijk en de OD's. De vier partijen hebben hun achterban geraadpleegd en in november 2023 een reactie geformuleerd.
- De werkgroep Financiering is in de periode november 2023 tot en met februari 2024 meermaals bijeen geweest om de reacties te bespreken en te verwerken in een rapportage.
- De conceptrapportage is in maart 2024 ter consultatie voorgelegd aan bovengenoemde partijen. Zij hebben, na het consulteren van hun achterban, in april een reactie gegeven. Op basis van deze reacties is voorliggende definitieve rapportage opgesteld.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 schetst de context waarbinnen de opdracht wordt uitgevoerd en hoofdstuk 3 de knelpunten bij de huidige financiering van OD's. Hoofdstuk 4 beschrijft het beoogde doel; het toekomstperspectief. In hoofdstuk 5 staat een raamwerk van begrippen die de basis vormen om een financieringssysteem op te kunnen bouwen. Het daadwerkelijke ontwerp van de financieringssysteem staat in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 beschrijft de impact van de systematiek. Hierin staat wat het oplevert, wat ook niet en wat het vraagt om de systematiek uit te kunnen voeren. In hoofdstuk 8 is een advies voor implementatie van de systematiek uitgewerkt.

Deze rapportage sluit af met vijf bijlagen:

- A. een verdieping in de huidige situatie (IST);
- B. een vergelijking met andere samenwerkingsverbanden;
- C. de reflectie van experts op het vraagstuk en de oplossingsrichting;
- D. een overzicht met de betrokkenen in interviews en sessies;
- E. een begrippenlijst.

2. Context (1 van 2)

De opdracht is om een financieringssysteem te ontwerpen die de basis vormt voor een robuuste taakuitvoering. Voor het opstellen van de systematiek is het van belang om een scherp beeld te hebben binnen welke context de opdracht wordt uitgevoerd.

Schets van het VTH-stelsel

Provincies en gemeenten zijn het bevoegd gezag voor VTH-taken. Zij fungeren als eigenaar én opdrachtgever van OD's die de taken uitvoeren. De OD's zijn verlengd bestuur en kennen allemaal de juridische vorm van een gemeenschappelijke regeling. Het stelsel van OD's, hun taken en bevoegdheden is vastgelegd in de Omgevingswet. Daarbij verschilt het takenpakket van provincies met dit van gemeenten. Provincies zijn voor andere activiteiten bevoegd en de activiteiten waarvoor zij bevoegd zijn, zijn gemiddeld gezien complexer dan die van gemeenten.

De financiering van OD's verloopt voornamelijk via provincies en gemeenten. Zij financieren de taken uit de algemene middelen of inkomsten uit bijv. leges en dwangsommen. In enkele gevallen financiert het Rijk middels specifieke uitkeringen de OD's direct. Dit betreft incidentele financiering, met relatief zware verantwoordingseisen.

Colleges van B&W en Gedeputeerde Staten leggen verantwoording af aan gemeenteraden en Provinciale Staten over de VTH-taakuitvoering ('horizontaal' toezicht). De provincies houden met het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) 'verticaal' toezicht op de gemeentelijke VTH-taakuitvoering door de gemeenten zelf en de OD's.

Het financieel toezicht op de OD's ligt bij het ministerie van BZK. Zij beoordeelt of de OD begroting meerjarig structureel en reëel in evenwicht is. Het ministerie van I&W is verantwoordelijk voor het functioneren van het stelsel als geheel. Zij bewaakt de afspraken binnen het stelsel.

Aanbeveling commissie Van Aartsen: landelijke normfinanciering

De commissie Van Aartsen concludeert dat OD's onvoldoende robuust zijn om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen. Eén van de oorzaken betreft de negatieve effecten van outputfinanciering op handhaving, kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering. De commissie stelt dat outputfinanciering niet is afgestemd op het werkaanbod en dat het contraproductief werkt voor het maken van regionale afwegingen. 'Het is niet uit te sluiten dat de toenemende druk op gemeentelijke financiën een negatief effect zal hebben op de dienstverlening van omgevingsdiensten.' De aanbeveling van de commissie is om over te gaan tot landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering.

Onderzoek: landelijke normfinanciering past niet binnen de financiële verhoudingen

Als vervolg op de aanbevelingen is juridisch onderzoek gedaan (Kokx De Voogd, *Juridisch onderzoek aanbevelingen Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, 2021*). Conclusie in het onderzoek is dat de Financiële verhoudingen wet (Fvw) geen ruimte biedt om in het gemeente- en provinciefonds middelen 'hard' te oormerken. Het alternatief, waarbij de financiering vanuit het Rijk via algemene uitkering aan gemeenten en provincies blijft bestaan, maar waarbij er wel landelijke uitvoeringsnormen worden opgenomen, wordt als minder passend aangemerkt. Hierdoor zou alleen voor de uitvoering van de VTH-taken het stelsel van financiële verhoudingen worden aangepast.

Op basis van het juridisch onderzoek heeft de stuurgroep IBP (november 2022) besloten om de opdracht voor de werkgroep Financiering te verbreden tot 'het ontwerpen van een financieringssysteem' en niet te richten op het invoeren van normfinanciering.

2. Context (2 van 2)

De uitkomsten van het juridisch onderzoek leiden ook tot de conclusie dat een landelijk, uniforme financieringssysteem binnen het bestaande stelsel niet afdwingbaar is. Dit wil echter niet zeggen dat er geen stappen gezet kunnen worden. Het betekent wel dat draagvlak voor de ontworpen systematiek essentieel is. Dit heeft implicaties voor het ontwerp van de systematiek.

De voorgestelde systematiek draagt bij aan stabiele en toekomstgerichte financiering van OD's. Het is geen wondermiddel dat overige ingrepen overbodig maakt; de systematiek dient geplaatst te worden in een breder pakket van verbetermaatregelen. Daarbij heeft de werkgroep toegewerkt naar de meest haalbare vorm binnen de meegegeven context. Als blijkt dat dit onvoldoende bijdraagt aan de gezamenlijke opgave, kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn.

Omgevingsbesluit: handvat voor het ontwerp van de financieringssysteem

In het Omgevingsbesluit zijn wettelijke eisen opgenomen waaraan de uitvoeringsorganisatie voor VTH-taken moet voldoen. Hieronder zijn de relevante artikelen benoemd:

- Deelnemers in de OD dienen (art. 13.5) een gezamenlijke uitvoerings- en handhavingsstrategie (in het vervolg: regionale U&H-strategie) vast te stellen, waarin onder meer de prioriteiten, doelstellingen, werkzaamheden en werkwijzen worden beschreven.
- De benodigde financiële en personele middelen voor de uitvoering van de U&H-strategie dienen inzichtelijk te worden gemaakt en in de begroting te worden gewaarborgd (art. 13.10).
- In het Omgevingsbesluit (art. 13.12) is bepaald welke taken de gemeenten en provincies minimaal in de OD dienen te beleggen. Dit zijn de zogenoemde basistaken.

Het Omgevingsbesluit biedt aanknopingspunten voor de financieringssysteem. Uit het besluit volgt namelijk dat de regionale U&H-strategie een essentiële schakel is om de omvang van de benodigde middelen te bepalen.

Om de financieringssysteem goed te laten werken is niet alleen de technische kant van de systematiek van belang, maar ook het gesprek tussen deelnemers en OD. In dit gesprek worden prioriteiten gesteld, wordt bepaald wat de OD kan bijdragen aan deze prioriteiten en wordt het benodigde uitvoeringsniveau van de VTH-taken bepaald.

3. Knelpunten en opgaven

Knelpunten financiering

De werkgroep Financiën heeft voor de zomer 2023 een enquête uitgezet onder de OD's (zie bijlage A. Situatieschets). Zij heeft daarbij gevraagd naar knelpunten bij de huidige financiering. Uit de enquête komt het beeld naar voren dat de meeste OD's tevreden zijn met hun 'eigen' financieringssysteem. In veel gevallen betreft dit een vorm van outputfinanciering. De systematiek is in samenspraak met deelnemers opgesteld en kan rekenen op draagvlak. Knelpunten worden vooral aangegeven met betrekking tot de hoge administratieve lasten en schommelende inkomsten, doordat de daadwerkelijke productie afwijkt van de prognose.

Op basis van de verdiepende interviews en de documentanalyse zijn de in de enquête genoemde knelpunten nader te duiden. Ook komen hierbij andere knelpunten in de financiering naar voren.

1. Niet bij alle OD's zijn de beschikbare middelen gebaseerd op het takenpakket, de problematiek in de regio, ambities van opdrachtgevers en maatschappelijke ontwikkelingen (o.a. energie, klimaat, stikstof). In diverse regio's wordt de benodigde inzet bepaald op basis van de bijdrage zoals die historisch is bepaald. Daarnaast komt het voor dat opdrachtgevers, ondanks gezamenlijke beleid, individueel de taakuitvoering afschalen en daarmee de omvang van de bijdrage naar beneden bijstellen.
2. Bij veel OD's wordt begroot en afgerekend op basis van het aantal producten of uren dat een bevoegd gezag afneemt ($P \cdot Q$). Dit is rechtvaardig; een opdrachtgever betaalt naar rato van de inzet die de OD daadwerkelijk levert. Echter deze wijze van afrekenen brengt ook een tweetal knelpunten met zich mee:
 - A. De regionale opgave staat niet centraal, maar de inzet voor een individuele opdrachtgever. Er is een financiële prikkel om in de uitvoering dicht bij de OD begroting te blijven. Daardoor kan de OD minder goed vanuit een professionele distantie opereren en dus vanuit de regionale opgave bepalen waar de beschikbare capaciteit het best kan worden ingezet.

- B. De OD krijgt te maken met schommelende inkomsten. Dit levert een financieel risico op omdat een groot deel van de bedrijfsvoeringskosten (overhead, VTH-systeem) vast is. Er is voldoende weerstandsvermogen nodig om dit risico op te kunnen vangen.

3. OD's zijn sterk gericht op het leveren van de jaarproductie voor individuele opdrachtgevers. In OD begrotingen worden (te) weinig middelen geraamd voor collectieve taken als ketentoezicht, milieucriminaliteit en instrumenten als vrije veld toezicht. Ook beschikken niet alle OD's over voldoende budget voor kennisontwikkeling en innovatie.
4. Het stelsel kenmerkt zich door grote variatie. Iedere OD is op een verschillende wijze gefinancierd. Niet alleen verschilt de wijze van begroten en afrekenen per OD, maar ook definities en begrippen worden verschillend gehanteerd. Landelijke definities ontbreken. De grote verscheidenheid leidt ertoe dat:
 - A. het ministerie van I&W (stelselverantwoordelijke) niet kan beoordelen of OD's adequaat zijn gefinancierd om tenminste de wettelijke basistaken uit te voeren.
 - B. Iedere OD bijzonder veel tijd kwijt is met het ontwikkelen en in stand houden van de bouwstenen uit de systematiek, zoals het maken en onderhouden van producten- en dienstencatalogus (PDC) en kengetallen.

De opgave

De geschetste knelpunten leiden tot de conclusie dat er op stelselniveau weinig waarborgen zijn om ervoor te zorgen dat OD's over voldoende middelen beschikken om de taken uit te voeren. Voor een robuuste taakuitvoering is het van belang dat:

- De financiering van de OD is gekoppeld aan het takenpakket, regionale opgaven, ambities van opdrachtgevers en maatschappelijke ontwikkelingen.
- De financiering stabiel en toekomstgericht is, zodat OD's meer onafhankelijk én met een professionele distantie kunnen opereren nu en in de toekomst.

4. Toekomstperspectief

Robuuste financiering van het stelsel en de individuele OD's

Een financieringssysteem is een middel om een doel te bereiken. In dit toekomstperspectief staat de stip op de horizon voor financieel robuuste OD's binnen de fundamenteën van het bestaande stelsel.

1. OD's zijn verlengd lokaal bestuur in de vorm van een gemeenschappelijke regeling waarbij de zeggenschap bij provincies en gemeenten ligt. De directe bekostiging van de OD's loopt in hoofdzaak via de bijdrage van de deelnemers. Er is alleen bij uitzondering sprake van directe financiering aan OD's vanuit de rijksoverheid.
2. OD's beschikken over financiële middelen van de opdrachtgevers die zijn afgestemd op het takenpakket, regionale (collectieve) opgaven en maatschappelijke ontwikkelingen. De middelen zijn afdoende om producten en diensten naar aard en intensiteit in te zetten voor de opgaven.
3. De financiële middelen stellen de OD's in staat om de organisatie op de toekomst te richten. De omvang voldoet onder andere aan de landelijke normen met kritische prestatie indicatoren (kpi's) op kennisontwikkeling, innovatie, business-intelligence en weerstandvermogen om risico's op te vangen.
4. De financiële bijdrage is rechtvaardig verdeeld over de opdrachtgevers en meerjarig stabiel.
5. De financiering biedt de OD's mogelijkheden om bij de uitvoering van taken meer onafhankelijk en met professionele distantie besluiten te nemen om specifieke producten en diensten in te zetten om de kwaliteit van de leefomgeving te beschermen.
6. De financieringssysteem is overzichtelijk, begrijpelijk en administratief uitvoerbaar. Er dient een gezonde balans te zijn tussen de administratieve lasten enerzijds en de informatie die deelnemers en overige partijen in het stelsel nodig hebben.

7. Het VTH-stelsel functioneert als één geheel. Harmoniseren van begrippen, definities en methodieken draagt bij aan het gezamenlijk opbouwen, beheren en delen van kennis.
8. Het ministerie I&W kan als stelselverantwoordelijke zicht krijgen op de robuustheid van iedere OD. In het stelsel worden daartoe begrippen en bouwstenen voor de financieringssysteem geharmoniseerd.
9. Er zijn voldoende personele en financiële middelen voor voorzieningen en faciliteiten voor het VTH-stelsel.

Essenties

1. Bekostiging hoofdzakelijk door de deelnemers
2. Middelen afgestemd op de opgaven en ontwikkelingen
3. Voldoende ontwikkelingskracht
4. Rechtvaardige verdeling van de bijdrage over opdrachtgevers
5. Onafhankelijke inzet voor bescherming leefomgeving
6. Uitvoerbare systematiek
7. Harmoniseren voor gezamenlijke kennisontwikkeling, -deling en -beheer
8. Landelijk zicht op stelselrobuustheid
9. Voldoende middelen voor stelselvoorzieningen

5. Raamwerk voor financiering

Om tot een ontwerp van een financieringssysteem te komen is het noodzakelijk om begrippen te definiëren en om te bepalen langs welk raamwerk de systematiek wordt opgebouwd.

Financieringssysteem belicht

- **Financiering** is de bekostiging van een organisatie.
- Een **financieringssysteem** is de manier waarop de financiële middelen worden toegewezen, beheerd en verdeeld aan en binnen een organisatie. Een financieringssysteem omvat het geheel van methoden, regels en afspraken die worden gebruikt om de financiële middelen toe te wijzen, te beheren en te verdelen.

Fasen in het proces van financieren

In de financiering van een OD zijn vier fasen te onderscheiden:

- Begroten:** Het bepalen van de benodigde middelen en de verdeling van de inbreng van de middelen door de deelnemers
- Plannen en programmeren:** Het vertalen van het takenpakket naar een uitvoeringsprogramma
- Sturen:** Het inzichtelijk maken en bewaken van de voortgang van de realisatie van het uitvoeringsprogramma en de inzet van de beschikbare middelen
- Afrekenen:** Het bepalen van de werkelijke bijdrage van deelnemers en de bestemming van een resultaat conform jaarrekening

Opbouw taken van de OD's

We onderscheiden de volgende taken: basistaken, plustaken, projecten en bedrijfsvoering. Dit onderscheid is gemaakt, omdat ieder van deze taakgroepen andere eisen stelt aan de wijze van financiering. De afbakening van deze taken is in tabel hiernaast beschreven en dient op onderdelen nader verduidelijkt te worden (zie hoofdstuk 8 - implementatieadvies).

Basistaken	Taken zoals verwoordt in art. 13.12 van het Omgevingsbesluit. Onderscheid is gemaakt in: • locatiegebonden taken: taken voor activiteiten die de uitvoerder meerjarig op een vaste locatie uitvoert. Naast de bedrijfsgebonden activiteiten, betreft dit bijvoorbeeld ook activiteiten als het saneren of afgraven van bodem. • overige taken, in het bijzonder: • niet-locatiegebonden taken: taken voor activiteiten die de uitvoerder op wisselende locaties uitvoert, zoals mobiel puinbreken en het slopen van werken waarbij asbest vrijkomt. • collectieve taken: taken die niet of nauwelijks zijn toe te wijzen aan individuele deelnemers maar waarbij wel allen profijt hebben, zoals vrije veldtoezicht bodem en astbest, ketentoezicht en meldkamer.
Plustaken	Taken van de OD, niet zijnde basistaken. Dit zijn taken waarbij iedere deelnemer individueel kan besluiten om ze in te brengen. Onderscheid is gemaakt in: • milieugerelateerde plustaken, zoals toezicht op geluidsoverlast bij horeca, duurzaamheidsadvies bij gebiedsontwikkelingen. • overige plustaken, zoals toezicht op natuur en brandveiligheid en bouw waarvoor gemeenten bevoegd gezag zijn.
Projecten	Afgebakende taken met aparte financieringsafspraken, een begin- en einddatum. Naast deelnemers kunnen ook andere partijen bij de OD projecten beleggen, zoals waterschappen, ministeries en onderzoeksinstituten.
Bedrijfsvoering	Taken die ondersteunend zijn aan het primair proces. Ze hangen samen met de bedrijfsvoering van de OD en hebben geen directe relatie met de productie. Het betreft: • overhead • materiele kosten primair proces (o.a. VTH-software, wagenpark) • innovatie en ontwikkeling van medewerkers, processen en organisatie

6. Financieringssystematiek (1 van 15)

Essentie

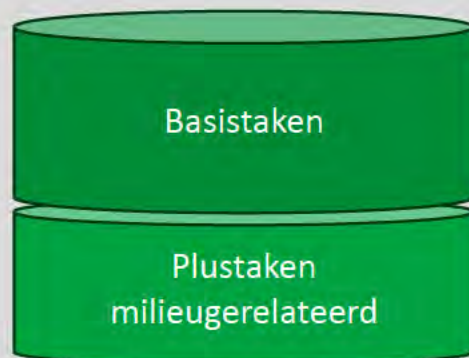

Voor ieder van de taken, zoals gedefinieerd in hoofdstuk 5, is in voorliggend hoofdstuk de financieringssystematiek uitgewerkt. De financieringssystematiek richt zich op de fasen begroten en afrekenen en stelt eisen aan de inrichting van de financiering in iedere regio én aan het stelsel als geheel. Binnen de systematiek kan iedere regio ook keuzen maken. In essentie ziet het ontwerp er als volgt uit:

6. Financieringssystematiek (2 van 15)

Basistaken en bij voorkeur milieugerelateerde plustaken

Basistaken (en bij voorkeur milieugerelateerde plustaken):
regionale begroten op basis van meerjarige **U&H-strategie**

- Locatiegebonden activiteiten: prijs per locatie
- Overige activiteiten: raming uren/kosten

Afrekening is keuze per OD

Opties:

- Conform begrote bijdrage
- Feitelijke inzet uren/kosten

Voorliggende werkwijze geldt voor de basistaken. Bij voorkeur wordt deze systematiek ook toegepast voor de milieugerelateerde plustaken. Hiervoor geldt echter geen wettelijk verplichting om deze taken bij de OD te beleggen én om deze regionaal, uniform uit te voeren.

U&H-strategie als basis voor de financiering

In het toekomstperspectief is de ambitie benoemd dat de middelen van de OD's zijn afgestemd op het takenpakket, regionale opgaven, ambities van opdrachtgevers en maatschappelijke ontwikkelingen (landelijke opgaven). Bovendien is het wenselijk dat de financiering een stabiel, meerjarig karakter kent.

In het Omgevingsbesluit is voor de basistaken vastgelegd dat er in iedere regio een U&H-strategie moet worden opgesteld, gebaseerd op een regionale analyse van risico's, problemen en doelstellingen (zie hoofdstuk 2). Ook is vastgelegd dat de benodigde middelen inzichtelijk moeten worden gemaakt en moeten worden gewaarborgd in de begroting. Hiermee vormt de regionale U&H-strategie het fundament voor de financiering van de OD's.

Om als basis te kunnen dienen voor de financiering van de taken, dient de U&H-strategie een uitwerking te bevatten voor de VTH-producten en diensten als asbest, bodem, branches en/of milieubelastende activiteiten (mba's) met meerjarige kaders van in ieder geval:

- minimale frequenties, gebaseerd op prioriteiten;
- wettelijke kaders, prioriteiten en maatschappelijke ontwikkelingen (landelijke opgaven) en de wijze waarop deze doorwerken in de regio;
- wijze waarop regionaal benodigde uren worden bepaald voor onder meer adviezen en collectieve taken (vrije veld- en ketentoezicht, meldkamer, regionale projecten);
- werkwijze bij de uitvoering van de VTH-taken.

Daarmee komen we tot twee belangrijke uitgangspunten:

1. In de regionale U&H-strategie bepalen de deelnemers gezamenlijk en meerjarig prioriteiten, doelstellingen en strategie, gebaseerd op een regionale beleids- en omgevingsanalyse.
2. De regionale U&H-strategie is de basis voor het minimaal (regionaal) uitvoeringsniveau.

6. Financieringssystematiek (3 van 15)

Basistaken en bij voorkeur milieugerelateerde plustaken

In het figuur hiernaast is de relatie gelegd tussen de regionale U&H-strategie en het werkpakket. Op basis van (A) de regionale U&H-strategie en (B) het locatie- en activiteitenbestand (aantal en type locaties/activiteiten) kan de bijdrage van iedere deelnemer én het werkpakket (C) worden bepaald.

Bij de planning en programmering wordt dit werkpakket opgenomen in het uitvoeringsprogramma en hierover wordt verantwoording afgelegd in tussentijdse en jaarlijkse rapportages (jaarverslag). De werkpakketten van alle deelnemers tezamen vormen het regionale werkpakket.

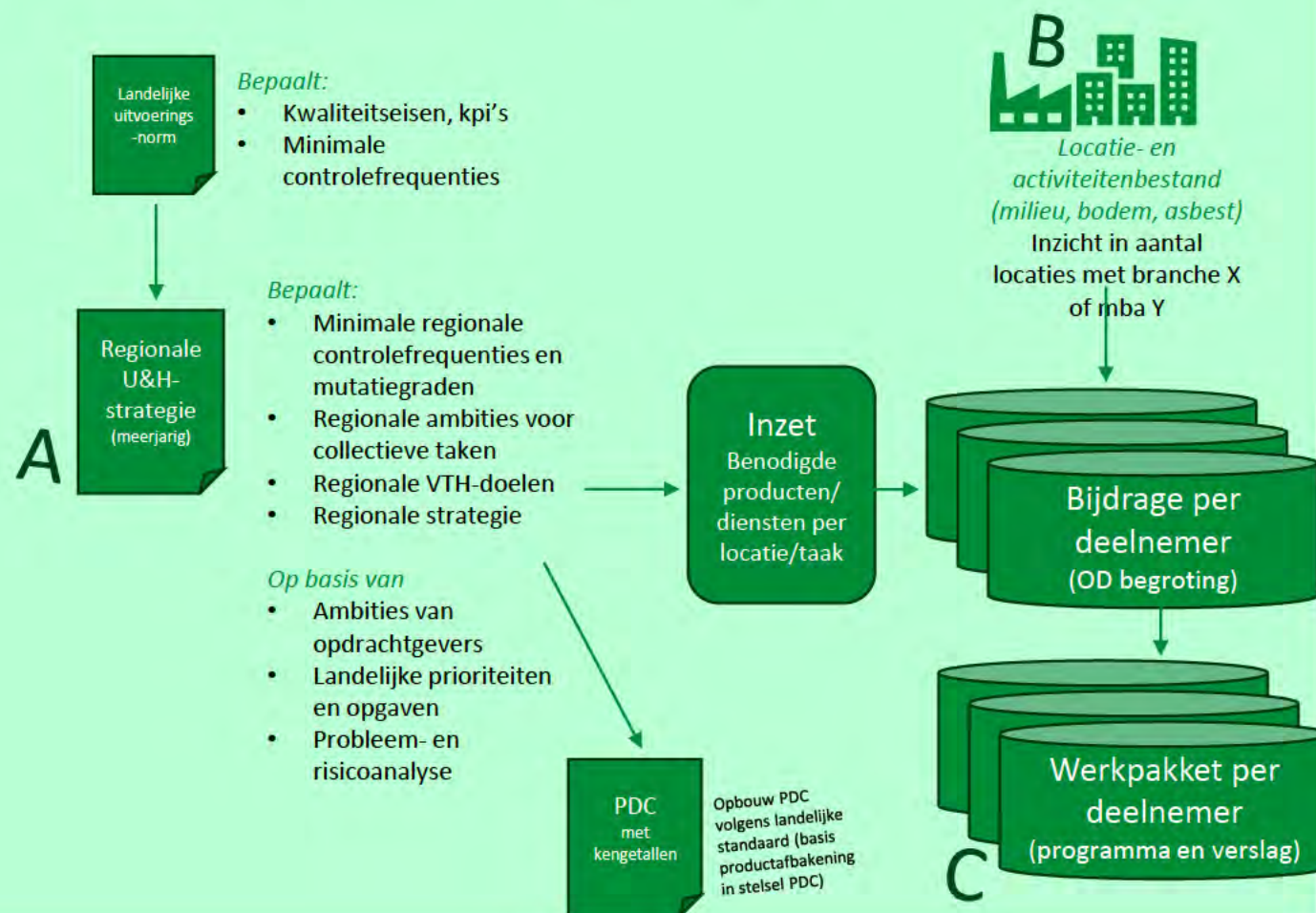
Doordat het regionale werkpakket is gebaseerd op (regionale) beleidskeuzen, vormt dit het minimale niveau voor uitvoering van de producten en diensten.

In diverse regio's is gekomen tot een minimaal regionaal uitvoeringsniveau die in enkele gevallen ook is doorvertaald in een regionale financiële norm. Zo kennen we bijvoorbeeld de Noordelijke Maat (Seveso en RIE-4-taken van de drie noordelijke provincies), Fryske Peil, Drentse Maat, Gelderse Maat en MWB-norm voor Midden- en West-Brabant.

Individuele opdrachtgevers kunnen, al dan niet op advies van de OD, besluiten om deze minimale productie te verhogen (intensiveren), bijv. door een (extra) actualiseringsslag van vergunningen of intensivering van het toezicht.

Iedere OD kent een eigen PDC met beschrijvingen, afbakeningen en kengetallen voor een deel van de producten en diensten. Om kennisdeling tussen OD's te bevorderen en de administratie van OD's efficiënter op elkaar te laten aansluiten, is harmoniseren van begrippen in een (landelijke) stelsel PDC vereist.

Relatie tussen regionale U&H-strategie en regionale werkpakket

6. Financieringssystematiek (4 van 15)

Basistaken en bij voorkeur milieugerelateerde plustaken – begroten locatiegebonden taken

Begroten locatiegebonden taken

Op dit moment komt de begrote deelnemersbijdrage bij veel OD's voor een groot deel tot stand op basis van een individuele inkoop van producten en diensten (output). Dit heeft als nadeel dat in de financiering de koppeling met de regionale U&H-strategie wordt losgelaten. Ook kan het leiden tot jaarlijkse fluctuaties in de financiering.

Om deze knelpunten te ondervangen wordt voorgesteld dat:

- Alle OD's een 'all-in' prijs hanteren per type locatie. In het all-in tarief zit niet alleen een bijdrage voor de inzet voor planmatige producten (periodiek toezicht), maar ook voor vraaggestuurde producten als vergunningverlening, klachten, bezwaar, beroep en handhaving. De prijs is gebaseerd op de beleidskeuzes in de U&H-strategie, ervaringscijfers en uurtarief. Voor de provinciale locaties gelden andere locatieprijzen dan voor de gemeentelijke, omdat het basistakenpakket voor provincies breder is dan alleen milieutaken.*
- Door de prijs per type locatie te vermenigvuldigen met het aantal locaties per deelnemer wordt de begrote bijdrage per deelnemer bepaald.
- In de OD-regio kan besloten worden om de milieugerelateerde plustaken die betrekking hebben op locaties, als een aparte opslag toe te voegen aan de locatieprijs en deze taken via dezelfde wijze te begroten als de basistaken.
- Indien de deelnemer een intensiever uitvoeringsniveau wenst, is maatwerk bovenop het regionale minimum niveau mogelijk. Dit maatwerk kan ook voor specifieke locaties worden gehanteerd. In de praktijk zal dit bij locaties met provinciaal bevoegd gezag eerder het geval zijn.

Locatieprijzen voor de basistaken kunnen hiermee ook vergeleken worden met andere OD's. Verschillen tussen locatieprijzen van OD's zijn verklaarbaar door verschillen in (1) beleidskeuzes, (2) ervaringscijfers en (3) uurtarieven.

*Onder de provinciale basistaken vallen bijvoorbeeld ook de VTH-taken voor bouwactiviteiten.

Waarom locaties als kostendrager?

Voor een OD is het inwoneraantal of het grondoppervlak geen logische maatstaf om de bijdrage per deelnemer vast te stellen. Onder de Wet milieubeheer en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) registreerden de gemeenten, provincies en OD's hun werkzaamheden op inrichtingniveau. In de Omgevingswet is het begrip 'inrichting' komen te vervallen en wordt het begrip 'activiteit' belangrijker; door het IBP (pijler 3) wordt beoogd de mba's volgens een landelijk uniform informatiemodel te registreren.

Het voorstel is om voor de financieringssystematiek 'locaties' als kostendrager te hanteren en niet het aantal mba's. Hier liggen een aantal argumenten aan ten grondslag:

- De locatie - waar één of meerdere mba's plaatsvinden – blijft ook onder de Omgevingswet een essentiële entiteit in de registratie van OD's.
- In de uitvoering worden meerdere mba's gelijktijdig in één product behandeld. Voorbeeld: een toezichthouder doet een integrale controle op locatie en inspecteert meerdere mba's.
- Het aantal mba's dat in de wet is benoemd, is zeer omvangrijk. Dit leidt tot een onnodig gedetailleerde opbouw van de financieringssystematiek.
- De registratie van mba's is bij veel OD's nog in opbouw en heeft nog vele jaren nodig om op kwalitatief goed niveau te komen.

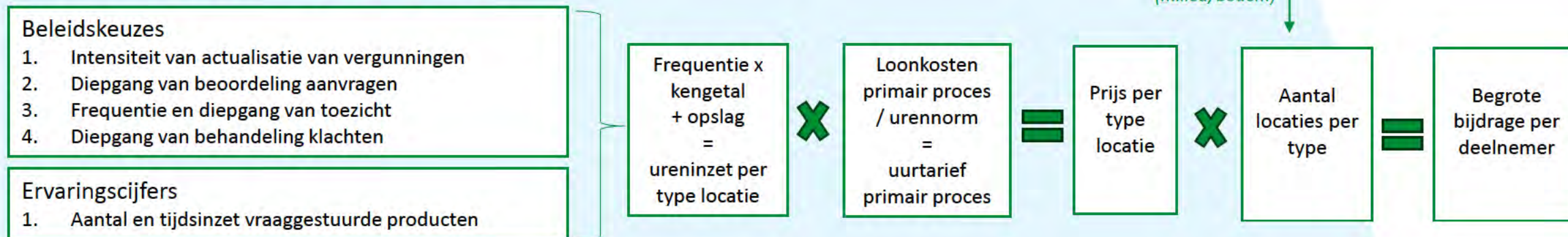
Het begrip locatie wordt door het IBP (pijler 3) nader uitgewerkt, zodat ook bij de toepassing van dit begrip geen verschillen van definitie gaan ontstaan.

In het figuur op de volgende pagina is de berekeningswijze voor de locatiegebonden taken gevisualiseerd.

6. Financieringssystematiek (5 van 15)

Basistaken en bij voorkeur milieugerelateerde plustaken – begroten locatiegebonden taken

Schematische weergave berekening begroting locatiegebonden taken

Voorbeeld berekening

Locatieprijs voor locatie met één of meerdere vergunningplichtige mba's, niet zijnde IPPC of Seveso

Gem. per jaar	
Vorbereiding van vergunningen en meldingen voor mba's	75 uren per 3 jaar = 25 uren
Periodiek milieutoezicht	30 uren per 2 jaar = 15 uren
Milieutoezicht na klachten en incidenten	10 uren
Opslag bezwaar, (hoger) beroep, handhaving	30%
Geraamde inzet:	65 uren per jaar
Uurtarief (exclusief bedrijfsvoeringskosten)	€ 70
Prijs voor dit type locaties	€ 4.550,- per jaar

Benodigde afspraken in stelselverband

- A. Uitwerken van een stelsel PDC met uniforme definities en afbakening van producten en diensten voor in ieder geval de basistaken en milieugerelateerde plustaken. De stelsel PDC dient de basis te vormen voor de PDC's van alle OD's, zodat iedere OD minder administratieve lasten heeft en administraties van OD's beter aansluiten.
- B. In de PDC ook bepalen welke producten en diensten minimaal in de prijs per type locatie worden opgenomen. Uitgangspunt daarbij is een 'all-in' prijs, waarin alle werkzaamheden zijn meegenomen die de OD voor de VTH-taken op de betreffende locatie uitvoert. Dit zijn dus niet alleen planmatige producten (periodiek toezicht), maar ook vraaggestuurde producten als vergunningverlening, klachten, bezwaar, beroep en handhaving.
- C. Vaststellen typen locaties. Voor de eenvoud en robuustheid van de systematiek verdient het de voorkeur om een beperkte set met type locaties te benoemen waarvoor iedere OD zijn eigen locatieprijs berekent. Gedacht wordt aan tenminste het volgende onderscheid:
 1. Locaties met de mba Seveso-inrichting
 2. Overige locaties met één of meerdere IPPC-installaties
 3. Overige locaties met één of meerdere vergunningplichtige, mba's
 4. Overige locaties met één of meerdere meldingsplichtige, mba's
 5. Overige locaties met informatieplicht of zorgplicht

6. Financieringssystematiek (6 van 15)

Basistaken en bij voorkeur milieugerelateerde plustaken – begroten overige taken

Begroten collectieve taken

Door de nadruk op individuele productieafspraken per deelnemer bestaat het risico dat er onvoldoende middelen worden geraamd voor de collectieve taken. Om dit risico te ondervangen wordt voorgesteld de volgende werkwijze te hanteren:

Benodigde afspraken in stelselverband

D. Bepalen welke collectieve taken iedere OD in haar begroting dient te onderscheiden. Dit geldt in ieder geval voor de basistaken ketentoezicht, vrijeveld toezicht bodem en asbest en de meldkamer.

- De benodigde ureninzet wordt per collectieve taak afzonderlijk bepaald. Deze inzet is gebaseerd op de regionale U&H-strategie en ervaringscijfers.
- De benodigde ureninzet wordt vermenigvuldigd met het begrote uurtarief in het primair proces om het budget van de OD te bepalen.
- Vervolgens wordt dit budget 'verdeeld' om tot de begrote bijdrage per deelnemer te komen. Iedere OD bepaalt zelf de verdeelsleutel. Dit kan op basis van de omvang van het locatiebestand, inwoneraantal etc.

Begroten niet-locatiegebonden en niet-collectieve taken

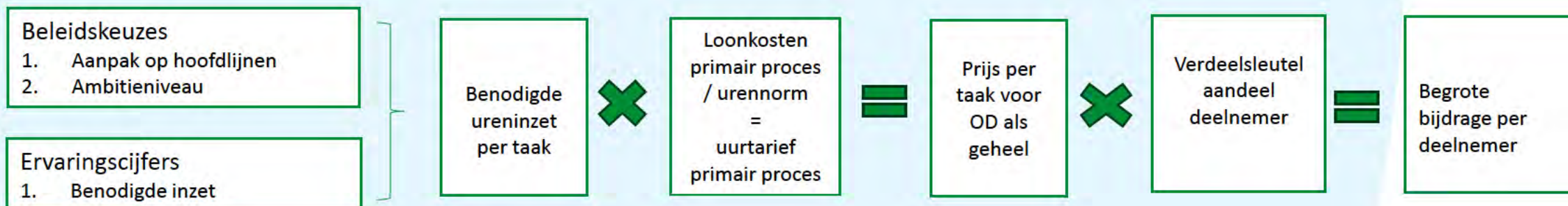
Voor de overige basistaken is het ontwerp van de systematiek als volgt:

Benodigde afspraken in stelselverband

E. Bepalen welke producten en diensten niet locatiegebonden zijn en niet zijn aangemerkt als collectieve taak. Enkele voorbeelden zijn: meldingen mobiel puinbreken en het slopen van werken waarbij asbest vrijkomt.

- Voor ieder product wordt de ureninzet per deelnemer bepaald op basis van de regionale U&H-strategie en ervaringscijfers.
- De benodigde ureninzet wordt vermenigvuldigd met het begrote uurtarief in het primair proces om de begrote deelnemersbijdrage te bepalen.

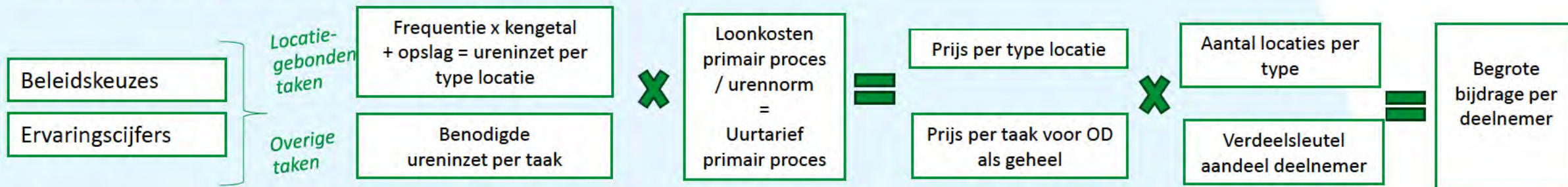
Schematische weergave berekening begroting overige taken

6. Financieringssystematiek (7 van 15)

Basistaken en bij voorkeur milieugerelateerde plustaken – werkwijze begroten

Schematische weergave berekening begroting

Relatie met probleem- en risicoanalyse

Een probleem- en risicoanalyse vormt de basis voor de U&H-strategie. Zoals in de *Handreiking regionale beleidscyclus* (uitgewerkt in pijler 5 IBP) benoemd, worden met een probleem- en risicoanalyse de kansen en bedreigingen in de fysieke leefomgeving in beeld gebracht. Op basis daarvan worden doelstellingen benoemd en wordt het (regionale) uitvoeringsniveau bepaald. Risico's wijzigen, waardoor ook de benodigde inzet van de OD voor de type locaties of taken dient te wijzigen. Doordat de gehanteerde risicoanalyses niet een-op-een aansluiten bij de locatietypen, kan een wijziging van het risico van één branche of activiteit gevolgen hebben voor het uitvoeringsniveau bij meerdere locatietypen. Essentieel onderdeel van de financieringssystematiek is dat er een relatie tussen risico's, uitvoeringsniveau en prijs per type locatie of taak wordt aangebracht.

Om administratieve lasten te beperken verdient het de voorkeur om de locatieprijzen te baseren op een meerjarig gemiddelde. Indien meerjarig blijkt dat, door wijziging van risico en hiermee samenhangend uitvoeringsniveau (=beleidskeuze), de locatieprijs verhoogd of verlaagd dient te worden, vindt er bijstelling van de locatieprijs plaats.

De (milieu)activiteiten van sommige bedrijven zijn zo omvangrijk of complex dat er een individuele probleem- en risicoanalyse plaatsvindt. Dit zijn in de regel bedrijven die onder het bevoegd gezag van provincies vallen. Voor deze locaties is het binnen de systematiek mogelijk om maatwerkafspraken te maken tussen het bevoegd gezag en de OD over de benodigde inzet.

Handelingsruimte voor de OD

Door de begroting te baseren op de (regionale) strategie en de opgave die er ligt, ontstaat een robuuste financiering. Daarbij zijn de beschikbaar gestelde middelen niet gebaseerd op keuzen per deelnemer over afname van producten en diensten. Dit vergroot de mogelijkheden van een OD om onafhankelijk en met een zekere professionele distantie de opgaven in de leefomgeving aan te pakken.

De handelingsruimte van een OD hangt echter ook samen met andere instrumenten en afspraken zoals het mandaatbesluit, de wijze waarop het uitvoeringsprogramma tot stand komt en hoe het gesprek met opdrachtgevers over de realisatie van de beoogde doelen is vormgegeven.

6. Financieringssystematiek (8 van 15)

Basistaken en bij voorkeur milieugerelateerde plustaken - afrekenen

Afrekenen van de basistaken

In de financieringssystematiek is er keuzevrijheid per OD hoe de uitvoering van de basistaken wordt afgerekend. Er zijn twee opties:

1. Afrekenen op begrotingsbasis.
2. Afrekenen op gerealiseerde producten of uren (output).

Voorkeur: afrekenen op begrotingsbasis

Bij het afrekenen op begrotingsbasis betaalt iedere deelnemer het bedrag zoals dit in de begroting van de OD met elkaar is afgesproken. Dit kan dus afwijken van hetgene de OD voor de specifieke deelnemer in dat jaar heeft geleverd. De uitvoering zoals begroot én bekostigd wordt daardoor een collectieve, gemeenschappelijke, verantwoordelijkheid. Dit sluit het beste aan bij het toekomstperspectief dat OD's bij de uitvoering van taken onafhankelijk en met een zekere professionele distantie besluiten kunnen nemen. Bij het maken van de afweging door de OD wat gedurende het jaar meer of minder wordt opgepakt, is er dan namelijk geen directe financiële prikkel van de deelnemers aanwezig. Het geeft, binnen de meegegeven (beleidsmatige) kaders, ruimte aan de OD om te handelen in het belang van de regio. Uiteraard dient de OD altijd te verantwoorden welke inzet is gepleegd, hoe efficiënt dat is gebeurd, welke afwegingen daarbij zijn gemaakt en wat de bereikte resultaten (effecten) zijn. Ook is periodieke evaluatie nodig om te borgen dat kosten meerjarig rechtvaardig over deelnemers verdeeld blijven.

Indien de begroting tussentijds wordt gewijzigd, betaalt iedere deelnemer het bedrag zoals in de gewijzigde begroting is opgenomen.

Bij het afrekenen op begrotingsbasis zijn afspraken in de regio nodig over de wijze waarop met excessen in urenbesteding wordt omgegaan. Van excessen kan bijvoorbeeld sprake zijn bij intensieve handhavingssaken, calamiteiten of complexe vergunningprocedures, waardoor de OD meer inzet levert voor één deelnemer dan voorheen werd voorzien (begroot). Tussen de deelnemers in een regio kan worden afgesproken dat deze excessen door het collectief (alle deelnemers) gezamenlijk gedragen worden. Iedere deelnemer blijft dan het bedrag betalen zoals dit in de begroting met elkaar is afgesproken. Alternatief is dat de deelnemers afspraken maken over excessen, bijv. een verhoging van de bijdrage van de (betreffende) deelnemer of het verlagen van het uitvoeringsniveau bij overige taken. In ieder geval is het belangrijk om vooraf af te bakenen wanneer er sprake is van een exces.

Voorbeeld uit de praktijk – RUD Zuid-Limburg

De RUD heeft met haar opdrachtgevers bepaald op welk niveau zij haar taken uitvoert. Voor ieder van de verschillende type inrichtingen onder de basistaken is rekening gehouden met de verwachte meldingen, vergunningen, controles (volgens risicoanalyse), klachten en handavingsverzoeken. Tezamen vormt dit een pakket per type inrichting, waarvoor ook één prijs per type inrichting begroot en aan het einde van het jaar afgerekend wordt.

Iedere opdrachtgever weet dus, op basis van het bedrijvenbestand, hoeveel dient te worden bijgedragen. Dit geeft de RUD én de opdrachtgevers een stabiele wijze van begroten en afrekenen. In een specifiek jaar kan een opdrachtgever meer of minder diensten hebben ontvangen dan waarvoor betaald is, bijv. doordat er minder aanvragen, meldingen of klachten zijn ontvangen dan werd verwacht. Doordat bij het bepalen van de pakketten gebruik is gemaakt van meerjarige gemiddelden, kan dit in het jaar erna andersom zijn. Deze schommelingen worden door de regio dus opgevangen. Indien aan een product meer dan 2x het kengetal wordt besteed, worden deze extra uren door de betreffende deelnemer betaald in plaats van door het collectief.

6. Financieringssystematiek (9 van 15)

Basistaken en bij voorkeur milieugerelateerde plustaken - afrekenen

Alternatief: afrekenen op gerealiseerde producten of uren (output)

Het alternatief is dat er per deelnemer wordt afgerekend op basis van de daadwerkelijk realisatie: gemaakte uren cq het aantal gerealiseerde producten vermenigvuldigd met het begrote uurtarief. Daardoor betaalt een deelnemer altijd voor hetgeen de OD dat jaar voor de deelnemer uitvoert. Dit kan voor de OD een prikkel zijn om zich in de uitvoering te richten op het aantal te realiseren producten en diensten cq uren per deelnemer en minder op de beoogde (regionale) effecten. Individuele opdrachtgevers hebben hierdoor meer (financiële) sturingsmogelijkheden. Op jaarbasis is de afrekening rechtvaardiger (betalen wat men geleverd heeft gekregen) en daardoor beter uitlegbaar aan bestuur, raden en staten vanuit de individuele opgaven.

Consequenties voor de systematiek

1. Door het aanbieden van twee mogelijkheden ontstaat er keuzevrijheid en daarmee diversiteit tussen OD's en in het stelsel als geheel. Dit terwijl juist het harmoniseren van de systematiek als toekomstperspectief is beoogd.
2. Het is wenselijk, maar niet noodzakelijk om af te rekenen op begrotingsbasis. Een grote stap wordt al gezet door te begroten op basis van (1) beleidskeuzen in de regionale U&H strategie, (2) het aantal locaties van deelnemers en daarmee (3) locatieprijzen.
3. Bij positieve ervaringen kan in de toekomst mogelijk een volgende stap gezet worden naar het afrekenen op begrotingsbasis.

6. Financieringssystematiek (10 van 15)

Overige plustaken

Plustaken:

- Raming uren/kosten in **begroting**

Afrekening is keuze per OD.

Opties:

- Conform begrote bijdrage
- Feitelijke inzet uren/kosten

Voor plustaken geldt dat het taken zijn waarbij gemeenten en provincies niet verplicht zijn om deze bij de OD te beleggen. Iedere deelnemer besluit zelf om deze taken al dan niet in te brengen. Bij sommige OD's is de omvang van deze plustaken beperkt en vooral milieugerelateerd. Bij andere OD's is het een substantieel deel van de OD begroting en hebben de deelnemers ook VTH-taken bij de OD ondergebracht op gebied van bijvoorbeeld de algemeen plaatselijke verordening, bouwen en natuur.

Voorbeeld uit de praktijk – RUD Drenthe

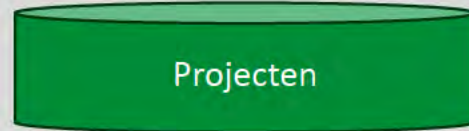
Als deelnemers in een OD allen dezelfde plustaken inbrengen én in de regio gekomen wordt tot één uniform uitvoeringsniveau voor deze plustaken, dan draagt dit bij aan een eenvoudigere administratieve organisatie van de OD en een efficiëntere taakuitvoering. Zo hebben de gemeenten in Drenthe gekozen voor een uniform takenpakket dat ze allen in de RUD Drenthe hebben ingebracht.

Door het vrijwillige karakter en de grote verscheidenheid in plustaken die bij OD's zijn ondergebracht, is het niet logisch om vanuit het stelsel een uniforme financieringssystematiek voor deze taken te ontwerpen. Vanuit het stelsel is het wel van belang dat de inzet voor de plustaken niet tot financiële risico's leidt voor de uitvoering van de basistaken. Vanuit deze redeneerlijn zijn de volgende afspraken benoemd.

1. Voor de inbreng voor de plustaken worden meerjarige afspraken gemaakt. Dergelijke afspraken kunnen op verschillende wijzen worden gemaakt. Voorbeelden zijn afspraken via meerjarige programmering, afnamegaranties of een risico-opslag bij een afname van producten.
2. De begrote bijdrage voor de uitvoering van milieugerelateerde plustaken wordt bij voorkeur op dezelfde wijze bepaald als bij de uitvoering van de basistaken.
3. Eventuele financiële mee- en tegenvallers bij de uitvoering van de plustaken worden separaat van de basistaken afgerekend.
4. Met deelnemers zijn voor de inbreng van plustaken afspraken vastgelegd voor het opvangen van frictiekosten indien een taak minder of niet meer bij een OD wordt belegd. Op basis van deze bepalingen wordt het financiële risico voor de OD en voor de andere deelnemers in de GR beperkt.

6. Financieringssystematiek (11 van 15)

Projecten

Maatwerk

Afspraken uitvoering projecten

De wijze van financiering van projecten wordt per project bepaald. Er gelden geen specifieke uitgangspunten of stelselafspraken voor het begroten en afrekenen. Bij de financiering is het metname van belang dat de financiële risico's van de projectuitvoering terecht komen bij de partijen die de OD hebben verzocht het project uit te voeren. Naast deelnemers, kunnen dit ook andere partijen zijn, zoals waterschappen, ministeries en onderzoeksinstituten. Hiermee worden nadelige (financiële) gevolgen voor OD en overige deelnemers voorkomen. Het ligt vanuit dat perspectief in de rede dat de OD tarieven rekent waarbij ook een bijdrage voor bedrijfsvoeringskosten en de vervanging van medewerkers in het primair proces is ingegrepen.

6. Financieringssystematiek (12 van 15)

Bedrijfsvoering

Begrote bedrijfsvoeringskosten
uniform in beeld

Opties **afrekenen**:

- Voorkeur conform begrote bijdrage
- Alternatief opslag op uurtarief primair proces

Begroten van de bedrijfsvoeringskosten

Een OD maakt kosten voor het organiseren van de bedrijfsvoering rondom het primair proces. Het beschikbare budget dient toereikend te zijn om in ieder geval te voldoen aan de kpi's die in het kader van robuustheid zijn geformuleerd. Dit zijn kpi's ten aanzien van businessintelligence, opleidingsbudget en innovatie.

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn de OD's reeds verplicht om een groot deel van deze bedrijfsvoeringskosten – de overhead – apart inzichtelijk te maken in de begroting en jaarrekening. Het voorstel is om niet alleen de totale overheadkosten inzichtelijk te maken, maar de totale bedrijfsvoeringskosten. Hierdoor is het gemakkelijker het gesprek te voeren over waardoor verschillen in inzet tussen OD's ontstaan (beleidskeuzen of efficiency). Door uniformiteit is het ook eenvoudig om impact in het stelsel als geheel te bepalen bij wijziging van landelijke afspraken.

Benodigde afspraken in stelselverband

- F. Bepalen welke kostenposten onder de bedrijfsvoering vallen en in iedere OD begroting inzichtelijk worden gemaakt. Daaronder vallen in ieder geval de kosten voor overhead (BBV definitie), materiële kosten primair proces (o.a. VTH-software, wagenpark) en innovatie en ontwikkeling.

Afreken van de bedrijfsvoeringskosten

In de financieringssystematiek is er keuzevrijheid per OD hoe de bedrijfsvoeringskosten worden afgerekend. Er zijn twee opties:

- Vaste dekking voor bedrijfsvoeringskosten
- Dekking via een opslag van het uurtarief

Beide opties hebben gevolgen voor de opzet van de begroting.

Voorkeur: vaste dekking voor bedrijfsvoering

In deze optie worden de bedrijfsvoeringskosten gedekt door een vaste bijdrage per deelnemer. De verdeelsleutel bepaalt het AB van iedere OD, waarbij een relatie met de ingebrachte omvang van basis- en plustaken voor de hand ligt.

Kenmerkend voor de bedrijfsvoeringskosten is dat er geen volledige causaliteit is met de productieomvang is. Door de kosten op begrotingsbasis af te rekenen, is er direct zekerheid over de dekking en de hoogte van de bijdrage van deelnemers. Hiermee ontstaat er voor de OD een stabiele financiering. De gerealiseerde bedrijfsvoeringskosten worden verantwoord bij de jaarrekening. Eventuele afwijkingen ten opzichte van de begroting komen terecht in het rekeningresultaat.

6. Financieringssystematiek (13 van 15)

Bedrijfsvoering

Voorbeeld uit de praktijk – RUD Utrecht

De RUD Utrecht heeft alle ondersteunende diensten in de begroting samengevoegd binnen Bedrijfsvoering. Naast de overheadkosten zijn dit ook kosten voor onder meer het beheer van de VTH-software. Deze kosten worden door een vaste bijdrage per deelnemer gedekt. De hoogte van de bijdrage van iedere deelnemer is conform de bijdrageverordening van de RUD Utrecht naar rato van het af te nemen aantal uren zoals dat tussen RUD en deelnemers is vastgesteld. Achteraf vindt met deelnemers geen verrekening plaats. Voor- en nadelen komen ten gunste of ten laste van het exploitatieresultaat van de RUD.

Alternatief: dekking van bedrijfsvoering door opslag in het uurtarief

Het alternatief is om de bedrijfsvoeringskosten te dekken via een opslag op het uurtarief. Hiermee worden de kosten in de begroting gedekt door een begrote urenafname en worden ze afgerekend op basis van de gerealiseerde uren per deelnemer.

In het alternatief hoeven er tussen de deelnemers geen apart afspraken te worden gemaakt over de dekking van de bedrijfsvoeringskosten; dit maakt immers onderdeel uit van het integrale uurtarief.

Door de bedrijfsvoeringskosten te dekken via de opslag op het uurtarief ontstaat er wel een over- of onderdekking als de ureninzet op productie afwijkt. Bij een overproductie (meer uren geleverd dan begroot) heeft de OD een overschot op de dekking van de bedrijfsvoeringskosten. Bij een achterblijvende productie (minder uren geleverd dan begroot) ontstaat er tekort op de dekking van de bedrijfsvoeringskosten.

Consequenties voor de systematiek

1. Door het aanbieden van twee mogelijkheden ontstaat er keuzevrijheid en daarmee diversiteit tussen OD's en in het stelsel als geheel. Dit terwijl juist het harmoniseren van de systematiek als toekomstperspectief is beoogd.
2. Om op stelselniveau de werkelijke kosten voor de uitvoering van de basistaken tussen OD's te kunnen vergelijken is - als gevolg van de keuzemogelijkheid - een extra stap nodig. Bij OD's die de bedrijfsvoeringskosten opnemen in het uurtarief, zullen deze kosten eruit moeten worden gefilterd om tot een goede vergelijking te komen met de OD's die een vaste dekking voor de bedrijfsvoeringskosten hanteren.
3. In de voorkeursvariant worden de bedrijfsvoeringskosten apart gefinancierd door deelnemers. Het leidt tot een stabiele financiering, waarbij er geen sprake is van over- of onderdekking. Eventuele afwijkingen worden in het rekeningresultaat verantwoord.
4. Bij het alternatief ontstaat er over- en onderdekking op de bedrijfsvoeringskosten als de werkelijke productie afwijkt van de begroting. Bij een dreigende onderdekking is het voorstelbaar dat er druk bij de OD ontstaat om gedurende het jaar te bezuinigen. Dit heeft mogelijk als gevolg dat er minder middelen worden ingezet op regionale opgaven en de ontwikkeling van de organisatie (denk hierbij o.a. ketentoezicht en de middelen die beschikbaar zijn voor opleiding, innovatie en businessintelligence).

6. Financieringssystematiek (14 van 15)

Algemeen

Landelijke uniformiteit in definities en opzet OD begroting/jaarrekening

Ter bevordering van de vergelijkbaarheid van financiële gegevens van alle OD's op stelselniveau is uniformering van definities en opzet van de OD begroting en jaarrekening noodzakelijk. Daardoor kan van elkaar geleerd worden, ontstaat uniform inzicht én kan het ministerie van I&W de financiële robuustheid van het stelsel op de basistaken beoordelen.

Om te komen tot uniformering van definities en opzet van de OD begroting en jaarrekening worden de volgende afspraken gemaakt:

- De financiële administratie (OD begroting, kwartaalcijfers, jaarrekening) van alle OD's wordt ingericht conform informatievoorschriften IV3. Dit is nu al verplicht bij een omzet groter dan € 20 miljoen. Hiermee kan landelijk gemakkelijk bijvoorbeeld het percentage vaste medewerkers versus inhuur worden gemonitord (dit is een van de robuustheidscriteria)
- In de financiële begroting en jaarrekening maken alle OD's een onderscheid in basistaken en plustaken, projecten en bedrijfsvoering. Bij de plustaken wordt een onderscheid gemaakt tussen milieu-gerelateerde en overige plustaken, o.a. om te kunnen rapporteren over de kpi robuustheid ten aanzien van de minimale omzet van een OD.
- De productiviteitsnorm en het uurtarief wordt door alle OD's op eenzelfde manier bepaald. De norm en het tarief zelf kan verschillen, echter iedere OD hanteert de landelijke definitie en berekeningswijze. De productiviteit is het aantal directe productieve uren per formatieplaats. Het aantal productieve uren is nodig om de kosten te vertalen naar een uurtarief.

Benodigde afspraken in stelselverband

- G. Bepalen van een gezamenlijke opzet voor de indeling en weergave van basistaken, plustaken, projecten en bedrijfsvoeringskosten in de begroting en jaarrekening. Dit kan als onderdeel van de financiële begroting, maar eventueel ook als een aparte paragraaf / bijlage.
- H. Bepalen op welke wijze de productiviteitsnorm en het uurtarief wordt berekend. Op stelselniveau wordt bepaald met welke variabelen rekening wordt gehouden; de hoogte van deze variabelen wordt per OD bepaald.

Waarom onderscheid in basistaken en plustaken?

Voor sommige OD's is het onderscheid tussen basistaken en plustaken niet relevant. Zij voeren een breed pakket met taken uit. In de systematiek wordt voorgesteld om in de begroting en jaarrekening dit onderscheid wel te maken. Dit heeft de volgende redenen:

1. De vergelijkbaarheid neemt toe. De afbakening van 'basistaken' is landelijk uniform. Dit geldt voor de plustaken niet; deze zijn bij iedere OD anders. Door benodigde (begroting) en gerealiseerde (jaarrekening) inzet over basistaken per OD inzichtelijk te maken wordt het gezamenlijk opbouwen, beheren en delen van kennis eenvoudiger.
2. De stelselverantwoordelijkheid van I&W kan beter worden ingevuld. Deze verantwoordelijkheid richt zich primair op de basistaken. Informatie op dit niveau is nodig om inzicht te krijgen.
3. De wijze van financiering verschilt in voorliggende systematiek. Voor basistaken gelden specifieke afspraken (o.a. de relatie met de regionale U&H-strategie en gebruik van definities uit stelsel PDC), die niet gelden voor de plustaken.

Het aanbrengen van dit onderscheid in begroting en jaarrekening leidt tot een extra administratieve inspanning van de OD's. De opbrengsten op stelselniveau rechtvaardigen een dergelijk onderscheid.

6. Financieringssystematiek (15 van 15)

Bijdragen vanuit het rijk

Gemeenten en provincies ontvangen van het Rijk een **algemene uitkering** uit het gemeente- en provinciefonds om algemene taken te bekostigen. Onder meer vanuit deze uitkering financieren zij de OD's. Kenmerkend voor de algemene uitkering is dat er door het Rijk geen eisen kunnen worden gesteld aan hoe de middelen worden besteed.

Bij een **specifieke uitkering (SPUK)** kan het Rijk de OD rechtstreeks financieren of geoormerkte gelden aan gemeenten en provincies beschikbaar stellen. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. De essentie is dat het een duidelijk afgebakende opdracht betreft, waarbij het Rijk bepaalt waaraan de middelen worden besteed. Als de SPUK rechtstreeks aan de OD wordt gegeven, hebben de deelnemers aan de OD er beperkt zeggenschap over. De SPUK dient immers besteed te worden binnen de gestelde voorwaarden.

Kenmerkend binnen het stelsel is dat het bevoegd gezag is neergelegd bij gemeenten en provincies. Om deze verantwoordelijkheid in te kunnen vullen, bepalen de bevoegde gezagen beleid en ambities én dus ook de hoeveelheid middelen die ter beschikking worden gesteld aan OD's.

De SPUK gaat samen met verantwoordings-eisen die de nodige administratieve lasten voor de OD's met zich meebrengen. Daarnaast gaat de SPUK voorbij aan de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van gemeenten en provincies om keuzen te maken in de uitvoering.

Provincies en gemeenten hebben, binnen regionale kaders, een keuzevrijheid om te bepalen hoeveel middelen in de OD begroting worden opgenomen. Het Rijk kan de bedragen in het gemeente- en provinciefonds wijzigen als gevolg van (andere) landelijke prioriteiten en maatschappelijke opgaven. Het is de keuze(vrijheid) van provincies en gemeenten hoe ze met die wijzigingen in gemeente- en provinciefonds omgaan (in relatie tot de OD's).

In het huidige stelsel is structurele financiering van OD's logisch via de algemene uitkering van het gemeente- en provinciefonds (zie ook pagina 4). Meerjarige financiering vanuit het Rijk via de algemene uitkering is wenselijk voor zekerheid, stabiliteit én uniformiteit in de uitvoering.

Daarnaast kan het Rijk **landelijke subsidies** verstrekken aan dienstverleners (bijv. onderzoeksbureaus) én direct faciliteiten financieren die door OD's gebruikt kunnen worden.

Het Rijk kan op diverse wijzen de VTH-taakuitvoering financieren. Directe financiering van het Rijk is mogelijk en wenselijk bij faciliteiten die het gehele stelsel betreffen, zoals een goed functionerende landelijke kennisinfrastructuur en informatievoorziening en -uitwisseling. Een bijdrage aan het aanbieden/beheren van deze faciliteiten leidt tot kostenbesparing voor OD's.

7. Impact voor het VTH-stelsel (1 van 2)

Wat levert de voorgestelde financieringssystematiek op? En wat niet? We spiegelen de systematiek (hoofdstuk 6) aan het toekomstperspectief (hoofdstuk 3). Tot slot wordt ingegaan op de inspanning om de systematiek ook daadwerkelijk te verankeren.

Resultaten: wat levert 't op?

1. **Koppeling tussen de regionale opgave en de begrote deelnemersbijdrage:** de middelen worden begroot die nodig zijn om de ambities uit de regionale U&H-strategie te realiseren. Het Omgevingsbesluit schrijft dit al voor, in de systematiek is uitgewerkt op welke wijze deze koppeling tot stand komt. Hierbij wordt voor de basistaken een vaste prijs per locatie gehanteerd als rekeneenheid om de OD begroting op te bouwen. Dit draagt voor de basistaken bij aan een gelijk speelveld binnen een regio, vergelijkbaarheid tussen regio's en de mogelijkheden voor de OD om haar taken met een professionele distantie uit te voeren. Ook de milieugerelateerde plustaken kunnen via dezelfde systematiek worden begroot.
2. **Stabiliteit in de financiering van OD's:** op vier manieren ontstaat er meer stabiliteit. Ten eerste wordt in de systematiek een belangrijk deel van de deelnemersbijdrage bepaald door de meerjarige U&H-strategie en het aantal locaties. Door deelnemers (onderling) en met OD wordt het gesprek gevoerd vanuit de strategie (= inhoud) en minder vanuit financiën. Ten tweede worden bedrijfsvoeringskosten op begrotingsbasis afgerekend, waardoor schommelingen in de productie geen invloed hebben op het OD-budget voor bedrijfsvoering. Ten derde worden plustaken meerjarig ingebracht en ten vierde is er door kpi's een borging dat de OD's over voldoende middelen beschikken (ondergrens) voor o.a. innovatie en kennisontwikkeling.
3. **Landelijk inzicht:** van iedere OD en van iedere deelnemer is jaarlijks inzichtelijk wat de omvang is van de begrote inzet op de basistaken. De onderliggende definities over producten en diensten, de urennorm, kostenopbouw en rekenmethodiek zijn ook gelijk. Hierdoor kan een beeld gevormd worden over de verschillen die tussen OD's ontstaan. Dit biedt ook de mogelijkheid het gesprek aan te gaan als het ambitieniveau in een regio fors lager is dan bij andere OD's.

4. **Meer gezamenlijkheid, een sterker stelsel:** OD's hanteren uniforme definities en kunnen eenvoudiger kennis opbouwen, beheren en delen. Een bijkomend effect van de financieringssystematiek is dat de OD's meer gezamenlijk moeten optrekken om te komen tot eenduidige definities en begrotingsopbouw en deze zo te houden. Landelijke (beleids- en wet)wijzigingen werken door in de stelsel PDC en kunnen eenvoudiger landelijk worden verankerd in de VTH-uitvoering.
5. **Efficiëntere OD's:** door meer uniformiteit in registratie is er bij individuele OD's minder beheerlast voor PDC, begroting, productiviteitsnorm en tariefopbouw. Landelijke overzichten komen sneller en met lagere administratieve lasten tot stand. Kwaliteitsverbetering en innovaties kunnen eenvoudiger landelijk doorgevoerd worden. Door de directe relatie tussen U&H-strategie en begroting worden middelen gericht ingezet op de regionale problemen en ambities.

Resultaten: wat wordt niet of deels bereikt?

1. **Onafhankelijke rol, professionele distantie OD's:** in de systematiek is keuzevrijheid hoe aan het eind van het jaar wordt afgerekend. Vanuit de opgave geredeneerd heeft het de voorkeur om op begrotingsbasis af te rekenen, zodat er in de uitvoering geen financiële prikkels zijn om te bepalen wat wel en niet wordt opgepakt. Het verplicht afrekenen op begrotingsbasis is (nog) een stap te ver.
2. **Geen harde ondergrens:** in de systematiek zijn geen normen opgenomen voor de minimale omvang van taken of van de onderliggende producten en diensten. Dit is in het huidig stelsel juridisch niet afdwingbaar en beperkt de sturingsmogelijkheden van gemeenten en provincies.
3. **Vermindering administratieve lasten:** het efficiencyvoordeel voor individuele OD's is beperkt. OD's zijn ingericht op de behoeften in de regio en zullen dit grotendeels blijven. Het uniformeren zal voor een deel leiden tot een extra last, bijvoorbeeld om een onderscheid te maken tussen basistaken en (milieugerelateerde) plustaken.

7. Impact voor het VTH-stelsel (2 van 2)

Inspanningen voor verankering in het stelsel

Op stelselniveau moet de systematiek opgezet en beheerd worden. Dit vraagt om gezamenlijke inzet om 1) definities vast te leggen, 2) uniforme uitleg van de systematiek en 3) het monitoren en bijsturen van resultaten. Hieronder staan de benodigde acties beknopt weergegeven.

Definities vastleggen

A. Uitwerken van stelsel PDC - beschrijven en afbakenen	(zie pagina 13)
B. Bepalen producten en diensten in 'all-in' locatieprijs	(zie pagina 13)
C. Bepalen te onderscheiden type locaties	(zie pagina 13)
D. Bepalen te onderscheiden collectieve taken	(zie pagina 14)
E. Bepalen te onderscheiden overige taken	(zie pagina 14)
F. Afbakenen definitie bedrijfsvoering	(zie pagina 20)
G. Bepalen opzet taakindeling in begroting en jaarrekening	(zie pagina 22)
H. Bepalen berekeningswijze productiviteitsnorm en uurtarief	(zie pagina 22)

Uniforme uitleg systematiek

- Interpretatie basistaken
- Berekeningswijze systematiek – vertaling U&H-strategie naar bijdrage
- Voorschriften bij uitwerkingsvraagstukken

Monitoren en bijsturen

- Aanpassen opzet rapportage OD's in beeld
- Beheren en doorontwikkelen van de systematiek

Inspanningen voor verankering in de regio

Om de beoogde systematiek door te kunnen voeren zal iedere regio en iedere OD aan de slag moeten om: 1) de administratie aan te passen, 2) de berekeningswijze van de deelnemersbijdrage te herzien en 3) de werkwijze vast te leggen. Dit vraagt een stevige inspanning. Hieronder zijn de benodigde acties beknopt weergegeven:

Inrichten administratie

- Begroting (kosten en dekking) inrichten conform IV3
- In de OD begroting en jaarrekening onderscheid aanbrengen tussen basistaken, plustaken, projecten en bedrijfsvoering conform stelselafspraken*
- Locaties onderscheiden naar typen conform stelselafspraken
- Producten en diensten uit stelsel PDC opnemen of koppelen aan het VTH-systeem

Berekeningswijze basistaken en bij voorkeur milieugerelateerde plustaken

- Specificeren naar taken, actualiseren strategie (beleidskeuzen) en ervaringscijfers
- Bepalen kengetal voor producten en diensten uit stelsel PDC
- Bepalen uurtarief basistaken, plustaken en projecten
- Bepalen opbouw en berekening locatieprijs

Vastleggen werkwijze

- In het bestuur in gesprek over keuzes binnen de financieringssysteematiek
- Doorrekenen begrote bijdrage per deelnemer
- Besluit opvangen eventuele herverdeel-effecten
- Spelregels vastleggen in GR / bijdrageregeling

* Doordat de taken van OD's nu in iedere regio anders benoemd zijn, dient iedere OD haar (clustering van) taken om te zetten naar de indeling basistaken, plustaken, projecten en bedrijfsvoering.

8. Implementatieadvies (1 van 2)

Het implementeren van de financieringssystematiek vraagt een forse inspanning. Zowel op het niveau van het stelsel als binnen elke regio. Hieronder wordt op hoofdlijnen een advies gegeven voor de implementatie.

Implementatie op stelselniveau

Regie op de implementatie van de systematiek vindt bij voorkeur plaats vanuit een **regie-team** met afvaardiging van gemeenten, provincies, Rijkspartijen en OD's. Dit team dient te beschikken over voldoende mandaat en ontwikkelbudget voor (1) het vastleggen van definities, (2) het uitleggen van de systematiek en (3) monitoring en bijsturing. Inzet is de komende twee jaar nodig om de systematiek goed te kunnen inbedden. Het regieteam stuurt uitvoerende expertteams aan.

In 2024 verwachten we van het **expertteam financiering**:

- een communicatiestrategie hoe door middel van overtuiging alle belanghebbenden worden meegenomen in de kennis van de systematiek en de gevolgen hiervan;
- een leidraad voor impactanalyse en uitrol van de systematiek door OD's;
- monitoring van de ervaringen met (onderdelen van) de systematiek, zodat de berekeningswijze (van regionale U&H-strategie naar begroting) kan worden verfijnd, uitwerkingen worden vastgelegd en ervaringen worden gedeeld;
- de typen locaties die binnen het stelsel onderscheiden worden;
- de definitie van bedrijfsvoering en de berekeningswijze van de productiviteitsnorm en uurtarieven.

Voor de uitwerking van een stelsel PDC stellen we een **expertteam PDC** voor onder regie van ODNL. In deze stelsel PDC worden de producten en diensten benoemd die (1) in de locatieprijzen meegenomen worden, (2) onder de collectieve taken, (3) overige basistaken en (4) milieugerelateerde plustaken vallen. In 2025 dient de stelsel PDC uitgewerkt te worden. Vanaf begin 2025 is er (structureel) beheercapaciteit nodig voor monitoring en bijsturing van onder meer de stelsel PDC, berekeningswijzen, afbakening van bedrijfsvoeringstaken en mogelijk (op termijn) kengetallen.

In de uitvoeringspraktijk is nog steeds veel discussie over de samenstelling van het basistakenpakket. Gemeenten, provincies en OD's verwachten van het ministerie van I&W hierover duidelijkheid. Deze duidelijkheid is nodig alvorens haarscherpe productbeschrijvingen te maken in de stelsel PDC.

Implementatie op regioniveau

In een groot aantal regio's zijn onderdelen van voorliggende systematiek al naar tevredenheid in gebruik. Daar zijn de stappen minder groot. Een impactanalyse per OD geeft inzicht in de stappen die nog nodig zijn. Een aantal OD's heeft aangegeven al op korte termijn (2024) met de systematiek aan de slag te willen. Dit zijn onder meer de OD's die recent gefuseerd zijn of wensen te fuseren. Een eerste uitwerking van locatieprijzen en een begrotingsbijdrage voor bedrijfsvoering is momenteel al mogelijk. Dit heeft wel als consequentie dat op een later moment aanpassingen nodig zijn zodra afspraken op stelselniveau zijn vastgelegd.

Op korte termijn kunnen OD's al aan de slag met:

- besprekingen in het DB/AB over keuzes binnen de financieringssystematiek en de mogelijkheid om te komen tot een meer uniforme inbreng van plustaken;
- besprekingen in deelnemersoverleggen hoe de rol van opdrachtgever en eigenaar in te vullen om het model zo goed mogelijk tot recht te laten komen;
- actualiseren en specificeren U&H-strategie (beleidskeuzen) en ervaringscijfers, zodat een eerste uitwerking van locatieprijzen gemaakt kan worden;
- aanpassingen in de OD begroting en jaarrekening: kosten en dekking inrichten conform IV3 én onderscheid aanbrengen tussen basistaken, plustaken, projecten en bedrijfsvoering;
- bepalen van het uurtarief excl. bedrijfsvoeringskosten.

8. Implementatieadvies (2 van 2)

In combinatie met stappen die nodig zijn voor het uitwerken van de U&H-strategie volgens de *Handreiking regionale beleidscyclus* (uitgewerkt in pijler 5 IBP), kunnen in 2024 in diverse regio's verdere stappen worden gezet. Deze handreiking wordt ook medio 2024 aan de stuurgroep aangeboden.

Zodra de expertteams financiering en PDC (deel)resultaten hebben opgeleverd, kan per regio:

- een impactanalyse voor de uitrol van de financieringssystematiek worden gemaakt;
- voor iedere locatie worden bepaald onder welk type deze valt;
- de productafbakening uit de stelsel PDC worden besproken en kan worden bepaald welke aanvullende (aan de stelsel PDC) productspecificaties én aanvullende producten, diensten in de OD PDC worden opgenomen;
- aanpassingen in de administratie en registraties worden doorgevoerd, zodat registratie plaatsvindt in lijn met de OD PDC en daarmee stelsel PDC;
- kengetallen voor producten en diensten worden geactualiseerd, incl. een gemiddelde (jaar)inzet worden bepaald voor iedere type locatie;
- het uurtarief en productiviteitsnorm worden bepaald conform de berekeningswijze op stelselniveau;
- het doorrekenen van de begrote bijdrage per deelnemer op basis van de locatieprijzen en inzetraming overige basistaken én het besluiten hoe met eventuele herverdeeffecten wordt omgegaan;
- spelregels worden vastleggen in de gemeenschappelijke regeling of bijdrageregeling.

De ambitie is om in 2024 actief zo'n 8 OD's te begeleiden in deze eerste stappen en hun ervaringen te gebruiken voor het (op stelselniveau) vastleggen van de definities en verfijnen van de berekeningswijze. Deze begeleiding kan plaatsvinden door een specifiek **ondersteuningsteam** met medewerkers uit de praktijk. De uitwisseling van goede voorbeelden van onderdelen van deze systematiek, die ook momenteel al beschikbaar zijn bij diverse OD's, leiden tot draagvlak.

Het advies is om in stelselverband te bepalen in welk jaar de financieringssystematiek stelselbreed is geïmplementeerd. De omvang van de benodigde stappen verschilt per OD. De inschatting is dat het haalbaar is om bij alle OD's met ingang van de begroting 2027, die begin 2026 ambtelijk wordt opgesteld, met de beschreven systematiek te werken.

Het ondersteuningsteam kan in de periode 2024 t/m 2028 helpen, zodat alle OD's die stappen willen zetten in hun U&H-strategie en financieringssystematiek optimaal begeleid worden. Een vinger aan de pols is nodig om te kunnen ontzorgen waar nodig.

In de implementatieperiode is het delen van ervaringen met (onderdelen van) de systematiek essentieel. De systematiek is niet afdwingbaar; door het laten zien wat de systematiek oplevert voor de OD en haar deelnemers kunnen drempels worden weggenomen. Alle partijen in het stelsel hebben daarbij een belangrijke verantwoordelijkheid om de implementatie via overtuiging te laten slagen. Daarbij levert iedere stap richting de financieringssystematiek een winst op voor stabiliteit en toekomstgerichtheid van de OD's.

Bijlage A – Situatieschets financiering OD's

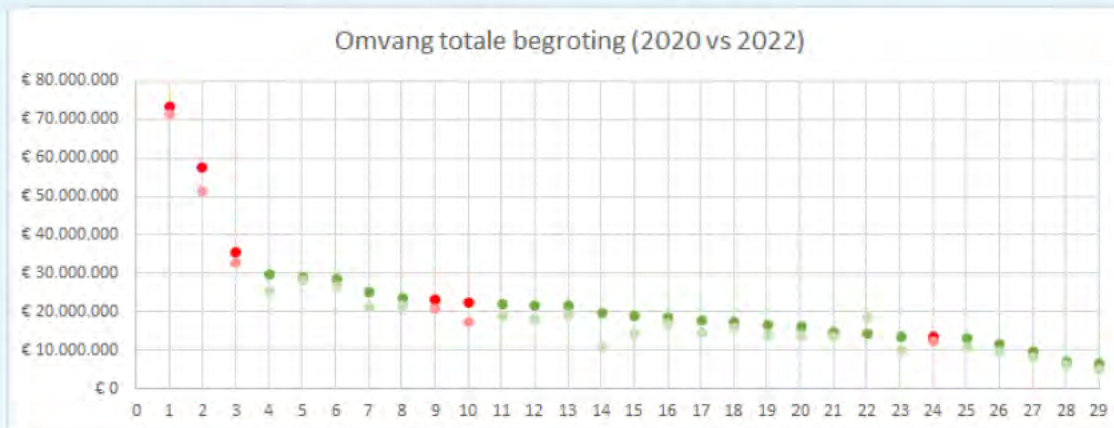

Bijlage A. Situatieschets (1 van 3)

In deze bijlage is een situatieschets gegeven van de financiële omvang van OD's en de wijze waarop zij nu worden gefinancierd. Het beeld is gebaseerd op de resultaten uit een vragenlijst over de financiering van OD's, die de werkgroep Financiering in het voorjaar 2023 heeft verspreid onder de hoofden bedrijfsvoering van de OD's. De informatie is verrijkt met gegevens uit de interviews en de inventarisatie voor *Omgevingsdiensten in beeld 2023* d.d. september 2023. Uit de situatieschets komt naar voren dat er grote verschillen zijn in de omvang en wijze waarop OD's zijn gefinancierd.

Omvang OD begroting

In 2022 hadden de gezamenlijke OD's een totale begrotingsomvang van € 648 miljoen. Dit was in 2020 nog € 575 miljoen. Het grootste deel van de OD's (24 van de 29) had in 2022 een begroting tussen de € 10 en € 30 miljoen. Drie OD's zijn een stuk groter. Alleen de twee recent gefuseerde OD's zijn kleiner. Het figuur hieronder toont de spreiding van de begrotingsomvang. De rode stippen zijn de OD's met Brzo-taken. De donkere stippen betreffen 2022, de lichte 2020.

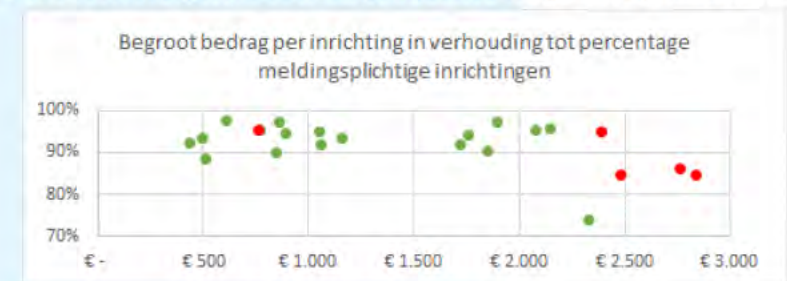

In *Omgevingsdiensten in beeld 2023* hebben 23 van de 29 OD's de omvang van de basistaken apart inzichtelijk gemaakt. Bij deze OD's was dit gemiddeld 56%. Ook daar zijn uitschieters naar beneden (23%) en boven (83%). Indien dit gemiddelde representatief is voor de 29 OD's, dan is landelijk € 362 miljoen beschikbaar voor uitvoering van de basistaken.

Locatiebestand

Een belangrijke kostendrijver is het aantal locaties (inrichtingen) waar OD's de VTH-taken uitvoeren. In 2022 voerden de OD's de VTH-taken uit voor 298.500 inrichtingen (niet zijnde cat. A). Landelijk gezien was 94% meldingsplichtig, 1,5% IPPC en 4,5% overig vergunningplichtig.

In de onderstaande grafiek staat op de horizontale as het begrote bedrag voor de basistaken per OD (van de OD's die de basistaken apart begroten) uitgedrukt in een bedrag per inrichting. Op de verticale as staat het % meldingsplichtige inrichtingen. De beschikbare middelen variëren tussen € 432,- en € 2.840 per inrichting.* Bij OD's met relatief veel IPPC en vergunningplichtige inrichtingen is het beschikbare bedrag hoger per inrichting. Opgemerkt wordt dat onder de basistaken ook niet inrichtinggebonden activiteiten vallen, zoals bodem en asbest. De OD's met Brzo-taken (rode stippen) begroten relatief hoge bedragen in verhouding tot het aantal inrichtingen, door de gemiddeld hoge complexiteit van dit takenpakket.

* Enkele gegevens zijn gecorrigeerd als gevolg van onjuiste vermelding in de rapportage *Omgevingsdiensten in beeld 2023*.

Bijlage A. Situatieschets (2 van 3)

Begroten, plannen en afrekenen

Uit de recente (voorjaar 2023) uitvraag van de werkgroep Financiering blijkt dat de OD begrotingen op verschillende manieren worden opgebouwd. De OD's maken onderscheid in het begroten van:

- collectieve taken en overhead: taken waarvoor de inzet door alle opdrachtgevers gezamenlijk gedragen wordt. Bij een deel van de OD's (89%) wordt de overhead doorberekend in het uurtarief; andere OD's verrekenen overhead via een vaste bijdrage of omslag (lumpsum).
- individuele taken: taken die worden geleverd aan specifieke opdrachtgevers. Iedere opdrachtgever maakt hier, mogelijk begrensd binnen regionale kaders, eigen keuzen.

Een deel van de OD begrotingen wordt ingebracht door niet-deelnemers in de vorm van projectfinanciering. Het betreft o.a. bijdragen van waterschappen en ministeries, bijvoorbeeld in de vorm van SPUK-gelden voor energietoezicht en IBP. Hiervoor worden door deze derden specifieke afspraken gemaakt met de OD's. Deelnemers hebben op de uitvoering daarvan geen of maar beperkt grip.

OD's zijn conform BBV verplicht een meerjarenraming in de begroting op te nemen, die voor drie jaren volgend op het begrotingsjaar een geprognosticeerde begin- en eindbalans en een raming van de financiële gevolgen bevat.

De omvang en samenstelling van de overheadtaken (PIOFACH) verschilt tussen OD's als gevolg van onder meer de omvang van de OD, kostenverschillen, afspraken met opdrachtgevers over taakuitvoering en afspraken met gastheren (deelnemers die diensten leveren aan de OD, zoals huisvesting en ICT). Er wordt verschillend omgegaan met de financiering van grote investeringen.

Bij veel OD's worden grote investeringen apart gefinancierd door de deelnemers, waardoor de kosten in de bedrijfsvoering lastig te vergelijken zijn. In het *Toetsingskader robuuste omgevingsdiensten* (14 september 2023) zijn over de volgende onderwerpen kpi's benoemd:

Het merendeel van de OD's hanteert een **opleidingsbudget** van circa 2% tot 2,5% van de loonsom.

De afbakening welke taken onder de 'collectieve taken' vallen, verschilt per dienst. **Ketentoezicht** (basistaak) wordt bijna niet apart begroot. Ketentoezicht is veelal als collectieve taak (project/programma) benoemd, maar soms ook als individuele taak in de uitvoeringsprogramma's van de deelnemers opgenomen.

Het budget voor **innovatie en kennisopbouw** wordt bij het merendeel van de OD's apart begroot. In 2021 bleek gemiddeld 1,5% van de OD begroting hiervoor beschikbaar, waarbij het gemiddelde wordt vertekend door twee uitschieters. Zonder de twee uitschieters was het gemiddelde budget voor innovatie 0,9% van de totale begroting.

Voor de meeste OD's is de term **Business Intelligence (BI)** een nieuw fenomeen. Alle OD's hebben één of meerdere medewerkers die informatie verzamelen, analyseren en presenteren. Het gaat hier om functies als informatieanalist, data-analist, GIS-specialist, business-analist en bedrijfskundig adviseur. Enerzijds worden deze meestal niet onder de noemer BI gelabeld. Anderzijds is niet al het werk dat onder deze functies valt, onder de noemer BI te brengen.

Er zit veel variëteit tussen OD's in de wijze waarop de benodigde ureninzet voor taken worden begroot, geprogrammeerd en afgerekend. De variëteit in methodieken komt niet alleen voor tussen OD's, maar ook binnen de OD zelf worden er vaak meerdere methodieken toegepast voor de verschillende taken.

Bijlage A. Situatieschets (3 van 3)

Er zit veel variëteit tussen OD's in de wijze waarop de benodigde ureninzet voor individuele taken worden begroot en geprogrammeerd. We zien de volgende wijzen:

- ureninzet wordt volledig door opdrachtgever bepaald;
- ureninzet wordt bepaald door regionale kengetallen met productieraming (aantallen/frequentie) door opdrachtgever;
- ureninzet wordt volledig door regionale afspraken bepaald, bijvoorbeeld door een vaste bijdrage (lumpsum) of regionale kengetallen en regionale productieramingen (regionale frequenties).

Regionale afspraken zijn in regionale strategieën verankerd en meerjarig. Daardoor is bij een deel van de OD's voor een deel van de taken sprake van een meerjarig geborgde taakuitvoering van individuele taken.

Ook bij het afrekenen zijn er verschillen tussen de OD's. Voor de collectieve taken wordt door vrijwel alle OD's afgerekend conform begroting. Voor de individuele taken is er verschil tussen OD's. Ook zijn er verschillen binnen OD's tussen taken en soms nog tussen overheden (gemeenten/provincie) waarbij wordt afgerekend:

- op basis van begroting;
- op basis van feitelijk afgenomen producten (outputfinanciering) én een regionaal kengetal, tegen het begrote of feitelijke uurtarief;
- op basis van feitelijk afgenomen producten (outputfinanciering) en feitelijke urenbesteding, tegen het begrote of feitelijke uurtarief.

Begroten en afrekening op basis van outcome is een ambitie van diverse opdrachtgevers van OD's, maar vindt in de praktijk (nog) niet plaats. Oorzaak-gevolg relaties zijn moeilijk te leggen door omgevingsfactoren. Het is lastig de (bereikte) effecten te benoemen en te bepalen welk deel daarvan komt door de inzet van de OD en welke inzet daarbij passend is.

OD's hebben moeite de opgedragen taken op het vereiste of vastgestelde niveau te realiseren. Personeel is schaars, waardoor de bezetting lager is dan begroot en gepland. In 2022 werd door de 29 OD's voor € 101 miljoen extern ingehuurd (in 2020 voor € 87,5 miljoen). Dit is in 2022 en was in 2020 circa 15% van de totale OD begroting. Diverse OD's hebben oplopende begrotingen, maar kunnen het benodigde werk niet realiseren door onderbezetting.

Risicobeheersing

Bij positieve resultaten vindt bij de OD's besluitvorming plaats in het AB om het resultaat (1) toe te voegen aan de algemene reserve, (2) een bestemmingsreserve te vormen of (3) een uitkering te doen aan de deelnemers (veelal op basis van aandeel in de omzet) door een eenmalige terugbetaling of vermindering van de volgende jaarbijdrage.

Alle OD's hebben de juridische entiteit van een GR. Consequentie hiervan is dat de deelnemers (gemeenten en provincies) zelf altijd als achtervang dienen, indien het weerstandsvermogen in enig jaar niet toereikend is om de risico's op te vangen.

Het weerstandsvermogen dient om te voorkomen dat iedere financiële tegenvaller direct tot hogere lasten leidt voor de deelnemers. Bij negatieve resultaten wordt in het AB besloten (1) gebruik te maken van het weerstandsvermogen of (2) een extra bijdrage van de deelnemers te vragen.

Er zit veel verschil in de wijze waarop OD's de omvang en kans van financiële risico's inschatten. Deze verschillen zijn deels te verklaren omdat OD's verschillen: in omvang, in takenpakket, in de wijze waarop de bedrijfsvoering is georganiseerd en de wijze waarop kosten worden afgerekend met deelnemers.

Bijlage B – Quicksan financiering andere samenwerkingsverbanden

Bijlage B. Lessen uit andere samenwerkingen (1 van 4)

Aanpak

Er is een quick-scan uitgevoerd naar de financieringswijze en harmonisatie in de financiering van samenwerkingsverbanden in andere domeinen. De quick-scan is uitgevoerd door documentenanalyse en enkele aanvullende interviews.

Er is gekeken naar de volgende samenwerkingen:

- Veiligheidsregio's
- Werkbedrijven (Participatiewet)
- Archiefinstellingen
- Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD)
- Afvalinzameling

Lessen harmonisatie

Bij de beoordeelde samenwerkingsverbanden zijn geen landelijke normen of geharmoniseerde standaarden aangetroffen voor de taakuitvoering of voor (onderdelen van) de bedrijfsvoering. Bij diverse samenwerkingen zoals de veiligheidsregio's en gezondheidsdiensten constateren landelijke analyses en benchmarks dat er onvoldoende vergelijkbaarheid is tussen de verschillende samenwerkingen om gefundeerde uitspraken te doen over de financiering en over bedrijfsvoeringselementen. Het takenpakket en de indeling van de kosten zijn te verschillend.

Op het gebied van harmonisatie of landelijke standaarden is er geen wenkend voorbeeld aangetroffen bij de andere samenwerkingen.

Lessen financiering

De lessen uit de quick-scan zijn:

- Bij andere samenwerkingsverbanden is de wijze van bekostiging vrij stabiel met maatstaven om de totale kosten van de samenwerkingsorganisatie om te slaan naar de deelnemers voor het wettelijk bepaalde of door alle deelnemers ingebrachte takenpakket.
- Als maatstaf (of verdeelsleutel) voor het omslaan van het grootste deel van de kosten over de deelnemers hanteren de samenwerkingsverbanden:
 - Verhouding middelen betreffende taken in gemeentefonds
 - Bijdrage per inwoner
 - Vaste staffel
- Door de systematiek om de totale kosten via een vaste maatstaf om te slaan is er meer rust en stabiliteit in de financiële bijdrage voor de deelnemer en voor de samenwerkingsorganisatie.
- De systematiek om te werken met een maatstaf als kostenverdeling vraagt om onderlinge solidariteit van de deelnemers. Er is immers geen 100% directe relatie tussen financiële bijdrage en geleverde prestaties voor een individuele deelnemer.
- Aanvullende taken worden bekostigd via maatwerkafspraken met een individuele deelnemer

In de andere stelsels is er een zeer beperkte landelijke vergelijkbaarheid op bedrijfsvoeringsaspecten op stelselniveau. Dit komt door de grote vrijheid en daarmee verschillen in de wijze van administratie en opbouw van de kosten. Voor wettelijke bepaalde of door alle deelnemers ingebrachte taken wordt vaak een algemene verdeelsleutel gehanteerd om de totale kosten te verdelen over de deelnemers.

Bijlage B. Lessen uit andere samenwerkingen (2 van 4)

Analyse Veiligheidsregio

- 6 tot 26 gemeenten, 0.25 tot 1.3 mln inwoners
- Taken: Brandweer (ruim 80% kosten), crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening, meldkamer, bevolkingszorg
- Bijdrage is 87% gemeenten en 13% rijk (= doeluitkering rampenbestrijding, dit is een directe bijdrage aan iedere veiligheidsregio)
- Bijdrage van gemeenten is:
 - 72% naar de verdeling van middelen in het gemeentefonds
 - 10% naar een historische bijdrage
 - 9% naar een bedrag per inwoner
 - 7% naar een staffel
 - 2% naar maatwerk
- Omgerekend naar een bedrag per inwoner variëren de totale koten van € 55 tot € 83 per inwoner. Verschilt door
- Risicoprofiel (bedrijvigheid, brandonveilige locaties, water)
 - Voorzieningsniveau (bijv. vrijwillige brandweer)
 - Taken die gemeenten zelf verrichten (bijv. huisvesting, materieel)
 - Kostenniveau

Observaties:

- Financiering door gemeenten vindt plaats met meerdere typen verdeelsleutels. Groot deel gebeurt via verdeling gemeentefonds en bedrag per inwoner.
- Directe financiering van het Rijk d.m.v. doeluitkering. Deze uitkering is op basis van grove kenmerken die weinig relatie hebben met de opgaven.
- Ruimte om af te wijken van regionale standaard is klein.

Analyse samenwerking Participatiewet

- Kern van de taken: behandelen uitkeringsaanvragen en verstrekken uitkeringen, begeleiden doelgroepen naar werk of participatie, aanverwante taken zoals beschut werk, minima, inburgering, schuldhulp
- De bekostiging van gemeenten is niet voldoende voor de uitgaven (jaarlijks structureel tekort) en loopt via
 - 1) Gemeentefonds (BZK): inzetbaar voor uitvoering, begeleiding, minima
 - 2) Integratie uitkering participatie: vrij besteedbaar binnen sociaal domein
 - 3) BUIG-budget: geoormerkt voor uitkeringen en loonkostensubsidie
- Er zijn geen rijksmiddelen die direct naar de samenwerkingsverbanden gaan. Er is geen verplichting tot samenwerking. Uitzondering zijn 35 arbeidsmarktregio's voor dienstverlening werkgevers en werkzoekenden.
- Samenwerking is wettelijk niet verankerd en zeer uiteenlopend. Uitvoering kan geheel bij individuele gemeenten liggen en bij samenwerkingsverbanden die verschillen in omvang, vorm en taken
- Vorm is doorgaans een gemeenschappelijke regeling met daarbinnen stichtingen, coöperaties, BV's voor organiseren werk voor de doelgroep.
- Bekostiging samenwerking is verschillend en bestaat doorgaans op hoofdlijnen uit
 - 'doorstorten' van de rijksbijdrage BUIG (uitkering) en voormalige Wet Sociale werkvoorziening als een lumpsum
 - Bijdrage aan de organisatiekosten
 - Bijdrage per deelnemer of per traject ($P \cdot Q$)
- De beleids- en bekostigingsvrijheid leidt tot verschillen in de mate en vorm van begeleiding van de doelgroep

Observaties:

- Grote diversiteit in uitvoeringsstelsel.
- Bij samenwerking bekostiging deels via 'doorstorten' gemeentefonds en deels via $P \cdot Q$.

Bijlage B. Lessen uit andere samenwerkingen (3 van 4)

Analyse regionaal historisch centrum

- Er zijn regionale samenwerkingsverbanden die de archieftaken uitvoeren in opdracht van gemeenten (naast het feit dat er rijksarchiefinstellingen zijn).
- Er is geen verplichting tot samenwerking. De juridische vorm is een gemeenschappelijke regeling of stichting.
- De bekostiging van een regionale archiefdienst is beoordeeld
- Elke gemeente heeft dezelfde taken ingebracht in de samenwerking
- De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een bedrag per inwoner
- De dienstverlening is gespecificeerd en cijfermatig toebedeeld naar individuele gemeenten (depotruimte, archief, diensten) en naar collectieve voorzieningen (expositie)
- Er is geen beprijzing van diensten, de enige verdeelsleutel van de totale kosten is het inwoneraantal

Observaties:

- Omslag van de totale kosten o.b.v. bijdrage per inwoner.
- Dienstverlening per deelnemer is inzichtelijk en transparant; de dienstverlening (en prestaties) zijn niet direct gerelateerd aan de financiering.

Analyse GGD

- 25 gemeentelijke gezondheidsdiensten, organisatie geregeld via Wet op de publieke gezondheid (Wpg). Minister VWS is stelselverantwoordelijk
- Gemeenschappelijke regelingen van gemeenten. Wpg schrijft de taken voor die gemeenten moet toewijzen aan GGD's, taakuitvoering is landelijke geüniformeerd. Daarbij voeren GGD maatwerktaken uit (regionaal of lokaal)
- GGD Nederland verzorgt een uitvoerige benchmark van de GGD's met inhoudelijke vergelijkingen op zeer veel taakonderdelen. Er is geen vergelijking mogelijk op de bedrijfsvoering omdat de onderlinge verschillen in takenpakket, financiering en bedrijfsvoering te groot zijn. De administratie van GGD's is niet ingericht om goed onderscheid te maken in basistaken en plustaken. Daardoor is er geen eenduidig beeld van de kosten voor de basistaken.
- Financiering is uit verschillende bronnen. De structurele bijdrage verschilt tussen GGD's van 30 tot 80%. Deze bijdrage staat los van de bijdrage voor maatwerkafspraken met gemeenten. Maatwerkafspraken kunnen wel meerjarig in de begroting lopen, maar zijn niet structureel ondergebracht bij de GGD.
- Basisfinanciering o.b.v. verplichte wettelijke taken is op een bedrag per inwoner; hoogte bepaald iedere GGD, er is geen landelijke normering of harmonisatie
- Er is geen doeluitkering, financiering via gemeentefonds.
- Alle overig taken betreft maatwerkafspraken en financiering.

Observaties:

- Landelijke uniformering van de taakuitvoering die gemeenten bij wet toewijzen aan GGD.
- Onvergelijkbaarheid tussen GGD op takenpakket, financiering en bedrijfsvoering; basistaken zijn op stelselniveau niet betrouwbaar inzichtelijk.
- Wettelijke basistaken via bedrag per inwoner.

Bijlage B. Lessen uit andere samenwerkingen (4 van 4)

Analyse afvalinzameling

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de afvalstoffeninzameling (Wet milieubeheer). Op rijksniveau worden doelen gesteld over de omvang en samenstelling van het ingezamelde huishoudelijk afval, maar deze zijn niet afdwingbaar. Gemeenten zijn autonoom om het inzamelbeleid vormgeven.
- Gemeenten heffen leges aan huishoudens om de kosten van de afvalinzameling te betalen. Veel gemeenten - maar lang niet alle - hanteren prijsprikkels om stromen gescheiden in te zamelen en restafval te verminderen (DIFTAR). Daarnaast betaalt het verpakkend bedrijfsleven een vergoeding aan gemeenten voor de inzameling van plastic verpakking en drankkartons. De kosten van afvalinzameling drukken – bij kostendekkende leges – niet op de gemeentelijke exploitatie.
- Gemeenten hebben de inzameling zelf verschillend georganiseerd. De grootste gemeenten voeren het zelf uit. De meeste andere gemeenten hebben de taak belegd bij een samenwerkingsverband of hebben het aanbesteed aan marktpartijen. De samenwerkingsverbanden kennen vaak de juridische entiteit van een overheids NV, echter ook gemeenschappelijke regelingen komen voor.
- De wijze waarop de samenwerkingsverbanden worden bekostigd verschilt. Meestal worden per gemeente de kosten bepaald op basis van het inzamelbeleid van de gemeente en de daarvoor benodigde inzet van personeel en materieel. Vervolgens worden deze kosten omgeslagen in een prijs per huishouden. Aan het eind van het jaar wordt er afgerekend op basis van het daadwerkelijke aantal huishoudens. Wanneer de gemeente de inzamelfrequentie wijzigt, wordt dit aanvullend afgerekend.

Observaties:

- De kosten van de afvalinzameling worden niet via de algemene uitkering gefinancierd, maar door de afvalstoffenheffing en bijdragen van het verpakkend bedrijfsleven.
- De bekostiging van de uitvoeringsorganisatie verschilt. Veelal worden de kosten aan de voorkant vastgelegd, waarbij er wordt afgerekend op het daadwerkelijke aantal huishoudens en eventuele aanpassingen in de inzamelfrequentie die gedurende het jaar zijn toegepast.

Bijlage C - Reflectie van experts

Bijlage C. Reflectie van experts

Drie experts zijn gevraagd te reflecteren op de vraagstelling en de voorgestelde financieringssysteem vanuit financieel, juridisch en bestuurskundig perspectief. De essenties van hun bevindingen zijn hieronder samengevat. Op de volgende punten sluiten de reacties van de experts aan bij de voorgestelde systematiek en zijn de reacties van de experts gebruikt om de systematiek te onderbouwen en uit te werken.

Meer regionale oriëntatie belangrijke voorwaarde: benadruk gemeenschappelijkheid

Bij een uniforme uitvoering hoort een uniforme financiering. Daar wordt als kanttekening bij geplaatst dat dit niet landelijk (wettelijk) vast te leggen is. Dat had wel gekund als het initiële advies van de commissie Mans uit 2008 was gevolgd om de uitvoering van toezicht en handhaving bij gedecentraliseerde rijksdiensten (ZBO's) neer te leggen.

Probleem is dat deelnemers nog vooral redeneren vanuit de eigen kosten en baten en niet vanuit het collectief. De experts vergelijken dit bijvoorbeeld met de inzet van de regionale brandweer: in de financiering van de veiligheidsregio wordt ook niet verrekend op basis van het aantal gebluste branden in een gemeente. Mogelijk dat ook de historie van de vorming van de OD's hier een rol in speelt, waarbij de rollen van 'eigenaar' en 'opdrachtgever' benadrukt worden.

Meerjarig begroten en afrekenen van basistaken geeft rust

Het afrekenen op basis van een vaste meerjarige begroting geeft rust en versterkt de zelfstandigheid van de OD's. Een vaste meerjarige begroting betekent wel dat OD's voldoende weerstandsvermogen moeten hebben; ook kleinere OD's moeten in staat zijn om over de jaren te middelen om pieken en dalen op te vangen. Het budget voor extra taken kan jaarlijks wel variëren.

Betrokken experts

- Emeritus Prof. dr. Michiel Herweijer (bestuurskunde Groningen)
- Emeritus Prof. dr. Harrie Verbon (openbare financiën Tilburg)
- Mr. Peter Schrijvers (juridisch)

Geobjectiveerde maatstaf voor vergelijking (benchmark) van OD's

Het (wettelijk) verplichten van het financieren van de taakuitvoering op basis van een landelijke norm sluit niet aan bij de beleids- en bestedingsvrijheden die gemeenten en provincies hebben. Een (geobjectiveerde) maatstaf kan wel worden gehanteerd voor vergelijking/benchmarking van OD's. Op basis van een maatstaf (zoals de kosten per locatie) kunnen gemiddelden worden bepaald. Hierdoor ontstaat inzicht in OD's met een score onder het gemiddelde en kan met hen het gesprek worden gevoerd over oorzaken van verschillen. Een dergelijke maatstaf vormt dan, zonder wettelijke verplichting, een referentiekader.

Geen logische alternatieven voor rechtstreekse financiering door het Rijk

SPUK's zijn minder gewenst vanwege de administratieve lasten en mogelijk een gebrek aan democratische legitimiteit. Zeker als het om tijdelijke voorzieningen gaat. Er zijn verschillende alternatieven denkbaar alhoewel niet allemaal even realistisch. Daarbij is door de experts genoemd de mogelijkheid voor het afsluiten van een convenant waarin het Rijk en de OD's contractpartijen zijn, deelname van het Rijk in de GR van een OD én bevoegdheden voor bovenregionale taken bij de provincies beleggen. Mogelijk zal vooralsnog moeten worden gewerkt met een financieringsmix vanuit het Rijk.

Bijlage C. Reflectie van experts

Daarnaast worden door de experts diverse punten ingebracht die kunnen leiden tot een verbetering van het stelsel, maar niet zijn overgenomen in de systematiek. Het betreft punten die buiten de scope van het onderzoek vallen, bijvoorbeeld doordat ze niet te realiseren zijn binnen de huidige bestuurlijke verhoudingen tussen partijen.

Verschuiving bevoegdheden naar provincies

Om bij de uitvoering van de VTH-taken het regionale belang te laten prevaleren boven het lokale belang, worden bevoegdheden bij voorkeur bij provincies ondergebracht.

Rijksmiddelen voor gemeentegrens overschrijdende taken via provincies naar OD's

Provincies kunnen een grotere taak krijgen op het vlak van regionale (gemeentegrens) overschrijdende taken. De consequentie is een zekere verhoging van de algemene uitkering van het provinciefonds op basis van deze extra taken. Een bijkomend voordeel is dat de begrotingsdruk bij provincies kleiner is dan bij gemeenten. Een dergelijke bovenregionale verantwoordelijkheid past ook in het huis van Thorbecke.

Landelijke normen (frequenties, uren, bedragen) borgen uitvoering

Een geobjectiverde maatstaf voor het bepalen van de minimale hoogte van de bijdrage per deelnemer is gewenst. Qua systematiek kan aangesloten worden bij (gangbare) categorie-indelingen en mba's; zowel inrichtings- als niet-inrichtinggebonden. Maar moet de wijze van financiering landelijk worden opgelegd? Een landelijke referentie voor een minimaal (regionaal) te financieren budget is wenselijk, maar kan binnen de huidige bestuursrechtelijke verhouding niet worden afgedwongen.

Een mogelijk aandachtspunt is de verdeelsleutel van het gemeentefonds. Hierin zit geen parameter voor de milieudruk; aandachtspunt is dat (verarmde) randgemeenten met een grote milieudruk van (agrarische) bedrijven worden onderbedeeld ten opzichte van stedelijke gemeenten met relatief weinig industrie.

Kpi's op bedrijfsvoering: risico tot verstaffing

Ben kritisch op kpi's die ver van de vakinhoud afstaan, zoals innovatie en businessintelligence. Dergelijke kpi's leiden tot verstaffing van de OD's en stijgende overhead. Het drijft de prijs op en er is weinig overtuigend bewijs dat het meer productie/maatschappelijk rendement oplevert.

Directe landelijke financiering heeft voordelen, maar vraagt aanpassing stelsel

Een directe financiering van OD's door het Rijk voor de uitvoering van de basistaken borgt op zich de minimaal benodigde middelen (op basis van een landelijke standaard). Er hoeft dan ook geen discussie meer te zijn in ieder AB of met de deelnemers over de financiering.

Een directe structurele financiering vraagt wel om een aanpassing van de Financiële Verhoudingswet. Het betekent bovendien een 'korting' op het gemeente- en provinciefonds en bovendien is er een zekere spagaat tussen de financiering en de bevoegdheid voor het uitvoeren van de taken; dat laatste blijft bij gemeenten en provincies en die zijn daar ook op aanspreekbaar. Dat er bij directe financiering sprake is van een 'democratisch tekort' moet worden gerelativeerd: door het op afstand plaatsen van de uitvoering hebben gemeenteraden en Provinciale Staten toch al een beperkte invloed op de uitvoering. Dat geldt ook voor andere GR-en.

Bijlage D - Betrokkenen

Bijlage D. Betrokkenen

Geïnterviewden

- FUMO: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Gemeente Nijmegen: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Gemeente Rheden: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Gemeente Apeldoorn: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Gemeente Sittard-Geleen: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Gemeente Waadhoeke: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- ILT: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- IPO: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Ministerie van BZK: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Ministerie van I&W: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- ODNV: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- ODNZKG: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- OMWB: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Provincie Noord-Holland: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Provincie Brabant: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Provincie Zuid-Holland: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- RUD Zuid-Limburg: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- VNG: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**

Experts

- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**

Werkgroep financiering pijler 1

- Pijlertrekker: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Projectleiding: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- VNG: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- ODNL: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- IPO: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- ILT: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Ministerie van I&W: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- Ministerie van BZK: **Bescherming persoonlijke levenssfeer**

Projectteam Arena Consulting

- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**
- **Bescherming persoonlijke levenssfeer**

Bijlage E – Begrippenlijst

Bijlage E. Begrippenlijst

De volgende begrippen worden veelvuldig in voorliggende rapportage gehanteerd:

- **Afrekenen:** het bepalen van de werkelijke bijdrage van deelnemers en de bestemming van een resultaat conform jaarrekening.
- **Algemene uitkering:** gelden die gemeenten en provincies ontvangen van het Rijk via het gemeente- en provinciefonds, om taken te bekostigen. Er kunnen geen eisen worden gesteld aan hoe de middelen worden besteed.
- **Basistaken:** de taken die gemeenten en provincies minimaal in een OD dienen te beleggen. Bepaald in het Omgevingsbesluit (art.13.12).
- **Bedrijfsvoering:** taken die ondersteunend zijn aan het primaire proces. Ze hangen samen met de bedrijfsvoering van OD's en hebben geen directe relatie met de productie (o.a. overhead, software, wagenpark, innovatie en ontwikkeling).
- **Begroten:** het bepalen van de benodigde middelen en de verdeling van de inbreng van de middelen door de deelnemers.
- **Collectieve taken:** taken die niet of nauwelijks zijn toe te wijzen aan individuele deelnemers, maar waarbij wel allen profijt hebben, zoals vrijeveld-, ketentoezicht en meldkamer.
- **Excessen:** zaken waarbij de feitelijke urenbesteding fors hoger ligt dan in de regionale standard gehanteerd wordt.
- **Financiering:** de bekostiging van een organisatie.
- **Financieringssystematiek:** de manier (geheel van methoden, regels en afspraken) waarop de financiële middelen worden toegewezen, beheerd en verdeeld aan en binnen een organisatie.
- **Kostendrager:** een eenheid waaraan de kosten en opbrengsten kunnen worden toegeschreven.
- **Landelijke normfinanciering:** bekostiging op basis van een landelijke norm.
- **Outputfinanciering:** bekostiging op basis van geplande en gerealiseerde afname (producten en diensten) tegen een verrekenprijs (kengetal of productprijs).
- **Plannen en programmeren:** vertalen van het takenpakket naar een uitvoeringsprogramma.
- **Plustaken:** taken van een OD, niet zijnde basistaken. Dit zijn taken waarbij iedere deelnemer individueel kan besluiten om ze in te brengen.
- **Projecten:** afgebakende taken met aparte financieringsafspraken, een begin- en einddatum. Naast deelnemers kunnen ook andere partijen projecten bij de OD beleggen, zoals waterschappen, ministeries en onderwijsinstellingen.
- **Regio:** geografische begrenzing van de OD.
- **Regionale U&H-strategie:** gezamenlijke uitvoerings- en handavingsstrategie van deelnemers in een OD. Gebaseerd op een regionale risico-analyse. Prioriteiten, doelstellingen en werkwijzen dienen in de U&H-strategie beschreven te worden (art. 13.5 Omgevingsbesluit).
- **SPUK:** Specifieke Uitkering, rechtstreekse financiering vanuit het Rijk aan de partij die de uitvoering verzorgt, waarbij het Rijk bepaalt waaraan de middelen worden besteed. Hieraan zijn voorwaarden verbonden.
- **Sturen:** het bewaken en beïnvloeden van de voortgang van de realisatie van het uitvoeringsprogramma en de inzet van de beschikbare middelen.

Ontwikkelingen ODNL

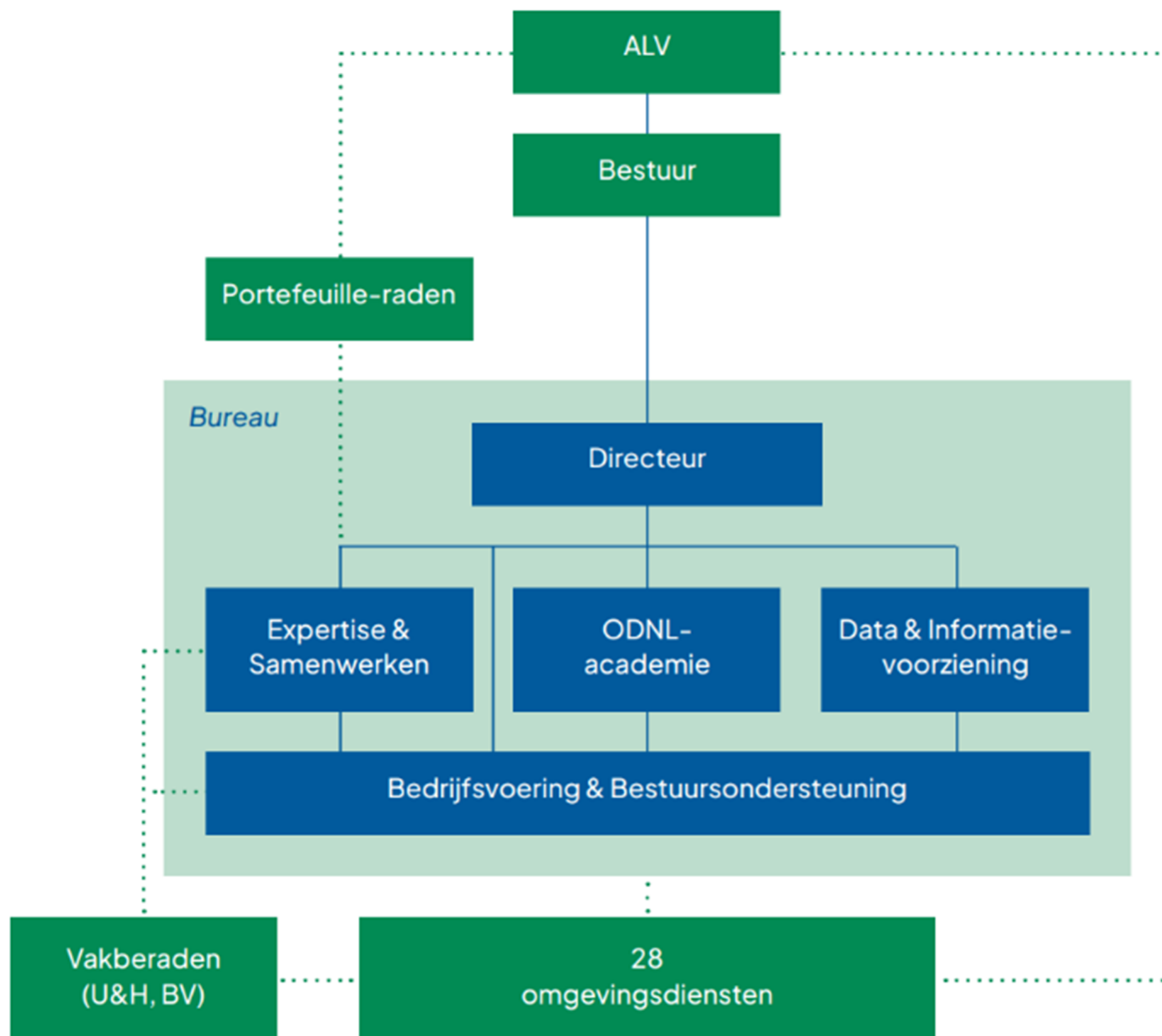
Kansen voor de toekomst

Algemeen Bestuur 6 november 2024

Doorontwikkeling na het
Interbestuurlijk Programma VTH
(de zes pijlers)

Kwaliteit van de leefomgeving

Borging IBP producten bv

- Kennis infrastructuur
- ZZS
- Visitaties

Versterking Stelsel bv

- MBA register
- Coördinatie Bestuursrecht Strafrecht
- Drones / Meetdiensten

Groeiend aanbod naar complete scope aanbod en afname

17 Velden van aanbesteding bv

- Bestuursrecht
- Omgevingsrecht
- Expertise Externe veiligheid
- Natuur Landbouw Veeteelt
- Etc etc

VTH uitvoeringskennis laten stromen

Kennis infrastructuur met Front Office, Kennisbank en samenwerkingsruimtes

VTH Maatregelen
uitvoerings
kennisregende

VTH KIS Stuurgroep

Kennisteam

Team van kennisregisseurs. Kruisbestuuring
tussen kennischema's en ontwikkelingen
op landsdeelniveau.

Kennisregisseur

Kennis halen, brengen, delen & borgen. (2 petten)

- Per kennischema
- Per landsdeel

Kennismakelaar

medewerker bij OD. Verbindende schakel tussen VTH-experts
binnen eigen OD. En tussen kennismakelaars van andere OD's.
Schakelt met kennisregisseur die behoort tot het landsdeel

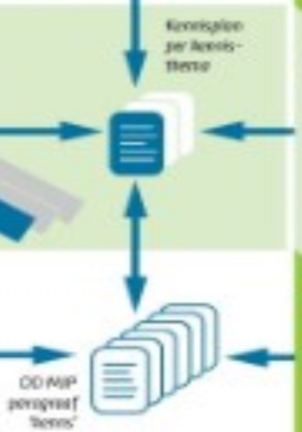
Kennisvertegenwoordiger

VTH-expert
vertegenwoordigt een
landsdeel voor dit
kennisstern en schakelt
met de kennisregisseur.

VTH-expert

Regionaal kennisstern
specialist & onderdeel van
regionaal kennisnetwerk.

OD MP
per regioaf
brens

Regio's (OD)

Zijn er nog vragen?

Herbert Dekkers
Hdekkers@odijmond.nl
06 15 16 31 23

www.odijmond.nl

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	08	Besluit nr.	AB 2024- 028
Datum vergadering	6 november 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Reactie AB ODIJ op brief regiogemeenten Zaanstreek-Waterland	Functie	Directeur

Inleiding

Op 23 juli ontving ons Algemeen Bestuur een brief met als onderwerp 'Gemeenschappelijke regeling in relatie tot gemeentelijke financiën'. De brief, met registratienummer 1600920, is ondertekend door de colleges van Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland en Wormerland. Alle zes gemeenten maken deel uit van onze Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond.

Reactie ODIJ

Namens het Algemeen Bestuur stelden wij een brief op als reactie. In deze brief gaan wij in op de uitwerking van onze toekomstscenario's en de wijze waarop wij daarmee aansluiten op de vraag van de zes colleges aan de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. Wanneer het Algemeen Bestuur instemt met deze brief, sturen wij deze retour naar de zes colleges.

Besluit

1. Kennisnemen van de brief vanuit de regio Zaanstreek-Waterland.
2. Instemmen met de reactie op deze brief namens het Algemeen Bestuur.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

S. Klaassen

J. Zandhuis

Aan de colleges van B&W van de gemeenten
Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland en Wormerland
Per adres:
[adres]
[postcode en plaats]

Datum: 7 november 2024
Betreft: Gemeenschappelijke regeling in relatie tot gemeentelijke financiën
Doorkiesnummer: 0251-263863
E-mail: directiesecretariaat@odijmond.nl

Beste colleges,

Op 23 juli jl. stuurde u ons een brief met als onderwerp 'Gemeenschappelijke regeling in relatie tot gemeentelijke financiën'. De brief, met registratienummer 1600920, was ondertekend door de colleges van B&W van de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland en Wormerland. Alle zes gemeenten maken deel uit van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. Met deze brief sturen wij u een reactie namens ons Algemeen Bestuur.

In gesprek

U beschrijft de grote financiële uitdagingen waarmee u komende jaren te maken gaat krijgen. Als gemeente bereidt u scenario's voor, waaronder ombuigingen vanaf het begrotingsjaar 2026. Voor deze ombuiging kijkt u ook naar onze Gemeenschappelijke Regeling. Omdat u constateert dat vermindering van middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren, waarin er een steeds groter beroep op ons is gedaan, stelt u voor om met ons over deze ontwikkeling en de gevolgen ervan in gesprek te gaan. Wij maken graag gebruik van dit aanbod.

Gemeentelijke bijdrage

Concreet vraagt u onze Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond scenario's uit te werken waarbij rekening wordt gehouden met een lagere gemeentelijke bijdrage met ingang van het begrotingsjaar 2026. U stelt dat onze Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond rekening dient te houden met een gemeentelijke bijdrage die 5% lager is ten opzichte van de begroting 2025.

Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond

Afgelopen weken behandelde uw gemeenteraad de begrotingswijziging 2025 van Omgevingsdienst IJmond. Belangrijke aanleiding voor deze begrotingswijziging is dat de opgaven die op u als gemeente en daarmee ook op onze omgevingsdienst afkomt de afgelopen jaren sterk is

toegenomen en ook zal blijven toenemen. Deze verandering is vrijwel volledig opgevangen binnen de bestaande begroting van Omgevingsdienst IJmond. Door de uitvoering van nieuwe taken, bijvoorbeeld als gevolg van de invoering Omgevingswet, binnen de middelen en formatie van oude taken, is een achterstand ontstaan. Wij concluderen dat Omgevingsdienst IJmond in de huidige situatie niet in staat is het volledig gecontracteerde werk voor haar deelnemers uit te voeren, waardoor achterstanden zijn ontstaan.

In de begrotingswijziging beschrijft Omgevingsdienst IJmond een aantal noodzakelijke stappen; het herstellen van de balans tussen de benodigde capaciteit en de huidige en toekomstige opgave, het inlopen van achterstanden, actualiseren van ons bedrijvenbestand en het herijken van de Gemeenschappelijke Regeling en de financieringsstructuur. Met deze stappen ontstaat inzicht in de benodigde middelen om de huidige opdracht, tegen het huidige bestuurlijke ambitieniveau, met borging van kwaliteit en continuïteit, te kunnen uitvoeren.

Uitwerking scenario's

U vraagt ons om scenario's uit te werken waarbij wij rekening houden met een lagere gemeentelijke bijdrage met ingang van het begrotingsjaar 2026. Gelijktijdig aan de stappen die wij hierboven beschrijven, zijn wij gestart met het uitwerken van toekomstscenario's. Hiermee bieden wij u inzicht in de knoppen waaraan u kunt draaien om de kostenstijging op te vangen die zal ontstaan door het herstellen van de balans tussen de opdracht en middelen. Vanuit dit inzicht kunnen ook keuzes gemaakt worden om noodzakelijke ombuigingen te realiseren, echter dan wel met gezamenlijk beeld van de impact van deze keuzes.

De belangrijkste stappen in de tijd:

- September 2024 – April 2025
Via het Programma herijking Gemeenschappelijke Regeling en financieringsstructuur brengen wij, samen met de deelnemers, de veranderende opgave en de benodigde middelen opnieuw in beeld en herijken wij de afspraken met de deelnemers om rolscherpte terug te brengen.
- December 2024- April 2025
Een extern bureau ontwikkelt toekomstscenario's. via een commissie bestaande uit leden van het Algemeen en Dagelijks bestuur en de directeur van Omgevingsdienst IJmond begeleiden wij dit traject.
- April 2025 – December 2025
Via een participatietraject krijgt uw raad de gelegenheid keuzes te maken om de toekomstrichting van Omgevingsdienst IJmond en daarmee het kostenniveau voor u als gemeente te bepalen.

Oog voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving

Afsluitend wil het bestuur van Omgevingsdienst IJmond u meegeven dat omgevingsdiensten zijn opgericht om de leefomgeving te beschermen, nu maar ook voor toekomstige generaties. De aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen, beschreven in het rapport 'Om de leefomgeving',

onderschrijven de noodzaak om het VTH-stelsel te versterken. Hier willen wij met u gericht aan werken en ervoor zorgen dat ODIJmond de wettelijke en primaire VTH-taken kan blijven uitvoeren met borging van continuïteit en kwaliteit om daarmee toekomstige milieu- en gezondheidsschade te voorkomen.

Met vriendelijke groet,

Suzanne Klaassen
Voorzitter Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst IJmond

Het Algemeen Bestuur Omgevingsdienst IJmond
Postbus 325
1940 AH Beverwijk

Registratienummer
1600920

Verzenddatum
23 juli 2024

Bijlage
Geen

Onderwerp

Gemeenschappelijke regeling in relatie tot gemeentelijke financiën

Geacht bestuur,

De Nederlandse gemeenten staan de komende jaren voor een grote financiële uitdaging. Het Rijk heeft eenzijdig besloten om de manier waarop gemeenten worden gefinancierd met ingang van 2024 te herzien. De inkomsten die Nederlandse gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ongeveer 6 %). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Het gaat daarom om een merkbare en voelbare bezuiniging vanuit het Rijk, met gevolgen voor het voorzieningen- en uitvoeringsniveau bij de gemeenten.

Als gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland bereiden we daarom scenario's voor de toekomst voor, inclusief ombuigingen vanaf het begrotingsjaar 2026. Voor deze ombuigingen wordt ook naar de taken en middelen van de gemeenschappelijke regelingen gekeken. We beseffen ons daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen voor Zaanstreek-Waterland graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio.

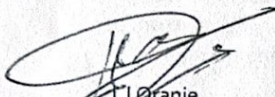
Net als de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland vragen wij u om als algemeen bestuur voor de komende jaren scenario's uit te werken waarbij rekening wordt gehouden met een lagere gemeentelijke bijdrage met ingang van begrotingsjaar 2026. Hou hierbij rekening met 5% minder gemeentelijke bijdrage, ten opzichte van de begroting 2025. Wij verzoeken u deze scenario's voor te leggen aan uw dagelijks- en algemeen bestuur zodat zij hier een besluit over kunnen nemen. Wij verzoeken u per opgesteld scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken.

We realiseren ons dat een vermindering van de middelen vanzelfsprekend gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en de gemeenschappelijke regelingen. Net als de bezuinigingen bij de gemeenten, hopen wij ook dat de door u voorbereide scenario's niet nodig zullen zijn. Ook begrijpen we dat deze brief vragen bij u kan oproepen. Over de inhoud en voor het vervolg gaan we graag nader met u in gesprek.

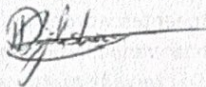
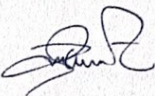
Hoogachtend,

Namens de colleges van de regio Zaanstreek-Waterland,
de wethouders financiën,

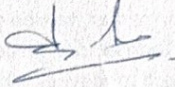
A.O.C. Boer
Purmerend

J.J. Oranje
Waterland

D. Dijkshoorn
Edam-Volendam

J.M. Schalkwijk
Wormerland

B.J. ten Have
Landsmeer

M. Wörsdörfer
Oostzaan

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	09	Besluit nr.	AB 2024-029
Datum vergadering	6 november 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Bestuursrapportage mei t/m augustus	Functie	Directeur

Inleiding

Wij werken in opdracht van het openbare bestuur. Dat vraagt om een transparante werkwijze. Wij geven hier uitvoering aan door inzicht te geven in de voortgang van de uitvoering van onze opdracht. Wij maken daarbij gebruik van een Planning & Controle (P&C) kalender. Deze bestaat uit een uitvoeringsprogramma, twee tussentijdse rapportages en een jaarverslag. Hierbij bieden wij u onze tweede tussentijdse rapportage aan. Met deze rapportage rapporteren wij u over onze uitvoering over de maanden mei tot en met augustus 2024.

Uitvoering

Zoals wij in onze vorige bestuursrapportage meldden, werken wij aan een verbeterslag in onze planning & control cyclus. Belangrijkste doel is een breed beeld te geven, zowel kwantitatief als kwalitatief, van de uitvoering. In de eerste bestuursrapportage deden we dat al over toezicht en handhaving milieu. Met deze rapportage maken we daarin een verdiepingsslag. Richting komende rapportages zullen wij de kwantitatieve rapportage ook meer duiding gaan geven.

Met deze bestuursrapportage rapporteren wij ook over een aantal belangrijke onderdelen uit de begrotingswijziging. We staan daarmee niet alleen stil bij de reguliere uitvoering, maar informeren u ook over de beheersmaatregelen die wij namen, waaronder de herprioritering en de actualisatie van ons bedrijvenbestand en de evaluatie van onze organisatievorm.

Samenvatting bestuursrapportage

Bij de bespreking van de eerste bestuursrapportage in het algemeen bestuur van 17 juli ontvingen wij de feedback dat de rapportage uitgebreid was. Dat is het ook nu weer. We hechten er belang bij om, in deze fase, zo volledig mogelijk te rapporteren. Om toch gehoor te geven aan de feedback, voegden we als bijlage van deze tweede bestuursrapportage een samenvatting toe van de uitvoering per gemeente, zodat de voortgang in één oogopslag zichtbaar is.

Besluit

1. Vaststellen van de bestuursrapportage mei t/m augustus 2024.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

S. Klaassen

J. Zandhuis

Bestuursrapportage mei tot en met augustus 2024

mei t/m augustus 2024

Inhoud

1	Inleiding.....	1
1.1	Inleiding	2
2	Ontwikkelingen	3
2.1	Interbestuurlijk programma versterking VTH (IBP-VTH)	4
2.2	Project wijziging gemeenschappelijke regeling (GR)	4
2.3	Landelijke en regionale samenwerking	5
3	Uitvoering.....	7
3.1	Dienstverlening & uitvoering	8
3.2	Productgroepen	8
3.2.1	Toezicht & handhaving milieu	8
3.2.2	Vergunningverlening milieu	13
3.2.3	Juridische advisering	15
3.2.4	VTH Bouw	16
3.2.5	Advies	18
3.2.6	Projecten	26
3.2.7	Overige taken	29
3.3	Prognose & realisatie per deelnemer	30
3.3.1	Beverwijk	30
3.3.2	Bloemendaal	30
3.3.3	Edam - Volendam	31
3.3.4	Haarlem	31
3.3.5	Heemskerk	32
3.3.6	Heemstede	32
3.3.7	Landsmeer.....	33
3.3.8	Oostzaan	34
3.3.9	Purmerend.....	34
3.3.10	Uitgeest.....	34
3.3.11	Velsen	35
3.3.12	Waterland.....	36
3.3.13	Wormerland	36
3.3.14	Zandvoort.....	36
3.3.15	Provincie Noord-Holland.....	37
4	Doorontwikkeling Omgevingsdienst IJmond.....	39
4.1	Actualisatie bedrijvenbestand.....	40
4.2	Beheersmaatregelen toezicht milieu	40
4.3	Planning & controle cyclus	42
4.4	Organisatievorm.....	42
5	Financieel kader en toelichtingen	43
5.1	Realisatie tot en met 31 augustus ten opzichte van de begroting.	44

5.2 Financiële verantwoording tot en met augustus 2024	45
5.3 Toelichting afwijking baten en lasten	47
5.4 Personeel en organisatie.....	51
5.5 Prognose 2024.....	53
5.6 Financiële prognose 2024	56

1

Inleiding

1.1 Inleiding

In de eerste bestuursrapportage hebben wij het bestuur geïnformeerd over de landelijke ontwikkelingen rondom omgevingsdiensten en de ontwikkelingen specifiek voor Omgevingsdienst IJmond. Deze ontwikkelingen geven aanleiding om de planning & controle cyclus, waarvan deze verantwoording onderdeel uitmaakt, te verbeteren. In deze tweede bestuursrapportage zetten we een vervolgstap in deze verbetering.

Dit maakt ook dat de indeling van de bestuursrapportage is veranderd ten opzichte van de voorgaande rapportages. We rapporteren op de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen, die relevant zijn voor de organisatie, uitvoering en de deelnemers.
- Uitvoering, gesplitst naar de productgroepen, per productgroep geven aan wat de focuspunten voor de periode waren, wat er concreet gerealiseerd is en waar we aan werken om de uitvoering door te ontwikkelen.
- Planning versus realisatie op gemeenteniveau.
- Doorontwikkelen Omgevingsdienst IJmond, in dit onderdeel rapporteren we gericht aan welke (organisatie)onderdelen en projecten is gewerkt om de organisatie te ontwikkelen.
- Toegevoegde waarde deelnemers & positieve impact op de leefomgeving, aan welke thema's, projecten of gemeentelijke- of provinciale programma's hebben wij bijdragen.

Ook met de derde bestuursrapportage zullen we wederom een volgende stap zetten in het verbeteren van de rapportage.

Prioritering

Een belangrijk speerpunt voor 2024 is het herprioriteren van de toezicht, handhaving & vergunningverleningsactiviteiten. In de tweede helft van 2023 is geconstateerd dat er over meerdere jaren een achterstand is ontstaan in de uitvoering en het bestuurlijk vastgestelde ambitieniveau niet wordt gerealiseerd. In een verdiepende analyse in de eerste maanden van 2024 is de omvang van deze achterstand in beeld gebracht en vastgesteld dat de omvang van de opdracht en de beschikbare middelen (capaciteit) niet in balans zijn. We geven met deze rapportage een update van de inhaalslag.

Breder beeld van de uitvoering

Belangrijkste doel is een breed beeld te geven, zowel kwantitatief als kwalitatief, van de uitvoering. In de eerste bestuursrapportage deden we dat al over toezicht en handhaving milieu. Met deze rapportage maken we daarin een verdiepingsslag. Richting komende rapportages zullen wij de kwantitatieve rapportage ook meer duiding gaan geven.

2

Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk beschrijven wij een aantal belangrijke ontwikkelingen en projecten die de tweede periode van vier maanden van 2024 veel van onze inzet vroegen. Het gaat hier om ontwikkelingen die invloed hebben op de planning en de uitvoering van onze dienstverlening. De projecten en programma's die te maken hebben met de doorontwikkeling van de organisatie worden vermeld in het hoofdstuk doorontwikkeling Omgevingsdienst IJmond.

2.1 Interbestuurlijk programma versterking VTH (IBP-VTH)

In onze eerste bestuursrapportage beschreven we het Interbestuurlijk programma versterking VTH (IBP-VTH). De aanleiding ervan en de impact op ons als omgevingsdienst.

Vanuit onze organisatie is, sinds de start en in de eerste maanden van dit jaar, actief geparticipeerd in het opzetten van het IBP. De kennis en ervaring die wij hebben, hebben wij ingebracht in meerdere pijlers om het programma te ontwikkelen. Ook maken wij gebruik van de SPUK-gelden, dit beschikbaar zijn gesteld om onze inzet te bekostigen.

Naar verwachting loopt het IBP-VTH af in september. Een aantal pijlers, evenals de uitwerking van het Plan van Aanpak IBP krijgen een vervolg. Hoe dat traject eruit ziet en welke rol de diverse partners (IenW, provincies en OmgevingsdienstNL) daarin hebben wordt komende weken duidelijk.

Plan van Aanpak IBP-VTH

Aan nagenoeg alle omgevingsdiensten is aangegeven dat zij in de huidige vorm niet robuust zijn en is verzocht om uiterlijk 1 april 2024 een plan van aanpak aan te leveren. In onze eerste bestuursrapportage schreven wij daar al over. In samenspraak met het bestuur is gekozen voor de richting om in eerste instantie zelfstandig toekomstbestendig te worden. Hiervoor zijn 5 ontwikkellijnen beschreven. Medio september ontvangen wij de beoordeling van ons Plan van Aanpak.

Handreiking Regionale Beleidscyclus

Vanuit het IBP is ter ondersteuning van omgevingsdiensten en gemeenten de Handreiking Regionale Beleidscyclus opgesteld. Eén van de onderwerpen uit de handreiking is de advisering door omgevingsdiensten. Wij hebben vanwege onze ervaring met advisering op dit onderwerp meegeschreven aan de handreiking en een bijdrage geleverd aan de promotie van de handreiking. Dit laatste door het geven van een presentatie op de jaarlijkse netwerkdag.

2.2 Project wijziging gemeenschappelijke regeling (GR)

In onze eerste bestuursrapportage van 2024 schreven we over de actualisatie van onze Gemeenschappelijke Regeling. We beschreven de aanleiding en het proces. Gedurende de afgelopen maanden werkten wij aan een programmaplan en selecteerden we een extern bureau dat ons adviseert in het traject naar de actualisatie van onze GR. In september volgt een eerste sessie met onze gemeenten en bespreken we de doelstelling en de beoogde resultaten. Het project loopt volgens planning. In oktober zullen wij de raden informeren over de voortgang, begin volgend jaar zullen wij actief met de raden in gesprek gaan over de gewenste uitgangspunten.

2.3 Landelijke en regionale samenwerking

Met het Plan van Aanpak IBP-VTH koos ons bestuur ervoor om stappen te zetten richting een toekomstbestendige organisatie, maar wel met oog voor strategische samenwerking. Hierbij ligt de focus op het aangaan van landelijke- of regionale samenwerking op de thema's waar dit relevant is en bijdraagt aan een toekomstbestendige uitvoering.

Omgevingsdienst NL (ODNL)

In 2022 is door de directeuren van de Nederlandse omgevingsdiensten besloten om de vereniging ODNL om te gaan bouwen naar een professioneel bureau. In 2023 is deze ontwikkeling versneld vanuit het IBP, waar gericht is ingezet op het organiseren van een landelijke kennisbank, versterken van de arbeidsmarktpositie van omgevingsdiensten, het gezamenlijk organiseren van (gespecialiseerde) opleidingen en het versterken van de positie op het gebied van informatie en digitalisering.

Voor Omgevingsdienst IJmond is dit een zeer relevante ontwikkeling. Doordat de focus op milieu en gezondheid toeneemt ontstaat er nieuwe thema's en wordt het belangrijker om niet enkel naar de individuele inrichting maar naar de keten te kijken. De complexiteit neemt toe en specifieke situaties vragen steeds vaker specialistische kennis. Voor organisaties in onze omvang is het niet langer haalbaar deze kennis intern op te bouwen en te borgen. Hiervoor is het belangrijk dat de kennis op een eenvoudige wijze kan worden gevonden en ontsloten. ODNL gaat dit de komende jaren opbouwen en de kennis die aanwezig is bij specifieke diensten beter toegankelijk maken voor diensten die hier niet op frequente basis mee te maken hebben.

Een tweede ontwikkeling is het de ODNL academie. Omgevingsdienst IJmond participeerde al in de opleidingsacademie van OFGV. Deze academie is per 1 april 2024 overgenomen door ODNL met de doelstelling de academie verder uit te bouwen. Naar verwachting wordt er namens alle omgevingsdiensten in 2024 een Europese aanbesteding gehouden om branche gerichte en (gespecialiseerde) opleidingen gezamenlijk in te kopen. Voor onze dienst betekent dit een verschuiving van middelen, wij zullen opleidingen die we nu inkopen op de markt gaan afnemen via ODNL.

Regionale samenwerking

In de provincie Noord-Holland zijn vier omgevingsdiensten actief. Wij werken met deze drie omgevingsdiensten samen op basis van een ambtelijke samenwerkingsagenda. Zo schreven wij dit jaar mee aan een uniforme Uitvoering & Handhavingsstrategie. Naar de toekomst toe zien we nieuwe opgaven ontstaan, die meer regionaal en landelijk van aard zijn, die qua omvang toenemen en complexer worden, waaronder transitie opgaven, ZZS en water en bodem sturend.

In 2023 is er vanuit de directeuren een verblijvende verkenning uitgevoerd naar verdere, strategische samenwerking. Die verkenning is in het eerste kwartaal van dit jaar uitgevoerd.

De meegegeven vraagstelling: 'welke vorm(en) van samenwerking is (zijn) naar de toekomst toe het meest effectief, rekening houdend met de (nieuwe) opgaven waar de individuele omgevingsdiensten voor gesteld staan?'.

In de tweede helft van 2024 hebben de diensten een vervolggegeven aan deze verkenning door in een vervolgopdracht vanuit de opgaven en het in beeld brengen van de specifieke uitdagingen te kijken waar het samenwerkingspotentieel op die inhoud zit. De uitkomsten van deze verkenning worden richting 2024 verwacht. Hierbij zullen naast de directeuren ook de managers vanuit de diensten worden betrokken.

Actualiseren samenwerkingsagenda

Als onderdeel van de regionale samenwerking zijn we gestart met het actualiseren van de provinciale brede samenwerkingsagenda tussen de omgevingsdiensten. Dit document is van de omgevingsdiensten zelf en wordt gebruikt om de uitvoering van de provinciale uitvoering & handhavingsstrategie en de onderlinge samenwerking te versterken. Als input voor de actualisatie van de samenwerking wordt gekeken naar de gezamenlijke bouwstenen voor de uitvoering & handhavingsstrategie, de maatschappelijke opgaven en het bovengenoemde vervolgtraject tussen de vier omgevingsdiensten om het samenwerkingspotentieel in kaart te brengen.

3

Uitvoering

In dit hoofdstuk beschrijven wij waar we staan in de uitvoering van onze taken. We kijken daarbij naar de volgende onderwerpen:

- *Dienstverlening & uitvoering*
- *Productgroepen*
- *Prognose & realisatie per deelnemer VTH-taak milieu*

3.1 Dienstverlening & uitvoering

3.2 Productgroepen

Binnen Omgevingsdienst IJmond hebben we de dienstverlening die wij aanbieden richting onze deelnemers onderverdeeld naar een zevental productgroepen. Via deze rapportage gaan we in op de volgende productgroepen:

- Toezicht & handhaving milieu
- Vergunningverlening milieu
- Juridische advisering
- VTH Bouw
- Advies
- Projecten
- Overige taken

In deze paragraaf staan we per product groep stil bij wat de focuspunten waren voor de afgelopen perioden, wat er is gerealiseerd en aan welke punten we werken om de uitvoering richting de toekomst te ontwikkelen.

3.2.1 Toezicht & handhaving milieu

Prioritering

De uitvoering voor toezicht & handhaving milieu staat voor de tweede periode 2024 in belangrijke mate in het teken van de herprioritering. Hiermee maken we een inhaalslag op bedrijven met een potentieel hoger risico op omgevingsveiligheid en waar een achterstand is qua inspecties. In de eerste periode van 2024 selecteerden we deze bedrijven. We voeren deze inhaalslag uit door de beschikbare capaciteit te herprioriteren. Inspecties met een lager risicoprofiel, die oorspronkelijk gepland stonden, schoven we naar achter in de tijd. Ook keken we op welke onderdelen we slimmer in konden zetten met onze capaciteit. Zo kozen we ervoor om niet 100, maar 150 EML-controles extern in te kopen.

De planning & realisatie van de geprioriteerde bedrijven wordt weergegeven bij de planning versus realisatie per deelnemer maar ook als apart onderwerp in deze rapportage vermeld.

Sturing & programmering

De afgelopen jaren zetten we in op risicogericht en informatiegestuurd toezicht. Een belangrijk onderdeel van onze VTH-Beleidskader. Dit is richting de toekomst een belangrijke ontwikkeling, waar wij nog steeds op inzetten en die een versnelling vraagt. We vroegen hiervoor afgelopen maanden extra budget aan binnen het Interbestuurlijke Programma Versterking VTH.

Momenteel is het instrumentarium om daadwerkelijk effectief risicogericht toezicht te kunnen houden nog niet volledig gereed. De centrale programmering, waarop we de uitvoering voorheen stuurden, is te snel losgelaten waardoor er onvoldoende sturing en grip is op de uitvoering. In 2024 hebben wij middels de herprioritering een eerste stap gezet met het herstellen van sturing. Gedurende de tweede helft van 2024 werken wij aan het herstellen van de centrale sturing. Daarmee werken we ook aan het maken van een goede centrale programmering voor 2025. Dit doen we door het uitvoeringsprogramma 2025 te concretiseren. We maken een betere koppeling met de Uitvoering & Handhavingsstrategie en de individuele opdrachten van onze deelnemers. Ook maken wij een koppeling met de beschikbare capaciteit zodat de uitvoering realistisch wordt en zichtbaar wordt wat er wel en niet kan worden uitgevoerd. Anderzijds gaan we inzetten op het doorontwikkelen van het risicogericht toezicht houden. Hierbij gaan we ook aansluiting zoeken bij en ervaringen delen met omgevingsdiensten die hier ook mee bezig zijn. Als laatste stap breiden wij de formatie voor data-analyse uit met 1 FTE, wat een zeer beperkte stap is gezien de opgave.

Energiebesparingsplicht

Wij voeren de toezicht- en handhavingstaak op de energiebesparingsplicht uit voor de veertien gemeenten binnen ons werkgebied. Vanuit het Energiebesparingsakkoord van de Provincie Noord-Holland en de Specifieke Uitkering Toezicht & Handhaving Energie (SPUK THE) zijn middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de taak.

In onze eerste bestuursrapportage berichtten we over de weerbarstigheid in de uitvoering rondom EML-controles, onder andere door veranderende wetgeving. In samenspraak met Provincie Noord-Holland en de vier omgevingsdiensten binnen de provincie zijn de kengetallen aangepast. Het gaat hier om het aantal uur dat voor een (her)controle staat en het uurtarief dat OD's in Noord-Holland rekenen voor toezichtscontroles energiebesparingsplicht. De Provincie Noord-Holland communiceerde hierover via de verantwoordingsrapportages van het Energiebesparingsakkoord.

Het aanbestedingstraject om invulling te geven aan de afgesproken controles is voor de zomervakantie afgerond. Daarin is een belangrijk component meegenomen in de opdrachtverstrekking: learning-on-the-job en online leersessies voor onze eigen toezichthouders.

Voor 2024 prognosticeerden wij 327 EML-controles en 223 hercontroles. Op het moment van schrijven zijn inmiddels 150 EML-controles uitgevoerd. De externe partijen zijn half augustus gestart met de controles, evenals vier junior toezichthouders die begin deze zomer hun juniorentraject hebben afgerond. De externen zullen voor het eind van dit jaar nog 119 EML controles uitvoeren, inclusief bijbehorende hercontrole. Voor de hercontroles zullen zij tot uiterlijk juli 2025 hebben. De junioren hebben op dit moment in de planning 51 EML controles en de toezichthouders verbonden aan het Energie Team nog 45 EML controles. Als het gaat volgens planning zou het totaal om 365 EML-controles uit moeten komen dit jaar.

Er zijn dit jaar belangrijke stappen gezet in het monitoren van de voortgang en ontwikkeling

rondom toezicht op energie. Niet alleen de aantallen controles worden gemonitord, ook het aantal hercontroles (1^e, 2^e tot soms wel 3^e hercontrole) en het aantal en type overtredingen. De ambitie is om zicht te krijgen niet alleen op de productie, maar ook op het effect. Daarbij wordt niet gerekend met behaalde CO2-reductie, maar met compliancy: de mate waarin gecontroleerde ondernemingen voldoen aan de verplichting. Op dit moment voldoet grofweg 20% van de gecontroleerde ondernemingen aan de EML na eerste controle. Dat betekent dus dat voor 80% van de controles een hercontrole volgt. Van de hercontroles leidt ongeveer 20% tot een 2^e of zelfs 3^e hercontrole.

De hercontroles zijn een punt van aandacht die dit jaar duidelijk in beeld is gekomen. Voor 2024 waren 231 hercontroles geprognostiseerd. Op het moment van schrijven zijn 327 hercontroles uitgevoerd, waarvan dus ongeveer 20% 2^e tot 3^e hercontroles waren. Een groot deel van deze hercontroles zijn naar aanleiding van eerste controles uit 2023 en in enkele gevallen zelfs 2022.

Door scherper zicht te krijgen op de compliancy en het aantal en type overtredingen, zal effectievere inzet van toezicht mogelijk zijn, maar ook gerichtere voorlichting en/of stimulering in afstemming met onze opdrachtgevers.

Aanvullend zal toekomstige wetgeving het, naar verwachting op korte termijn, mogelijk maken om beter zicht te krijgen op ondernemingen die energiebesparing plichtig zijn, doordat energieleveranciers gebruiksgegevens kunnen delen met toezichthoudende instanties.

Voor de nieuwe ronde informatieplicht EML hebben we in ons werkgebied zo'n 1296 meldingen ontvangen. We zijn op dit moment bezig met de invoer van deze meldingen in ons systeem. Ten opzichte van het totaalbeeld dat wij in ons systeem hebben (1819), komt dat neer op zo'n 71% van de in ons systeem bekende informatieplichtige bedrijven.

[Toezicht op nazorglocaties](#)

Momenteel is in ons VTH-zaaksysteem OpenWave niet in één oogopslag te zien of nazorglocaties betrekking hebben op een particulier perceel, bedrijfsperceel of de openbare ruimte. We zijn dit momenteel aan het aanvullen in ons systeem. Door nazorglocaties goed te registreren in ons systeem, wordt het uitzoekwerk gereduceerd en kan de frequentie voor een nieuwe nazorgcontrole sneller worden bepaald. Daarom is er een project nazorg gestart in 2023. Bij de start van het project is er een splitsing gemaakt tussen particuliere percelen, bedrijfspercelen en de openbare ruimte. Daarnaast zijn de afgegeven beschikkingen en uitgevoerde nazorgmaatregelen doorgelopen in ons bodemsysteem Nazca en zijn het Kadaster en Streetview geraadpleegd. Deze exercitie leidde ertoe dat er locaties zijn afgevallen omdat de periode van nazorg verlopen is. Ook zijn er locaties toegevoegd omdat deze eerder nog niet verwerkt waren in ons systeem. Dit laatste omdat er in de vergunning dan één staat stond vermeld maar de daadwerkelijke omvang van de locatie meerdere straten betrof (bijvoorbeeld een woonwijk).

Aan het begin van 2024 is ervoor gekozen om alle particulieren met nazorgmaatregelen op hun perceel in ons werkgebied te informeren per brief.

In deze brief is onder andere vermeld dat goed beheer van nazorgmaatregelen van belang is en dat veranderingen aan ons moeten worden gemeld. Naar aanleiding van deze brief zijn er vragen vanuit particulieren gekomen. De vragen zijn in behandeling genomen en de betreffende personen geïnformeerd.

Op dit moment zijn 234 brieven verzonden naar particuliere locaties. Dit zijn locaties in de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Wormer. Deze brievenronde wordt dit jaar, voor alle gemeenten waarin nazorglocaties zijn gelegen, afgerond. Daarnaast is onze administratieve afdeling gestart met het registreren van deze particulieren in ons zaakstelsel. Later dit jaar wordt hetzelfde gedaan met de bedrijfsperven en de nazorglocaties in de openbare ruimte.

Samenwerking binnen de pilot "Grip op Indirecte bedrijfslozingen" 2024 - 2026

In 2023 heeft ODIJmond meegewerkt aan de provincie brede pilot "Grip op Indirecte bedrijfslozingen". De pilot was een initiatief van onder andere het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en van de gemeenten gelegen in het gebied van het HHNK. Andere partners in de pilot waren provincie Noord-Holland, PWN, Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ODNHN) en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG).

Vanuit de inzichten van deze pilot werken de samenwerkende partijen aan een uitvoeringsprogramma 2024-2026 op de VTH-taken op dit thema te intensiveren en om een inhaalslag te maken. In dit uitvoeringsprogramma is er aandacht voor zowel de uitvoering, als de benodigde middelen als het borgen van een gelijk speelveld binnen het werkgebied van HHNK. Dit vervolg wordt mede gefinancierd door het landelijk interbestuurlijke programma VTH (IBP-VTH). De opdracht vanuit onze opdrachtgevers voor langlopende uitvoering van deze VTH-taak is nog niet gegeven.

De zomerperiode is gebruikt voor het aanschaffen van de benodigde bemonsteringsmaterialen en het maken van afspraken met een laboratorium voor het analyseren van de ontvangen afvalwatermonsters.

Inmiddels hebben wij twee bedrijven waar in de vergunning of in een maatwerkvergunning voorschriften voor afvalwater zijn opgenomen bemonsterd. We hebben deze twee bedrijven bezocht om ervaring op te doen met de aangeschafte materialen en voor het stroomlijnen van de afspraken met het laboratorium (Stichting waterproef). In de laatste periode van het jaar 2024 gaat de nadruk bij ons liggen op:

- Het afmaken van het programma van de uitvoering,
- Het uitvoeren van in totaal vijftien branchegerichte controles in 2024 bij bedrijven,
- Een gezamenlijk startbijeenkomst met alle toezichthouders van de omgevingsdiensten,
- Toezichthouders die verdiepende trainingen gaan volgen voor monsterafname bij indirecte lozingen.

Met het algemeen bestuur is afgesproken dat wij eind 2024 op basis van de ervaringscijfers uit de eerste twee jaar inzicht geven in de werkelijke inzet en kosten. Op basis van dit inzicht maken wij een doorkijk wat de uitvoering structureel kost en wat er nodig is om de uitvoering te verbreden voor de gemeenten die aangesloten zijn bij hoogheemraadschap Rijnland. Dit inzicht geven we de bestuurders mee in het programma GR, DVO en financieringsstructuur.

Toezicht en handhaving rondom de Dutch Grand Prix

Elk jaar geven wij uitvoering aan vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu en bouw rondom de Dutch Grand Prix. Dit jaar kreeg het evenement te maken met slechte weersomstandigheden (regen en harde wind). De kritieke fase, zoals benoemd in het veiligheidsplan met windsnelheden van gemiddeld 18 m/s (windkracht 8), werd behaald en daarvoor zijn extra maatregelen getroffen. Reclamedoeken zijn verwijderd van bouwhekken en in twee gevallen bij tribunes stukgewaaid. De ernstige fase, windsnelheden van gemiddeld 19 m/s, waarbij de tribunes ontruimd moeten worden, is ons bespaard gebleven. We hebben meermalen contact gehad met de constructeur en konden het veiligheidsteam goed informeren. De wind en windvlagen hebben uiteindelijk alleen invloed gehad op het reclamemateriaal, niet op de tribuneconstructies zelf. Uit de dagelijkse GPS-metingen en nametingen blijken de tribunes niet te zijn verplaatst of verzakt. De vroegtijdige begeleiding en toezicht bij de opbouw van de tribunes heeft eraan bijgedragen dat alle voorzieningen voor extreem weer op de juiste wijze zijn aangebracht.

CAIJ-Aagtenbelt, Beverwijk

De CAIJ-Aagtenbelt in Beverwijk is een voormalige stortplaats. In het verleden wijzigde de gemeente de bestemming en realiseerde op deze locatie een park. De gemeente koos voor een glooiend terrein met heuvels. Hiervoor is de voormalige stortplaats op verschillende plekken opgehoogd met staalslakken. Reden was het tekort aan bruikbare grond voor de ophooglaag. Door bovenop de laag met staalslak een dikke leeflaag van 1 meter aan te brengen, werd de locatie geschikt als recreatiegebied. De staalslakken, de grondwaterverontreiniging en de leeflaag worden periodiek gemonitord.

De CAIJ-Aagtenbelt heeft afgelopen jaren veel aandacht gekregen onder meer door de toepassing van staalslak en de aanwezige grondwaterverontreiniging. Afgelopen jaren is de verontreiniging gemonitord om te controleren of deze verplaatst. Naar aanleiding van vragen, gaven wij dit voorjaar opdracht om een extra inspectie uit te voeren. Vanwege vragen van Noord-Hollands Dagblad aan de gemeente Beverwijk, alsook de behandeling van een WOO-verzoek van de krant over verontreinigingssituatie op de Aagtenpark hebben wij verschillende malen de gemeente geassisteerd met het beantwoorden van de vragen. In ons bodeminformatiesysteem staan alle bodemonderzoeken en beschikkingen die zijn uitgevoerd en/of afgegeven. Omdat wij sinds de start betrokken zijn bij het project en alle informatie beschikbaar hebben, zijn onze bodemdeskundigen in staat om de gemeente snel te voorzien van benodigde bodeminformatie. Afgesproken is dat wij de gemeente bijstaan door actief te participeren in de projectgroep.

3.2.2 Vergunningverlening milieu

Namens alle gemeenten binnen ons werkgebied verlenen wij vergunningen en behandelen wij meldingen. De uitvoering van onze vergunningverlening milieu is vraaggestuurd. Dat betekent dat wanneer een bedrijf wordt opgericht of verandert, wij een melding of een vergunningsaanvraag ontvangen die wij behandelen. In ons Uitvoeringsprogramma 2024 prognosticeerden wij per gemeenten onze uitvoering op basis van de bij ons bekende ontwikkelingen bij bedrijven binnen ons werkgebied. Daarbij gaven wij per gemeente een voorbeeld van bedrijven waarvoor wij inzet inzake vergunningsaanvragen verwachtten. Om beeld te geven bij de uitvoering geven wij een update over deze werkzaamheden.

Onder onze uitvoering vergunningverlening milieu valt onder meer:

- Vergunningsprocedure, waarbij één procedure kan bestaan uit meerdere producten als verandering met actualisatie en/of met MER-beoordeling
- Afhandelen melding
- Opleggen maatwerk en gelijkwaardigheid
- Adviseren bouwplannen gemeenten
- Beantwoorden van vragen bedrijven, burgers en gemeenten
- MER-procedure
- Bijdrage Ruimtelijke Ontwikkelingen
- Bijdrage aan initiatieven die worden ingetrokken

Actualisatie vergunningen

Gemeenten hebben te maken met een actualisatieplicht voor vergunningen. Dit houdt in dat het bevoegd gezag regelmatig moet beoordelen of de voorschriften van een vergunning nog toereikend zijn. Dit gezien de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden ter bescherming van het milieu en de ontwikkelingen die de kwaliteit van het milieu verbeteren.

In onze vorige bestuursrapportage beschreven wij dat vanuit analyses door een extern bureau naar voren dat is gekomen dat het evenwicht tussen de uit te voeren opdracht en de beschikbare capaciteit meerjarig uit balans is. Deze situatie heeft er afgelopen jaren aan bijgedragen dat een aantal bedrijven niet beschikt over een actuele vergunning, waarbij de kans bestaat dat de werkelijke situatie niet overeenkomt met wat bij de bedrijven vergund is. Door gebrek aan capaciteit om vergunningen te actualiseren zal dit aantal de komende jaren sterk kunnen oplopen.

Afgelopen maanden screenden wij het overzicht van de vergunningen binnen ons werkgebied. Onder de Omgevingswet kennen wij 227 vergunningsplichtige bedrijven. Dit aantal zal komende periode veranderen omdat met de inwerkingtreding van de Omgevingswet bedrijven - die niet vergunningsplichtig waren - nu wel vergunningsplichtig zijn, waarmee van rechtswege een vergunning is ontstaan, die geldig tot het moment dat het bedrijf aanpassingen maakt in de activiteiten. Maar ook vice versa, waarbij voormalige vergunningsvoorschriften door de invoeringswet omgezet zijn in maatwerkvoorschriften. In de praktijk zien we dat het inventariseren van deze verandering onder de Omgevingswet een impact heeft op onze planning en werkvoorraad.

Trend en inzet op vergunningverlening

Van alle vergunningen constateren wij dat er 51 vergunningen niet meer actueel zijn. De indicator hierbij is dat de vergunning van deze bedrijven de laatste 10 jaar niet is geactualiseerd. Bij 13 bedrijven zijn afgelopen jaren diverse (maatwerk)procedures zijn gevolgd. Daarmee is hier beter beeld bij de werkelijke situatie. Onder de overige 38 bedrijven vallen ook veel LPG-tankstations. Omdat de LPG-doorzet bij deze tankstations is begrensd, is het gevaarsaspect geborgd. Voor komend jaar richten we ons daarmee op 21 bedrijven, waarvan er twee staan gelabeld als hoge prioriteit.

Komende periode actualiseren wij ons bedrijvenbestand. Ook voeren we in inhaalslag uit op Type B en C bedrijven. De verwachting is dat door deze twee beheersmaatregelen ook het aantal meldingen zal toenemen.

Vergunningsaanvragen	Toelichting
AtéCé, Uitgeest	Per 1-1-2024 niet meer vergunningplichtig. Revisie vergunningaanvraag uit 2023 wordt als melding behandeld. In 2024 een maatwerkverzoek ontvangen. Hiervoor wordt in 2024 maatwerk opgesteld.
PWN, Heemskerk	Per 1-1-2024 niet meer vergunningplichtig, alle voormalige voorschriften nu maatwerk, actualiteit maatwerk beoordeeld en besluit maatwerk genomen.
Parlevliet en Van der Plas, Velsen	Afgerond
Total, Beverwijk	Per 1-1-2024 niet meer vergunningplichtig, alle voormalige voorschriften nu maatwerk, nu beoordelen actualiteit maatwerkvoorschriften.
Beemster Varken, Purmerend	18-03-2024, Besluit op OBM en MER-beoordeling, geen bezwaar ontvangen.
Cacaofabrieken – Wormerland	Olam Cargill is afgerond
Olam	Het ontwerpbesluit van de revisievergunning van Olam Cocoa B.V. in Wormer gepubliceerd. Tegen het ontwerpbesluit zijn zienswijzen ingediend door Olam Cocoa B.V. over de geluidvoorschriften en door Mobilisation for the environment (MOB) over emissies naar de lucht. De zienswijzen worden behandeld in het definitieve besluit. Het definitieve besluit wordt in T3 van 2024 gepubliceerd.
Waternet	Per 1-1-2024 niet meer vergunningplichtig, alle voormalige voorschriften nu maatwerk, actualiteit beoordelen als Waternet met voorgenomen initiatief komt. Vooralsnog ontvingen wij geen initiatief.
Intercell	Intercel is gestart met de bouw van een nieuw bedrijfspand in Haarlem, afgelopen periode gezamenlijk met Intercel en de veiligheidsregio

	diverse overleggen gehad hoe de opslag van de lithium-ion energiedragers zo veilig mogelijk kan plaatsvinden. Komende periode zullen wij hiervoor maatwerk gaan opstellen
Circuitpark Zandvoort	Bezwaar op ontwerpbesluit behandeld, besluit 30-05-2024 gepubliceerd, beroep ontvangen, in afwachting van beroep

Averijhaven

Een van de grotere, langlopende vergunningstraject heeft betrekking op de Averijhaven in Velsen. De Averijhaven had oorspronkelijk de functie van vluchthaven voor schepen met averij, wachtend op reparatie, maar is als zodanig nauwelijks gebruikt. Vanaf de jaren 80 tot januari 2012 fungeerde de haven als baggerdepot voor baggerslib. Het gaat om zwaar vervuilde bagger. Omdat het depot niet meer actief is, is een vergunning aangevraagd door Rijkswaterstaat voor ontmanteling van het opslagterrein.

De aanvrager is voornemens om de gehele inrichting Averijhavendepot op te heffen en heeft in 2021 en 2022 de eerste fase daarvan uitgevoerd, het zoveel mogelijk verwijderen van de opgeslagen baggerspecie. Om deze reden is een verandering van de inrichting aangevraagd. De verandering is gewenst omdat het Averijhavendepot door de vergunninghouder anders zal worden gebruikt, dan nu vergund. Uiteindelijk moet op deze locatie een energiehaven worden gerealiseerd.

Begin januari 2023 publiceerden wij een omgevingsvergunning voor het milieuneutraal veranderen van de inrichting. In deze vergunning namen wij op dat voor de resterende verontreiniging en de staalslakedam geldt dat deze ontmanteld moeten zijn voor 31 december 2027. Het ontmantelplan moet zijn ontvangen door het bevoegd gezag op 1 januari 2027. Rijkswaterstaat werkte hiertoe samen met de toekomstige gebruikers van de energiehaven aan een plan. Daarover voerden wij vooroverleg om te adviseren. Inmiddels is het ontmantelplan voorgelegd. Wij beoordelen dit ontmantelplan samen met ILT. Half oktober informeren wij PNH, die bevoegd gezag is voor de locatie.

3.2.3 Juridische advisering

Besluiten op bezwaar en uitspraken (beroep, hoger beroep en vovo)

In de maanden mei t/m augustus zijn de volgende procedures afgerond met een oordeel. Afronding betekent niet direct dat deze kwesties ook daadwerkelijk in zijn geheel zijn afgedaan.

Besluiten op bezwaar:	12
Uitspraken VoVo in bezwaar:	7
Uitspraken beroep:	2
Uitspraken VoVo in beroep:	1
Uitspraken hoger beroep:	6

Noemenswaardig zijn de uitspraken in het kader van de handhaving toeristische verhuur in Zandvoort. We besteedden veel tijd aan het hersteltraject naar aanleiding van de afwijzing van het ingestelde hoger beroep, alsmede aan de pogingen de besluiten in hoger beroep overeind te houden. Daarnaast kan als succes de uitspraak in beroep over een Woo-verzoek in opdracht van het college van Heemskerk worden benoemd. De besluiten in dat kader zijn in beroep overeind gebleven. Dat is positief gelet op noodzakelijke extra inzet die nodig was voor het verzamelen van documenten en procedures.

Juridische handhavingsprocedures bouw Zandvoort en Landsmeer

Zandvoort

De afgelopen periode ging onze aandacht vooral uit naar de afwikkeling van hoger beroep en bezwaar over Boulevard Barnaart 10. Aan de orde was de vraag of het gebruik was aan te merken als toeristisch gebruik en leisure. Als succes valt de afhandeling van het hoger beroep inzake de Grote Krocht te benoemen.

Handhavingszaken in procedure	15
Afgeronde procedures	6

Landsmeer

In Landsmeer is de afgelopen periode met name aandacht uitgegaan naar een kwestie aan de Van Beekstraat. We constateren dat de procedurebereidheid in Landsmeer hoog is, wat maakt dat het aantal, voortgang en complexiteit van procedures aanzienlijk is. Daar zoeken we oplossingen voor binnen het werk. Als succes kan de ongegrondverklaring van een omvangrijk beroep en dito besluitvormingsprocedure over Purmerland 95 worden genoemd.

Handhavingszaken in procedure	20
Afgeronde procedures	7

3.2.4 VTH Bouw

Vergunningverlening

Beverwijk	jan-aug
Vergunningsaanvraag	88
Vooroverleg	-
Informatieverplichting op basis van bouwregelgeving	-
Meldingen in het kader van brandveiligheid en de Wet kwaliteitsborging	-
Toestemming om af te wijken van een bepaalde regel uit het Bbl	-
Vragen van inwoners met betrekking tot bouwen, zonder dat er lopende aanvraag is	-
Bouwtechnische adviezen - Op verzoek van de gemeente adviseren wij over bouwtechnische aspecten uit het BBL	56

Heemskerk	jan-aug
Vergunningsaanvraag	113
Vooroverleg	43
Informatieverplichting op basis van bouwregelgeving	1
Meldingen in het kader van brandveiligheid en de Wet kwaliteitsborging	9
Toestemming om af te wijken van een bepaalde regel uit het Bbl	-
Vragen van inwoners met betrekking tot bouwen, zonder dat er lopende aanvraag is	-
Bouwtechnische adviezen - Op verzoek van de gemeente adviseren wij over bouwtechnische aspecten uit het BBL	-

Landsmeer	jan-aug
Vergunningsaanvraag	58
Vooroverleg	8
Informatieverplichting op basis van bouwregelgeving	3
Meldingen in het kader van brandveiligheid en de Wet kwaliteitsborging	2
Toestemming om af te wijken van een bepaalde regel uit het Bbl	-
Vragen van inwoners met betrekking tot bouwen, zonder dat er lopende aanvraag is	82
Bouwtechnische adviezen - Op verzoek van de gemeente adviseren wij over bouwtechnische aspecten uit het BBL	-

Zandvoort	jan-aug
Vergunningsaanvraag	146
Vooroverleg	23
Informatieverplichting op basis van bouwregelgeving	4
Meldingen in het kader van brandveiligheid en de Wet kwaliteitsborging	11
Toestemming om af te wijken van een bepaalde regel uit het Bbl	1
Vragen van inwoners met betrekking tot bouwen, zonder dat er lopende aanvraag is	154
Bouwtechnische adviezen - Op verzoek van de gemeente adviseren wij over bouwtechnische aspecten uit het BBL	-

Toezicht & handhaving

Vergunninggebonden toezicht	Aantal bezoeken	
	jan-apr	jan-aug
Beverwijk	11	53
Heemskerk	133	198
Landsmeer	130	184
Oostzaan	117	196
Waterland	36	51
Uitgeest	81	117

Wormerland	203	378
Zandvoort	274 (waarvan 121 strandpaviljoens)	466 (waarvan 125 strandpaviljoens)

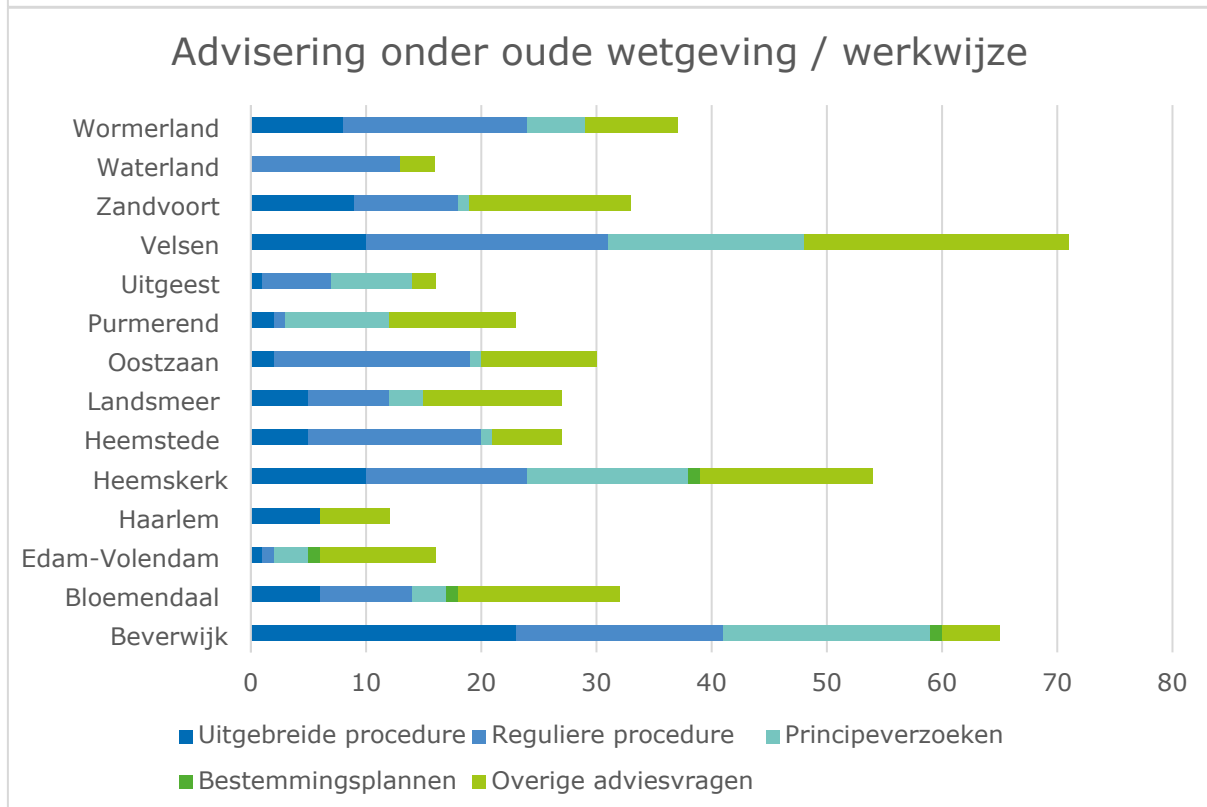
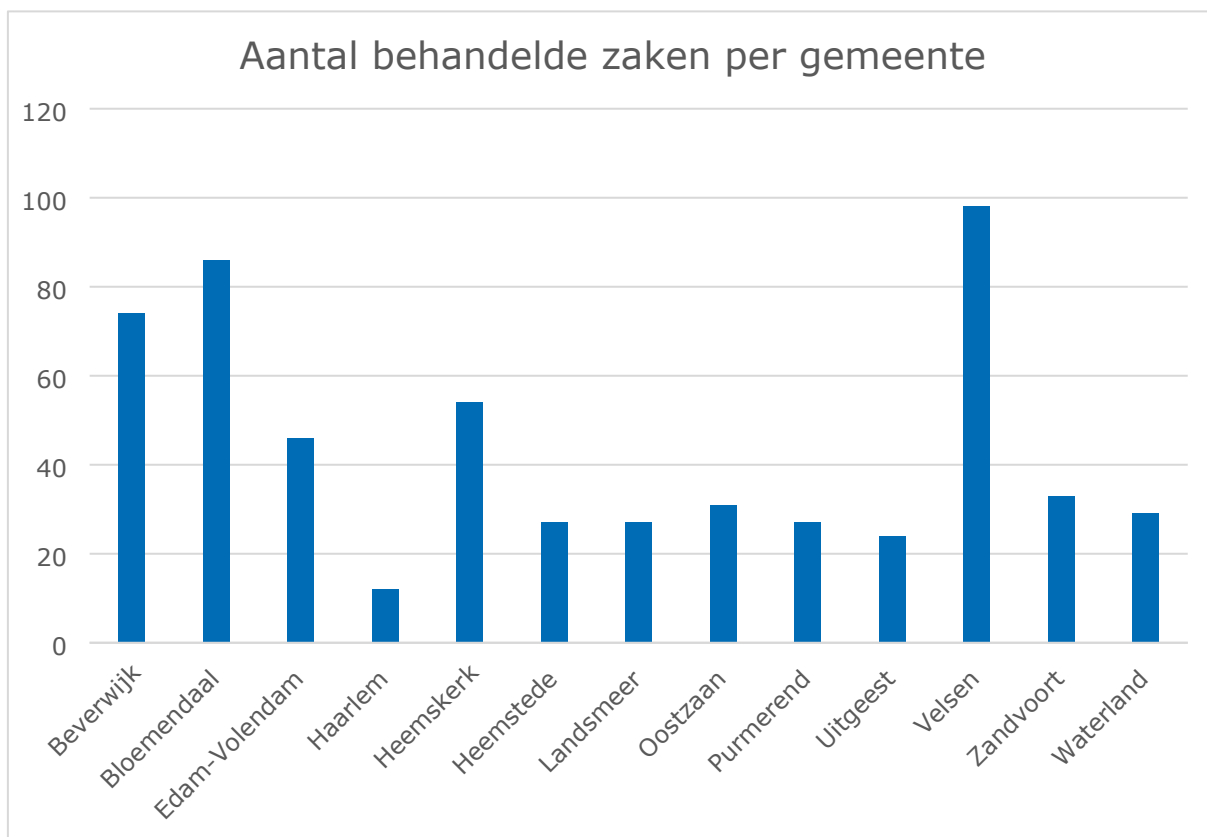
Het verschil tussen de aantallen 'jan-apr' en 'mei-aug' heeft te maken met de vakantieperiode, personeelwisseling en een inwerkperiode.

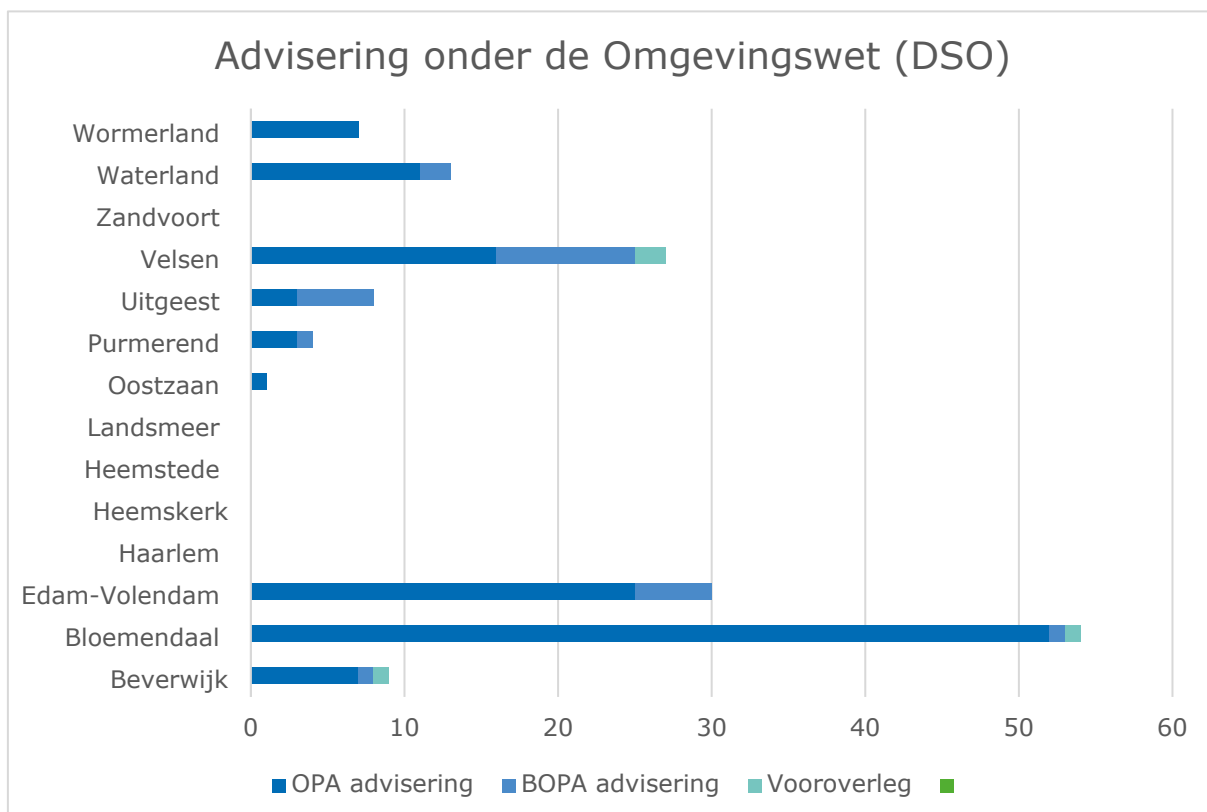
Toezicht n.a.v. klachten/meldingen/handhavingszaken	Aantal bezoeken	
	jan-apr	jan-aug
Beverwijk	19	24
Heemskerk	4	19
Landsmeer	17*	20
Oostzaan	16	24
Waterland	58	118
Uitgeest	15	22
Wormerland	16	37
Zandvoort	34	41

* correctie op rapportage jan-apr

3.2.5 Advies

Wij voeren de uitvoering, advisering en het beheer uit voor de milieuthema's bodem, luchtkwaliteit, geluidhinder, natuur, omgevingsveiligheid en de uitvoering en advisering van energievraagstukken. Daarnaast adviseren wij op ruimtelijke ontwikkelingen en wijzigingen van het omgevingsplan. Hierbij brengen wij de milieueffecten van de ontwikkeling op de leefomgeving, de milieukundige geschiktheid van de locatie voor de ontwikkeling en de milieukundige wenselijkheid van de ontwikkeling in kaart, zodat het milieuaspect voldoende betrokken wordt bij de belangenafweging.

Vergunningverlening Bodem

Beverwijk	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	3	3
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	2	4
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	1
Opslaan van grond en baggerspecie	2	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	7	9

Bloemendaal	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		1
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	3	3

Saneren van de bodem		1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	1	2

Edam-Volendam	jan-apr	jan-aug
DSO concept-verzoek		
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	5	14
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	19	19
Opslaan van grond of baggerspecie	1	
Saneren van de bodem	1	4
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	3	10
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	5
Saneren van de bodem	2	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	23	22

Haarlem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	21	67
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	7	12
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	12	12
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	6	9
Opslaan van grond of baggerspecie	1	1
Saneren van de bodem	2	5
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	3	7
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	19	35
Opslaan van grond en baggerspecie	1	1
Saneren van de bodem	2	4
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem	2	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	16	24

Heemskerk	jan-apr	jan-aug
------------------	---------	---------

DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit		3
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	1	6
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit		1
Opslaan van grond en baggerspecie	1	1
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem	1	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		4

Heemstede	jan-apr	jan-aug
DSO aanvraag vergunning		
Opslaan van grond en baggerspecie	1	1
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	5	9
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	2
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	1	1
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit		2
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	2
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem	1	1

Landsmeer	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	1
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	1	1
Saneren van de bodem	5	5
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	2	2
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	2
Opslaan van grond en baggerspecie	2	2
Saneren van de bodem	3	4
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	5	6

Oostzaan	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit		1
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	3
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	2
Saneren van de bodem	1	1
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit		1
Saneren van de bodem	1	1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		2

Purmerend	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	4	17
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	6	13
Saneren van de bodem	3	6
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	13	34
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	4	10
Opslaan van grond en baggerspecie	4	4
Saneren van de bodem	2	4
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem		1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	21	54

Uitgeest	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	6	7
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	2
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	1	1
Saneren van de bodem	1	1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		1
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	5	6

Opslaan van grond en baggerspecie	2	2
Saneren van de bodem	1	1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	6	8

Velsen	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	6	9
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	3
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	2	2
Grondbank of grondreinigingsbedrijf		1
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit		1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	1	2
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	4	6
Opslaan van grond en baggerspecie	1	1
Saneren van de bodem	1	1
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem		1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	4	5

Waterland	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	5	8
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	1
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	1	1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		10
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	4	5
Opslaan van grond en baggerspecie	2	2
Saneren van de bodem		1
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem	7	8
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		18

Wormerland	jan-apr	jan-aug
-------------------	---------	---------

DSO informatie		
Saneren van de bodem		1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	2	3
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	1
Opslaan van grond en baggerspecie	1	1
Saneren van de bodem	1	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	11	18

Zandvoort	jan-apr	jan-aug
DSO concept-verzoek		
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		1
DSO melding		
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem	1	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		1

Actieplan geluid Wegverkeer

Iedere vijf jaar moeten grote, door de overheid aangewezen, gemeenten op basis van de EU-richtlijn omgevingslawaaai de geluidniveaus in de leefomgeving vaststellen en vervolgens actieplannen opstellen. De gemeentes Beverwijk, Bloemendaal, Heemskerk, Heemstede, Velsen en Zandvoort maken deel uit van de agglomeratie Amsterdam en valt onder de aangewezen gemeenten.

Afgelopen maanden hebben de zes plannen ter inzage gelegen en boden we de conceptactieplannen aan aan de gemeenteraden. Komende maanden verwerken wij de zienswijzen, bespreken deze met onze gemeenten en passen de Actieplannen daarop aan. Het definitieve Actieplan bieden wij daarna aan aan de colleges ter vaststelling.

Staalslakken

Op dit moment zijn toepassingen van staalslakken en grondstabilisatie niet meldingsplichtig waardoor er geen duidelijkheid is of dit op de juiste wijze wordt uitgevoerd. Hierdoor zijn vaak ook de locaties, waar deze stoffen zijn toegepast, niet bekend. Er zijn de laatste jaren via de media steeds meer gevallen bekend dat eerdere toepassingen niet goed zijn uitgevoerd waardoor er nadelige effecten voor het milieu zijn ontstaan. Momenteel overweegt de staatssecretaris om een landelijke meldplicht in te voeren.

De Nota bodembeheer van onze deelnemende gemeenten Omgevingsdienst IJmond stelt voor om in het omgevingsplan een maatwerkregel meldplicht staalslakken en grondstabilisatie op te nemen. Een maatwerkregel geldt pas op het moment dat deze is opgenomen in het definitief omgevingsplan van de gemeente en is opgenomen in het DSO. De Omgevingswet maakt het echter mogelijk een voorbereidingsbesluit te nemen. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan

met voorbeschermingsregels en er geldt geen voorgeschreven voorbereidingsprocedure. Wij bereiden dit besluit voor voor onze gemeenten.

Werkwijze voormalige hogere waarde besluit.

De Omgevingswet bij ruimtelijke ontwikkelingen langs een weg, spoorweg of nabij een industrieterrein voor gewijzigde wetgeving ten opzichte van de Wet geluidhinder. Een belangrijk aspect hierbij is het feit dat het besluit hogere waarde niet meer bestaat. Hiervoor is in de plaats gekomen dat gemeenten regels voor het bouwen binnen geluids aandachtsgebieden moeten opnemen in het omgevingsplan. Omdat de omgevingsplannen deze regels nog niet bevatten hebben wij een werkwijze opgesteld om (in de transitieperiode) het wegvallen van de hogere waarde besluiten te kunnen opvangen. Deze werkwijze kan de basis vormen voor de regels die opgenomen moeten worden in het omgevingsplan.

SMP Heemskerk

De gemeente Heemskerk heeft een soort management plan opgesteld (SMP) opgesteld en gebiedsgerichte ontheffing aangevraagd. Deze gebiedsgerichte ontheffing kan bij ontwikkelingen worden ingezet, zodat er niet bij iedere ontwikkeling een afzonderlijke ontheffing nodig is. Wij de gemeente ondersteund bij het indienen van de conceptaanvraag (voor de ontheffing), het verwerken van de reactie van de ODNHN (bevoegd gezag) en indienen de definitieve aanvraag. De ODIJ heeft met de gemeente en de ODNHN proces afspraken gemaakt hoe om te gaan met aanvragen onder het SMP. Deze afspraken worden op basis van ervaringen verder uitgewerkt.

3.2.6 Projecten

GreenBiz IJmond

- GreenBiz IJmond heeft in de eerste helft van dit jaar intensieve gesprekken en sessies gehouden met bedrijven en overheden om een toekomstbestendige strategie te bepalen. In juni is gekozen voor een scenario waarbij GreenBiz IJmond bedrijventerreinen verduurzaamt en een pionierende rol speelt als GreenDeal Parkmanagement-organisatie.
- Eind juli 2024 ontvingen wij de goedkeuring voor GreenBiz Circulair, waardoor we de komende twee jaar aan circulaire thema's kunnen werken, zoals haalbaarheidsonderzoeken voor reststoffenhub locaties, uitbreiding van maatwerkadviezen, en ontwikkeling van circulaire opleidingen.
- In juli startte een pilot voor een dashboard om GreenDeal bedrijven te helpen hun voortgang, ten opzichte van ambities en wettelijke verplichtingen, te monitoren. Vanuit GreenBiz krijgen wij zo beter inzicht in de regionale resultaten en kunnen wij effectiever inspelen op kansen. In september volgt een verdere uitrol van deze pilot.
- Op vijf bedrijventerreinen voerden wij haalbaarheidsonderzoeken uit voor netcongestie. Op twee terreinen zijn oplossingen geïmplementeerd, met grote betrokkenheid vanuit het bedrijfsleven.
- GreenBiz IJmond is druk met de voorbereidingen van een netwerkconferentie: Ondernemen met Impact.
- GreenBiz IJmond ondersteunde de gemeente Velsen bij het proces om te komen tot een Masterplan Groen voor de Grote Hout

Cluster Energie Strategie

Wij adviseren de ijmondgementen bij het opstellen van de Cluster Energie Strategie (CES) voor het CO2 neutraal maken van de zware industrie. Voor 2024 stemde de Bestuurscommissie Energietransitie NZKG in met de CES 2024. De regio stelt als nieuwe MIEK (Meerjaren investeringsprogramma Energie en Klimaat) de Energiehaven en twee elektrolyzers in het havengebied van Amsterdam voor aan het ministerie van Klimaat en Groene Groei.

Just Transition Fund IJmond

Wij zijn het steunpunt voor het Just Transition Fund IJmond. Er zijn meer dan 50 projectaanvragen ingediend voor totaal zo'n 60 miljoen euro. Er is een wachtlijst voor nieuwe aanvragen voor de brede openstelling voor Innovatie/ Energie- infrastructuur/ Arbeidsmarkt en Scholing. Er zijn inmiddels 20 JTF projecten toegekend met een totaal budget van ruim 32 miljoen euro.

IJmond Bereikbaar

IJmond Bereikbaar is een samenwerkingsverband tussen ons, de IJmondgemeenten en het bedrijfsleven. Onze doelgroepen zijn werkgevers, werknemers en forenzen. Via dit programma stellen we kansrijke maatregelen vast met de Mobiliteitsscan Personenvervoer.

In de eerste acht maanden van 2024 werkten wij aan de volgende activiteiten:

- Inzet op organisatie en het faciliteren van zowel de werkgroep als de stuurgroep. Daarmee was onze inzet ook gericht om de herpositionering van IJmond Bereikbaar; inzet gericht op vernieuwde samenwerking met een nieuw programma en nieuwe concrete acties.
- Het opstellen van een hernieuwd programma 'mobiliteit IJmond'. Dit programma wordt in 2024 vastgesteld en beschrijft een meerjarig samenwerkingsplan met voorstel voor een samenwerkingsbudget.
- De werkgeversaanpak van IJmond Bereikbaar waarmee wij duurzame mobiliteit stimuleren door werkgevers op individueel- en groepsniveau te begeleiden bij de mobiliteitstransitie. Wij doen dit via een subsidie vanuit Provincie Noord-Holland. In de eerste vier maanden van 2024 voerden wij een aantal mobiliteitsscans uit. Wij maken hierbij gebruik van de expertise van een extern bureau. Ons streven is om dit jaar 25 scans op te leveren en onze fietscommunity van meer dan 3000 fietsers te bestendigen.

Programma gezondheid en luchtkwaliteit

In 2021 hebben de IJmondgemeenten het programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond 2021-2025 vastgesteld. Het programma bevat een maatregelenpakket ter verbetering van de luchtkwaliteit voor de thema's industrie (niet Tata Steel), wonen, verkeer en scheepvaart. In de afgelopen jaren is er veel onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de leefomgeving in de IJmond en de gezondheidsrisico's voor de inwoners van de IJmond. Deze onderzoeken hebben aanleiding geboden om het programma te evalueren en actualiseren.

Ondertussen heeft de uitvoer van maatregelen niet stilgelegen. Een interne opleiding voor Toezichthouders is ontwikkeld en gestart; hiermee wordt het kennisniveau op luchtkwaliteit – en

specifiek ZZS – opgehoogd. Daarnaast is een slag gemaakt met het controleren van de relevante bedrijven op de minimalisatieverplichting van ZZS. Ook hebben een aantal toezichthouders een opleiding tot thermograaf 1 gevolgd om onze FLIR-camera (waarmee niet zichtbare gassen gemeten kunnen worden) in te kunnen zetten bij diverse inspecties; in T2 is gestart met inspecties bij (bovengrondse) propaantanks. In T1 is de bewustwordingscampagne t.a.v. houtstook voortgezet en hebben we intensief overleg gehad met het rijk over de vormgeving van de landelijke campagne die komend stookseizoen start.

Eind 2023 is in samenwerking met TNO en burgerparticipatieplatform Hollandse Luchten een pilot meten houtrook gestart waarmee onderzocht wordt of door het plaatsen/meten van een combinatie van fijnstof en roetsensoren op meerdere plekken in een gemeente, een kwantitatieve, tegen de norm te toetsen uitspraak gedaan kan worden over de bijdrage en verspreiding van houtrook. In de 1e 8 maanden is afgestemd over verfijning en optimalisatie van meetapparatuur met TNO en Hollandse Luchten en is bepaald te pilot met één jaar te verlengen. Voor de langere inzet van Hollandse Luchten hebben we opnieuw een SPUK-subsidie aanvraag ingediend.

We hebben een SPUK-aanvraag ingediend voor een burgerparticipatie project “Snuffelfietsen” vanuit het SLA. Met dit project zetten we in op deelname van 5 scholen in de IJmond waarbij scholieren luchtkwaliteit meten via sensoren op de fiets. De voorbereiding en afstemming met de scholen is afgerond. De start van het project is gepland in T3 2024.

Ontwikkeling e-infra

Afgelopen jaar is er veel te doen geweest rondom ontwikkeling e-infra, onder andere in het kader van netcongestie. Met oog op de energietransitie namen wij deel aan diverse overleggen, waaronder de taskforce e-infra van de provincie, ontwikkelingen vanuit Tennet en verbreedden we de focus van warmte infra naar energie infra.

Los daarvan hebben de gemeenten afgelopen tijd de aanpak gebouwde omgeving naar zichzelf toegetrokken. Het proces met het warmtenet is daar laatste jaar voor de gemeenten zelf meer en meer een onderdeel in geworden. Daarom ligt de uitvoering van het warmtenet nu meer bij gemeenten en focus voor het warmtenet als onderdeel van energiesystemen in bijvoorbeeld de energievisie meer bij ons vanuit een regierol.

Daarmee is een meer regionale focus ontstaan op energiesystemen. Verwachting is dat inzet hierop toe zal nemen.

Onderzoek netcongestie Wormerland + Oostzaan

In februari is gestart met een onderzoek naar netcongestie en oplossingsrichtingen op de bedrijventerreinen in Wormerland en Oostzaan. Er is zowel gekeken naar individuele oplossingen voor bedrijven als collectieve oplossingsrichtingen. In gesprekken met Liander is de netsituatie nog beter in kaart gebracht en konden concrete oplossingen geïnitieerd worden.

Alle grootverbruikers op de bedrijventerreinen zijn gevraagd zich te committeren, ofwel data te delen en gesprekken te voeren, om een zo'n concreet mogelijk beeld te schetsen van de huidige en toekomstige situatie waarbij er meer elektriciteit verbruikt zal worden. Een groot deel van de bedrijven committeerden zich, wat resulteerde in een uitgebreid rapport voor de bedrijven in Oostzaan. In Wormerland was de commitment lager, maar is er voor de deelnemende bedrijven toch een oplossingsrichting gemaakt voor de huidige en toekomstige problemen.

In Q4 worden deze resultaten gedeeld met de deelnemende bedrijven. Daarna zal worden besloten op welke manier wij, samen met de gemeenten de bedrijven bij deze oplossingen kunnen ondersteunen.

Duurzaamheidslening Beverwijk & Heemskerk

Sinds 2019 geven wij uitvoering aan de duurzaamheidslening Beverwijk. In 2021 volgde de gemeente Heemskerk. De lening is ook dit jaar beschikbaar.

Beverwijk

Woningen	2023	2024
Aantal woningen maatregelen uitgevoerd	34	26
Aantal maatregelen per woning gemiddeld	1,2	1,8
Gemiddeld bedrag per woning gedeclareerd (jaar van declaratie)	€ 7.831	€ 12.150

Totaalsom verstrekte leningen	2023	2024
Totaalsom verstrekte leningen	€ 494.634	€ 310.924

Heemskerk

Woningen	2023	2024
Aantal woningen maatregelen uitgevoerd	77	32
Aantal maatregelen per woning gemiddeld	1,6	1,8
Gemiddeld bedrag per woning gedeclareerd (jaar van declaratie)	€ 10.666	€ 11.093

Totaalsom verstrekte leningen	2023	2024
Totaalsom verstrekte leningen	€ 771.331	€ 390.614

3.2.7 Overige taken

De zevende productgroep waarop wij komende jaren gaan rapporteren zijn de overige taken. Het gaat hier om bijvoorbeeld APV-taken, zoals toezicht op de Alcoholwet. De uitvoering hiervan staat beschreven in het volgende hoofdstuk. Onder overige taken valt ook onze data-analyse. Het gaat hierbij onder meer om op basis van data input te leveren voor het maken van keuzes en prioriteiten bij toezicht en handhaving. Data-analyse is een belangrijk onderdeel bij onze herprioritering en het inlopen van achterstanden waarover wij in dit verslag rapporteren.

3.3 Prognose & realisatie per deelnemer

In ons Uitvoeringsprogramma prognosticeerden wij voor een aantal taken onze uitvoering voor 2024. De prognose bepaalden wij op basis van een combinatie tussen ervaringscijfers en de opdracht per gemeente.

Nieuw

Nieuw in onderstaand overzicht, ten opzichte van onze eerste rapportage zijn de onderdelen ondermijning en procedures gesloten bodemenergiesystemen (GBES). De procedures zijn onderdeel van de procedures melding milieubelastende activiteit.

In onze eerste bestuursrapportage meldden wij geen aantallen bij asbest en bodem. Deze meldingen ontvangen wij via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Wij volgden deze wel op, maar door een nog uit te voeren aanpassing in het DSO konden deze en de bijbehorende controles, nog niet op aantal uit het systeem te halen. Dat doen wij wel in onderstaande rapportage. Bij de eerste vier maanden staat daarom nog een *. De aantallen procedures milieu staan wel in onderstaand overzicht geprognoseerd, maar in aantallen uitvoering hierboven uitgesplitst onder het kopje advies.

3.3.1 Beverwijk

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	100	38	54
Asbest	30	9	13
Bodem	3	-	17
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			1
Evenementen	3	16	17
Klachten beoordeeld	-	37	106
Ondermijning			5

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	45	17	27
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen			3
Procedures milieuvergunning	5	1	1
Procedure maatwerk milieuvergunning	5	2	4
Procedures bodem	15	-	**
Procedure (asbest) sloophmeldingen	100	-	106
Evenementen advies	-	13	17
Kennisgeving geluid	-	29	45

3.3.2 Bloemendaal

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	30	14	25

Asbest	50	16	15
Bodem	3	-	0
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			2
Alcoholwet	25	9	19
Digitaal Opkopers Register	20	0	0
Klachten beoordeeld	-	9	29

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	6	12	17
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	6
Procedures milieuvergunning	2	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	1	2
Procedures Bodem	4	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	100	-	91

3.3.3 Edam - Volendam

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	40	13	22
Asbest	30	6	8
Bodem	10	-	25
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			38
Alcoholwet (omvat alleen controle op indieningsvereisten)	-	2	3
Evenementen	1	0	
Klachten beoordeeld	-	12	21
Ondermijning	-		105

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	5	5	23
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen			6
Procedures milieuvergunning	1	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	1	1
Procedures Bodem	2	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	5	*	29

3.3.4 Haarlem

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	250	110	130
Project Waarderpolder	-	560	620
Asbest	150	33	37
Bodem	125	-	38

Evenementen	5	1	4
Klachten beoordeeld	-	64	165
Ondermijning			7

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	125	45	82
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	7
Procedures milieuvergunning	10	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	150	3	6
Procedures Bodem	150	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	500	*	472
Evenementen advies	23		30

3.3.5 Heemskerk

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	90	19	33
Project buitengebied Heemskerk			28
Asbest	10	14	15
Bodem	5	-	0
Alcoholwet	20	5	5
Evenementen	3	2	2
Klachten beoordeeld	-	11	23
Ondermijning			8

Toelichting: project buitengebied Heemskerk wordt op dit moment uitgevoerd. In T2/jaarverslag worden de controles die op dat moment afgerond zijn verantwoord in een soortgelijke tabel als bovenstaand.

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	25	13	22
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	5
Procedures milieuvergunning	5	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	5	0	1
Procedures bodem	10	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	65	-	101
Evenementen advies	-	8	15
Kennisgeving geluid	-	12	16

3.3.6 Heemstede

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	30	30	46

Asbest	50	10	13
Bodem	3	-	1
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			1
Alcoholwet	25	3	11
Digitaal Opkopers Register	20	0	0
Evenementen	-	1	1
Klachten beoordeeld	-	12	27

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	6	6	16
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	5
Procedures milieuvergunning	2	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	1	1
Procedures Bodem	5	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	100	-	96
Evenementen advies	-	2	2

3.3.7 Landsmeer

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	50	9	16
Asbest	10	18	18
Bodem	5	-	7
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			34
Alcoholwet	40	5	5
Brandveiligheid	25	35	35
Evenementen	5	0	0
Klachten beoordeeld	-	5	12
Ondermijning			30

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	10	3	4
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	0
Procedures milieuvergunning	1	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	0	0
Procedures Bodem	15	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	50	-	40
Evenementen advies	-	9	14

3.3.8 Oostzaan

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	30	8	12
Asbest	10	9	9
Bodem	5	-	13
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			42
Alcoholwet	25	1	4
Brandveiligheid	35	2	2
Evenementen	1	1	1
Klachten beoordeeld	-	2	8

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	11	5	12
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	5
Procedures milieuvergunning	2	0	2
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	0	0
Procedures Bodem	2	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	20	-	25
Evenementen advies	-	5	10

3.3.9 Purmerend

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	50	21	42
Bodem	10	-	47
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			7
Asbest	40	35	35
Klachten beoordeeld	-	1	18
Ondermijning			71

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	6	9	26
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	2
Procedures milieuvergunning	5	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	2	3
Procedures Bodem	20	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	190	-	218

3.3.10 Uitgeest

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	40	28	31

Asbest	5	9	10
Bodem	3	-	6
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			4
Alcoholwet	20	1	6
Brandveiligheid	15	7	8
Evenementen	1	5	5
Klachten beoordeeld	-	27	39

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	35	7	11
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	2
Procedures milieuvergunning	3	0	1
Procedure maatwerk milieuvergunning	3	0	0
Procedures Bodem	35	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	35	-	33
Evenementen advies	1	17	21
Kennisgeving geluid	-	9	10

3.3.11 Velsen

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	225	59	103
Asbest	20	15	17
Bodem	10	-	12
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			2
Inspecties Havenverordening	60	20	24
Evenementen	5	22	22
Klachten beoordeeld	**	54	110
Kennisgeving geluid			39
Ondermijning			4

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	95	21	42
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	5
Procedures milieuvergunning	10	2	2
Procedure maatwerk milieuvergunning	5	2	4
Procedures Bodem	40	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	105	-	197
Evenementen advies	-	36	78
Kennisgeving geluid	-	17	17

3.3.12 Waterland

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	30	9	14
Asbest	10	39	39
Bodem	3	-	21
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			55
Evenementen	1	3	6
Klachten beoordeeld	-	4	4
Ondermijning			9

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	10	6	11
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	2
Procedures milieuvergunning	1	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	2	2
Procedures Bodem	5	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	70	-	61
Evenementen advies	-	4	8

3.3.13 Wormerland

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	50	31	36
Asbest	25	5	5
Bodem	5	-	16
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			16
Alcoholwet	25	2	6
Brandveiligheid	35	13	15
Evenementen	3	0	0
Klachten beoordeeld	-	7	8

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	6	2	11
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	2
Procedures milieuvergunning	2	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	0	0
Procedures Bodem	9	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	-	-	24
Evenementen advies	-	12	21

3.3.14 Zandvoort

Uitvoering Toezicht en Handhaving	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	30	16	30
Asbest	50	3	4
Bodem	5	-	2
Inspecties toeristische verhuur	50	179	179
Evenementen	-	11	28
Klachten beoordeeld	-	33	72
Klachten circuit	-	514	1385
Ondermijning			15

Uitvoering Vergunningverlening	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	15	4	7
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	0
Procedures milieuvergunning (waaronder kapvergunningen)	1	7	24
Procedure maatwerk milieuvergunning	3	0	0
Procedures Bodem	10	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	100	-	62
Evenementen advies	-	41	51

Toelichting: voor het uitvoeren van advies en controles op geluid bij evenementen is een werkafpraak gemaakt met gemeente Zandvoort. In deze werkafpraak is vastgelegd dat er minimaal 78 uur en maximaal 100 uur wordt ingezet voor deze taken. In de werkafpraak is ook vermeld dat deze dienstverlening aan de al geldende DVO wordt toegevoegd.

3.3.15 Provincie Noord-Holland

Takenpakket	Toelichting
Basistakenpakket VTH	Provinciale bedrijven en bedrijven m.b.t. hergebruik stedelijk afvalwater.
Bodemtoezicht WBB, BBK en Nazorg	Alleen locaties onder het overgangsrecht
Overlegstructuren vier directeuren + Gedeputeerde	Gezamenlijke VTH-strategie, Samenwerkingsagenda, landelijke projecten

Vergunningverlening

Heel 2024 vond vooroverleg plaats met Rijkswaterstaat om te komen tot een ontmanteling en nieuw gebruik van de Averijhaven. Rijkswaterstaat wil afwijken van voorschriften uit de vigerende vergunning. Zij wil verontreinigd slib en staalslakken achterlaten. Wanneer wij de (concept) aanvraag ontvangen informeren wij Provincie Noord-Holland en bespreken wij het vervolgtraject en eventuele te maken keuzes. Naar verwachting volgt de aanvraag als uitgebreide procedure in september 2024.

Verandering vanwege opslaan zuiveringsslib.

Op 7 maart 2024 vond een vooroverleg plaats. Op 24 april 2024 ontvingen wij de aanvraag. Het betreft het opslaan van ingedikt rioolwaterzuiveringsslib, hierna te noemen slibkoek, afkomstig uit een zuiveringsinstallaties voor huishoudelijk of stedelijk afvalwater. Omdat de verandering geen significante nadelige gevolgen heeft voor het milieu gaat het om een reguliere procedure. Na aanvulling van de aanvraag is de aanvraag ontvankelijk verklaard. Op 30 augustus 2024 publiceerden wij het besluit.

Toezicht & handhaving

In de afgelopen periode ronden we bij negen bedrijven 14 trajecten af. Het ging hier om controles in het kader van milieu, indirecte lozingen en een inventarisatieproject. Van deze 14 trajecten vallen er drie binnen de herprioritering 2024.

4

Doorontwikkeling Omgevingsdienst IJmond

In dit hoofdstuk van de bestuursrapportage staan we gericht stil bij de doorontwikkeling die we als organisatie aan het maken zijn om toekomstig bestendig te blijven. We sluiten aan bij de rapportage bestuursopdracht die begin 2024 is opgesteld en de begrotingswijziging 2025.

De speerpunten voor doorontwikkelen in 2024 zijn:

- Beheersmaatregelen – herprioritering
- Actualiseren inrichtingen bestand
- Verbeteren uitvoeringsprogramma 2025
- Verbeteren bestuursrapportages
- Opvolging evaluatie zelforganisatie
- Herstel centrale sturing

4.1 Actualisatie bedrijvenbestand

In onze eerste bestuursrapportage beschreven we de noodzaak om op korte termijn een slag te maken in het actualiseren van ons bedrijvenbestand. Een actueel bedrijvenbestand draagt eraan bij dat de opgave (het aantal bedrijven en een overzicht van het risicoprofiel A-B-C) goed in beeld is. Dit is de basis om ervoor te zorgen dat de toezichthouders naar de juiste bedrijven toe gaan.

Onze focus in de actualisatie van het bedrijvenbestand ligt bij het verbeteren van de datakwaliteit. Dat betekent dat wij afgelopen maanden nauwgezet aandacht besteden aan het juist registreren van primaire activiteiten.

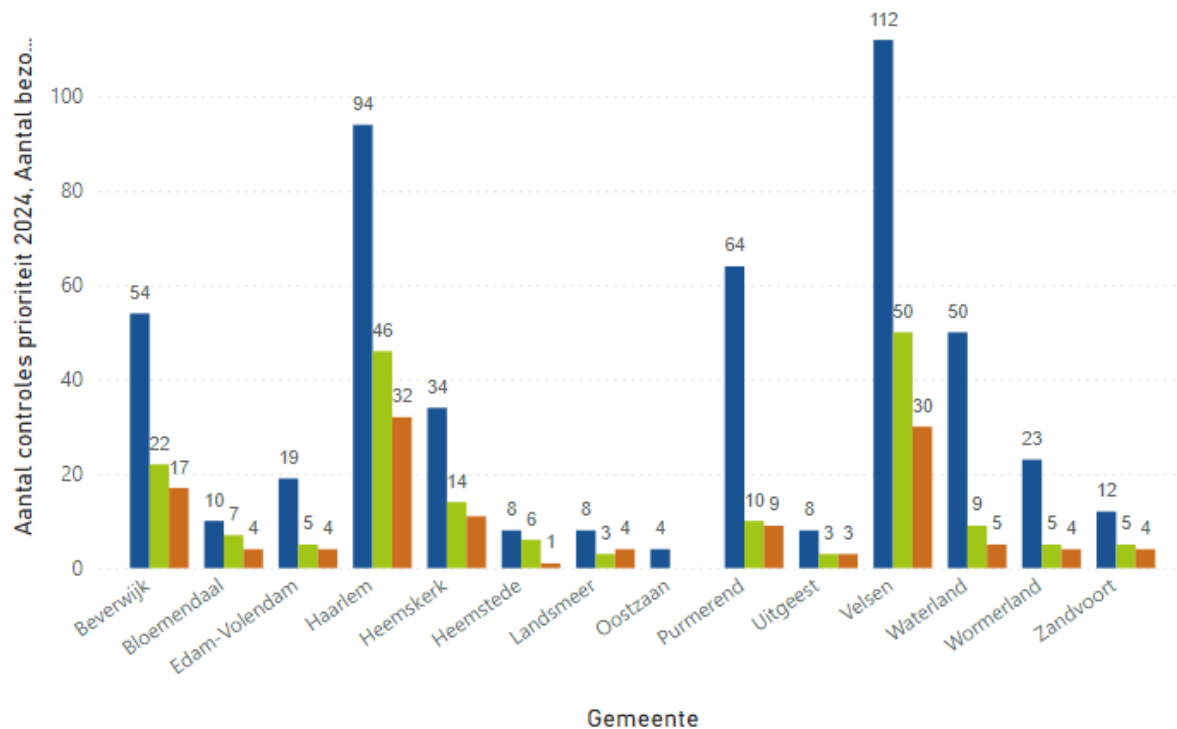
We hebben de actualisatie van ons bedrijvenbestand ingedeeld in vier fases;

1. Check op de aanwezigheid van bedrijven. In deze fase laten lag de focus nog niet direct op de datakwaliteit. We keken daarbij naar verschillen tussen ons zaakstelsel en beschikbare informatie bij de Kamer van Koophandel. Komende maanden verwerken we alle verschillen en vullen ons bedrijvenbestand aan.
2. Actualiseren van werkinstructies voor het gebruik van de door ons gebruikte systemen.
3. Actualiseren van al beschikbare data en het verrijken van deze data.
4. Borgen dat er ten alle tijden een actueel bedrijvenbestand beschikbaar is (beheersfase).

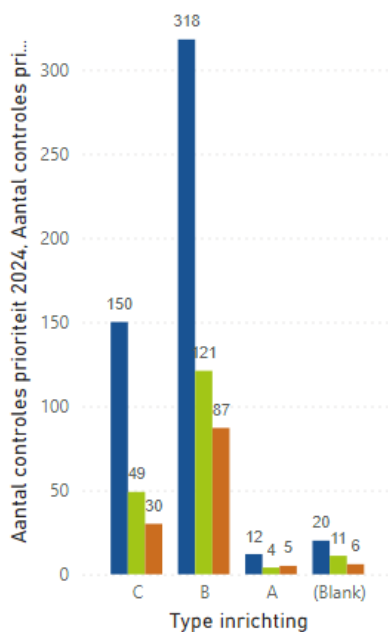
4.2 Beheersmaatregelen toezicht milieu

In april 2024 zijn er afspraken gemaakt met het dagelijks bestuur om de achterstand in de onder de WABO type B en C bedrijven aan te pakken. Er is een selectie gemaakt van type C-bedrijven en type B-bedrijven waar de dienst het bestuurlijke ambitieniveau de afgelopen jaren niet heeft gehaald. Hierbij is gekeken naar elementen die een potentieel risico op omgevingsveiligheid. Dit betreft dus een selectie van bedrijven en niet de gehele achterstand. Als deze beheersmaatregelen worden doorgevoerd wordt er wel een substantiële stap gezet.

● Aantal controles prioriteit 2024 ● Aantal bezocht ● Aantal trajecten afgerond

● Aantal co... ● Aantal co... ● Aantal tr...

4.3 Planning & controle cyclus

Gedurende 2024 werken we ook aan het verbeteren van de planning & controle cyclus met als belangrijkste doel de cyclus en de operatie beter op elkaar aan te laten sluiten. Belangrijke nevendoelen zijn de cyclus concreet en realistisch te maken zodat de documenten zowel intern als extern als sturingsdocumenten kunnen worden gebruikt.

Richting 2025 zeten we een belangrijke stap door het uitvoeringsprogramma te concretiseren en de planning die hierin worden opgenomen af te stemmen op de beschikbare capaciteit en middelen. Tevens werken we aan de bestuursrapportages, deze worden kwantitatiever en concreter gemaakt zodat het beeld voor de opdrachtgever verbetert van waar ODIJmond staat met de uitvoering.

Uiteindelijk is voor een goede planning & controle cyclus en het aansluiten van deze cyclus op het operationele proces, inzicht en sturing nodig. Dit vraagt tijd van collega's en ook een gezamenlijk beeld waarom dit belangrijk is. Hiervoor is een leiderschap en ondersteuning richting de cirkels wenselijk. Het gebrek aan deze capaciteit gaat impact hebben op de implementatie en verandering die noodzakelijk is.

4.4 Organisatievorm

In 2023 is er een evaluatie uitgevoerd onder de medewerkers naar het functioneren van de huidige organisatievorm 'zelforganisatie'. Deze evaluatie heeft zichtbaar gemaakt dat de organisatievorm het eigenaarschap, de verantwoordelijkheid en de flexibiliteit vergroot, maar ook dat het niet effectief functioneert. Mede doordat het principe onvoldoende is geïmplementeerd en geborgd bij medewerkers. Medewerkers ervaren onduidelijkheid over de koers van de organisatie, hebben niet altijd de richting of het doel voor ogen, missen op onderdelen de werkgeversrol en geven aan dat interne kaders en afspraken onvoldoende duidelijk zijn. Ook neemt de afhankelijkheid van een kleiner worden groep senioren toe.

Vanaf 1 april 2024 zijn er een aantal stappen gezet om de huidige organisatievorm te herijken. Gericht op verbeteren van de onderlinge samenwerking op korte termijn. Wij hebben een extern bureau, met veel kennis over diverse organisatievormen, gevraagd met onze cirkels in gesprek te gaan om te kijken wat er nodig is de cirkel beter te laten functioneren. In deze gesprekken is naar voren gekomen dat het daagvlak voor de organisatievorm ongeveer 50-50% is. De helft van de organisatie zou liever een leidinggevende hebben, zodat ze zicht kunnen richting op de eigenlijke functie. De andere helft zou een stap willen zetten met het beter implementeren en borgen van zelforganisatie.

Op verzoek van het dagelijks bestuur is in de rapportage van de bestuursopdracht gekeken naar wat er nodig is de huidige organisatievorm te verbeteren. Hier komt het beeld naar voren dat de organisatievorm niet is meegegroeid met de organisatie en in onvoldoende mate de uitvoering ondersteunt. In alle stappen komt naar voren dat een structurele verhoging van de overhead noodzakelijk is. Richting de laatste maanden van dit jaar zal de organisatie een aantal vervolgstappen zetten om binnen de bestaande begroting het functioneren van de organisatievorm te verbeteren.

5

Financieel kader en toelichtingen

5.1 Realisatie tot en met 31 augustus ten opzichte van de begroting.

Inleiding financiële paragraaf

Deze financiële rapportage presenteert een overzicht van de financiële positie tot en met 31 augustus 2024, inclusief een prognose voor het resterende boekjaar. Deze rapportage biedt inzicht in:

- Afwijkingen in baten en lasten ten opzichte van de vastgestelde begroting
- Personeelsontwikkelingen, met specifieke aandacht voor verzuim en personeelsverloop
- Inzet van bestemmingsreserves voor specifieke lasten in 2024

In het eerste kwartaal van 2024 is een grondige analyse uitgevoerd van de organisatiestatus. Vanuit deze analyse zijn de eerste stappen gezet met de herprioritering van de uitvoering en de opvolging van de aanbevelingen van de evaluatie zelforganisatie en het borgen van centrale sturing in de organisatie. Daarnaast is er een start gemaakt met de voorbereidingen van het programma gr en financieringsstructuur.

De financiële implicaties van het nieuwe programma worden verwacht in Q4 2024 en zijn niet opgenomen in de begroting 2025. Gezien de primaire uitvoering in 2025 plaatsvindt, zal een begrotingswijziging voor 2025 worden voorgesteld om de benodigde deelnemersbijdragen te accommoderen. De financiële verwerking hiervan volgt in de jaarrekening.

Momenteel halen wij bij gemeenten zienswijzen op voor de concept begrotingswijziging. Tegelijkertijd geldt dat voor een groot deel van de hierboven beschreven, eerste stappen het nodig is en was om de uitvoering per direct te starten. Hiermee lopen de kosten voor de baten uit. Wij kunnen de kosten niet voorfinancieren vanuit de lopende exploitatie en zullen hiervoor de reserve aanspreken. Vanuit de middelen die beschikbaar komen vanuit de begrotingswijziging zullen we de reserve weer aanvullen.

In de eerste acht maanden hebben we meer opbrengsten dan kosten gerealiseerd. Dit is primair toe te schrijven aan een niet-begrote subsidie uit het interbestuurlijk programma. Additionele factoren die de financiële positie beïnvloeden:

- Verlengde vacaturevervulling door arbeidsmarktomstandigheden
- Seizoensgebonden kostenschommelingen, bijvoorbeeld in opleidingsbudgetten

In de laatste vier maanden van dit jaar nemen de kosten naar verwachting toe. Het gaat om een jaarlijks terugkerend patroon, dat wordt versterkt door een aantal factoren. Door intensivering van recruitmentactiviteiten wordt een significante personeelsinstroom in Q3 en Q4 verwacht, gepaard gaande met stijgende lasten gerelateerd aan de herprioritering. Deze ontwikkelingen leiden tot de prognose van een mogelijk klein negatief jaarresultaat van ca 30.000 euro na onttrekking reserves.

5.2 Financiële verantwoording tot en met augustus 2024

Voor de leesbaarheid is de begroting in deze bestuursrapportage afgerond op € 1.000.

Realisatie baten

BATEN - GR-bijdragen	Begroting € (gewijzigd) t/m Augustus 2024	Realisatie € t/m Augustus 2024	Afwijking € realisatie t.o.v. begroting (gewijzigd)	Afwijking % realisatie t.o.v. begroting (gewijzigd)
Gemeente Beverwijk	817.000	800.999	-16.001	-2%
Gemeente Bloemendaal	102.000	101.792	-208	0%
Gemeente Edam-Volendam	185.000	185.585	585	0%
Gemeente Haarlem	1.193.000	1.192.470	-530	0%
Gemeente Heemskerk	461.000	444.531	-16.469	-4%
Gemeente Heemstede	100.000	100.269	269	0%
Gemeente Landsmeer	104.000	104.163	163	0%
Gemeente Oostzaan	90.000	90.015	15	0%
Gemeente Purmerend	275.000	275.594	594	0%
Gemeente Uitgeest	198.000	198.187	187	0%
Gemeente Velsen	1.483.000	1.396.024	-86.976	-6%
Gemeente Waterland	120.000	120.301	301	0%
Gemeente Wormerland	130.000	129.779	-221	0%
Gemeente Zandvoort	116.000	116.100	100	0%
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	211.000	210.664	-336	0%
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	89.000	89.000	-	0%
GR-bijdragen deelnemers	5.674.000	5.555.472	-118.528	-2%

BATEN - Overeenkomsten en (subsidie)projecten	Begroting € (gewijzigd) t/m Augustus 2024	Realisatie € t/m Augustus 2024	Afwijking € realisatie t.o.v. begroting (gewijzigd)	Afwijking % realisatie t.o.v. begroting (gewijzigd)
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	5.064.000	5.906.439	842.439	17%
Overige baten	78.000	62.646	-15.354	-20%
Nagekomen baten	-	-	-	-
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	5.142.000	5.969.086	827.086	16%

BATEN - Totaal	10.816.000	11.524.557	708.557	7%
----------------	------------	------------	---------	----

Realisatie lasten tot en met 31 augustus 2024

LASTEN	Begroting € (gewijzigd) t/m Augustus 2024	Realisatie € t/m Augustus 2024	Afwijking € realisatie t.o.v. begroting (gewijzigd)	Afwijking % realisatie t.o.v. begroting (gewijzigd)
Personele lasten				
Salarissen en sociale lasten	8.193.000	7.398.421	-794.579	-10%
Werving & personeelsbeleid	49.000	51.232	2.232	5%
Inhuur personeel	400.000	783.655	383.655	96%
Scholing & employability	219.000	109.080	-109.920	-50%
Overige personeelslasten	140.000	170.803	30.803	22%
Subtotaal personele lasten	9.001.000	8.513.191	-487.809	-5%
Kapitaalslasten				
Afschrijvingslast Gebouw	43.000	43.507	507	1%
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	67.000	66.856	-144	0%
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	3.000	136	-2.864	-95%
Afschrijvingslast ICT	85.000	53.303	-31.697	-37%
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	9.000	10.253	1.253	14%
Subtotaal kapitaalslasten	207.000	174.055	-32.945	-16%
Overige bedrijfslasten				
PZ-zaken/ salarisadministratie	31.000	32.900	1.900	6%
Organisatieontwikkeling	17.000	32.202	15.202	89%
Accountants- en advieskosten	27.000	58.157	31.157	115%
Huisvestingskosten	179.000	197.506	18.506	10%
Facilitaire kosten	17.000	21.158	4.158	24%
ICT-kosten	277.000	315.477	38.477	14%
Handhavingskosten	26.000	30.643	4.643	18%
Algemene kosten	241.000	230.598	-10.402	-4%
Bankkosten	1.000	1.041	41	4%
Subtotaal overige bedrijfslasten	816.000	919.682	103.682	13%
Externe projectkosten	867.000	1.801.254	934.254	108%
Nagekomen baten en lasten	-	12.580	12.580	0%
Vennootschapsbelasting	-	-	-	0%
LASTEN - Totaal	10.891.000	11.420.762	529.762	5%

Saldo Baten - Lasten 2024 tot en met augustus

SALDO BATEN - LASTEN	Begroting € (gewijzigd) t/m Augustus 2024	Realisatie € t/m Augustus 2024	Afwijking € realisatie t.o.v. begroting (gewijzigd)	Afwijking % realisatie t.o.v. begroting (gewijzigd)
Baten - Totaal	10.816.000	11.524.557	708.557	7%
Lasten - Totaal (direct)	8.263.000	8.764.495	501.495	6%
Overhead	2.629.000	2.656.267	27.267	1%
Saldo van baten en lasten	- 76.000	103.795	179.795	
Dotatie aan reserves	-	-	-	0%
Onttrekking aan reserves	75.000	79.011	4.011	5%
Resultaat na reservemutaties	- 1.000	182.806	183.806	

5.3 Toelichting afwijking baten en lasten

De focus van deze tweede bestuursrapportage ligt op de grote financiële afwijkingen. We hebben ons gericht op het in kaart brengen van significante verschillen tussen de begrote en werkelijke uitgaven en inkomsten.

Baten

Toelichting op de daling van baten bij Gemeenschappelijke Regeling

Gr-bijdragen gemeente Velsen

In februari heeft de secretaris van KIMO zijn functie neergelegd en is uit dienst getreden. Het bestuur van KIMO heeft daarop besloten een interim secretaris aan te stellen om de continuïteit van de werkzaamheden te waarborgen. Deze interim secretaris is echter niet in dienst van Omgevingsdienst IJmond, maar werkt extern. Door de aanstelling van een interim secretaris via een externe partij, worden de bijbehorende kosten niet langer verantwoord binnen de begroting van de Omgevingsdienst IJmond. Dit heeft als gevolg dat ook de baten van de Omgevingsdienst IJmond, voor de gemeente Velsen in dit kader, lager uitvallen dan oorspronkelijk begroot.

Gr- bijdragen gemeenten Velsen, Heemskerk en Beverwijk

In de Kadernota 2024 zijn extra middelen aangevraagd voor de ontwikkelingen rond de Cluster Energie Strategie (CES NZKG) in het Noordzeekanaalgebied en het wettelijk adviseurschap Tata

Steel. Deze extra middelen waren bedoeld om de uitbreiding van deze taken mogelijk te maken. In de begroting van 2024 is daarom de gemeentelijke bijdrage voor deze deelnemers verhoogd.

Omdat vertraging in de uitvoering van de activiteiten van de CES vertraagd zijn, hebben wij deze vacature voor de uitbreiding nog niet ingevuld. Dit heeft vooral te maken omdat de oorspronkelijke route 'Groen Staal' van Tata Steel en de maatwerkafspraken tussen het Rijk en Tata Steel langzamer vorderen dan destijds ingeschat. De verwachting is dat het verduurzamen van Tata Steel tussen eind 2024 en medio 2025 alsnog een start gaat maken en wij deze middelen nodig hebben. In de eerste vier maanden van 2024 hebben wij de bijkomende werkzaamheden gedeeltelijk met de bestaande capaciteit kunnen opvangen, waardoor er geen externe inhuur nodig was. Als gevolg hiervan is de verhoging van de gemeentelijke bijdrage in de realisatie niet verantwoord.

Toelichting op Extra Dienstverleningsovereenkomsten, Projecten en Subsidies

Tijdens het opstellen van de begroting was onzeker of de activiteiten die uitgevoerd worden in het kader van de versterking van de VTH-keten subsidiabel waren. Medio 2024 is deze aanvraag positief beschikt. In deze bestuursrapportage zijn deze in de realisatie verantwoord een deel van de lasten die hiermee gemoeid zijn lopen door in 2024 en zijn verwerkt in de prognose.

Lasten

De afwijking in de lasten ten opzichte van de begrote lasten zijn hieronder toegelicht.

Personele Lasten

De salariskosten zijn dit jaar lager dan we hadden begroot. Dit komt doordat vacatures later worden ingevuld dan we hadden verwacht. Mede door de inzet van een recruiter zien we dat de openstaande vacatures na de zomer sneller worden vervuld. Ondanks de verbetering in het invullen van vacatures, verwachten we dat de salariskosten voor het hele jaar lager zullen blijven dan begroot en het verschil tussen de begroting en de werkelijke kosten niet volledig zullen inhalen.

Technische effecten in de begroting

Een ander punt is de technische verdeling van de lasten in de begroting. De lasten zijn gelijkmatig over de perioden verdeeld, maar in de realiteit zien we dat de tweede stap van de cao-verhogingen pas in oktober plaatsvindt. Dit zorgt voor lagere personele lasten tot en met augustus 2024 ten opzichte van de begroting.

Inhuurlasten

Om de operationele continuïteit te waarborgen maken we waar nodig gebruik van externe inhuur. We streven ernaar een balans te vinden tussen noodzakelijke externe inhuur en het minimaliseren van kosten.

Opleidingskosten

Tot en met augustus zijn de opleidingskosten lager dan begroot. Dit is te verklaren doordat het opleidingsseizoen traditioneel in het najaar valt. Daarnaast hebben de druk vanwege de Omgevingswet en het uitvoeren van controles het lastig gemaakt om nu met opleidingen te starten. In oktober start onze eigen interne opleiding voor junior medewerkers omgevingsrecht. In de begroting 2024 was rekening gehouden met een eenmalige bijdrage voor de ODNL-academie, deze is komen te vervallen.

Advieskosten

De advieskosten zijn hoger dan begroot door de inzet van externe adviseurs in de begeleiding van het plan van aanpak. Deze zijn gedekt door de bestemmingsreserve IBP.

ICT lasten

De overschrijding van de ICT-lasten heeft voornamelijk te maken met een migratie naar de cloud van ons zaakstelsel. Deze was niet voorzien in de begroting. De overgang naar de cloud voor deze applicatie biedt verbeterde schaalbaarheid, betrouwbaarheid en beveiliging en sluit beter aan op de omvang van de organisatie.

Kapitaalslasten

In de begroting zijn de kapitaalslasten begroot maar is geen investeringsbegroting opgenomen. Tot en met 31 augustus zijn de volgende investeringen gedaan.

Investerings	Bedrag € (realisatie)
Hardware investeringen	15.000
Investerings in pand	14.000
Totaal	29.000

Toelichting op de uitputting van de bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves (stand)	Stand 01/01 € 2024	Begroting € 2024 (gewijzigd) mutaties	Realisatie € t/m Augustus 2024 onttrekkingen	Stand 31/08 € 2024
Algemene Reserve	467.359	-	-	467.359
Reserve Nieuwbouw	50.183	10.170	6.780	43.403
Reserve Vervoermiddelen	10.000	5.000	3.333	6.667
Reserve Arbeidsmarkt	46.678	46.678	31.360	15.318
Reserve Plan van aanpak IBP	50.000	50.000	43.769	6.231
Reserve Risicobeheersing en oplossingsrichtingen	105.487	-	-	105.487
	729.707	111.848	85.242	644.465

Bestemmingsreserve nieuwbouw

Het doel van deze reserve is om de kosten van het huidige kantoorpand van Omgevingsdienst IJmond gelijkmatig te verdelen over meerdere jaren. De uitputting van de reserve gebeurt volgens de begroting. De verwachting is dat de reserve eind 2028 volledig zal zijn gebruikt.

Bestemmingsreserve Vervoermiddelen

Deze reserve heeft een specifiek doel, gericht op de transitie in het beheer van vervoermiddelen. Het doel van deze reserve is om de overgang te ondersteunen van auto's in eigen bezit naar een systeem van operational lease voor de hele gebruiksperiode van de voertuigen. De uitputting van de reserve gebeurt volgens de begroting. De verwachting is dat de reserve eind 2025 volledig zal zijn gebruikt.

Bestemmingsreserve Impuls Arbeidsmarkt

Deze reserve is bedoeld om de positie van Omgevingsdienst IJmond op de arbeidsmarkt te versterken. Het doel van deze reserve is om de werving van nieuwe medewerkers te ondersteunen. Dit gebeurt op twee manieren; het aanstellen van een recruiter en het aangaan van samenwerkingen met wervings- en selectiebureaus. De verwachting is dat de reserve eind 2024 volledig zal zijn gebruikt. De uitputting van deze reserve is op basis van werkelijk kosten.

Bestemmingsreserve Plan van aanpak IBP

Deze reserve is gericht op activiteiten rondom het Interbestuurlijk Programma (IBP), waaronder:

- Het financieren van het schrijven van een plan van aanpak voor het Interbestuurlijk Programma.
- Het opstellen van een reactie op de verwachte feedback van de Staatssecretaris op het ingediende plan van aanpak. Het schrijven van het plan van aanpak is afgerond.

Het resterende saldo wordt gereserveerd voor het opstellen van een reactie op de feedback van de Staatssecretaris. De verwachting is dat de reserve eind 2024 volledig zal zijn gebruikt. De uitputting van deze reserve is op basis van werkelijk kosten.

Bestemmingsreserve Risicobeheersing en oplossingsrichtingen

Het algemeen bestuur heeft een bestemmingsreserve ingesteld voor risicobeheersing en het ontwikkelen van oplossingsrichtingen. Deze reserve dient ter dekking van de lasten die hiermee samenhangen.

Prognose en aanwending

Tot en met augustus is er geen uitputting geweest. In de prognose wordt rekening gehouden met de volgende aanwending van de reserve:

Inhuur voor uitvoering extra controles:

Een deel van het budget wordt aangewend voor het inhuren van extra capaciteit. Deze capaciteit is nodig voor het uitvoeren van aanvullende controles in het kader van risicobeheersing.

Het resterende budget wordt gereserveerd voor externe begeleiding. De uitputting van deze reserve is op basis van werkelijk kosten.

5.4 Personeel en organisatie

Instroom en Uitstroom

Per 31 augustus april bestaat onze formatie uit:

Formatie	Begroting 2024	Begroting (gewijzigd) 2024	Realisatie op 31 augustus 2024
Formatie in fte	131,8	140	127

Per 31 augustus hebben wij zeven medewerkers ingehuurd.

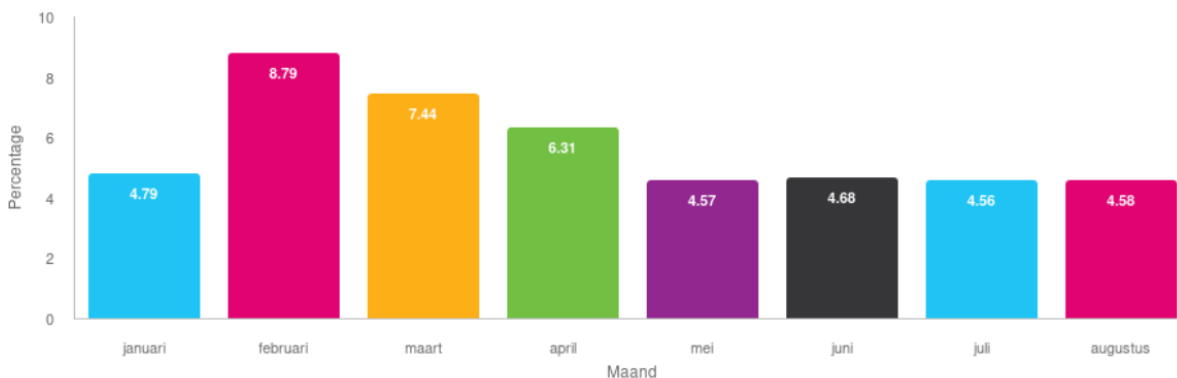
In augustus hadden we minder mensen in dienst dan begroot. Dit komt doordat er voor de zomer mensen zijn vertrokken en er elf nieuwe medewerkers pas na de zomer zijn begonnen. Het is een momentopname van de situatie. Om het werk door te laten gaan, hebben we tijdelijk extra mensen ingehuurd, totaal gaat dit om zeven voltijdbanen (fte).

Recruitmentproces

Ondanks de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt, zijn er toch belangrijke stappen gezet op het gebied van recruitment. De schaarste op de arbeidsmarkt heeft ons als organisatie uitgedaagd om creatief en flexibel te zijn bij de werving van nieuwe medewerkers. Daarom hebben wij tijdelijk een externe recruiter aangetrokken, die met zijn expertise een waardevolle bijdrage levert aan de werving van sollicitaties en de invulling van de vacatures. Tot op heden hebben we 27 nieuwe collega's aangesteld en wordt druk gewerkt aan het optimaliseren van het recruitmentproces. Aan het einde van dit jaar zal geëvalueerd worden of de functie van recruiter structureel wordt opgenomen in de formatie, of dat deze taken binnen het HR-team belegd worden. Voor nu kan geconcludeerd worden dat we met de inzet van een recruiter sneller in staat zijn om vacatures in te vullen en het juiste talent hiervoor aan te trekken.

Verzuim

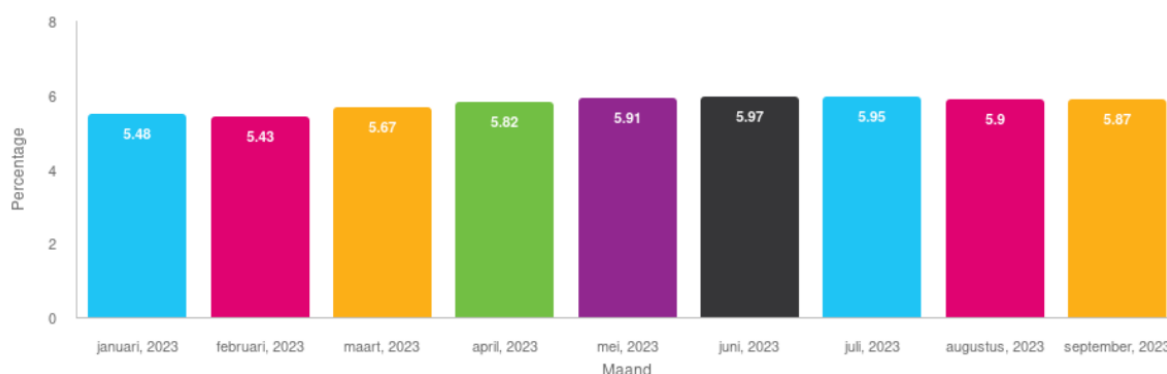
Verzuimpercentage per maand

Uit bovenstaande verzuimcijfers blijkt dat het verzuim in het eerste kwartaal significant hoger ligt. Dit kan deels worden verklaard door seizoensgebonden factoren, zoals griep en verkoudheid, die in de wintermaanden vaak voor een hoger verzuim zorgen. Vanaf het tweede kwartaal zien we een daling in de verzuimcijfers en stabiliseert het verzuim zich.

Voortschrijdend verzuim

Voortschrijdend verzuim

Het voortschrijdend verzuim is het percentage verzuim gemeten vanaf de maand 2023 tot dezelfde maand in 2024. De cijfers tonen aan dat het verzuim over het gehele jaar gezien stabiel is. Hoewel de stabilisatie een positief signaal is, valt op dat het verzuim toch te hoog is. De oorzaak hiervan is grotendeels te vinden in een aantal factoren zoals, de ervaren hoge werkdruk, onduidelijkheid over de rolverdeling, te kort aan personeel om de taken binnen het primaire processen te kunnen realiseren en de start van de herijking van de organisatie.

Om het verzuim effectief aan te pakken zijn een aantal stappen gezet. Ten eerste meer inzet op de verzuimbegeleiding. Er is een start gemaakt met het borgen van de managementtaken en de rollen en verantwoordelijkheden op de juiste plek te beleggen. In het tweede kwartaal is een eerste stap gezet met het begeleiden van de cirkels om deze rollen beter in te vullen.

Verzuimverdeling naar duur per categorie

Verzuimverdeling naar duurcategorie

Geslacht	ZVP	KV	MLV	LV	ELV
Man	4,69%	0,82%	1,37%	2,23%	0,27%
Vrouw	6,86%	0,91%	0,99%	4,40%	0,56%
Totaal	5,71%	0,86%	1,19%	3,25%	0,41%

Definitie	Omschrijving
ZVP	Het ZiekteVerzuimPercentage (ZVP) betreft een percentage die het ziekteverzuim weergeeft ten opzichte van de beschikbaarheid van werknemers.
KV	Dit betreft een gelijke berekening als de kolom 'ZVP'. Hierin worden echter alleen verzuimdagen geteld van verzuimmeldingen die minder dan 8 dagen duren.
MLV	Dit betreft een gelijke berekening als de kolom 'ZVP'. Hierin worden echter alleen verzuimdagen geteld van verzuimmeldingen die meer dan 8 dagen en minder dan 43 dagen duren.
LV	Dit betreft een gelijke berekening als de kolom 'ZVP'. Hierin worden echter alleen verzuimdagen geteld van verzuimmeldingen die meer dan 43 dagen en minder dan 366 dagen duren.
ELV	Dit betreft een gelijke berekening als de kolom 'ZVP'. Hierin worden echter alleen verzuimdagen geteld van verzuimmeldingen die meer dan 366 dagen duren.

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat het lange verzuim aanzienlijk hoger is dan het korte en middellange verzuim. De voornaamste oorzaak van het lange verzuim ligt bij medische

aandoeningen die langdurig herstel vereisen. Daarnaast is een deel van het lange verzuim te herleiden naar een combinatie van privé en werk gerelateerde oorzaken.

Er is inmiddels ingezet op een betere verzuimbegeleiding. Dit houdt in dat medewerkers sneller en intensiever worden ondersteund bij zowel fysiek als mentaal herstel. Daarnaast wordt ingezet op meer aandacht voor een gezonde werk- en privé balans.

Status van de herijking van de zelforganisatie

Begin tweede kwartaal is een start gemaakt met de herijking van de zelforganisatie. Intern hebben er een aantal minimale verschuivingen plaatsgevonden om uitvoering te kunnen geven aan deze herijking. Daarnaast is een extern bureau ingehuurd met de vraag een advies uit te brengen met betrekking tot deze herijking. De afgelopen maanden hebben sessies met het personeel plaatsgevonden. De uitkomsten van deze sessies worden nu verwerkt en voor het einde van het jaar zal er een heldere visie en richting voor de organisatie bepaald worden.

Actualisatie Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RIE)

Na een bedrijfsongeval is het noodzakelijk om de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RIE) te actualiseren. Voor deze actualisatie zetten we externe experts in om de RIE up-to-date te brengen en te voldoen aan de geldende veiligheidsvoorschriften.

Veiligheid is een belangrijk thema waar we de komende tijd extra aandacht aan besteden. We willen ervoor zorgen dat alle medewerkers in een veilige omgeving kunnen werken en dat risico's goed worden beheerst. Deze actualisatie is een belangrijke stap in het verbeteren van onze veiligheidscultuur.

5.5 Prognose 2024

Inleiding

De prognose voor 2024 houdt alleen rekening met effecten op korte termijn van de inhaalslag in dat jaar. In 2024 begint de voorbereiding voor het Programma Actualiseren GR, DVO en financieringsstructuur. We gaan ervan uit dat de kosten voor deze voorbereidingsfase in 2024 als vooruitbetaalde projectkosten worden geboekt. Als deze kosten toch in 2024 moeten worden verantwoord, zal het verlies mogelijk uit het weerstandsvermogen worden gehaald.

Uitgangspunten

De prognose is gebaseerd op drie hoofdelementen:

1. Extrapolatie: We hebben bestaande gegevens doorgetrokken naar de toekomst.
2. Gewijzigde begroting 2024: We hebben rekening gehouden met de aanpassingen die zijn gemaakt in de begroting voor 2024.
3. Nieuwe inzichten: We hebben de prognose bijgesteld op basis van de meest recente informatie die beschikbaar is.

Door deze drie elementen te combineren, streven we naar een zo nauwkeurig mogelijke voorspelling van de toekomstige financiële situatie.

GR-bijdragen Gemeente Velsen

In februari 2024 is de secretaris van KIMO afgetreden. Het bestuur van KIMO heeft besloten een interim secretaris aan te stellen via een externe partij. Hierdoor worden de kosten voor deze functie niet langer verantwoord binnen de begroting van de Omgevingsdienst IJmond, wat resulteert in lagere baten voor de gemeente Velsen dan oorspronkelijk begroot.

GR-bijdragen Gemeenten Velsen, Heemskerk en Beverwijk

In de Kadernota 2024 zijn extra middelen aangevraagd voor de Cluster Energie Strategie (CES NZKG) en het wettelijk adviseurschap Tata Steel. Deze middelen waren bedoeld om de uitbreiding van deze taken te faciliteren. In de begroting van 2024 is daarom de gemeentelijke bijdrage voor deze deelnemers verhoogd.

In verband met vertraging in de uitvoering van de CES is tot en met augustus 2024 is de vacature voor deze uitbreiding nog niet vervuld. De bijkomende werkzaamheden zijn deels opgevangen met de bestaande capaciteit, waardoor geen externe inhuur nodig was. Hierdoor is de verhoging van de gemeentelijke bijdrage in de realisatie niet verantwoord. In de voorlopige prognose zijn de baten en lasten hiervoor dan ook niet meegenomen. De ontwikkelingen in de CES houden wij zeer nauwgezet in de gaten, wanneer deze ontwikkelingen aanleiding geven stellen wij de prognose in de tweede bestuursrapportage hierop bij.

Dienstverleningsovereenkomsten, Projecten en Subsidies

In de prognose is rekening gehouden project baten en lasten voor de uitvoering van het programma indirecte lozingen voor de deelnemers die aangesloten zijn bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In deze prognose is nog geen rekening gehouden met de uitbreiding van de label C activiteiten.

Lasten

Om het verzuim en achterstanden in de uitvoering te voorkomen, verwachten wij in 2024 extra personeel te moeten inhuren. Dit is noodzakelijk om de continuïteit van de werkzaamheden te waarborgen en de bestaande werkdruk te verlichten. Tegelijkertijd voorzien wij licht een dempend effect op deze lasten, omdat openstaande vacatures pas na de zomer zullen worden ingevuld.

De extra inzet voor de inhaalslag in 2024 wordt eenmalig betaald uit de bestemmingsreserve, terwijl de inzet voor de eerste effecten van de omgevingswet en bodem eenmalig wordt betaald uit nog te besteden bijdragen.

Voor de begeleiding van medewerkers in opleiding huren we extra hulp in van omgevingsdienst ODNZKG. We gaan er in de prognose vanuit dat we deze inhuur tegen loonkosten verrekenen. Hierover zijn we nog in gesprek. Een eigen medewerker begeleidt intern vanwege de inhaalslag voor de controles. Als deze begeleiding niet genoeg is, moeten we mogelijk extra inhuren.

Midden 2024 wordt de ODNL Academy overgedragen aan de 28 omgevingsdiensten via een samenwerkingsovereenkomst. In de gewijzigde begroting is rekening gehouden met een

instandhoudingsbijdrage die in 2024 verschuldigd zou zijn. Echter, recent is voorgesteld om deze bijdrage pas in 2025 op te vragen. Daarom is in de prognose, vooruitlopend op de besluitvorming hierover, geen rekening meer gehouden met deze bijdrage van 40.000 euro. Deze aanpassing is gemaakt om een realistisch beeld te geven van de verwachte financiële situatie.

Effecten uit de voorziening boventallig verlof

We hebben de afgelopen jaren een voorziening getroffen voor boventallig verlof. Hierdoor zijn we ook verplicht om de toename in het verlofsaldo te waarderen. Het algemeen bestuur heeft de directeur opdracht gegeven om het verlofsaldo te beheersen. Echter, door de inhaalslag die nodig is voor de uitvoering en handhaving bij hoog risico bedrijven, is het beheersen van dit saldo op dit moment niet mogelijk.

In de prognose is rekening gehouden met de aankoop van extra verlof via het Individueel Keuzebudget (IKB) en de dekking vanuit ouderschapsverlof. De toename van de niet opgenomen verlofuren is op dit moment nog niet duidelijk en is daarom niet in de prognose opgenomen. Daarnaast moeten we bij de waardering van dit saldo ook rekening houden met mogelijke cao-verhogingen in het volgende jaar. De cao-onderhandelingen voor 2025 starten in het najaar, maar de effecten hiervan zijn nog niet in te schatten en daarom niet meegenomen in deze prognose.

Verwachte investeringen 2024

Hieronder vindt u een overzicht van de nog te verwachten investering in de laatste maanden van 2024. Deze investeringen zijn nieuwe investeringen en hebben voornamelijk te maken met het in dienst treden van een aantal nieuwe medewerkers. Voor deze medewerkers zullen wij de benodigde hardware moeten aanschaffen. Voor deze investeringen zijn de kapitaalslasten begroot maar is in de begroting niet specifiek gemaakt op welke investeringen deze kapitaalslasten betrekking hebben.

Investerings	Bedrag € (realisatie)	Verwachte investerings	Totaal €
Hardware investeringen	15.000	12.000	27.000
Investerings in pand	14.000	5.000	19.000
Totaal	29.000	17.000	46.000

5.6 Financiële prognose 2024

Prognose baten 2024

BATEN - GR-bijdragen	Begroting € (gewijzigd) 2024	Prognose € 2024	Afwijking € prognose t.o.v. begroting (gewijzigd)	Afwijking % prognose t.o.v. begroting (gewijzigd)
Gemeente Beverwijk	1.226.000	1.201.000	-25.000	-2%
Gemeente Bloemendaal	153.000	153.000	-	0%
Gemeente Edam-Volendam	278.000	278.000	-	0%
Gemeente Haarlem	1.789.000	1.789.000	-	0%
Gemeente Heemskerk	692.000	667.000	-25.000	-4%
Gemeente Heemstede	150.000	150.000	-	0%
Gemeente Landsmeer	156.000	156.000	-	0%
Gemeente Oostzaan	135.000	135.000	-	0%
Gemeente Purmerend	413.000	413.000	-	0%
Gemeente Uitgeest	297.000	297.000	-	0%
Gemeente Velsen	2.224.000	2.094.000	-130.000	-6%
Gemeente Waterland	180.000	180.000	-	0%
Gemeente Wormerland	195.000	195.000	-	0%
Gemeente Zandvoort	174.000	174.000	-	0%
Provincie Noord-Holland bodem	317.000	316.000	-1.000	0%
Provincie Noord-Holland VTH	133.000	134.000	1.000	1%
GR-bijdragen deelnemers	8.512.000	8.332.000	-180.000	-2%

BATEN - Overeenkomsten en (subsidie)projecten	Begroting € (gewijzigd) t/m Augustus 2024	Prognose € 2024	Afwijking € prognose t.o.v. begroting (gewijzigd)	Afwijking % prognose t.o.v. begroting (gewijzigd)
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	7.596.000	9.218.000	1.622.000	21%
Overige baten	117.000	94.000	-23.000	-20%
Nagekomen baten	-	-	-	0%
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	7.713.000	9.312.000	1.599.000	21%

BATEN - Totaal	16.225.000	17.644.000	1.419.000	9%
-----------------------	-------------------	-------------------	------------------	-----------

Prognose lasten 2024

LASTEN	Begroting € (gewijzigd) 2024	Prognose € 2024	Afwijking € prognose t.o.v. begroting (gewijzigd)	Afwijking % prognose t.o.v. begroting (gewijzigd)
Personele lasten				
Salarissen en sociale lasten	12.290.000	11.521.000	-769.000	-6%
Werving & personeelsbeleid	74.000	103.000	29.000	39%
Inhuur personeel	600.000	1.260.000	660.000	110%
Scholing & employability	328.000	237.000	-91.000	-28%
Overige personeelslasten	210.000	256.000	46.000	22%
Subtotaal personele lasten	13.502.000	13.377.000	-125.000	-1%
Kapitaalslasten				
Afschrijvingslast Gebouw	65.000	65.000	-	0%
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	100.000	101.000	1.000	1%
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	5.000	-	-5.000	-100%
Afschrijvingslast ICT	128.000	83.000	-45.000	-35%
Rentelast vaste schuld	14.000	15.000	1.000	7%
Subtotaal kapitaalslasten	312.000	264.000	-48.000	-15%
Overige bedrijfslasten				
PZ-zaken/ salarisadministratie	47.000	53.000	6.000	13%
Organisatieontwikkeling	26.000	58.000	32.000	123%
Accountants- en advieskosten	40.000	87.000	47.000	118%
Huisvestingskosten	268.000	296.000	28.000	10%
Facilitaire kosten	26.000	32.000	6.000	23%
ICT-kosten	415.000	478.000	63.000	15%
Handhavingskosten	39.000	46.000	7.000	18%
Algemene kosten	362.000	346.000	-16.000	-4%
Bankkosten	1.000	2.000	1.000	100%
Subtotaal overige bedrijfslasten	1.224.000	1.398.000	174.000	14%
Externe projectkosten	1.300.000	2.790.000	1.490.000	115%
Nagekomen baten en lasten	-	19.000	19.000	0%
Vennootschapsbelasting	-	-	-	0%
LASTEN - Totaal	16.338.000	17.848.000	1.510.000	9%

Prognose baten en lasten 2024

SALDO BATEN - LASTEN	Begroting € (gewijzigd) 2024	Prognose € 2024	Afwijking € prognose t.o.v. begroting (gewijzigd)	Afwijking % prognose t.o.v. begroting (gewijzigd)
Baten - Totaal	16.225.000	17.644.000	1.419.000	9%
Lasten - Totaal (direct)	12.394.000	13.849.000	1.455.000	12%
Overhead	3.944.000	3.999.000	55.000	1%
Saldo van baten en lasten	-113.000	-204.000	-91.000	81%
Dotatie aan reserves	-	-	-	0%
Onttrekking aan reserves	112.000	172.000	60.000	54%
Resultaat na reservemutaties	-1.000	-32.000	-31.000	

Contactpersoon: Omgevingsdienst IJmond

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

Bijlage

bestuursrapportage mei-augustus 2024

Gemeente Beverwijk.....	2
Gemeente Bloemendaal	4
Gemeente Edam-Volendam.....	6
Gemeente Haarlem.....	8
Gemeente Heemskerk.....	10
Gemeente Heemstede.....	12
Gemeente Landsmeer	14
Gemeente Oostzaan	16
Gemeente Purmerend	18
Gemeente Uitgeest.....	20
Gemeente Velsen	22
Gemeente Waterland	24
Gemeente Wormerland	26
Gemeente Zandvoort	28
Provincie Noord-Holland	30

Gemeente Beverwijk

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	100	38	54
Asbest	30	9	13
Bodem	3	-	17
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			1
Evenementen	3	16	17
Klachten beoordeeld	-	37	106
Ondermijning			5

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	45	17	27
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen			3
Procedures milieuvergunning	5	1	1
Procedure maatwerk milieuvergunning	5	2	4
Procedures bodem	15	-	**
Procedure (asbest) sloopmeldingen	100	-	106
Evenementen advies	-	13	17
Kennisgeving geluid	-	29	45

Uitvoering Vergunningverlening Bouw	jan-aug
Vergunningsaanvraag	88
Vooroverleg	-
Informatieverplichting op basis van bouwregelgeving	-
Meldingen in het kader van brandveiligheid en de Wet kwaliteitsborging	-
Toestemming om af te wijken van een bepaalde regel uit het Bbl	-
Vragen van inwoners m.b.t. bouwen, zonder dat er lopende aanvraag is	-
Bouwtechnische adviezen - Op verzoek van de gemeente adviseren wij over bouwtechnische aspecten uit het BBL	56

Toezicht en handhaving Bouw	jan-apr	jan-aug
Vergunninggebonden toezicht	11	53
Toezicht n.a.v. klachten/meldingen/handhavingzaken	19	24

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	3	3
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	2	4
DSO melding		

Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	1
Opslaan van grond en baggerspecie	2	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	7	9

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	74
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	23
• Reguliere procedure	18
• Principeverzoeken	18
• Bestemmingsplannen	1
• Overige adviesvragen	5
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	7
• BOPA advisering	1
• Vooroverleg	1

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Pilot 'Grip op Indirecte bedrijfslozingen' 2024 - 2026	Pag. 11
CAIJ-Aagtenbelt, Beverwijk	Pag. 12
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Actieplan geluid Wegverkeer	Pag. 25
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26
GreenBiz IJmond	Pag. 26
Cluster Energie Strategie	Pag. 27
Just Transition Fund IJmond	Pag. 27
IJmond Bereikbaar	Pag. 27
Programma gezondheid en luchtkwaliteit	Pag. 27
Ontwikkeling e-infra	Pag. 28
Duurzaamheidslening Beverwijk & Heemskerk	Pag. 29

Gemeente Bloemendaal

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	30	14	25
Asbest	50	16	15
Bodem	3	-	0
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			2
Alcoholwet	25	9	19
Digitaal Opkopers Register	20	0	0
Klachten beoordeeld	-	9	29

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	6	12	17
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	6
Procedures milieuvergunning	2	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	1	2
Procedures Bodem	4	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	100	-	91

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		1
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	3	3
Saneren van de bodem		1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	1	2

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	86
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	6
• Reguliere procedure	8
• Principeverzoeken	3
• Bestemmingsplannen	1
• Overige adviesvragen	14
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	7
• BOPA advisering	1
• Vooroverleg	1

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Actieplan geluid Wegverkeer	Pag. 25
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26
Ontwikkeling e-infra	Pag. 28

Gemeente Edam-Volendam

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	40	13	22
Asbest	30	6	8
Bodem	10	-	25
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			38
Alcoholwet (omvat alleen controle op indieningsvereisten)	-	2	3
Evenementen	1	0	
Klachten beoordeeld	-	12	21
Ondermijning	-		105

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	5	5	23
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen			6
Procedures milieuvergunning	1	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	1	1
Procedures Bodem	2	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	5	*	29

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO concept-verzoek		
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	5	14
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	19	19
Opslaan van grond of baggerspecie	1	
Saneren van de bodem	1	4
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	3	10
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	5
Saneren van de bodem	2	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	23	22

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	46
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	1
• Reguliere procedure	1
• Principeverzoeken	3
• Bestemmingsplannen	1
• Overige adviesvragen	10
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	25
• BOPA advisering	5
• Vooroverleg	0

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Pilot 'Grip op Indirecte bedrijfslozingen' 2024 - 2026	Pag. 11
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26

Gemeente Haarlem

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	250	110	130
Project Waarderpolder	-	560	620
Asbest	150	33	37
Bodem	125	-	38
Evenementen	5	1	4
Klachten beoordeeld	-	64	165
Ondermijning			7

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	125	45	82
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	7
Procedures milieuvergunning	10	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	150	3	6
Procedures Bodem	150	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	500	*	472
Evenementen advies	23		30

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	21	67
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	7	12
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	12	12
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	6	9
Opslaan van grond of baggerspecie	1	1
Saneren van de bodem	2	5
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	3	7
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	19	35
Opslaan van grond en baggerspecie	1	1
Saneren van de bodem	2	4
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem	2	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	16	24

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	12
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	6
• Reguliere procedure	0
• Principeverzoeken	0
• Bestemmingsplannen	0
• Overige adviesvragen	6
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	0
• BOPA advisering	0
• Vooroverleg	0

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26

Gemeente Heemskerk

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	90	19	33
Project buitengebied Heemskerk			28
Asbest	10	14	15
Bodem	5	-	0
Alcoholwet	20	5	5
Evenementen	3	2	2
Klachten beoordeeld	-	11	23
Ondermijning			8

Toelichting: project buitengebied Heemskerk wordt op dit moment uitgevoerd. In T2/jaarverslag worden de controles die op dat moment afgerond zijn verantwoord in een soortgelijke tabel als bovenstaand.

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	25	13	22
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	5
Procedures milieuvergunning	5	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	5	0	1
Procedures bodem	10	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	65	-	101
Evenementen advies	-	8	15
Kennisgeving geluid	-	12	16

Uitvoering Vergunningverlening Bouw	jan-aug
Vergunningsaanvraag	113
Vooroverleg	43
Informatieverplichting op basis van bouwregelgeving	1
Meldingen in het kader van brandveiligheid en de Wet kwaliteitsborging	9
Toestemming om af te wijken van een bepaalde regel uit het Bbl	-
Vragen van inwoners m.b.t. bouwen, zonder dat er lopende aanvraag is	-
Bouwtechnische adviezen - Op verzoek van de gemeente adviseren wij over bouwtechnische aspecten uit het BBL	-

Toezicht en handhaving Bouw	jan-apr	jan-aug
Vergunninggebonden toezicht	133	198
Toezicht n.a.v. klachten/meldingen/handhavingszaken	4	19

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit		3
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	1	6
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit		1
Opslaan van grond en baggerspecie	1	1
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem	1	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		4

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	54
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	10
• Reguliere procedure	14
• Principeverzoeken	14
• Bestemmingsplannen	1
• Overige adviesvragen	15
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	0
• BOPA advisering	0
• Vooroverleg	0

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Pilot 'Grip op Indirecte bedrijfslozingen' 2024 - 2026	Pag. 11
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Actieplan geluid Wegverkeer	Pag. 25
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26
Soort management plan Heemskerk	Pag. 26
GreenBiz IJmond	Pag. 26
Cluster Energie Strategie	Pag. 27
Just Transition Fund IJmond	Pag. 27
IJmond Bereikbaar	Pag. 27
Programma gezondheid en luchtkwaliteit	Pag. 27
Ontwikkeling e-infra	Pag. 28
Duurzaamheidslening Beverwijk & Heemskerk	Pag. 29

Gemeente Heemstede

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	30	30	46
Asbest	50	10	13
Bodem	3	-	1
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			1
Alcoholwet	25	3	11
Digitaal Opkopers Register	20	0	0
Evenementen	-	1	1
Klachten beoordeeld	-	12	27

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	6	6	16
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	5
Procedures milieuvergunning	2	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	1	1
Procedures Bodem	5	-	*
Procedures (asbest) sloophmeldingen	100	-	96
Evenementen advies	-	2	2

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO aanvraag vergunning		
Opslaan van grond en baggerspecie	1	1
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	5	9
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	2
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	1	1
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit		2
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	2
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem	1	1

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	27
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	5
• Reguliere procedure	15
• Principeverzoeken	1
• Bestemmingsplannen	0
• Overige adviesvragen	6
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	0
• BOPA advisering	0
• Vooroverleg	0

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Actieplan geluid Wegverkeer	Pag. 25
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26
Ontwikkeling e-infra	Pag. 28

Gemeente Landsmeer

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	50	9	16
Asbest	10	18	18
Bodem	5	-	7
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			34
Alcoholwet	40	5	5
Brandveiligheid	25	35	35
Evenementen	5	0	0
Klachten beoordeeld	-	5	12
Ondermijning			30

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	10	3	4
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	0
Procedures milieuvergunning	1	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	0	0
Procedures Bodem	15	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	50	-	40
Evenementen advies	-	9	14

Uitvoering Vergunningverlening Bouw	jan-aug
Vergunningsaanvraag	58
Vooroverleg	8
Informatieverplichting op basis van bouwregelgeving	3
Meldingen in het kader van brandveiligheid en de Wet kwaliteitsborging	2
Toestemming om af te wijken van een bepaalde regel uit het Bbl	-
Vragen van inwoners m.b.t. bouwen, zonder dat er lopende aanvraag is	82
Bouwtechnische adviezen - Op verzoek van de gemeente adviseren wij over bouwtechnische aspecten uit het BBL	-

Juridische handavingsprocedures Bouw	jan-aug
Handavingszaken in procedure	20
Afgeronde procedures	7

Toezicht en handhaving Bouw	jan-apr	jan-aug
Vergunninggebonden toezicht	130	184
Toezicht n.a.v. klachten/meldingen/handhavingszaken	17*	20

* correctie op rapportage jan-apr

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	1
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	1	1
Saneren van de bodem	5	5
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	2	2
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	2
Opslaan van grond en baggerspecie	2	2
Saneren van de bodem	3	4
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	5	6

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	27
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	5
• Reguliere procedure	7
• Principeverzoeken	3
• Bestemmingsplannen	0
• Overige adviesvragen	12
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	0
• BOPA advisering	0
• Vooroverleg	0

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Pilot 'Grip op Indirecte bedrijfslozingen' 2024 - 2026	Pag. 11
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26

Gemeente Oostzaan

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	30	8	12
Asbest	10	9	9
Bodem	5	-	13
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			42
Alcoholwet	25	1	4
Brandveiligheid	35	2	2
Evenementen	1	1	1
Klachten beoordeeld	-	2	8

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	11	5	12
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	5
Procedures milieuvergunning	2	0	2
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	0	0
Procedures Bodem	2	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	20	-	25
Evenementen advies	-	5	10

Toezicht en handhaving Bouw	jan-apr	jan-aug
Vergunninggebonden toezicht	117	196
Toezicht n.a.v. klachten/meldingen/handhavingszaken	16	24

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit		1
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	3
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	2
Saneren van de bodem	1	1
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit		1
Saneren van de bodem	1	1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		2

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	31
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	2
• Reguliere procedure	17
• Principeverzoeken	1
• Bestemmingsplannen	0
• Overige adviesvragen	10
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	1
• BOPA advisering	0
• Vooroverleg	0

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Pilot 'Grip op Indirecte bedrijfslozingen' 2024 - 2026	Pag. 11
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26
Onderzoek netcongestie Wormerland + Oostzaan	Pag. 28

Gemeente Purmerend

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	50	21	42
Bodem	10	-	47
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			7
Asbest	40	35	35
Klachten beoordeeld	-	1	18
Ondermijning			71

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	6	9	26
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	2
Procedures milieuvergunning	5	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	2	3
Procedures Bodem	20	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	190	-	218

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	4	17
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	6	13
Saneren van de bodem	3	6
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	13	34
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	4	10
Opslaan van grond en baggerspecie	4	4
Saneren van de bodem	2	4
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem		1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	21	54

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	27
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	2
• Reguliere procedure	1
• Principeverzoeken	9
• Bestemmingsplannen	0
• Overige adviesvragen	11

Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	3
• BOPA advisering	1
• Vooroverleg	0

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Pilot 'Grip op Indirecte bedrijfslozingen' 2024 - 2026	Pag. 11
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26

Gemeente Uitgeest

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	40	28	31
Asbest	5	9	10
Bodem	3	-	6
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			4
Alcoholwet	20	1	6
Brandveiligheid	15	7	8
Evenementen	1	5	5
Klachten beoordeeld	-	27	39

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	35	7	11
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	2
Procedures milieuvergunning	3	0	1
Procedure maatwerk milieuvergunning	3	0	0
Procedures Bodem	35	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	35	-	33
Evenementen advies	1	17	21
Kennisgeving geluid	-	9	10

Toezicht en handhaving Bouw	jan-apr	jan-aug
Vergunninggebonden toezicht	81	117
Toezicht n.a.v. klachten/meldingen/handhavingzaken	15	22

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	6	7
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	2
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	1	1
Saneren van de bodem	1	1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		1
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	5	6
Opslaan van grond en baggerspecie	2	2
Saneren van de bodem	1	1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	6	8

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	24
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	1
• Reguliere procedure	6
• Principeverzoeken	7
• Bestemmingsplannen	0
• Overige adviesvragen	2
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	3
• BOPA advisering	5
• Vooroverleg	0

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Pilot 'Grip op Indirecte bedrijfslozingen' 2024 - 2026	Pag. 11
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Averijhaven	Pag. 15
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26
GreenBiz IJmond	Pag. 26
Cluster Energie Strategie	Pag. 27
Just Transition Fund IJmond	Pag. 27
Ontwikkeling e-infra	Pag. 28

Gemeente Velsen

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	225	59	103
Asbest	20	15	17
Bodem	10	-	12
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			2
Inspecties Havenverordening	60	20	24
Evenementen	5	22	22
Klachten beoordeeld	**	54	110
Kennisgeving geluid			39
Ondermijning			4

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	95	21	42
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	5
Procedures milieuvergunning	10	2	2
Procedure maatwerk milieuvergunning	5	2	4
Procedures Bodem	40	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	105	-	197
Evenementen advies	-	36	78
Kennisgeving geluid	-	17	17

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	6	9
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	2	3
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	2	2
Grondbank of grondreinigingsbedrijf		1
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit		1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	1	2
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	4	6
Opslaan van grond en baggerspecie	1	1
Saneren van de bodem	1	1
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem		1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	4	5

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	98
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	10
• Reguliere procedure	21
• Principeverzoeken	17
• Bestemmingsplannen	0
• Overige adviesvragen	23
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	16
• BOPA advisering	9
• Vooroverleg	2

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Averijhaven	Pag. 15
Actieplan geluid Wegverkeer	Pag. 25
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26
GreenBiz IJmond	Pag. 26
Cluster Energie Strategie	Pag. 27
Just Transition Fund IJmond	Pag. 27
IJmond Bereikbaar	Pag. 27
Programma gezondheid en luchtkwaliteit	Pag. 27
Ontwikkeling e-infra	Pag. 28

Gemeente Waterland

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	30	9	14
Asbest	10	39	39
Bodem	3	-	21
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			55
Evenementen	1	3	6
Klachten beoordeeld	-	4	4
Ondermijning			9

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	10	6	11
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	2
Procedures milieuvergunning	1	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	2	2
Procedures Bodem	5	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	70	-	61
Evenementen advies	-	4	8

Toezicht en handhaving Bouw	jan-apr	jan-aug
Vergunninggebonden toezicht	36	51
Toezicht n.a.v. klachten/meldingen/handhavingszaken	58	118

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	5	8
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	1
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem	1	1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		10
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	4	5
Opslaan van grond en baggerspecie	2	2
Saneren van de bodem		1
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem	7	8
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		18

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	29
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	0
• Reguliere procedure	13
• Principeverzoeken	0
• Bestemmingsplannen	0
• Overige adviesvragen	3
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	11
• BOPA advisering	2
• Vooroverleg	0

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Pilot 'Grip op Indirecte bedrijfslozingen' 2024 - 2026	Pag. 11
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26

Gemeente Wormerland

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	50	31	36
Asbest	25	5	5
Bodem	5	-	16
Bodem – controle op nazorglocatie particulieren			16
Alcoholwet	25	2	6
Brandveiligheid	35	13	15
Evenementen	3	0	0
Klachten beoordeeld	-	7	8

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	6	2	11
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	2
Procedures milieuvergunning	2	0	0
Procedure maatwerk milieuvergunning	1	0	0
Procedures Bodem	9	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	-	-	24
Evenementen advies	-	12	21

Toezicht en handhaving Bouw	jan-apr	jan-aug
Vergunninggebonden toezicht	203	378
Toezicht n.a.v. klachten/meldingen/handhavingszaken	16	37

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO informatie		
Saneren van de bodem		1
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	2	3
DSO melding		
Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	1	1
Opslaan van grond en baggerspecie	1	1
Saneren van de bodem	1	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem	11	18

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	44
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	8
• Reguliere procedure	16
• Principeverzoeken	5

• Bestemmingsplannen	0
• Overige adviesvragen	8
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	7
• BOPA advisering	0
• Vooroverleg	0

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Pilot 'Grip op Indirecte bedrijfslozingen' 2024 - 2026	Pag. 11
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26
Onderzoek netcongestie Wormerland + Oostzaan	Pag. 28

Gemeente Zandvoort

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Uitvoering Toezicht en Handhaving Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Bedrijven	30	16	30
Asbest	50	3	4
Bodem	5	-	2
Inspecties toeristische verhuur	50	179	179
Evenementen	-	11	28
Klachten beoordeeld	-	33	72
Klachten circuit	-	514	1385
Ondermijning			15

Uitvoering Vergunningverlening Milieu	Prognose	jan-apr	jan-aug
Procedures melding milieubelastende activiteit	15	4	7
• waarvan gesloten bodemenergiesystemen	-	-	0
Procedures milieuvergunning (waaronder kapvergunningen)	1	7	24
Procedure maatwerk milieuvergunning	3	0	0
Procedures Bodem	10	-	*
Procedures (asbest) sloopmeldingen	100	-	62
Evenementen advies	-	41	51

Toelichting: voor het uitvoeren van advies en controles op geluid bij evenementen is een werkafpraak gemaakt met gemeente Zandvoort. In deze werkafpraak is vastgelegd dat er minimaal 78 uur en maximaal 100 uur wordt ingezet voor deze taken. In de werkafpraak is ook vermeld dat deze dienstverlening aan de al geldende DVO wordt toegevoegd.

Uitvoering Vergunningverlening Bouw	jan-aug
Vergunningsaanvraag	146
Vooroverleg	23
Informatieverplichting op basis van bouwregelgeving	4
Meldingen in het kader van brandveiligheid en de Wet kwaliteitsborging	11
Toestemming om af te wijken van een bepaalde regel uit het Bbl	1
Vragen van inwoners m.b.t. bouwen, zonder dat er lopende aanvraag is	154
Bouwtechnische adviezen - Op verzoek van de gemeente adviseren wij over bouwtechnische aspecten uit het BBL	-

Toezicht en handhaving Bouw	jan-apr	jan-aug
Vergunninggebonden toezicht	274 (waarvan 121 strandpaviljoens)	466 (waarvan 125 strandpaviljoens)
Toezicht n.a.v. klachten/meldingen/handhavingszaken	34	41

Juridische handhavingprocedures Bouw	jan-aug
Handhavingszaken in procedure	15
Afgeronde procedures	6

Uitvoering vergunningverlening Bodem	jan-apr	jan-aug
DSO concept-verzoek		
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		1
DSO melding		
Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem	1	2
Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem		1

(Ruimtelijke) Advisering	jan-aug
Aantal behandelde zaken	
Advisering onder de oude wetgeving / werkwijze, waaronder:	
• Uitgebreide procedure	
• Reguliere procedure	
• Principeverzoeken	
• Bestemmingsplannen	
• Overige adviesvragen	
Advisering onder de Omgevingswet, waaronder:	
• OPA advisering	
• BOPA advisering	
• Vooroverleg	

Overige projecten en programma's	
Herprioritering	Pag. 8
Energiebesparingsplicht	Pag. 9
Toezicht op nazorglocaties	Pag. 10
Toezicht en handhaving rondom de Dutch Grand Prix	Pag. 12
Actualisatie vergunningen	Pag. 13
Actieplan geluid Wegverkeer	Pag. 25
Staalslakken	Pag. 25
Werkwijze voormalige hogere waarde besluit	Pag. 26
Ontwikkeling e-infra	Pag. 28

Provincie Noord-Holland

Voortgangsrapportage januari t/m augustus 2024

Takenpakket	Toelichting
Basistakenpakket VTH	Provinciale bedrijven en bedrijven m.b.t. hergebruik stedelijk afvalwater.
Bodemtoezicht WBB, BBK en Nazorg	Alleen locaties onder het overgangsrecht
Overlegstructuren vier directeuren + Gedeputeerde	Gezamenlijke VTH-strategie, Samenwerkingsagenda, landelijke projecten

Vergunningverlening

Heel 2024 vond vooroverleg plaats met Rijkswaterstaat om te komen tot een ontmanteling en nieuw gebruik van de Averijhaven. Rijkswaterstaat wil afwijken van voorschriften uit de vigerende vergunning. Zij wil verontreinigd slib en staalslakken achterlaten. Wanneer wij de (concept) aanvraag ontvangen informeren wij Provincie Noord-Holland en bespreken wij het vervolgtraject en eventuele te maken keuzes. Naar verwachting volgt de aanvraag als uitgebreide procedure in september 2024.

Verandering vanwege opslaan zuiveringslib

Op 7 maart 2024 vond een vooroverleg plaats. Op 24 april 2024 ontvingen wij de aanvraag. Het betreft het opslaan van ingedikt rioolwaterzuiveringsslib, hierna te noemen slibkoek, afkomstig uit een zuiveringsinstallaties voor huishoudelijk of stedelijk afvalwater. Omdat de verandering geen significante nadelige gevolgen heeft voor het milieu gaat het om een reguliere procedure. Na aanvulling van de aanvraag is de aanvraag ontvankelijk verklaard. Op 30 augustus 2024 publiceerden wij het besluit.

Toezicht & handhaving

In de afgelopen periode ronden we bij negen bedrijven 14 trajecten af. Het ging hier om controles in het kader van milieu, indirecte lozingen en een inventarisatieproject. Van deze 14 trajecten vallen er drie binnen de herprioritering 2024.

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	10	Besluit nr.	AB 2024- 030
Datum vergadering	6 november 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Programmaplan herijking GR en financieringsstructuur	Functie	Directeur

Inleiding

Tijdens de AB-vergadering van 27 maart jl. stelde het Algemeen Bestuur het Plan van Aanpak IBP-VTH vast. Dit Plan van Aanpak kent 5 ontwikkellijnen. De ontwikkellijnen 1 en 3 uit dit plan, het herijken van de bestaande taken en formatie en de Gemeenschappelijke Regeling (GR) zijn inmiddels van start gegaan.

Wij informeerden het Algemeen Bestuur hierover via een informatiebijeenkomst op woensdag 23 oktober. Tijdens deze bijeenkomst informeerden wij u over de aanleiding en doelstelling van het programma en de aanpak, het bestuurlijke proces en de tijdlijn. Ook maakte u kennis met de (externe) projectleiders. De informatie die wij met u deelden beschreven wij in de twee bijlagen van dit besluit; de samenvatting van de programmastart en het concept programmaplan.

Besluit

1. Kennisnemen van de samenvatting programmastart herijking GR en financieringsstructuur
2. Kennisnemen van het Programmaplan herijking GR en financieringsstructuur

Besluit: [conform/ aanhouden / aangepast besluit](#)

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

S. Klaassen

J. Zandhuis

Start programma herijking GR en financieringsstructuur

Aan	De leden van het Algemeen Bestuur Omgevingsdienst IJmond	Van	Nick Ruiter
C.c.		E-mail	info@odijmond.nl
		Telefoon	0251-263863
Onderwerp	Herijking GR en financieringsstructuur	Datum	10-10-2024

Inleiding

Tijdens de AB-vergadering van 27 maart j.l. stelde het Algemeen Bestuur het Plan van Aanpak IBP-VTH vast. Dit Plan van Aanpak kent 5 ontwikkellijnen. Via deze route informeren wij u over de uitwerking en start van de ontwikkellijnen 1 en 3. Het herijken van de bestaande taken en formatie en de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Bijgevoegd vindt u ook het uitgewerkte Programmaplan.

Doelstelling

Het programma kent twee programmalijnen; herijking GR- en DVO-structuur en de financieringsstructuur. Hieronder vindt u een toelichting op de gestelde doelen per programmalijn.

Herijking GR- en DVO-structuur

Via een toekomstbestendige GR borgen wij de wijze waarop de partijen samenwerken. Hierin nemen wij ook mee hoe we omgaan met de nieuwe eisen, kwaliteitscriteria en doelstellingen uit het IBP-VTH. Deze ontwikkellijn is erop gericht de huidige GR te herijken en toekomstbestendig te maken.

Resultaat: Toekomstbestendige samenwerking geborgd in de GR

Financieringsstructuur

1. De herijkte financieringsstructuur biedt duidelijkheid over de formatieve consequenties vanaf 2027 (t.b.v. begroting 2027).
 - a. Tijdens de herijking heeft het bestuur ook de ruimte om keuzes te maken ten aanzien van ambities en scenario's om al dan niet extra taken over te brengen naar de ODIJmond.

Resultaat: Herijking taken, formatie en budget.

Programmastructuur

Om het programma op een adequate manier tot uitvoer te brengen, is een programmastructuur ingericht die veel ruimte biedt voor inspraak en samenwerking tussen de deelnemers. Dit is bijvoorbeeld te herkennen in de samenstelling van de werkgroepen. We kozen voor een 50/50 samenstelling tussen ambtelijke vertegenwoordigers vanuit de gemeenten en ODIJmond.

Het Dagelijks Bestuur is de bestuurlijk opdrachtgever van het programma. De directeur van ODIJmond is de ambtelijke opdrachtgever. Verder zijn er de volgende gremia:

- Programmateam (*centrale aansturing van het programma*)
- Projectgroep Herijking financiering (*Concrete voorstellen voor de herijkte financieringsstructuur*).
- Projectgroep Herijking GR, DVO's en governancestructuur (*Concrete voorstellen formuleren voor de herijkte GR-, DVO- en samenwerkingsstructuur*).
- Klankbordgroepen Herijking financiering en herijking GR (*Ambtelijke inspraak door gemeentelijke specialisten om de door de werkgroepen geformuleerde voorstellen te toetsen*).
- Opdrachtgeversoverleg accounthouders (*Advisering richting bestuurders en colleges over de geformuleerde voorstellen binnen beide programmalijnen*).

Fasering en tijdspad

Fasering

We kiezen voor een gefaseerde aanpak, waar we de volgende stappen achtereenvolgens doorlopen:

1. Inventarisatie: in kaart brengen van de huidige situatie
2. Formuleren uitgangspunten: formuleren van gezamenlijke principes en uitgangspunten voor de realisatie van de financieringsstructuur en de GR
3. Analyseren consequenties: de consequenties van de transitie van de huidige wijze van bekostiging en tarifiering naar de nieuwe gewenste situatie op basis van de overeengekomen principes en uitgangspunten analyseren.
4. Gewenste situatie: De gewenste opzet uitwerken naar een vernieuwde financieringsstructuur en een geactualiseerde GR + DVO-structuur.

Tijdspad

Het programma is in oktober 2024 van start gegaan. De besluitvorming in het AB zal plaatsvinden in juni 2025. Om hier te komen, worden in december 2024, februari 2025 en april 2025 informerende sessies met u georganiseerd. Via deze sessies doorlopen we de besluitvormingsstappen '*beeldvorming, oordeelsvorming, besluitvorming*'. Zo heeft een ieder scherp welke keuzes er voorliggen en wat de implicaties van deze keuzes zijn.

Rol van de raden en staten

Na besluitvorming in het AB, zal de gemeenschappelijke regeling ook vastgesteld moeten worden door de colleges en gedeputeerde staten. Hier beschrijft de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) een formeel besluitvormingsproces voor, waarbij het volgende proces dient te worden verlopen:

1. Het AB stelt aan de colleges voor om de GR te wijzigen.
2. De colleges zenden de concept GR toe aan de raden voor zienswijze.
 - a. De raden dienen binnen 8 weken zienswijzen in.
3. De zienswijzen worden verwerkt, of beantwoord.

4. De colleges sturen de raden de aangepaste versie van de GR toe, met de vraag om goedkeuring om de GR vast te stellen
 - a. De raden hebben 13 weken de tijd om toestemming te verlenen.
5. Bij toestemming stellen de colleges de GR vast.
6. Bekendmaking en inwerktreding.

Om de raden te betrekken bij en informeren over het proces en de keuzes die voorliggen, stellen we voor om bij aanvang van dit traject de raden te informeren door middel van een raadsinformatiebrief. Vervolgens zullen er nog een tweetal beeldvormende sessies georganiseerd worden, al dan niet via regioraden, voordat het formele vaststellingstraject van start gaat.

Programmaplan herijking GR en financieringsstructuur

Toekomstbestendige samenwerking

Inhoud

1	Inleiding: Toekomstbestendige samenwerking.....	3
1.1	Ontwikkellijn 1 en 3 uit het plan van aanpak IBP-VTH	4
1.1.1	Ontwikkellijn: herijking Gemeenschappelijke Regeling en DVO-structuur	4
1.1.2	Ontwikkellijn: herijking financieringsstructuur	6
1.2	Doelstellingen programma plan	7
2	Gezamenlijke programma aanpak	8
2.1	Gefaseerde aanpak.....	8
2.2	Stappen en planning – herijking financiering	10
2.3	Stappen en planning herijking GR en DVO-structuur.....	12
3	Programma organisatie	15
3.1	Rolverdeling programma organisatie	16
3.1.1	Projectgroep financiering	16
3.1.2	Klankbordgroep financiering	17
3.1.3	Projectgroep Governancestructuur	17
3.1.4	Projectgroep GR (juridisch)	18
3.1.5	Klankbordgroep juridisch en governance	18
3.1.6	Opdrachtgeversoverleg Accounthouders.....	18
3.2	Rol raden en staten	19

1 Inleiding: Toekomstbestendige samenwerking

Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) werkt voor 14 gemeenten en de provincie Noord-Holland in de regio's IJmond, Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland. De organisatie is opgericht als milieudienst met een sterke lokale focus en acteert dicht op haar deelnemers. De organisatie heeft in de afgelopen jaren een sterke groei doorgemaakt. Het aantal deelnemers is toegenomen, de omvang en complexiteit van de bestaande taken is toegenomen en er zijn nieuwe taken bij gekomen.

Naast de organisatie ontwikkelt ook de leefomgeving en het speelveld van omgevingsdiensten zich sterk. Met de invoering van de Omgevingswet is het wettelijk kader onder een groot deel van de activiteiten van omgevingsdiensten veranderd. Met de toenemende aandacht voor milieu en gezondheid ontwikkelt ook het kennisniveau zich snel. Dit zorgt voor verdieping van bestaande milieuthema's maar ook voor nieuwe thema's zoals uitbreiding van zeer zorgwekkende stoffen, energietoezicht en indirecte lozingen. Op deze ontwikkelingen moet worden ingespeeld door de opbouw van kennis, zelfstandig of in samenwerking met andere partijen.

Op landelijk niveau is er aandacht voor de VTH-keten. [Commissie van Aartsen](#)¹ heeft onderzoek gedaan naar het functioneren van het stelsel en [tien aanbevelingen opgesteld](#)². Het Rijk heeft op basis van deze aanbevelingen een interbestuurlijk programma opgesteld om de VTH-keten en specifiek de omgevingsdiensten te versterken, kortweg [IBP-VTH](#)³. Vanuit dit interbestuurlijke programma zijn landelijke (kwaliteit)criteria opgesteld waaraan omgevingsdiensten moeten voldoen. De criteria gaan uit van de huidige en toekomstige opgaven die op omgevingsdiensten afkomen. Ook worden [omgevingsdiensten vanaf 2023 elke twee jaar gevisiteerd](#)⁴. Bij ODIJmond is dit medio juni 2023 gebeurd.

Aanleiding

Vanuit de visitatie en de zelftoets op de landelijke (kwaliteits)criteria kwamen signalen naar voren die aanleiding gaven voor het bestuur en de organisatie om een aantal punten rondom financiering, uitvoering van de opdracht en toekomstbestendigheid van de organisatie verder te onderzoeken. Met ondersteuning van externe adviseurs is in opdracht van het bestuur een analyse uitgevoerd. Hieruit komt naar voren dat de organisatie (te) sterk steunt op incidentele middelen, de financieringsstructuur niet meer aansluit op de huidige situatie, waardoor de opdracht en beschikbare middelen uit balans is geraakt en de organisatievorm en interne bedrijfsvoering aandacht vraagt. Als gevolg van deze effecten is de organisatie niet in staat de gehele opdracht van haar deelnemers uit te voeren. Hierdoor is een achterstand ontstaan in de uitvoering.

De huidige situatie vraagt om een gerichte aanpak om de organisatie toekomstbestendig te maken.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/03/04/rapport-om-de-leefomgeving-omgevingsdiensten-als-gangmaker-voor-het-bestuur>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/07/08/bijlage-2-overzicht-opvolging-aanbevelingen-commissie-van-aartsen>

³ <https://www.omgevingsdienst.nl/programmas/interbestuurlijk-programma-versterking-vth-ibp-vth/>

⁴ <https://www.omgevingsdienst.nl/nieuws/visitatie-van-omgevingsdiensten/>

Hiervoor stellen wij een aanpak voor, met onderscheid tussen de korte- en lange termijn. Voor de korte termijn zetten we een aantal directe stappen om de uitvoering te verbeteren. Om gerichte daarnaast keuzes te kunnen gaan maken voor de langere termijn, zetten we twee lijnen uit om het ODIJmond-bestuur van informatie te voorzien:

1. Het opzetten van een programma organisatie om de GR, DVO en financieringsstructuur te herijken en te laten aansluiten bij de huidige opgaven en gewenste samenwerkingsvorm van onze deelnemers.
2. Onderzoek uitvoeren naar toekomstscenario's die het bestuur inzicht moeten geven in welke richtingen er zijn voor de langere termijn, dit wordt uitgevoerd door een extern adviesbureau.

Uitvoering plan van aanpak IBP-VTH

Het IBP-VTH is erop gericht om de VTH-keten te versterken en te zorgen dat omgevingsdiensten en haar deelnemers voorbereid zijn op de toekomstige opgaven. Uiterlijk 1 januari 2026 dienen alle omgevingsdiensten te voldoen aan de landelijke robuustheidseisen. In het ODIJmond plan van aanpak dat hiervoor geschreven is, staan vijf ontwikkellijnen. Dit plan is eind maart 2024 door het algemeen bestuur van ODIJmond vastgesteld en ingediend bij het ministerie van I&W. Met deze aanpak wil het bestuur toewerken naar een toekomstbestendige organisatie. Via een programma organisatie worden de ontwikkellijnen de komende jaren uitgevoerd.

In dit programmaplan staan de uitvoering van ontwikkellijnen 1 en 3 centraal: de herijking van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ODIJmond en de financieringsstructuur. Beide ontwikkellijnen moeten in samenhang worden bekeken en worden daarom hier samen uitgewerkt.

Na een korte introductie van beide ontwikkellijnen en het resultaat dat het moet opleveren, gaan we in op de opzet van de programma organisatie en de stappen en planning.

1.1 Ontwikkellijn 1 en 3 uit het plan van aanpak IBP-VTH

1.1.1 Ontwikkellijn: herijking Gemeenschappelijke Regeling en DVO-structuur

ODIJmond is een zogeheten Gemeenschappelijke Regeling (GR). Dit betekent dat wij werken in opdracht van gemeenten en provincie. Dat zijn de provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest en Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort. Binnen het kader van de GR voeren wij, naast de taken beschreven in de GR, ook taken uit op basis van met onze deelnemers afgesloten dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en incidentele opdrachten door middel van project en- subsidiebijdragen.

Binnen de GR hebben onze opdrachtgevers (gemeenten en provincie) ons gemandateerd om aan bedrijven, instellingen en particulieren vergunningen te verlenen, meldingen af te handelen en het toezicht en de handhaving op deze vergunningen en meldingen uit te voeren. Onze opdrachtgevers blijven bestuurlijk eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de taken.

Landelijk constateren we dat er steeds specifiekere eisen worden geformuleerd voor de doelstellingen en werkwijze van omgevingsdiensten. Ook in de praktijk zien we dat de opgaven de

afgelopen jaren zijn veranderd en dat dit zich de komende jaren doorzet. Onder andere door de maatschappelijke transitie-opgaven zien wij nieuwe vraagstukken op ons afkomen en door een toenemende complexiteit zien wij de opgave van lokaal naar regionaal of landelijk verschuiven. Het is belangrijk om hier als organisatie tijdig op in te spelen.

In 2023 is ODIJmond als onderdeel van het IBP-VTH [extern gevisiteerd en getoetst op landelijk vastgestelde criteria](#)⁵. Uit deze trajecten zijn enkele aanbevelingen naar voren gekomen ten aanzien van de actualiteit van de GR, de herijkingsystematiek en de onderliggende financieringsstructuur van ODIJmond.

De meest recente wijziging van onze GR vond plaats in 2023/2024, dit betrof een technische wijziging naar aanleiding van het inwerking treden van de Omgevingswet en de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). In dit proces zijn door de deelnemers ook wensen geuit om de GR op inhoud te actualiseren.

Uit de uitgevoerde analyse blijkt dat de huidige GR niet meer actueel is. De deelnemers participeren op verschillende wijzen in de samenwerking, wat ervoor zorgt dat het speelveld tussen de deelnemers niet gelijk is. In een publiek-publieke samenwerking is dat voor de langere termijn ongewenst. Ook zien we dat de systematiek GR – DVO niet goed op elkaar is aangesloten en dat de afspraken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer niet altijd helder genoeg zijn om op te sturen.

De toekomstbestendige GR borgt de wijze waarop de partijen samenwerken. Hierin wordt ook meegenomen hoe we omgaan met de nieuwe eisen, kwaliteitscriteria en doelstellingen uit het IBP-VTH. Deze ontwikkelijn is erop gericht de huidige GR te moderniseren en toekomstbestendig te maken.

De herijking van de GR moet het volgende opleveren aan concrete resultaten:

1. Opstellen van een Producten- en dienstencatalogus (geen onderdeel van dit programmaplan).
2. Nieuwe bestuurlijke uitgangspunten voor de opzet en werking van de GR.
3. Een opzet waarin alle deelnemers gelijkwaardig worden meegenomen.
4. Duidelijkheid over de juridische basis van de inbreng van taken en wat dat betekent voor dienst en deelnemers.
5. Geactualiseerd GR die voldoet aan alle (laatste) landelijke ontwikkelingen.
6. Uitwerking van en de relatie tussen de GR, de DVO's en het uitvoeringsprogramma (met onderliggend de Producten en diensten Catalogus (PDC)).
7. Basis opzet/format voor een DVO die goed aansluit op de GR en de afspraken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer goed borgt.
8. Rolscherpte tussen ODIJ en de deelnemers.

⁵ <https://www.odijmond.nl/over-ons/rapportages/> onderaan de pagina vindt u het rapport over de visitatie, evenals een samenvatting.

1.1.2 Ontwikkellijn: herijking financieringsstructuur

De situatie bij ODIJmond is dat er een onbalans is tussen wat deelnemers inbrengen aan financiële middelen en wat er nodig is om de opgaven/opdracht uit te voeren. De afgelopen jaren is er een verdringingseffect ontstaan op de reguliere uitvoering, doordat nieuwe taken de uitvoering van bestaande taken heeft verdrongen. Ook is de afgelopen jaren onvoldoende gekeken naar ontwikkelingen in omvang en complexiteit van de bestaande taakuitvoering. Uit de analyse blijkt dat er een substantiële afwijking is ontstaan tussen de opdracht en de beschikbare capaciteit. Een grofmazige inschatting laat een te kort zien van zeventien tot en met 21 FTE.

Complexe financieringsstructuur

Tegelijkertijd moet er gekeken worden naar de opzet van de financiering. Deze is de afgelopen jaren onnodig complex geworden onder meer doordat er vrijheid is geweest in de wijze waarop de deelnemers zijn toegetreden in de financiering. Ook nieuwe taken door al bestaande deelnemers zijn in voorkomende gevallen op kortlopende overeenkomsten gezet en/of met subsidiegelden betaald. Daarnaast ontbreken afspraken voor actualisatie van afspraken en mogelijkheden om deze eenvoudig bij te stellen als de omvang of inhoud van de taken wijzigt.

Aandachtspunt in dit traject is de validiteit en de betrouwbaarheid van de data die nodig zijn voor een goede uitwerking van de geschatte benodigde omvang van de financiering. Hiervoor is het nodig het bedrijvenbestand te actualiseren, de afgelopen periode is gebleken dat dit bestand niet op alle onderdelen actueel is. Ook in de basisregistratie van het primaire proces, uitvoering maar ook urenverantwoording zullen we vervolgstappen moeten zetten om tot het juiste inzet te komen. De actualisatie van het bedrijvenbestand vindt plaats in een parallel project.

De herijking van de financiering is gericht op het opleveren van de volgende concrete resultaten:

1. Actualisatie van bedrijvenbestand (geen onderdeel van dit programmaplan, wel randvoorwaardelijk in het voortraject).
2. Hernieuwde bestuurlijke uitgangspunten voor de opzet en omvang van de financiering.
3. Een voorstel voor de herijking van financiering die voor zowel de dienst als haar deelnemers duidelijk en transparant is.
4. Een voorstel voor een nieuwe omvang van de financiering op basis van bestuurlijke ambities en wat er vervolgens objectief nodig is aan uren/financiële middelen om ambities en opgaven adequaat uit te voeren.
5. Een overzicht van de financiële consequenties van de bestuurlijke keuzes voor het inbrengen van taken en dienstverlening. Een overzicht van de financiële consequenties van de bestuurlijke keuzes voor het inbrengen van taken en dienstverlening.
6. Een voorstel om de opzet en de omvang van de financiering (al dan niet gefaseerd) in te voeren.
7. Een afspraak over het periodiek herijken van de omvang van de financiering om blijvend grip te houden op dit vraagstuk.

1.2 Doelstellingen programma plan

Met de uitvoering van dit programmaplan - actualiseren GR, DVO en financieringsstructuur – zetten de deelnemers van ODIJmond en de organisatie een belangrijke stap om de basis onder de samenwerking voor de komende jaren vast te leggen: Er ontstaat rolscherpte tussen de opdrachtgever- en opdrachtnemer en er komen duidelijke afspraken om de vastgelegde kaders richting de toekomst actueel te houden.

Het programma levert de volgende resultaten op voor de deelnemers:

- Een actuele financieringsstructuur die aansluit bij de huidige opgaven en opgebouwd is uit voor de deelnemers herkenbare normen en kengetallen.
- Een nieuwe opzet voor – en omvang van de financiering.
- Een herijkte, toekomstbestendige GR en DVO-structuur waarin deelnemers op gelijke voet participeren en waarop de organisatie de uitvoering efficiënt en effectief kan organiseren.
- Afspraken over de stemverhoudingen binnen de GR.
- Afspraken voor herijking van de financiering- en GR structuur.
- Een systematiek waarop (bestuurlijke) keuzes kunnen worden gemaakt en doorgerekend.

Gezamenlijke uitwerking

Beide ontwikkellijnen worden in een intensieve samenwerking met de deelnemers van ODIJmond uitgewerkt, zowel qua uitgangspunten en ambities, uitwerkingen (eventueel met scenario's en varianten) als op de impact hiervan voor beiden partijen. Uiteindelijk besluitvorming en vaststelling van de systematiek is een proces waarin alle deelnemers bestuurlijk worden betrokken.

In hoofdstuk 2 werken we uit hoe we dat voor ons zien en met welke stappen en planning.

2 Gezamenlijke programma aanpak

Dit programmaplan richt zich op het neerzetten van een toekomstbestendige samenwerkingsvorm die past bij de opgaven en omvang van ODIJmond. Bij samenwerking is het belangrijk om zowel naar het deelnemersperspectief als naar de positie van opdrachtgevers en opdrachtnemers te kijken. Het betrekken van deelnemers in de uitwerking, zowel op ambtelijk- als bestuurlijk niveau is cruciaal voor het komen tot een juiste samenwerkingsvorm. In de uitwerking en het tot stand komen van de deelproducten trekken we samen op met de deelnemers. Bij onderwerpen waar richting moet worden bepaald doorlopen we een gezamenlijk traject dat bestaat uit de fasen 'beeldvorming, oordeelsvorming, besluitvorming' (BOB).

2.1 Gefaseerde aanpak

In hoofdstuk 3 beschrijven we twee parallel sporen, in de vorm van projectgroepen: de projectgroep financieringsstructuur en de projectgroep GR en DVO. Beide projectgroepen doorlopen een vergelijkbaar proces, met de volgende fasen:

Fase 1. Inventarisatie

De eerste fase brengen we het takenpakket in beeld, inclusief de wijze waarop een deelnemer deze heeft ingebracht of gecontracteerd bij de dienst. Wij kijken naar de opzet en grondslag voor de huidige financiering en GR- en DVO-structuur.

Fase 2. Uitgangspunten

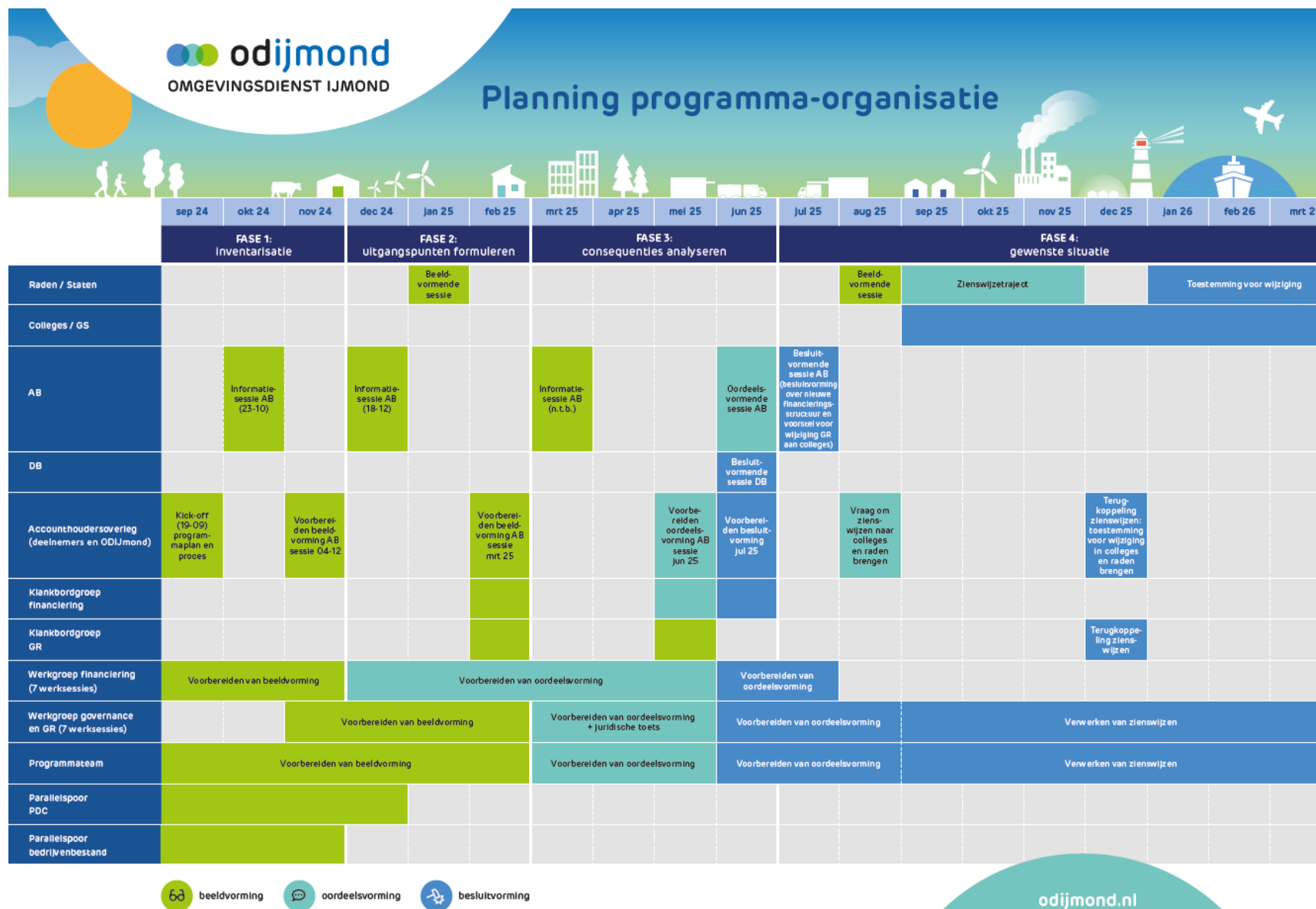
In de tweede fase richten we ons op het formuleren van gezamenlijke principes en uitgangspunten voor de realisatie van de financieringsstructuur en de GR. Dit is belangrijk omdat het richting geeft aan de toekomstige samenwerking. Wij houden rekening met de onderlinge samenhang tussen beide trajecten.

Fase 3 Consequenties analyseren

In de derde fase analyseren we de consequenties van de transitie van de huidige wijze van bekostiging en tarifiering naar de nieuwe gewenste situatie op basis van de overeengekomen principes en uitgangspunten.

Fase 4 Gewenste situatie

In de vierde fase werken we de gewenste opzet uit naar een vernieuwde financieringsstructuur en een geactualiseerde GR + DVO-structuur. In een parallel spoor is het bedrijvenbestand geactualiseerd. In deze fase ontstaat zicht op wat er nodig is om de huidige opdracht, tegen het afgesproken ambitieniveau te kunnen realiseren en wat de consequenties zijn voor de deelnemers. Op basis van de uitkomsten van deze fase - de gewenste situatie - kunnen bestuurlijke keuzes gemaakt worden om te komen tot een definitieve opdracht, ambitieniveau en uitwerking in een GR- , DVO-structuur met bijbehorende financieringsstructuur. Er ontstaat nieuw inzicht wat deelnemers dienen bij te dragen voor de uitvoering van de taken. Als vervolgstap kan de dienst de organisatievorm en capaciteit hierop aanpassen.

2.2 Stappen en planning – herijking financiering

In paragraaf 1.1 is beschreven wat de doelstellingen en de concrete resultaten van de herijking van de financiering moeten worden. Daarbij gaat het om de opzet en de omvang van de financiering.

We voorzien de volgende stappen:

1. In beeld brengen van de huidige opzet van financiering.
2. In beeld brengen grondslagen en omvang huidige financiering.
3. Onderscheiden van verschillende takenpakketten en detailniveau waarop de takenpakketten dienen te worden uitgewerkt.
4. Uitwerken voorstel/ bestuurlijke uitgangspunten voor nieuwe opzet van financiering.
5. Uitwerken van voorstel voor grondslagen voor omvang van nieuwe financiering.
6. Duiden van mogelijkheden en keuzes in ambities per takenpakket. Waarbij het uitgangspunt in de eerste uitwerking gelijkblijvend is aan het huidige takenpakket en ambitieniveau. Om de huidige en gewenste situatie vergelijkbaar te maken.
7. Uitwerken van omvang van financiering per takenpakket per deelnemer: nieuwe deelnemersbijdrage per 2027.
8. Uitwerken van de totale omvang van de financiering met bijbehorende begroting en methode voor het berekenen van het uurtarief.
9. Uitwerken voorstel voor al dan niet gefaseerde invoering.
10. Uitwerken van een integrale rapportage met voorgaande stappen.

Op voorhand voorzien we de volgende pakketten van taken die afzonderlijk uitgewerkt moeten worden en waarbij afzonderlijk de financiering moet worden bepaald:

- a. Wettelijke basistaken waarvoor een regionaal ambitieniveau moet worden vastgesteld:
 - i. Vergunning verlening en meldingen milieu.
 - ii. Toezicht milieu.
 - iii. Handhaving.
- b. Advies (wettelijke taak).
- c. Milieutaken (niet zijnde basistaken) en advisering Omgevingswet.
- d. Projecten
- e. Plustaken: BRIKS-taken en overige taken.

Zoals aangegeven is voor de uitwerking van de grondslagen voor omvang van de financiering een actueel bedrijvenbestand en een valide overzicht van tijdschrijfgegevens of kengetallen nodig. Deze worden separaat gegenereerd en ingebracht in de projectgroep.

We voorzien de onderstaande stappen en planning.

Stappen	Planning 2024 en 2025
1. In beeld brengen van de huidige opzet van financiering	September – oktober
2. In beeld brengen grondslagen en omvang huidige financiering	September - Oktober
3. Onderscheiden van verschillende takenpakketten	November
4. Uitwerken voorstel/ bestuurlijke uitgangspunten voor herijkte van financiering	December
5. Uitwerken van voorstel voor grondslagen voor omvang van nieuwe financiering	Januari – februari
6. Duiden van mogelijkheden/ keuzes in ambities per takenpakket	Maart
7. Uitwerken van omvang van financiering per takenpakket per deelnemer: nieuwe deelnemersbijdrage per 2027	April
8. Uitwerken van de totale omvang van de financiering met bij behorende begroting en uurtarief.	April
9. Uitwerken voorstel voor al dan niet gefaseerde invoering	Mei
10. Uitwerken rapportage en ambtelijk advies	Juni
11. Bestuurlijke besluitvorming Algemeen Bestuur	Najaar 25
Algemeen Bestuur	December 2024
Algemeen Bestuur	Februari 2025
Formele besluitvorming Algemeen Bestuur	Najaar 2025

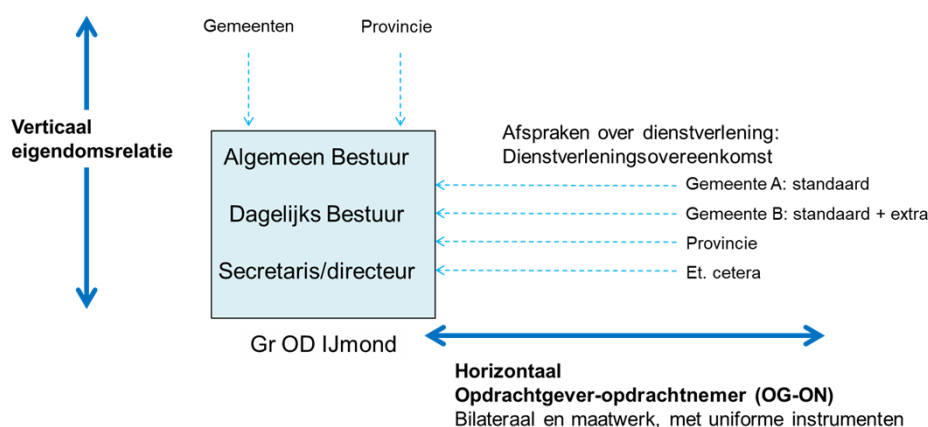
De start van deze ontwikkeling is in september.

2.3 Stappen en planning herijking GR en DVO-structuur

In paragraaf 1.2 is beschreven wat de doelstellingen en de concrete resultaten van de herziening van de GR moeten worden. Daarbij gaat het om de opzet van een herijkte GR en de relatie met de DVO's, en het uitvoeringsprogramma (met onderliggend een Producten- en dienstencatalogus).

Anders dan bij de financieringsstructuur zijn de colleges en GS besluitvormend bij het vaststellen van de GR, dus niet het algemeen bestuur van ODIJmond. Het gaat hier namelijk om een collegeregeling. Wel moet het AB aan de deelnemers voorstellen om de regeling te gaan wijzigen.

Bij de uitwerking van dit vraagstuk staat de governancebenadering centraal. De werkgroep hanteert daarbij een model dat de scheiding omschrijft tussen de verticale eigendomslijn en de horizontale opdrachtgevers-opdrachtnemerlijn. Met daarbinnen de wijze waarop de organisatie zelf georganiseerd is. Het volgende plaatje laat de kernpunten van onze aanpak zien.

Verticaal: eigendomsrelatie. De gemeenten en provincie zijn via hun colleges en gedeputeerde staten eigenaar van de gemeenschappelijke regeling. In de tekst van de regeling staat de beschrijving van het doel en de daarbij behorende taken centraal. In onze optiek is de inrichting van de structuur volgend op de strategie van de organisatie ('structure follows strategy'). Dit betekent dat de inrichting van deze eigendomslijn volgend is op de opdracht die de gemeenten en provincie aan de gemeenschappelijke regeling.

Voor de opdracht richtten wij ons vooral op het vraagstuk in welke mate de huidige regeling in staat is om de ingezette strategie en opgaven te kunnen vervullen. Het gaat dan om een specifieke analyse van de doelomschrijving, de taakomschrijving, de inrichting van het Algemeen en Dagelijks Bestuur ten aanzien van vaststellen van de (meerjaren)begroting, jaarrekeningen en de mate van gewenste consultatie van gemeenteraden bij de inrichting van de gemeenschappelijke regeling. De laatste onderwerpen zijn nadrukkelijk gekoppeld aan de compliance: het laten voldoen van de regeling aan de nieuwe WGR.

Horizontaal: opdrachtgever-opdrachtnemer. Er wordt op vier manieren gekeken naar de inrichting van de opdrachtgever(s)-opdrachtnemerrelatie: via de regeling, via het beleid, via de praktijk en via rolneming.

Het takenpakket uit de regeling is de basis voor de inrichting van het opdrachtgever-opdrachtnemerschap tussen OD IJmond en de gemeenten en provincie, maar geeft ook de mogelijkheid om aanvullend taken af te spreken tussen één of enkele gemeenten en OD IJmond. Centraal staat hierbij het vraagstuk wat 'basistaken' zijn en wat 'aanvullende taken' zijn. Tweede inrichtingswijze vormt het beleid van OD IJmond en het beleid van de gemeenten en provincie. Deze bepalen tezamen de reikwijdte van het takenpakket, leggen keuzes rondom inzet vast en de manier waarop over de uitvoering gerapporteerd wordt. Derde onderdeel vormt de huidige praktijk van de samenwerking en de wijze waarop deze verankerd worden: welke diepgang heeft de dienstverleningsovereenkomst zelf, welke mate van uniformiteit is daarin gewenst en wat kan beter in de bestaande werkwijze. Het vierde onderdeel van de inrichting van het opdrachtgever(s)-opdrachtnemerrelatie is de rolneming: wat wordt verwacht van de opdrachtgever, wat van de opdrachtnemer, welke omgangs- en overlegvormen zijn gewenst?

Uitvoeringsorganisatie. De keuzes over de verticale en horizontale lijnen hebben een impact op de vrijheidsgraden waarmee de uitvoeringsorganisatie op pad gestuurd wordt. Deze keuzes landen in de strategie van de organisatie, in de interne aansturing en de rapportages over die prestaties. Bijvoorbeeld in de vorm van een uitvoeringsreglement. Of directiestatuut.

Samenvattend vormt de GR de juridische kapstok voor de samenwerking. Waarin de onderlinge rechten en plichten van de deelnemers, het sturingsmodel en randvoorwaarden voor de dienstverlening zijn afgesproken (bijvoorbeeld hoe omgegaan wordt met het toevoegen en afbouwen van bepaalde taken). We denken hierbij – aansluitend bij de financiële werkgroep – vooralsnog aan de volgende taken, verder te bepalen en uit te werken in de werkgroep.

- a. Wettelijke basistaken waarvoor een regionaal ambitieniveau moet worden vastgesteld:
 - i. Vergunning verlening en meldingen milieu.
 - ii. Toezicht milieu.
 - iii. Handhaving.
- b. Advies (wettelijke taak).
- c. Milieutaken (niet zijnde basistaken) en advisering Omgevingswet.
- d. Projecten
- e. Plustaken: BRIKS-taken en overige taken.

Op basis van deze takenpakketten vanuit de GR worden de (meerjarige) DVO's per deelnemer afgesloten, die in het uitvoeringsprogramma kunnen worden geconcretiseerd. De mate van verdieping in de DVO's is onderwerp van gesprek in de werkgroep: van inhoudelijke taakomschrijving tot vertaling naar areaal en workload, kwaliteitskenmerken, etcetera.

We voorzien de volgende stappen en planning

Stappen	Planning 2024 en 2025
1. In beeld brengen van de huidige opzet van de GR en DVO's	Oktober
2. Onderscheiden van verschillende takenpakketten	November

3. Uitwerken voorstel/ bestuurlijke uitgangspunten voor herijkte opzet van de GR	December
4. Uitwerken van relatie met DVO's, programma en PDC	Januari
5. Uitwerken van herijkte GR en nieuwe opzet van DVO's	Februari – maart
6. Voorstel voor invoering van de herijkte GR en opzet van de DVO's	April
7. Uitwerken van een integrale rapportage met voorgaande stappen en ambtelijk advies	Mei – Juni
8. Bestuurlijke besluitvorming AB	Juli 2025
9. Bestuurlijk besluitvormingstraject colleges en raden	Juli- december 2025
Informeel AB	December 2024
Informeel AB	Maart 2025
Formele besluitvorming AB	Juli 2025

De start van deze ontwikkellijn is in oktober

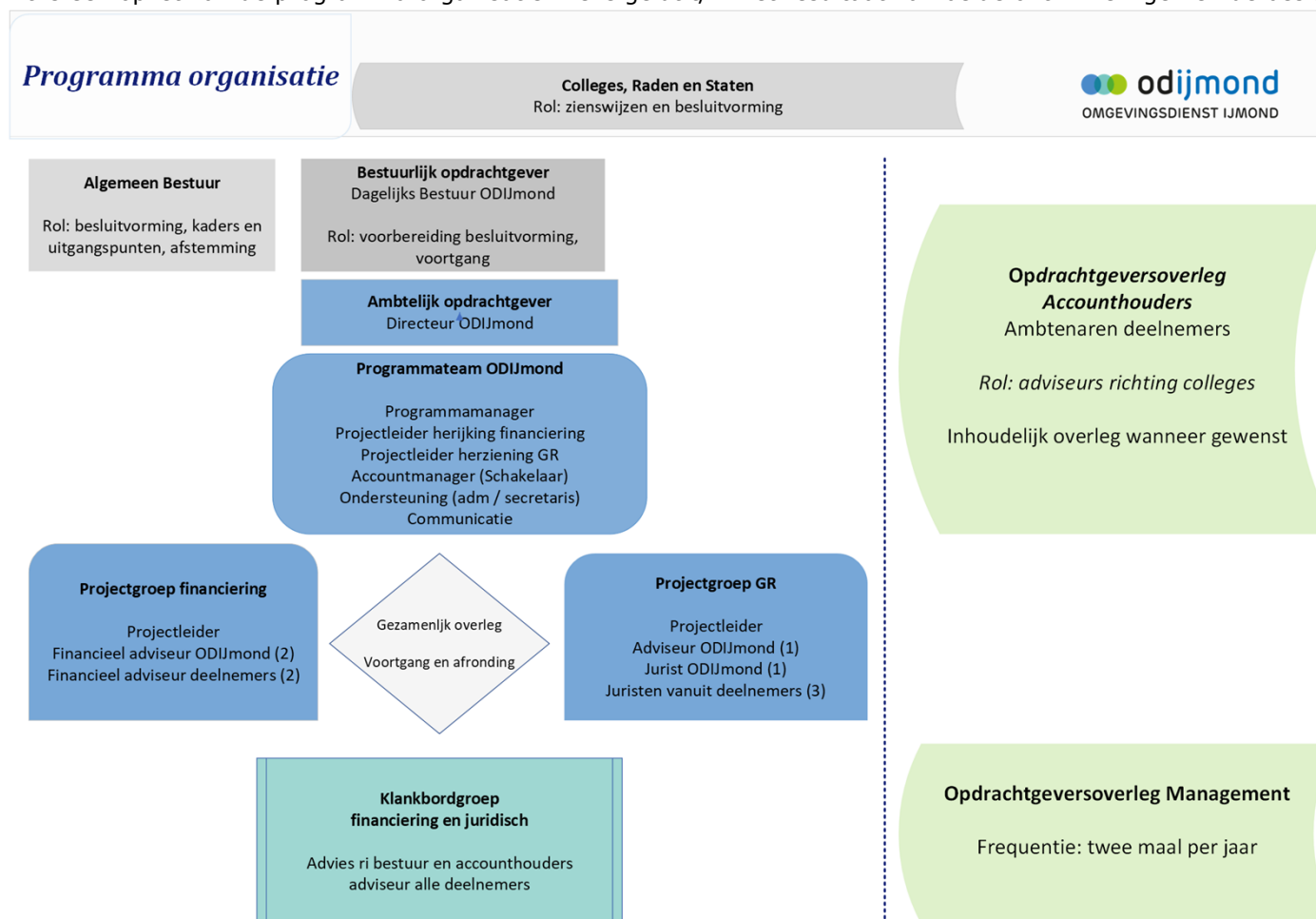
Nadat het AB het voorstel voor de herijkte GR heeft goedgekeurd gaat het in het besluitvormingstraject naar de individuele deelnemers.

De procedure stappen op een rij:

- Voorstel van dagelijks bestuur (DB) aan algemeen bestuur (AB) om de GRODIJ te wijzigen (art. 37 GRODIJ).
- Voorstel van AB aan deelnemers over wijzigen GRODIJ.
- Ontwerp wijzigingsbesluit.
- Collegevoorstel waarin zienswijzen aan de raad en PS gevraagd worden over het wijzigingsbesluit.
- Zienswijzen raad en PS.
- Zo nodig aangepast wijzigingsbesluit.
- Raadsbesluit en besluit van PS waarin toestemming wordt gegeven om de GR te wijzigen;
- Definitief collegebesluit en besluit GS.
- Publicatie wijzigingsbesluit in Gemeenteblad en Provincieblad.
- Publicatie van de gemeenschappelijke regeling zelf in het Gemeenteblad van de plaats van vestiging.
- Opnemen van de herijkte regeling in het GR-register.

3 Programma organisatie

Dit is een opzet van de programma organisatie. Deze geldt t/m het resultaat van beide ontwikkelingen en de besluitvorming in het AB.

Bestuurlijk opdrachtgever van het programma is het DB. De directeur van ODIJmond is de ambtelijke opdrachtgever. Verder zijn er de volgende gremia:

- Programma team
- Projectgroep Herijking financiering
- Projectgroep Herijking GR
- Klankbordgroepen Herijking financiering en herijking GR
- Opdrachtgeversoverleg accounthouders

Vanaf september 2024 gaan we samen met de deelnemers van ODIJmond ook structureel een “Opdrachtgeversoverleg Accounthouders” organiseren. De deelnemers aan dit overleg worden ook betrokken bij de resultaten van de twee ontwikkelijnen. Dit heeft als doel betrokkenheid te creëren en de ambtelijke organisaties maximaal in staat te stellen om hun bestuurders te adviseren over de uitkomsten van de ontwikkelijnen.

3.1 Rolverdeling programma organisatie

Het programmteam ODIJmond is het interne team van ODIJmond waarin de opdrachten, planningen, resultaten en bestuurlijke besluitvorming die nodig zijn, worden voorbereid en afgestemd. Het programmteam komt tweewekelijks bij elkaar onder voorzitterschap van de programmamanager.

De inrichting van het **programmteam** is als volgt:

Functie	Rol
Ambtelijk opdrachtgever	Koersbepaling, strategische afwegingen, beslisbevoegdheid
Programmamanager	Procesbegeleiding, aanspreekpunt (intern/extern), voorzitten van overleggen
Projectleider financiering	Procesbegeleiding, aanspreekpunt (intern/extern), voorzitten van overleggen
Projectleider GR	Procesbegeleiding, aanspreekpunt (intern/extern), voorzitten van overleggen
Strategisch adviseur	Strategische afwegingen
Jurist	Juridische kennis
Financieel controller	Financiële kennis

3.1.1 Projectgroep financiering

De projectgroep financiering voert de herijking uit en zorgt voor verbinding met de organisatie van ODIJmond en de deelnemers. Er worden voorstellen gedaan die in het programmteam en in de klankbordgroep herijking financiering worden besproken.

De projectgroep komt in totaal 7-8 keer bij elkaar in de periode september 2024 – april 2025 voordat zij haar eindproduct presenteert aan het ambtelijk opdrachtgeversoverleg accounthouders van de deelnemers.

De bemensing van de projectgroep is als volgt:

Functie	Rol
Projectleider financieringsstructuur	Eindverantwoordelijk resultaat, procesbegeleiding, voorzitter projectgroep
Financieel controller ODIJmond	Strategische afwegingen en data en analyse
Financieel adviseur gemeente	Inhoudelijk deskundige
Financieel adviseur gemeente	Inhoudelijk deskundige
Financieel adviseur gemeente	Inhoudelijk deskundige

3.1.2 Klankbordgroep financiering

De klankbordgroep financiering is bedoeld als adviserend aan de projectgroep financiering en heeft als doel maximale betrokkenheid te genereren met en bij de financieel adviseurs van de deelnemers. De klankbordgroep bestaat uit financieel vertegenwoordigers van alle deelnemers en uit de leden van de projectgroep financiering.

De klankbordgroep komt drie tot vier keer bij elkaar.

Naam	Functie	Rol
Een financieel adviseur/ controller per AB vertegenwoordiger (15x)	Extern financieel controller	Input op voorstellen van de projectgroep herijking financiering

3.1.3 Projectgroep Governancestructuur

De projectgroep governancestructuur voert de herziening uit en zorgt voor verbinding met de organisatie van ODIJmond en de deelnemers. Er worden voorstellen gedaan die in het programmteam en in de klankbordgroep GR worden besproken.

De projectgroep komt in totaal zeven tot acht keer bij elkaar in de periode september 2024 – april 2025 voordat zij haar eindproduct presenteert aan het ambtelijk opdrachtgeversoverleg accounthouders van de deelnemers. De bemensing van deze projectgroep is als volgt:

Functie	Rol
Projectleider GR en governancestructuur	procesbegeleiding, voorzitter projectgroep
Strategisch adviseur ODIJmond	Strategische afwegingen
Jurist ODIJmond	Juridische afwegingen
Accounthouder gemeente	Inhoudelijk deskundige
Accounthouder gemeente Haarlem	Inhoudelijk deskundige
Jurist gemeente	Inhoudelijk deskundige
Jurist gemeente	Inhoudelijk deskundige

3.1.4 Projectgroep GR (juridisch)

De projectgroep GR voert de herziening uit en zorgt voor verbinding met de organisatie van ODIJmond en de deelnemers. Er worden voorstellen gedaan die in het programmteam en in de klankbordgroep GR worden besproken.

De projectgroep komt bij elkaar nadat de werkgroep governancestructuur haar werkzaamheden afgerond heeft. Het hoofddoel is het juridisch uitwerken van de eerder geformuleerde uitgangspunten en afspraken. Het eindproduct is een door de colleges vastgestelde GR. De bemensing van deze projectgroep is als volgt:

Functie	Rol
Projectleider GR en governancestructuur	procesbegeleiding, voorzitter projectgroep
Strategisch adviseur ODIJmond	Strategische afwegingen
Jurist ODIJmond	Uitwerking herijkte GR
Jurist gemeente	Uitwerking herijkte GR
Jurist gemeente	Uitwerking herijkte GR
Jurist gemeente	Uitwerking herijkte GR

3.1.5 Klankbordgroep juridisch en governance

De klankbordgroep GR is bedoeld als adviserend aan de projectgroep GR en heeft als doel maximale betrokkenheid te genereren met en bij de juristen/ juridisch adviseurs van de deelnemers. De klankbordgroep bestaat uit juristen van alle deelnemers en uit de leden van de projectgroep herziening GR.

De klankbordgroep komt drie tot vier keer bij elkaar.

Naam	Functie	Rol
Een juridisch adviseur/ jurist per AB vertegenwoordiger (15x)	Extern jurist	Input op voorstellen van de projectgroep herziening GR

3.1.6 Opdrachtgeversoverleg Accounthouders

Tussentijds wordt het Opdrachtgeversoverleg Accounthouders geïnformeerd over de stappen, voorliggende vraagstukken en voortgang.

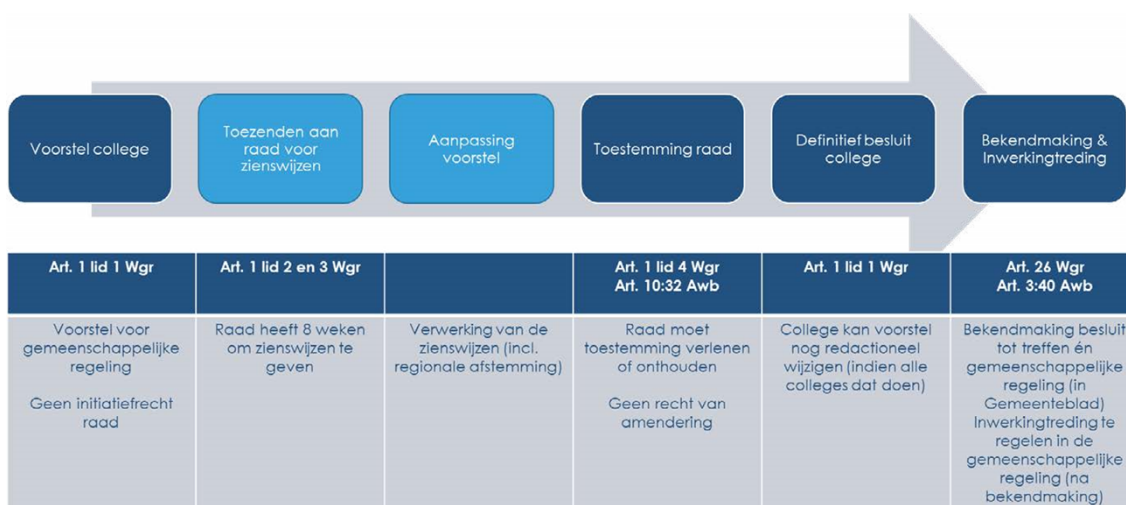
Het overleg wordt drie keer per jaar georganiseerd.

Naam	Functie	Rol
Een accounthouder per AB vertegenwoordiger (15x)	Extern jurist	Input op voorstellen van de projectgroep herziening GR

3.2 Rol raden en staten

Er zijn twee wettelijke termijnen waarmee in het proces rekening moet worden gehouden. De raden en PS hebben acht weken de tijd om zienswijzen in te dienen (art. 1 lid 3 Wgr). De raden en PS moeten dertien weken nadat het college of PS het besluit hebben verzonden toestemming verlenen (art. 10:32 lid 1 Algemene wet bestuursrecht). Dit is een maximumtermijn.

In een plaatje ziet de procedure er als volgt uit (Handreiking VNG Verbeterde democratische legitimatie bij gemeenschappelijke regelingen):

Vanuit het achtste wijzigingstraject van GRODIJ is een aantal (bestuurlijke) aandachtspunten waar in deze wijziging rekening mee moet worden gehouden. Deze aandachtspunten komen voort uit ingediende zienswijzen en raadsvragen.

Tijdens het achtste wijzigingstraject is door vier gemeenten zienswijzen ingediend. De meeste zienswijzen hebben betrekking op de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegroting en besluiten van groot maatschappelijk belang, het verschaffen van inlichtingen (op verzoek van de raad), de evaluatietermijn van de GR en de stemverhouding tussen het AB en DB.

Uitgangspunt is daarom om tijdens het wijzigingstraject (extra) tijd en ruimte te bieden om in ieder geval bij deze artikelen stil te staan. Hier geven wij invulling aan door beeldvormende sessies en regionaden.

De communicatie over voorgestelde wijzigingen en mogelijkheden, van zowel de herijking van de financieringsstructuur als de herijking van de GR, zal steeds aandachtspunt zijn in overleggen en in de aanloop naar formele besluitvormingsmomenten. Hiervoor wordt apart een communicatieplan opgesteld. In dit communicatieplan nemen wij raadsinformatiebrieven en presentaties op om gemeenteraden en PS te informeren en betrekken.

Omgevingsdienst IJmond

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl |
www.odijmond.nl

15 juli 2024 | versie 1.0

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	11	Besluit nr.	AB 2024-031
Datum vergadering	6 november 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet	Functie	Directeur

Inleiding

In de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet zijn de uitgangspunten opgenomen voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. De verordening treedt in werking per 1 januari 2024. Tijdens het overleg van 19 juni stelde het Algemeen Bestuur de financiële verordening vast. De verordening ligt nogmaals voor, omdat deze op één punt is aangepast.

Aanpassing

In bijgevoegde verordening is de termijn voor het aanbieden van begrotingswijzigingen aan de raden, in artikel 4.3, aangepast van 10 weken naar 12 weken. De reden hiervoor is dat de termijn conform de Gemeentewet opgenomen dient te worden.

Besluit

1. Vaststellen van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet.

Besluit: [conform/ aanhouden / aangepast besluit](#)

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

S. Klaassen

J. Zandhuis

Financiële verordening Omgevingsdienst IJmond

artikel 212 Gemeentewet

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond besluit, gelet op artikel 212 van de Gemeentewet, vast te stellen:

Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond.

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. administratie:

het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond (verder Omgevingsdienst IJmond) en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

b. financiële administratie:

het onderdeel van de administratie dat omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningen betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de Omgevingsdienst IJmond, teneinde te komen tot een goed inzicht in:

1. de financieel-economische positie;
2. het financiële beheer;
3. de uitvoering van de begroting;
4. het afwikkelen van vorderingen en schulden;
5. alsmede tot het afleggen van verantwoording daarover.

c. administratieve organisatie:

het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding.

d. financieel beheer:

het uitoefenen van bestuur over en toezicht op het beheer van middelen en het uitoefenen van rechten van de Omgevingsdienst IJmond.

e. rechtmatigheid:

het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder verordeningen en besluiten van het Algemeen Bestuur.

f. doelmatigheid:

het realiseren van bepaalde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen.

g. doeltreffendheid

de mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden behaald.

Paragraaf 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Uitvoeringsprogramma

1. Het Algemeen Bestuur stelt in ieder geval bij de aanvang van de nieuwe bestuursperiode het programma vast.
2. Het Algemeen Bestuur stelt voor het programma vast:
 - a. de te leveren diensten;
 - b. de baten en lasten.
3. Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde diensten en de maatschappelijke effecten, opdat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur, kunnen worden getoetst.

Artikel 3. Kaders en begroting

1. Het Dagelijks Bestuur biedt het Algemeen Bestuur de kadernota ter kennisname aan met een voorstel voor de financiële kaders voor de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming, alvorens zij instemt met de betreffende begroting.
2. Het Dagelijks Bestuur biedt uiterlijk 12 weken voor 15 september van het begrotingsjaar het Algemeen Bestuur de begroting voor het volgende begrotingsjaar aan (*).
3. Het Algemeen Bestuur stelt de begroting uiterlijk 15 september vast waarna deze naar geduputeerde staten wordt gestuurd (*).

(*) de genoemde termijnen zijn gebaseerd op de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Artikel 4. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. Het Algemeen Bestuur autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten en daarmee de investeringskredieten.
2. Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur als ze verwacht dat de programmalasten de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden of de programmabaten de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijven. Dit ten aanzien van afwijkingen vanaf € 25.000. Dit geldt ook voor de overschrijdingen van investeringskredieten.
3. Het Dagelijks Bestuur is bevoegd om een verzoek in te dienen voor een begrotingswijziging. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie kunnen binnen 12 weken na de datum van toezending van de begrotingswijziging bij het Dagelijks Bestuur hun zienswijze naar voren brengen. Het Dagelijks Bestuur voegt de commentaren waarin die zienswijze is verrat, bij de begroting zoals deze aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden.
4. Het Algemeen Bestuur stelt de begroting en de jaarstukken vast.

Artikel 5. Tussentijdse rapportages

Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van Omgevingsdienst IJmond over de eerste 4 maanden en de eerste 8 maanden van het lopende boekjaar.

Artikel 6. Jaarstukken

Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken biedt het Dagelijks Bestuur het Algemeen Bestuur het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.

Artikel 7. Emu saldo

Als het de gemeente de omgevingsdienst bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het dagelijks bestuur een aanpassing nodig achten, doet zij een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Paragraaf 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 8. Verantwoordings- en rapporteringsgrens rechtmatigheidsverantwoording

1. Het algemeen bestuur kan vaststellen op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan 25.000 nader toegelicht

Artikel 9. Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Het dagelijks bestuur biedt de raad jaarlijks uiterlijk op 31 december ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 10. Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het AB geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door het AB is geautoriseerd, zoals opgenomen in artikel 4.

3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
 - a. Tijdig een voorstel door het Dagelijks Bestuur is ingediend om de begroting te wijzigen aan het Algemeen Bestuur. En het Algemeen bestuur ingestemd met dit voorstel.
 - b. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
 - c. De overschrijding past binnen het door het Algemeen Bestuur geaccordeerde beleid.
 - d. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
 - e. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
5. Begrotingsonrechtmatigheden die binnen de beleidskaders van het Algemeen Bestuur passen neemt het Dagelijks Bestuur op in de rechtmatigheidsverantwoording. Dit voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden. Het Dagelijks Bestuur licht deze onrechtmatigheden niet nader toe in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 11. Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en eigendommen van Omgevingsdienst IJmond bij financiële beheershandelingen.
2. Het Dagelijks Bestuur zorgt voor en legt de regels vast voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Paragraaf 4. Financieel beleid

Artikel 12. Waardering & afschrijving vaste activa

De materiele vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden lineair afgeschreven in:

Vaste activa	Afschrijvingstermijn in jaren
appartementenrecht en parkeervergunningen	Niet van toepassing
bedrijfsgebouwen	50
vaste inrichting en warmtekoudeopslag-installatie	15
overige inrichting	5 of 10
hard- en software	3,5 of 5
telecommunicatieapparatuur (onder hard- en software)	10

mobiele telefoons (onder hard- en software)	3,5
vervoersmiddelen	5

Artikel 13. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor openstaande vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan zes maanden.

Artikel 14. Kostprijsberekening

Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van producten en diensten van de Omgevingsdienst IJmond wordt een systeem van kostentoe rekening gehanteerd. Bij de kostentoe rekening worden naast de directe kosten ook indirecte kosten betrokken.

Artikel 15. Financieringsfunctie

1. Het Algemeen Bestuur draagt bij de uitoefening van de financieringsfunctie zorg voor:
 - a. het vaststellen van treasurydoelstellingen, -beleid, richtlijnen en limieten, door middel van het vaststellen van het treasurystatuut;
 - b. het vaststellen van de paragraaf financiering als onderdeel van de begroting en de jaarrekening;
 - c. het autoriseren van de door het Dagelijks Bestuur voorgestelde transacties.
2. Het Dagelijks Bestuur draagt bij de uitoefening van de financieringsfunctie zorg voor:
 - a. het uitvoeren van het treasurybeleid;
 - b. het rapporteren aan het Algemeen Bestuur over de uitvoering van het treasurybeleid;
 - c. het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's en kredietrisico's;
 - d. het zo veel mogelijk beperken van de kosten van leningen en het bereiken van een voldoende rente op uitzettingen.
3. Het Dagelijks Bestuur neemt bij de uitvoering van de financieringsfunctie de volgende richtlijnen in acht:
 - a. overtollige geldmiddelen worden nog uitsluitend uitgezet op deposito's bij de Rijksschatkist;
 - b. voor het aantrekken van financieringen voor langer dan 1 jaar worden tenminste 2 prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd;
 - c. overeenkomsten voor het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of het verlenen van garanties luiden in Euro;
 - d. voor de kasgeldlimiet en de renterisiconorm gelden de wettelijke waarden. Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur indien de kasgeldlimiet of de renterisiconorm, als bedoeld in artikel 1, onder respectievelijk f. en h. van de Wet financiering decentrale overheden, dreigen te worden overschreden.

Artikel 16. Registratie bezittingen, activa en vermogen

1. Het Dagelijks Bestuur draagt zorgt voor een actuele en volledige registratie van bezittingen.
2. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor, dat de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de Omgevingsdienst IJmond systematisch worden gecontroleerd, met dien verstande dat de (debiteuren-)vorderingen, de liquiditeiten, de

opgenomen leningen en de (crediteuren-)schulden jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de vier jaar.

3. Bij afwijkingen in de registratie van bezittingen neemt het Dagelijks Bestuur maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Paragraaf 5. Paragrafen bij de begroting en jaarstukken

Artikel 17. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het Dagelijks Bestuur geeft in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en de jaarstukken de weerstandscapaciteit aan, de belangrijkste risico's en het beleid hieromtrent, conform artikel 11 van het BBV.

Artikel 18. Onderhoud kapitaalgoederen

Bij de begroting en de jaarrekening neemt het Dagelijks Bestuur in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen minimaal de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het BBV op, zijnde het beleidskader en de financiële consequenties voor de begroting.

Artikel 19. Financiering

Bij de begroting en de jaarstukken doet het Dagelijks Bestuur in de paragraaf financiering in ieder geval verslag van de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille, conform artikel 13 van het BBV.

Artikel 20. Bedrijfsvoering

1. Het Dagelijks Bestuur stelt tenminste eenmaal in de vier jaar een notitie bedrijfsvoering vast. De notitie wordt ter kennisgeving aan het Algemeen Bestuur gezonden.
2. In de bedrijfsvoeringsparagraaf in de begroting wordt ingegaan op de tijdelijke en actuele onderwerpen die aandacht behoeven. In het jaarverslag wordt gerapporteerd over de bij de begroting bepaalde onderwerpen, alsmede over nieuwe ontwikkelingen. Daarbij wordt speciale aandacht gegeven aan vernieuwing, uitbreiding, herstructurering, reorganisatie en inkrimping van de ambtelijke organisatie, de huisvesting en automatisering.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het Dagelijks Bestuur een toelichting op alle afwijkingen, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Artikel 21. Verbonden partijen

1. In de begroting en de jaarstukken wordt een paragraaf verbonden partijen opgenomen.
2. De paragraaf bevat de kaders voor het beleid aangaande (het aangaan van nieuwe) participaties en de visie op verbonden partijen in relatie tot de te leveren diensten die zijn opgenomen in de begroting, de lijst met de verbonden partijen, het belang, het verwachte eigen en vreemd vermogen, het verwachte resultaat en mogelijke risico's per verbonden partijen, conform artikel 15 van het BBV.

Paragraaf 6. Financiële organisatie en administratie

Artikel 22. Administratie

1. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:
 - a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen;
 - b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa, vorderingen en schulden, overeenkomsten enzovoorts;
 - c. het verschaffen van informatie aan de directeur en de teamleiders en voor het maken van kostencalculaties;
 - d. het bevorderen van en afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;
 - e. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 22. Financiële administratie

Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor dat:

- a. de inrichting en de werking van de financiële administratie voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en andere relevante wet- en regelgeving;
- b. de vereiste informatie verstrekt wordt aan het Ministerie van Binnelandse Zaken en Koninkrijksrelaties en andere instellingen die specifieke verantwoordingsverplichtingen opleggen aan gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 23. Financiële organisatie

Het Dagelijks Bestuur draagt de zorg voor:

- a. een eenduidige indeling van de organisatie en een eenduidige toewijzing van de taken aan de cirkels;
- b. de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking, zoals opgenomen in het Intern controleplan;
- c. de jaarlijkse interne toetsing van de rechtmatigheid van financiële beheershandelingen, zoals opgenomen in het Intern controleplan;
- d. de verantwoording hierover aan het Algemeen Bestuur;
- e. de verlening van mandaten, volmachten en machtigingen voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten;
- f. de te maken afspraken met de secretaris-directeur over de te leveren prestaties van de cirkels, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- g. de regels voor de verlening van décharge over het gevoerde beheer van de diensten.

Artikel 24. Aanbesteding en inkoop

Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor de interne regels voor de inkoop en aanbesteding van werken, diensten en goederen. De regels waarborgen, dat wordt gehandeld in overeenstemming met de regels terzake van de Europese Unie.

Paragraaf 7. Slotbepalingen**Artikel 25. Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking per 1 januari 2024, met dien verstande dat de begroting, de meerjarenraming, de jaarstukken, de uitvoeringsinformatie en de informatie voor derden en de daarbij behorende toelichtingen met ingang van de begroting voor het begrotingsjaar 2024 voldoen aan de bepalingen van deze verordening.

Artikel 26. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald onder de naam "Financiële verordening gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond".

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	12	Besluit nr.	AB 2024-032
Datum vergadering	6 november 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Normen- en toetsingskader ODIJ	Functie	Directeur

Inleiding

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het normen- en toetsingskader. Het Algemeen Bestuur stelt vervolgens het normen- en toetsingskader vast. Het voorliggende normen- en toetsingskader is van toepassing vanaf boekjaar 2024.

Het normenkader bevat een inventarisatie van de in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording bij Omgevingsdienst IJmond relevante algemene wet- en regelgeving. Het normen- en toetsingskader bestaat uit een tweetal onderdelen:

1. Wetgeving extern
2. Regelgeving intern

Onderdeel 1: wetgeving extern

Door de hogere overheden zijn wetten, regelingen, besluiten e.d. vastgesteld die relevant zijn voor (financiële) rechtmatigheidscontrole. In de opgenomen lijst (bijlage bij dit besluit) van de “wetgeving extern” wordt de te toetsen algemene wet- en regelgeving aangegeven die direct een relatie heeft met het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente, e.e.a. samengesteld op basis van publicaties de NBA en VNG.

Onderdeel 2: regelgeving intern

Ter verdere implementatie van de uitvoering van deze algemene wet- en regelgeving (onderdeel 1) heeft het algemeen bestuur eigen verordeningen en/of beleidsregels vastgesteld waarmee een nadere invulling wordt gegeven voor de lokale uitvoering van het daaraan verbonden financiële beheer. In de bijlage van dit besluit onder “regelgeving intern” zijn die verordeningen en beleidsregels opgenomen die direct of indirect een financieel belang of financieel risico omvatten. Daarbij zijn verordeningen en besluiten die slechts tot een zeer beperkte financiële geldstroom leiden achterwege gelaten.

Besluit

1. Vaststellen van het normen- en toetsingskader ODIJ.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

S. Klaassen

J. Zandhuis

NORMEN- EN TOETSINGSKADER

Onderdeel 1: wetgeving extern

Door de hogere overheden zijn wetten, regelingen, besluiten e.d. vastgesteld die relevant zijn voor (financiële) rechtmatigheidscontrole.

Met onderstaande lijst "wetgeving extern" wordt de te toetsen algemene wet- en regelgeving aangegeven die direct een relatie heeft met het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente, e.e.a. samengesteld op basis van publicaties de NBA en VNG.

Onderdeel	Externe wetgeving	Toetsingskader
Algemeen	Wet Gemeenschappelijke Regelingen	art. 34 en 35 respectievelijk art. 58 en 59
Algemeen	Gemeentewet	art 154, Hoofdstuk 12,13 14 en 15
Algemeen	Grondwet	
Algemeen	Algemene Wet Bestuursrecht	art.10, afdeling 5.3.2,
Algemeen	Burgerlijk Wetboek	BW 2 titel 9
Treasury	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO)	art. 2, 3, 4
Treasury	Besluit financiële verhoudingswet	art. 2, 3, 18, 19 tm 26, 27 en 28
Algemeen	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	
Personeel	Ambtenarenwet	art 4, 5, 8, 9
Personeel	CAO SGO	Hoofdstuk 3, 4, 5, 6, 7
Personeel	Wet op de loonbelasting	
Personeel	Pensioenwet	
Personeel	Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	Wet WNT, art. 2.3, art. 4.1
Inkopen	Wet op de Omzetbelasting 1968	Wet OB, art. 7, afdeling 2, afdeling 4 (administratieve verplichtingen) o.a. art. 14. 15, 34
VPB	Wet op de Vennootschapsbelasting	Gedeeltelijk van toepassing.
Inkopen	Wet BTW compensatiefonds	Volledig van toepassing
Treasury	Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	Volledig van toepassing
Treasury	Wet financiering decentrale overheden (wet Fido)	Volledig van toepassing

Opbrengsten	Omgevingswet	Nog niet van toepassing (niet vastgesteld)
Aanbestedingen	Aanbestedingswet 2012	Hoofdstuk 2.1 art. 2.1 en 2.2, art. 2.20. Indien sprake is van Europese aanbesteding -> toetsen of de juiste procedure is gevolgd (hoofdstuk 2.2).
Opbrengsten	Specifieke subsidieregelingen	Per subsidieregeling is dit uitgewerkt in het document 'screening subsidieregelingen'.
Opbrengsten	Wet milieubeheer	Alleen voor uitvoering van toepassing nvt financiën
Opbrengsten	Wet markt en overheid	Beperkt - product artikel opzoeken

Onderdeel 2: Regelgeving intern

Ter verdere implementatie van de uitvoering van deze algemene wet- en regelgeving (onderdeel 1) heeft het algemeen bestuur eigen verordeningen en/of beleidsregels vastgesteld waarmee een nadere invulling wordt gegeven voor de lokale uitvoering van het daaraan verbonden financiële beheer.

In deze bijlage "regelgeving intern" zijn die verordeningen en beleidsregels opgenomen die direct of indirect een financieel belang of financieel risico omvatten. Daarbij zijn verordeningen en besluiten die slechts tot een zeer beperkte financiële geldstroom leiden achterwege gelaten.

Onderdeel	Interne verordeningen en besluiten	Toetsingskader
Personeel	Lokale regeling personeelshandboek	Hoofstukken 5, 7, 8, 9, 10 en 11
Algemeen	Financiële verordening Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond	Alle bepalingen van de financiële verordening dienen te worden getoetst.
Aanbestedingen	Inkoopbeleid (1)	Zie onder 'aanbestedingen'.
Treasury	Treasurystatuut	
Inkopen/ opbrengsten	Mandaatbesluit	Besluit II
Algemeen	Controleverordening Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond	Alle bepalingen van de controle verordening dienen te worden getoetst.
Algemeen	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond	Hoofdstuk 5- fin. bepalingen, art. 27, 29 t/m 33

Toelichting:

(1) Inkoopbeleid. Dit heeft enkel tot doel om te voldoen aan de Europese aanbesteding, de andere onderdelen worden buiten beschouwing gelaten.